MORALIZADE VASAF KADRİ

Kadınlar Komitesi

ROMAN

BERFİN

Berfin Yayınları : 136
Roman Dizisi : 19

ISBN 975 - 6680 - 41 - 5

Moralızade Vasaf Kadri	: Kadınlar Komitesi
Yayın Yönetmeni	: İsmet Arslan
Osmanlıca'dan Çeviren	: İsmet Nadir Atasoy
Düzelti	: Melek Bulut
Kapak Resmi	: Türk Kadını (19. Yüzyıl)
Kapak, Renk Ayrımı	: Seval Grafik
Baskı - Cilt	: Kayhan Matbaası (Tel: 576 01 36)
İlk Baskı	: Cemiyet Kitaphanesi, 1914
Berfin'de Birinci Baskı	: Ocak 2004

Bu kitabın yayın hakları Berfin Yayınları'na aittir.

Berfin Basın Yayın ve Tic. Ltd. Şti.
Cağaloğlu Yokuşu, Evren Han, Kat: 3
No: 56 Cağaloğlu 34440 / İstanbul
Tel: (0.212) 513 79 00 - **Fax:**(0.212) 512 37 20

MORALIZADE VASAF KADRİ

Kadınlar Komitesi

- Roman -

Çeviri Yazı:
İSMET NADİR ATASOY

BERFİN
YAYINLARI

دنیانك اك مدهش ، اك بدیع ، اك مراق آور رومانیدر

قادینلر قومیسیونی !

خرسز فناری رومانندیلی

محرری :
موره‌لی زاده : وصاف قدری

صاحب وناشری : جمعیت کتبخانه‌سی

باب عالی قارشوسند [توسیع طباعت] مطبعه‌سی
۱۳۳۰

Kanlıca'da Zifaf

Bir perşembe günüydü.

Kanlıca'daki yalılardan birisinde dört başı mamur, mükellef bir düğün yapılmaktaydı.

Yalı düğün için özellikle hem döşenmiş, hem de dış cephesi açık eflatun boya ile boyanmıştı. Öğleye doğru yalıdaki kalabalık oldukça artmıştı. Civar kadınlarla Boğaziçi'nden ve İstanbul'dan sandallarla gelen misafirlerin haddi hesabı yoktu.

Yalının deniz tarafında bulunan iki büyük salonuna iki koltuk konulmuş ve iki gelin karşılıklı oturmuşlardı. Her şeye, her geline kusur bulmak için akla hayale gelmez düzmeceler icat eden kadınlar ihtimal ki, yaşamları boyunca çok az karşılaştıkları bir gün yaşıyorlardı. Çünkü bu çifte düğün için hiç kimse bir kusur bulamıyordu.

Yalı son derece dikkat ve özenle döşenmiş olduğu gibi, gelinler de; gerek giyim tarzları, gerek güzellikleri yönünden cidden göz kamaştırıyorlardı.

Çifte gelinlerden birisi beyazlar giyinmiş, gümüş teller takmış, saçlarını deniz perisi tarzında yan ve arka taraflarına yaymış olan genç, son derece de güzel bir kız; daha doğrusu Necile'ydi.

İkinci koltukta oturan gelin ise birincisinden hiç de geri kalmayan büyüleyici gözlü, pembe dudaklı, kıvırcık saçlı bir kızdı. Bu güzel vücutlu kız da Necile'nin Robert Kolej'den arkadaşı Belkıs'tı.

Yaşmaklı, yaşmaksız, feraceli, bornozlu, yeldirmeli türlü türlü kadınlar o kalabalık arasından gelinlerin salonuna girip birer kere gelin hanımlara alıcı nazarlarla baktıktan sonra kadınların ilk beylik lafları olan: "Maşallah!.." demekten kendilerini alamadıkları halde, düşüncelerini ve bakışlarını diğer taraflara çeviriyorlar: "Hayır!.. Mümkün değil!.." diyerek ne gelinlere, ne de hazırlıklara bir kusur bulabiliyorlardı. Gelin evini fevkalâde düzenli bulan kadınlar, her nedense konuşacak laf bulamadıkları için midir, nedir; bir türlü oturdukları yerde oturamıyorlardı. O gün de oldukça uzak yerlerden gelen, gelinleri gördükten sonra bakışlarını bu sebeple diğer taraflara ve yatak odalarına çeviren kadınlar, bahsedebilecekleri bir noksanlık bulamadıkları için, içlerinde meydana gelen bir sıkıntı ile kendilerini çarçabuk sokağa atıyorlardı. Bazıları ise, sırf laf söylemiş olmak için merdiven başlarında durup misafirlere susamlı yiyeceklerden ikramda bulunan zenci uşaklarla kavga ediyorlardı.

Gelin salonunun kapısının iki kanadı da açılmış, iki damadın gerçek boyutlarda yapılmış ve karakalem ile büyütülmüş olan fotoğrafları göz alıcı iki çerçeve içerisinde karşılıklı asılmıştı. Bu genç damat beylere de kusur bulmak gerçekten mümkün değildi. Bu fotoğraflardan biri ince, süzgün simalı, meraklı gözlü, damalı elbiseli bir bey; Necile Hanımın eşi Ali Raci Beyindi. Diğeriyse; Necile'nin erkek kardeşi ve Belkıs Hanım'ın eşi olan Sırrı Beydi ki, onun resmi de siyah kostümleriyle çizilmiş ve açık başlıydı.

Dışarıdan gelip de "Maşallah!.." diye tebriklerini bildiren hanımlar arasında Kanlıcalı kadınlardan bazılarının da alaycı gülüşlerle dolaştıkları görülüyordu. Fakat bunlar hiçbir şey söylemiyorlar, hiç konuşmuyorlardı. O sırada garip ve tuhaf bir olay bütün düğün evini sarsmıştı.

Sofra hizmeti için yalıdaki hizmetçilere ilaveten alınmış olan Rum kızlardan birisi Necile Hanıma bir arkadaşı tarafın-

dan gönderilmiş olduğunu söylediği bir mektup getirmişti. Koltuk üstünde sol tarafa atmış olduğu duvağıyla bir prenses gibi oturmakta olan Necile Hanım elindeki beyaz eldivenlerini çıkararak bir yudum su istedi. Su çok güzel bir bardak içinde sunulduktan sonra, "Matmazel" adıyla çağrılan bu hizmetçi kızlardan birisi, Necile'ye söz konusu mektubu vermişti.

Genç matmazel:

-Gelin Hanımefendi, bir hanım tarafından size verilmek üzere bırakılmış... dedi.

Necile zarfı açtı. İçinden çıkan beyaz bir parşömen kâğıdı üzerine yapıştırılmış bir fotoğraf... Necile titredi... Evet, yanılmıyordu. Bu fotoğraf Affan Besim'in havuzda boğulmadan bir ay önce çektirmiş olduğu fotoğraftı. Fakat o, ne gibi bir etki etmişti ki, Necile fotoğrafı gelinliğinin göğüs tarafına bükerek soktuktan sonra yan tarafa doğru düşmüş ve bayılmıştı. İşte o sırada hem gelin odasına dönüştürülen salon, hem de koca yalı alt üst olup birbirine girmişti. Kadınlardan kimisi gelinin yüzüne su serpiyor, kimisi "Limon, limon!.." diye bağırıyor, bazıları da oturdukları yerde işittikleri her sözü tekrar ederek, yalının içindeki gürültünün bir kat daha fazlasını çıkarıyorlardı. Nazar değdi diye tütsü yakmaya, hava sıcak diyenler pencereleri açmaya çalıştıkları sırada Necile'nin karşısında bulunan diğer gelin Belkıs Hanım da aynı şekilde gözleri kararmış ve yüksek bir yerden dengesini kaybetmiş gibi koltuktan aşağıya doğru kayıp gitmişti.

İki üç kadınla Belkıs'ın arkadaşları hemen gelini tuttular. Bayıldı diye bir kanaat uyanmasın düşüncesiyle etrafını sardılar. Hattâ birisi Belkıs'ın parmağını kırarcasına sıkarak:

-Belkıs!.. dedi. Sen deli mi oldun?

Fakat Belkıs kendini kaybetmiş gibiydi.

Fahire

Belkıs'ın başında yelpaze sallayan hizmetçi kız gelin hanıma karşıdaki odada bulunan arkadaşları tarafından gönderilmiş olduğunu söylediği iki üç satırlık bir mektup vermişti. Belkıs mektubu açtığı zaman, imzayı ve iki satırlık yazıyı büyük bir hayretle okumuştu:

Belkıs, emin ol mahvoldun. Sana iki tercih sunuyorum. Ölmek istiyorsan otur, yaşamak istiyorsan hemen şimdi yalıyı terk et!..

Fahire

Evet... Fahire... O müthiş kadın. Her istediği şeyi yapmaya muktedir olan o yakıcı kadın. İşte o dakikada Belkıs'ı ölümle tehdit ediyordu.

Halbuki Necile'ye verilmiş olan mektupta Affan Besim'in fotoğrafından başka tek bir kelime dahi yazılmamıştı. Her iki geline verilen zarflar başka başkaydı ve üzerlerinde yazı yoktu. Bu tehdidin Belkıs'a ait olan kısmı daha mühim olduğu halde Belkıs biraz sonra kendine geldi.

Zaten arkadaşları tarafından kollarından tutularak ayağa kaldırılmıştı. Bir ayağına cam batmış gibi seke seke Necile'nin koltuğuna kadar gitti. Her iki gelinin de renkleri uçmuş, dudakları âdeta morarmıştı. Belkıs arkadaşlarından Şükriye'nin koluna dayanmıştı. Necile'ye yaklaştığı zaman:

-Necile Hanım... dedi. Sizi yalnız görmek isterim.

Necile mor dudaklarını güçlükle kıpırdatarak:

-Peki... diyebildi.

Sonra da yanında bulunan bir okul arkadaşına dönerek:

-Kimse olmasın... dedi.

Aynı anda çifte gelinler adına hareket eden iki üç genç kız büyük gelin salonunu boşalttılar.

Belkıs bir müddet etrafına göz gezdirdi. Salonda arkadaşlarından bir iki gencin kaldığını görünce:

-Necile, sana ne oldu? diye sordu.

Necile buruşturarak koynuna sokmuş olduğu fotoğrafı çıkararak:

-Bakınız... dedi. Böyle bir zamanda, böyle bir saatte, bana Affan Besim'in fotoğrafı gönderiliyor.

-Kim getirdi?

-Hizmetçi matmazellerden birisi.

Sonra o da aynı şekilde Belkıs'a sordu:

-Belkıs... dedi. Size ne oldu? Yoksa fotoğraftan haberiniz mi vardı?

Belkıs:

-Hayır... dedi. Hiçbir şeyden haberim yoktu. Bana da bir tehdit mektubu gönderilmiş. Biraderinizle evlenmemden dolayı ölümle tehdit ediliyorum.

-Tehdit eden kim? Bu sırrı ortaya çıkaramayacak mıyız?

-Anlaşılmasın diye değil, anlaşılsın diye yapmışlar Necile.

Necile daha asabi bir titremeyle:

-Kim hemşire? Bunları yapan kim?

-Fahire.

-Fahire mi?

-Evet. Doğrudan doğruya imzasını atmış.

-Lâkin hemşire!..

-Mektubu görebilirsiniz. Hem de doğrudan doğruya Fahire'nin yazısı.

Belkıs sol elinin avucu içine büzmüş, bükmüş, sıkıştırmış olduğu mektubu Necile'ye uzatarak:

-İşte!.. dedi. Okuyunuz.

Halinde çok ani değişiklikler olduğundan titremeye başlayan Belkıs Necile'nin koltuğu yanındaki boş sandalyeye birdenbire düşer gibi oturdu.

Necile mektubu okuyup altında da Fahire'nin imzasını görünce meselenin dehşetini anlamış olmaktan dolayı asabi bir buhranla o da aynı şekilde boşalan sandalyelerden birisinin üstüne yığılıvermişti.

Büyük ve süslü gelin salonunda o dakikada müthiş bir sessizlik oldu. Bu sessizlik sırasında etkileyici ve büyüleyici bir tablo meydana gelmiş gibiydi. Güzel ve genç, telli duvaklı bu iki gelinin renkleri uçmuş, yarı baygın bir halde karşılıklı birer sandalyeye oturmuşlar âdeta vücutlarını ölü gibi bırakmışlardı.

Yanlarındaki genç arkadaşları da bu talihsiz gelinlerin koltuklarından yakalamış ve şaşırmış bir haldeydiler. Onlar da oldukça etkili bir tabloyu seyreder gibiydiler.

Salondan, henüz iki üç dakika önce iç salona çıkarılmış olan davetlilerin odasında da önemli ve karşılıklı bir sohbet kapısı açılmıştı.

Kadınlardan bazıları:

-Vah zavallılar, büyüye uğramışlardır. Tütsüler yakılsın; kıyılara, döşeklere şerbetler dökülsün... dediği halde, bazıları da:

-Gördünüz mü ya, çifte düğün. Olmaz, nazara uğrar. Araya kıskançlık girer. Olmaz efendim, olmaz... diyorlardı.

İç salonun bahçeye bakan pencereleri önünde oturmuş olan hanımlardan bazıları da:

-Diyecektim... Evet aklıma geldi. Zavallı gencin daha bir sene önce bu havuzdan cenazesi çıktı. Gelinin gözüne havuz ilişince bayıldı işte... diyorlardı.

Bu sözlerden hiçbir anlam çıkaramayan meraklı kadınlar da acele acele soruyorlardı:

-Ne olmuş?

-Havuzda kim ölmüş?

Sonra başına koyun tasması gibi bir hotoz bağlamış olan bir kadın:

-Allah Allah, efem! Bunda anlaşılmayacak ne var? Gelin hanımın sevgilisi vardı. İşte geçen sene bu havuzda kurban oldu. "Zavallı, ah zavallı!.." diye durmadan çırpınıyordu.

Artık iç salonda toplanmış olan kadınlar, bir çeyrek yirmi dakika gibi bir zaman zarfında "Necile-Affan" romanının bütün safahatını, bütün sırlarını tüm çıplaklığıyla öğrenmiş bulunuyorlardı.

İç salonda bulunan kadınlar gelinlerin bulunduğu salona girip çıkan hizmetçilerin önlerini keserek:

-Ne oldu zavallılara? Ne oldu? Açıldılar mı?.. gibi sorularla içeride olup biteni öğrenmeye çalışıyorlardı.

Hizmetçilerden bazıları açıldıklarını, bazıları da evin gelini Belkıs Hanımın henüz açılmadığını söylüyorlardı. Bu söylenenler üzerine kadınları ikinci bir merak sarmıştı.

Biçare Affan Besim Beyle Necile Hanım arasında bir sene önce yaşanan sevda komedyası düğünde bulunan herkesçe biliniyordu. Ayrıntıları henüz tam anlamıyla bilemedikleri için bu sevdayı kadınlar istedikleri gibi yorumladıkları halde, Belkıs Hanımın bayılmasına hiç kimse bir anlam veremiyordu. Anlayamadıkları bir meseleye karşı yalan uyduramamaktan dolayı bir buhran içinde çırpınmakta olan bu kadınların arasında Necile'nin kayınvalidesi ile görümceleri, gelinlerin yaşadığı bu hadiseden dolayı oldukça üzülmüşlerdi. Kadınların açıktan açığa söyledikleri bu müthiş sözleri işittiklerinden meselenin namusa ilişkin kısmı onları daha da derinden yaralamıştı.

Damat Ali Raci Beyin annesi ve kız kardeşleriyle Belkıs Hanımın annesi ve küçük kardeşi de aynı hislerle bir buhran dönemi geçirmekteydiler.

Bir çeyrek saat zarfında yalıda meydana gelen bu olay bütün Kanlıca kadınları arasında kurulmuş olan bir tür telsiz telgraf ile anında yayılmış, çok geçmeden de Kanlıca kahvelerinin tahta sedirleri üstünde aynı hadise hakkındaki görüşler pervasızca ve uluorta konuşulmaya başlanmıştı.

Fakat yalıda meydana gelen bu garip olay, gittikçe önemli bir hal almaya başladı.

Kaşlarını çatmış ve vücudu sinir krizleriyle titrer bir durumda salona giren annesini gören Belkıs Hanım hemen annesinin yanına koşarak:

-Anne!.. dedi. Gidelim!

-Nereye kızım?

-Evimize.

-Kızım, şimdi el âlemin içinde bayılacağım. Bana acı kızım. Ne var, ne oldun?

-Gidelim anne.

-Kızım ne olduğunu söyle.

-Beni öldürecekler.

-Kim öldürecek kızım? Ne diyorsun?

Bu sırada Belkıs heyecanından ve sinirinden ağlamaya başlamış, damat Ali Raci Beyin annesiyle kız kardeşleri de aynı şekilde Necile'nin yanına sokulmuşlardı.

Kayınvalide, gelin duvağının eteklerine düşmüş olan Affan'ın fotoğrafını kavradı. Fotoğrafa hayret ve şaşkınlıkla baktıktan sonra Necile'ye:

-Gelin Hanım... dedi. Bu ne?

-.....

-Maşallah, Tebârek Allah!.. dedi. Utanmıyorsunuz da!

Necile'nin bir arkadaşı, kayınvalidenin bu sözleri karşısında, kendisini cevap vermek zorunda hissetti.

-Hanımefendi... dedi. Meseleyi anlamadan, bir günlük gelininizi aşağılıyorsunuz.

-Hayır, aşağılamak değil. Böyle gelinim olacağına ölsün. Ayıbını toprak kapatsın...

Sonra da Necile'ye doğru bir adım daha atarak alaycı bir tavırla:

-Gelin Hanım!.. dedi.

Fotoğrafı Necile'nin âdeta gözlerinin içine sokarak:

-Bu kaçıncı kocanız? Tuuu size, yazıklar olsun!

Bu hırçın ve asabi kayınvalide daha sonra da Belkıs'a yönelerek:

-Aferin size de. Tam birbirinizi bulmuşsunuz.. dedi.

Belkıs sandalyeye yığılmıştı. Önünde annesi ve küçük kız kardeşi meselenin esasını anlamamış, fena halde şaşırmışlardı. Belkıs'ın yanında ve ayakta duran okul arkadaşlarından bir hanım:

-Kayınvalide hanım... dedi. Sinirlerinizi ve söylediklerinizi biraz kontrol ediniz.

-Bak bak! Zamane kızlarına bak! Annesi yaşındaki kadınlara ders veriyor.

Genç kız devam etti.

-Sizi sükûnete davet ediyorum.

Kayınvalide:

-Sizi alacak beyler yelpaze taksın, yelpaze... dedi.

Gelin salonunda oldukça önemli bir tartışma çıkmıştı. Ortamın elektriklenmesiyle birlikte bu tartışma gelin ve damat aileleri arasında bir namus kavgasına dönüştü.

Diğer salon ve odalarda gelin seyretmeye gelmiş olan kadınlar yaşanan olaylar karşısında hayretten hayrete düşmüşler, nihayet birkaç haftalık dedikodu sermayesini de buldukları için kalben memnun bir şekilde evlerine dönmeye başlamışlardı.

Çifte gelin hanesinde meydana gelen bu karışıklığın daha hangi safhaya gelebileceğini hiç kimse kestiremiyordu. Herkes Necile ve Sırrı Beyin ihtiyar babalarıyla beraber Göksu'ya giden damatlarının dönüşünü bekliyordu.

İkinci ve Garip Bir Hadise

Yalıda yaşananlardan biraz sonra, damat beylerin başına, tuhaf ve garip, garip olduğu kadar da bütün dikkatleri üzerinde toplayan, acayip bir olay gelmişti.

Her iki damat da sabahleyin alaturka saatle üç buçuk dolaylarında güveylik koltuğuna oturmuşlardı.

Sırrı Bey Belkıs Hanımın ve Ali Raci Bey de Necile Hanımın koltuğuna girip çıktıktan sonra paralar serpilmiş, arkasından gelin odası kadınlar ve davetliler tarafından doldurulmuştu. Sırrı Beyin babası da son mürüvvetini yakından görmek arzusuyla oğlunu ve damadı Ali Raci Beyi yanına alarak üç çifte kürekli, tenteneli bir sandalla Göksu'ya gezmeye çıkmışlardı.

Sandala bindiler. Yukarıdan hafif bir akıntıya kapılarak gelmekte olan sarı bacalı, beyaz tenteneli ve beyaz boyalı zarif bir istimbot, genç damatların binmiş oldukları sandalı âdeta çarpıp batıracak derecede yakınından geçmiş, sonra da arkalarına dolanarak sandalı takip etmeye başlamıştı.

Küçüksu Köşkü'nün rıhtımı hizalarında aynı istimbot tekrar sandala doğru geldi ve oldukça tehlikeli bir şekilde sandala çarptı. Sandal bir kere sarsıldı. İki damat ile kayınpeder birbirleriyle kafa kafaya çarpıştılar.

Sırrı başını hiddetle istimbota çevirdi. Elleriyle dümeni tutmakta ve büyük dudaklarını makine dairesine uzanan boruya yerleştirmiş olan uzun fesli kaptana:

-Be herif!.. diye bağırdı. Kör müsün?

Sırrı Bey bu sözü söyledikten sonra, istimbotun kamarası arkasındaki sancak tarafında zarif bir hasır kanepede, gayet hoş bir çarşaf giyinmiş olan; genç, güzel bir kadının oturmakta olduğunu görünce, bir kere daha dikkatlice baktı.

O sırada Sırrı bütün ruhuyla titreyerek:

-Fahire!.. dedi.

Benzi uçtu. Kulaklarında acı bir uğultu meydana geldi. Düşünme yetisini tamamiyle kaybetmiş olduğu halde büyük bir şaşkınlıkla:

-Evet, Fahire... dedi.

Sırrı'nın gözleri de kararmıştı. Lâkin yalnızca tek bir şey görüyordu; o da ağır bir hareketle sandallarının yanından geçen istimbotun içindeki kadının cazibedar ve esrarengiz gözleri. Fahire hasır kanepeye oturmuş, karşısında çok güzel bir halayık.

Bir anda meydana geliveren bu olayın hemen arkasından ihtiyar da söylenmeye başlamıştı. Kaptana bakarak:

-Yahu, sen de benim gibi bir gözlük tak bari.

Lâkin kaptan son derece lâkayt bir şekilde aynı rotayı takip ederek istimbotu Hisar iskelesine doğru sevk ediyordu.

Sandalda bulunan başkürekçi:

-Efendi baba, bu istimbot dün geceden beri istim üzerinde dolaşıp duruyor... dedi.

İhtiyar çenesini titreterek:

-Kimindir bu?.. diye sordu.

Baş kürekçi:

-Yeni gelen Mısırlılar... cevabını verdi.

Bu sefer Sırrı Bey sordu:

-Bunlar.., dedi. İstim üzerinde bizim civarda mıydı?

Kürekçi cevapladı:

-Evet, sizin yalı civarında geceden ve sabahtan beri dolaşıyorlar. İşte şimdi de bize çatıyor.

Sırrı sözü değiştirdi:

-Peki, peki!.. dedi. Kör kaptan!

-Kör mü? Ben ona bir kürek dipçiği vurursam...

Çifte damat beylerle kayınpeder Küçükçayır'daki köşkün rıhtımına çıktılar.

Korkudan üçü de tir tir titriyordu. Lâkin Sırrı'nın hali tabiî ki diğerlerinden farklıydı.

Sırrı o sırada bütün maziyi, tam bır sene Fahire ile geçirdiği hayatı, ona verdiği sözleri hatırlamıştı. Evet!.. Aradan tam bir sene geçmişti. Ne tuhaf ve ne hazin bir rastlantıydı ki, Affan Besim'in havuzda bulunan cesedi bir sene önce Haziranın Onyedinci Cumartesi gününe tesadüf ettiği gibi, bir sene sonra Haziranın Onyedinci Cuma gecesi kız kardeşi Necile gelin koltuğuna oturmuş, başına teller takmıştı.

Yine aynı senenin içinde, o zaman hayatı pahasına sevmekte olduğu Fahire ile olan samimi ilişkisi ve onun neticesi olarak

söylediği sözleri unutmuştu. Kendisi de bir zamanlar: "Belkıs gibi kızlar herkese görüne görüne vaktinden evvel erkeklerin hislerini köreltirler..." yollu sözlerle, Fahire'ye karşı Belkıs'ın namusu ve izzetinefsini lekelediği halde, o gece Belkıs'a güvey gidiyordu.

Fakat geçen bu bir senelik zaman içinde Fahire'nin adı sanı ortalıktan silinmiş, âdeta görünmezlere karışmıştı.

Kendisi tam bir sene her yerde Fahire'yi aramış, hattâ onun o müthiş adamlarına tesadüf etmek istemiş olduğu halde bunu başaramamış; yaptığı gezintilerde, gittiği mesirelerde Fahire'ye benzer bir kadın bile görmemişti.

Bir seneden beri nerede olduğu, yaşayıp yaşamadığını kimsenin bilmediği bu müthiş, güzeller güzeli kadın demek ki Sırrı'yı adım adım takip ediyor ve ihtimal ki, devamlı onu gözetliyordu.

Baba, kösemen koyunlar gibi önde; iki damat da onun arkasından yürüyerek bir çayır kahvehanesinin küçük iskemleleri üzerine oturdular. Kayıkçılar sandalı rıhtım üzerindeki halkaya bağlamış; Anadolu Hisarı sahilindeki kordonu belli eden bostan korkuluğuna benzer çapa hizalarında tornistan eden tanıdık istimbota hiddetle bakıyorlardı.

İki damat ile bir kayınpederden ibaret olan bu üç kişinin ruhları araştırılacak olsa; üçünün de bir diğerine karşı hisleriyle zıt, ama konuşmalarına ve genel görünüşlerine bakıldığında birbirinin aynı olduğu, üçünün de birbirleriyle uyuşan insanlar oldukları görülürdü.

Öncelikle kayınpederi ele alırsak; bir sene evvel zavallı ihtiyarın öle bayıla son nefesine kadar beraber olmak istediği onsekiz yaşlarındaki Cevriye'sinin ayrılığıyla cidden üzüntülü ve acılı idi.

O ihtiyar, bir sene müddetle Kandilli'deki yalıda gördüğü ve son derecede sevdiği Cevriye'nin hayalini bir saat bile kalbinden çıkaramamıştı. İhtiyarın aklına Cevriye geldiği zaman der-

hal gözünün önünde biricik oğlu Sırrı'nın görüntüsü bir heyûla gibi ortaya çıkıveriyormuş gibi olurdu.

Sırrı onun ayrılığına ve hüsranına sebep olan tek kişiydi. O gece Sırrı'yı, aldığı telli duvaklı, gerçekten çok güzel ve şuh gelin ile gözünün önüne getirdiği zaman gözlerinin etrafında şimşekler parıldar gibi oluyordu.

Bu noktada seksenlik baba, Tosyalı Talip Ferit Bey'in alınyazısını hiç aklına getirmeyip; oğlunu itham ederek, ona karşı kalbinde bir kin yaşatmaya başladı. Babalık... O şefkat hissi yine düşüncelerinden kendisini alıkoyuyordu. O, yegâne oğlu Sırrı ile kızı Necile'nin mürüvvetlerine ulaşacak olmaktan dolayı yüzü gülüyordu. Damadı Ali Raci Beyi de yedi sekiz ay önce tanımış, o günden beri çıldırasıya sevmekte olduğu Necile'sine uygun bir genç olduğuna kanaat getirmiş olduğundan dolayı insanların cidden nadir erişebildikleri bir gurur hissiyle ve bahtiyarlıkla yaşar olmuştu.

Zavallı insanlar felâkete çok yaklaştıkları sırada bahtiyar olduklarını sanırlardı. Ali Raci de aynı şekilde: "En mesut, en bahtiyar benim..." diyenlerdendi. Ali Raci Beyin başından da çok tehlikeli bir aşk olayı geçmişti. Lâkin o gün o dakikaya kadar tesadüf veya genç hayatları avutmaya mahsus mutlu bir tesadüf Ali Raci Beyi de sarıp sarmalamıştı.

İki saat önce Necile'yi koluna taktığında duyduğu mutluluğu unutması mümkün değildi.

Akşam...

Uf!.. Ne kadar da geç oluyordu. Rumeli sahili tepeleri üzerine çıkmış olan haziran güneşi ve onun verdiği sıcaklık hiç de bitecek gibi görünmüyordu.

Ya o güneş batmazsa, ya akşam hiç olmazsa? Peki, neden bu kadar kötümser düşünüyordu? Tabiat, Necile için onunla inat mı ediyordu?

Ali Raci Beyin bu mesut anları aşağı yukarı bir saat kadar daha devam edecekti.

Sırrı... İşte o... Ne garip, diğer iki kişiden farklı düşünüyordu.

Bir taraftan gözünün önüne Belkıs'ı getiriyor, diğer taraftan da Fahire'nin sempatik bakışlarını andıran güneşe bakıyor ve devamlı olarak içini çekiyordu.

Bakışları da güzel, onun da hiçbir kusuru yoktu. Tahsili, terbiyesi ve bilhassa bekâreti...

Fakat Fahire... Uf!.. Sırrı birdenbire silkinerek ayağa kalktı. Aynı anda yine aklı başına gelerek yerine oturdu.

İnsanlar için de talih veya bir tesadüf neticesi olarak fevkalâde ve o derece zor dakikalar olur ki, bu hali yaşamayanlar ne kadar anlatılsa da bunu anlayamazlar. Sırrı o dakika içinde fevkalâde bir hayatın tehlikeli, son derece anlatılmaz ve zor kısımlarını yaşıyordu. Kendisine, babasından utanan yeni damat mahcubiyeti vererek, elini çenesiyle alt dudağı arasındaki çukura koyup, etrafından ateş çıkan gözlerini çayırın yarı ıslak çimenleri üzerine dikti.

O dakikada bir karar vermesi lâzımdı. Ya yalıya döndüğü zaman Belkıs'ı evine gönderecek, ya da Fahire'den...

-Hayır!.. diyerek bağırdı.

Ayağa kalktığı zaman Ali Raci birdenbire kendini toplayarak derhal Sırrı'yı tuttu.

-Ne oluyorsunuz beyefendi?.. dedi. Neyiniz var?

Sırrı'nın yüzünden bardakla su dökülmüş gibi ter akıyor ve rengi bütün bütün fenalaşıyordu.

İhtiyar da heyecanlı bir şekilde yerinden kalkmış, Sırrı'nın bir koluna da kendisi girmişti.

-Sırrı oğlum! Ne oldun, ne oldun?.. diyordu.

Sırrı Bey enişteşinin, babasının gayret ve yardımıyla tekrar iskemleye oturdu. Gözleri kararmış, beynine şiddetli bir ağrı saplanmıştı. Bütün kuvvetini gözlerinde toplayarak biraz açtı.

-Beybaba... dedi. Biraz gezeceğim.

-Peki evlâdım. Havadandır. Haydi geziniz.

-Ben yalnız gezerim. Ali Raci Bey rahatsız olmasın.

Ali Raci Bey tecrübesiz gençlere mahsus tuhaf bir acemilikle:

-Size eşlik ederim, efendim. Estağfurullah... demişti.

Sırrı, enişteşine daha fazla direnemeyeceğini anladığı için sustu ve Ali Raci Beyin kendisine refakat etmesine razı oldu. Ali Raci Bey de Sırrı'nın koluna girdi.

Elli altmış adım kadar yürüdükten sonra mor kadife çarşaflı, mor benekli şemsiyeli bir hanımın, o bilinen istimbottan rıhtıma çıkmakta olduğunu görmüştü.

Fahire... Evet; o cüretkâr kadın karaya, rıhtıma çıkmıştı. Arkasından siyah çarşaflı genç bir kadın daha çıktı. Bu iki kadından sonra kuzguni siyah bir haremağası da elinde küçük ve uzun çanta ile bir mahfaza içinde hanımın yelpazesini taşıyarak üç dört adım geriden hanımefendileri takip etmeye başladı.

Rıhtım kenarında, ötede beride bulunan birkaç fukara ile yaşlı bir kadın sıhhat ve uzun ömürler duaları okuyarak ellerini bu hanımlara doğru uzatmışlardı.

Sırrı ne yapacağını şaşırdı. Vücudunu bırakmıştı. Ali Raci Bey de bütün kuvvetini Sırrı'nın bir toprak külçesi haline gelen ağır vücudunu tutmaya sarf ediyordu.

Sırrı birdenbire döndü. Ali Raci Bey de tabiî ki, onunla birlikte dönmüştü. Sırrı yürüyor, fakat adımları ne kadar da küçülüyordu. Sağ tarafa gittiler. Top ağaçların gölgelikleri arasından çıktılar. Fakat o sırada bu mor çarşaflı hanım kendilerine tamamen yaklaşmıştı.

Ali Raci Bey üzerlerine doğru gelen bu mor çarşaflı hanıma öfkeyle baktı. Aslında kadınlara karşı muhafazakâr bir hayat yaşayan Ali Raci o dakikada ne kadar güzel ve ne derece çekici olursa olsun, yine de başka bir kadına bakmayı aklından bile geçirmiyordu. Fakat bu mor çarşaflı hanım artık iki adım kadar yaklaşmıştı. Sırrı Beye dedi ki:

-Sırrı Beyefendi, biraz durunuz.

O sıcak güneş karşısında buzlu su taneleri akıtan Sırrı, Fahire'nin büyülü sesini duyunca titredi ve emirlere itaat eden bir çocuk gibi durdu.

Fahire kaşlarını işveli bir şekilde kaldırmış ve büyülü gözlerini Sırrı'nın gözlerine yaklaştırmıştı. Yüzüne son derece yakışan ağırbaşlı bir tavırla konuştu.

-Hayır!.. dedi. Sen ve senin gibiler kendiliğinden ölmez.

-Öleceğim Fahire.

-Hayır diyorum. Siz vasıtasız ölemezsiniz.

Sırrı bir adım kadar Fahire'ye yaklaştı. Bir sarhoş gibi durduğu yerde sallanıyordu.

Fahire de Sırrı'ya doğru bir adım attı.

-Beyefendi... dedi. Zannederim hiç tanımadığınız bir kadın karşısında bulunmuyorsunuz.

Sırrı'nın gözleri önünde bütün dünya ani bir hareketle düşüyor, yıkılıyor gibiydi.

-Öleceğim Fahire... dedi. Öleceğim... İstirham ederim, başka zaman görüşemez miyiz?

Fahire'nin yüzünde alaycı ve aşağılayıcı bir tavır vardı.

-Sırrı... dedi. Karşımda bir suçlu gibi titriyorsunuz.

-Hayır Fahire. Ben şu anda çok zor bir zamanı yaşıyorum.

-Peki, bu zamanın gelip çatacağını bilmiyor muydunuz?

-Hayır Fahire. Ben seni bir seneden beri o kadar aradığım halde hiçbir yerde göremedim, bulamadım.

-İşte bugün...

-Evet Fahire.

Sırrı, Fahire'nin dizlerine eğilir gibi oldu.

-Evet... dedi. Fakat bugün... Bu gece...

Sırrı bütün bütün eğildi. Gözleri, bir türlü anlaşılamamış olmasından dolayı yaşarmıştı.

-Fahire... dedi. İstirham ederim, bana acımazsan Belkıs'a acı.

-Belkıs... Karşımda o ismi böyle bir cüret ve cesaretle nasıl telaffuz edebiliyorsun ki?

Sırrı tekrar silkindi. Gözünün önünde ani bir surette Belkıs gelinliğiyle, duvağıyla mahzun bir halde canlanmıştı. Sonra gözlerini Fahire'ye dikerek:

-Haremimdir... dedi. Ve bugün...

-Evet, bugün?.. Fakat Sırrı sana ne kadar da cesaret gelmiş.

Bu sırada Ali Raci söze karıştı.

-Hanımefendi... dedi. Affınızı talep ederim, kayınbiraderimi fevkalâde rencide ettiniz.

Fahire bu genç enişteyi tuhaf bir bakışla süzdükten sonra:

-Küçükbey... dedi. Siz beni tanıyor musunuz?

-Hayır efendim.

-O halde?..

Ali Raci önüne baktığı bir sırada Fahire gözlerini Sırrı'ya çevirdi:

-Son bir cevap isterim... dedi.

-Hangi hususta efendim?

-Bilmezlikten geliyorsunuz.

-İstirham ederim Fahire Hanım. Bugün beni bırakınız.

-O kadar saf bir kalbe sahip olmadığımı zannederim unutmamışsınızdır. O halde cevap isterim.

-Maalesef.

-Sırrı Bey teessüf ederim ki, siz beni tamamiyle anlamamışsınız.

Sırrı bütün cesaretini topladı. Kendi yüzüyle Fahire'nin yüzü arasında iki karışlık bir mesafe kalıncaya kadar ona yaklaştı.

-Ah Fahire, sende merhamet damarı yok mu?

-Uf Sırrı. Bir seneden beri ne kadar değişmişsin. Merhamet damarı, vicdan bacağı gibi kelimeler sana yakışıyor mu? Hem de benim ne gibi durumlarda acıma ve şefkat göstereceğimi bilmez gibi görünüyorsun.

-O halde?

-Cevap isterim diyorum.

-Gelini geri mi göndereyim?

-Hayır, sen gitme.

-Nasıl olur? Fahire, zor bir durumda bulunuyorum.

-Bir sene zarfında bilhassa senin yüzünden ne kötü günler geçirdiğimi bilmiyorsunuz. Siz bugün kendinizi anasından yeni doğmuş bir çocuk gibi sabi, masum ve çaresiz gösteriyorsunuz. Bir sene önce büyük bir yalıyı ateşe veren ve bir iki adamın mahvına, helak olmasına sebep olan bir kundakçı...

-Sus Fahire!..

Sırrı'ya olduğu yerde yerin dibine geçecek gibi bir haller oldu. Dizleri âdeta toprağa gömülmüş gibi gelmişti.

-Sus Fahire!.. dedi.

Sonra elini alnına götürerek gözlerini toprağa çevirdi.

Fahire:

-Sırrı Bey... dedi. Kendinize geliniz. Vaziyetinizi düzeltiniz. Babanızın yanında iken olsun, nezaket ve asaletinizi korumaya gayret ediniz.

Sırrı yeniden titremeye başladı. Her şeyi ve her yeri kapkara gören gözlerini güçlükle açarak; doğru baktığını, doğru gördüğünü sandığı bir sırada babasının beyaz sakalını ve yüzünü görmüştü.

Gerçekten babası onların beş kişiden oluşan gruplarına yaklaşıyordu. İhtiyar adam top ağaç altında otururken oğlu ile damadının bu iki kadınla uzun uzadıya konuşmalarından şüphe etmişti. Kuvvetsiz vücuduyla birkaç adım daha atarak yanlarına geldi.

-Sırrı, oğlum... dedi. Bari, bugün olsun rahat dur!

Sırrı babasının bu ikaz edici sözlerine karşı bir cevap bulmak için perişan beyninde birkaç kelime toparlamaya gayret ederken Fahire ona da yetişti:

-Beyefendi... Mesele sizin düşündüğünüz gibi değil.

-Evet, ama bu ses...

-Komşuyduk efendim.

-Evet. Efendim, sizi tanır gibi oldum. Lâkin...

Sırrı:

-Evet Beybaba... dedi. Tanırsınız, Fahire Hanım. Merhum Ferit Beyin eşleri.

-Ne!.. Ne!.. Evet, evet tanıdım.

Sırrı:

-Tanırsınız. Yanlarındaki Cevriye Hanımdır... dedi.

İhtiyar, Cevriye'nin siyah çarşaftan ve kalkık siyah peçeden dışarı fırlamak ister gibi duran yüzüne baktı. Söyleyeceği sözü unutmuştu.

-Ce... Ce... Ce... Hanım...

Fahire birdenbire:

-Alay mı ediyorsunuz Sırrı Bey?.. dedi.

-Hayır Fahire Hanım, alay değil.

-Peki, ben bunu da kabul edeyim.

Sonra ihtiyara dönen Fahire:

-Peder beyefendi... dedi. Sırrı Beyi biraz istimbotla gezdirmek isterim. Müsaade eder misiniz?

-Kı... Kı... Kızım, şey... Bugün...

-Bugünlük yarınlık bir şey değil. Tenezzül ederseniz siz de buyurunuz.

Fahire Ali Raci Beyi göstererek:

-Damat beyefendi de tenezzül buyurursa...

-Pe... Pe... Peki kızım, lâkin...

-Sandalı gönderiniz. Yalının rıhtımına sizi istimbotla çıkarırım.

Erkeklerin üçünde de bir şaşkınlık başlamıştı. Sırrı Fahire'nin ısrarlarına karşı:

-Hayır... dedi. İnşallah başka zaman teşrif ederiz, görüşürüz.

Bu söz üzerine Fahire:

-Peki... dedi. Teşekkür ederim.

Ve oradan ayrılarak yürümeye başladı. Top ağaçların arka tarafına doğru gidip tekrar rıhtım istikametine dönmüştü.

Sırrı Beyle babası ve Ali Raci Bey üçü de şaşkın bir vaziyette ilk önce oturdukları yere dönmüşlerdi. Lâkin Ali Raci meselenin başlangıcını bilmediği için hiçbir şey anlayamamış, belki de damat olduğu aile hakkında içinde birtakım şüpheler oluşmuştu.

Hele ihtiyarı göz önüne getirecek olursak, bir seneden beri kalbinde taşıdığı sevdanın tazelenmesinden meydana gelen bir düşünceyle halden hale girmişti.

Zaten o günkü düğün meselesi onun üzüntüsünü şiddetlendirmeye kâfi gelmişti. Üçü de orada oturdular. Sırrı bakışlarını rıhtıma doğru çevirdiği zaman, istimbotun latif yüklerini alarak sahilden ince bir düdük sesiyle uzaklaşmakta olduğunu görmüştü.

İstimbot, Rumeli Hisarı sahiline doğru yönelmiş, arkasında beyaz köpükler bırakarak suları yarıyordu.

Bir çeyrek saat kadar orada düşünceli ve o nispette korkunç dakikalar geçiren üç kişi oradan kalktılar. Sahilde eski demir halkalara bağlanmış kayıklarına bindiler. Kayıkçılar yolculara hiçbir şey sormaya lüzum görmeden bir yandan Göksu Deresi'ne doğru küreklere asılıyor, bir yandan da denizcilere mahsus tuhaf ve safiyane bir kinle devamlı sarı parlak bacalı, beyaz boyalı istimbota bakıyorlardı.

Kayıkçılar yirmi dakika kadar devam eden bir seyirden sonra hafif kayığı Göksu'nun köprüden başka her şeye benzeyen sahte kemerinden içeriye doğru sürüklemişlerdi.

Vakit daha erken olmakla birlikte Göksu'da iki üç İngiliz kızını taşıyan sarı boyalı bir kik ile birkaç sandal ve bir o kadar da kayıklı müşteri bulunuyordu.

Biraz daha içeri girip kike iyice yaklaştıkları bir sırada omuz başlarına kadar kolları açık küreğe yapışmış olan bir kız İngilizlere mahsus tuhaf yayık bir Türkçeyle:

-Sırrı Bey!.. diye bağırdı. Bonjur...

Sırrı başını kaldırdığı zaman kendisine seslenen kızın Lili olduğunu görmüştü.

-Mersi, Lili Bridgecold... dedi.

Lili başını kikten kayığa doğru eğdi. Gözlerini hafif bir şekilde kırparak Sırrı'nın babasına da selam verdikten sonra:

-Sırrı Bey... dedi. Sizi tebrik ederim. Fakat bir şey soracağım.

-Sor Lili.

-Balayı bizde düğünden sonra. Eeee, sizde düğün günü -işaret parmağıyla göstererek- sadece bir gün.

-Âdet böyledir miss.

-Peki ama kadınlar bu bir günden de mahrum.

-Neden Lili?

-Bak, Necile Hanım evde oturuyor.

-Evet, âdettir. Bugün çıkamaz. Çünkü gelin oldu.

Lili alaycı bir tavırla küreklere yapıştı. Kürek uçlarıyla Göksu denilen çamurlu suyun yüzeyine birer darbe vurduktan sonra kik hareketlendi. Kikin hareketlenmesinden sonra Lili:

-Oruvar Sırrı Bey... dedi.

Sırrı belki babasının ve enişte sinin bulunduğu kayıkta biraz ileri gitmişti.

Az ileride sahilin nemli topraklarına bez parçaları yayarak yeni çıkmış turfanda mısırları kemiren birkaç mahalle karısı grubu ile beş altı serseri kıyafetli adamdan başka kimse yoktu.

O gün ne kadar kalabalık olursa olsun ve nereye giderlerse gitsinler mümkün değil eğlenemeyeceklerdi.

İkindi vakti gelinceye kadar bayağı zorluk çekmişlerdi. Aralarında ne ciddi, ne de eğlenceli konuşacak hiçbir şey bulamıyorlardı.

Kayık, kirli ve bulanık su üstünde birkaç tur attıktan sonra dönüş emrini almıştı.

Alaturka saat dokuz buçuk ile on arasında Kanlıca'daki eflatun renge boyanmış olan yalının küçük rıhtımına yanaştılar. Kayınpeder ile yeni damatlar deniz kapısından içeri girdikleri zaman yalıda gördükleri sessizlik ve heyecandan gerçekten etkilenmişlerdi.

Oysa düğün merasimi resmen başladıktan sonra misafirler, seyirciler, davetliler akın akın gelmiş yalının içinde müthiş bir mutluluk havası esmişti. İnce saz takımı çok hoş ve çok güzel musiki eserlerini icra ederek herkesi heyecanlandırmış, coşturmuştu.

Halbuki şimdi umumî bir yas ve sessizlik.

Sırrı âdeta çılgına dönmüştü. Hiç kimseye sormaya gerek görmeden doğruca kız kardeşi Necile'nin odasına çıkmak istediğini hizmetçi kadınlara söyledi. Düğün evinin sabahki o muhteşem kalabalığına karşı şimdi on, on beş kadından başka kimse kalmamış ve saz takımı da aksi gibi ayrılık şarkıları çalmaktaydı.

İhtiyar bir kadın Sırrı'ya yol göstererek kız kardeşinin yanına ulaşmasını sağladı.

Sırrı Necile'yi mahzun hattâ gözleri yaş içinde görünce:

-Necile... dedi. Söyle, bu ne hal?

Necile Sırrı'yı görünce biraz teselli bulmuştu.

-Sırrı... dedi. Felâketten başka bir kelimeyle özetleyemem.

-Fahire!.. Fahire!.. O kadın bir şeyler yapmıştır, değil mi?

-Biliyorsun Sırrı. Demek ki haberin vardı?

-Necile, benim de başıma bir olay geldi. Fahire'yi gördüm

-Gördünüz mü?

-Evet Necile, görüştüm. Beni tehdit etti.

-İşte bize de aynısını yaptı. Fakat biz kendisini görmedik. Bana Affan Besim'in bir fotoğrafını zarflayıp göndermiş. Fakat... Ah Sırrı, çok önemli bir mesele. Belkıs... Ne olduysa ona oldu. Belkıs'a bir tehdit mektubu gönderilmiş. Fahire imzasıyla göndermiş olduğu mektupta Belkıs'ı ölümle tehdit ediyor. Zavallı kız iki saatten beri ağlıyor. Kendisini zor alıkoyduk.

-Anlamadım. Necile, Belkıs gitmek mi istedi?

-Bittabiî... Ah Sırrı, yalının içi birkaç saatten beri matemhaneye döndü.

Necile küçük bir odaya kapanmış, gerçekten birkaç saatten beri ağlıyordu.

Sırrı bir müddet düşündü.

-Necile... dedi. Hiç merak etme. Sen gelinlik vazifeni yap, yerinde otur. Ben şimdi Belkıs'ı da görürüm. Hiçbir şey belli etmeyelim.

-Hayır Sırrı. Benim gelinliğim falan kalmadı.

-Ne!.. Neden Necile?

Kayınvalidemiz bu meseleyi duydu. Bana söylemedik söz bırakmadı. Ben gelin koltuğunda otururken fahişelikle suçlandım.

-Aman Necile...

-Sırrı, sözümü dinle. Ne ben o ailenin gelini olabilirim, ne de onlar beni gelin diye kabullenebilirler.

Necile'nin gözleri yaşardı ve tekrar ağlamaya başladı. Sırrı bütün bütün şaşırdı. Artık metanetini kaybetmeye başlamıştı.

-Necile bu iş gerçekten bir felâket halini almış.

-Evet. Tamiri mümkün olmayan çok zor bir işin içinde bulunuyoruz. Fahire bana Affan'ın resmini göndermiş. Ben o resmi görünce tabiî ki hayret ettim, şaşırdım. Çünkü üzgündüm. O sırada kayınvalidem geldi. Titreyen parmaklarımın arasından duvağımın eteklerine düşen fotoğrafı aldı. Sonra düğün münasebetiyle gelen kadınlar kayınvalideye geçen sene meydana gelen hadiseyi yalan yanlış anlatmışlar. Ah Sırrı, artık yaşamayalım.

Sırrı kız kardeşini orada bırakarak Belkıs'a gitmek için odadan çıkacağı sırada, yüzünde fevkalâde bir üzüntünün izleri olduğu halde kayınvalidesi hızla içeriye girmişti.

Sırrı Beyi görünce:

-Beyefendi!.. dedi. Bu saate kadar sizleri beklemeye gerek duydum.

-Neden efendim?

-Zannederim olup bitenlerden haberiniz vardır. Bu olayı civarda bilmeyen yok.

Ellerini başına götürerek:

-Ah kara talihim! Kara yazılı alnım!

-Valide Hanım o kadar üzülmeyiniz. Mesele çok basittir. Sizin namusunuzla ilgili bir mesele değildir.

-Evet, çok doğru söylüyorsunuz. Namusumuzu bırakmadınız ki, namus arayalım.

-Valide Hanım, istirham ederim. Hiddetinizi yatıştırınız da meseleyi soğukkanlılıkla görüşelim. Bu meselenin kız kardeşimi ilgilendiren hiçbir yönü yoktur.

-Evet, o da doğru. İki üç ailenin namusuna dokundu. Yerin diplerine geçtik. Ben Raci'mizi kız gibi büyüttüm, kız... O kadar emek sarfettim. Necile'yi göstererek:

-Böyle anlı kanlı, adı çıkmış süpürgeler için büyütmedim.

Kadının bu sözleri üzerine Necile boğazından hafif ve boğuk sesler çıkararak ani bir hareketle yere yığıldı. Sırrı sinirle kollarını açmış, haysiyet ve namusunu kadına karşı müdafaa etmek için bir şeyler söyleyeceği sırada kız kardeşinin yere yığıldığını farketti. Açık olan kollarıyla ve merhametle yere yığılmış olan kız kardeşinin üzerine atıldı. Kollarında kuvvet derman kalmamıştı. Kendisine yardım etmesi için kadına baktı. Kadın yüzünü buruşturmuş, gözlerini kısmış, kindar bir halde onlara bakarak:

-Bey!.. dedi. O kadar merak etme. Öylesi kızlar ne kadar sahtekârdır bir bilsen.

Sırrı ayağa kalktı. Kadına doğru bir iki adım atarak:

-Valide, çok oluyorsunuz!.. dedi.

-Ört ört! Sen de kız kardeşinin olayını ört. Anlaşılan siz birbirinizin haline iyice alışmışsınız. Ah, ben! Ah, karayazım! İki sene taban teptim aradım da, sonunda bu biçareye düştüm. Ah, ah benim karayazılarım!..

Kadın hemen dışarıya fırlamıştı. Sırrı bir toprak külçesi haline gelmiş olan kuvvetsiz vücudunu âdeta sürükleyerek konsolun üstünden su aldı. Kız kardeşinin yüzüne, gelinliğinin üstüne suları serptikten sonra kendisi de dışarıya çıkmıştı.

Salon âdeta kararmış gibiydi. O sırada alt odaya girmiş olan Ali Raci Beyin yanına koşan valide:

-Evlâdım!.. Evlâdım!.. diyordu. Gidelim!..

Kadın, âdeta avazı çıktığı kadar bağırıyordu:

-Gidelim oğlum! Gidelim! Biz yanlış kapı çalmışız. O senin öldüğün bayıldığın hanım sağlam ayakkabı değilmiş. Değilmiş!.. Değil...

Daha sonra kayınvalide bütün süratiyle alt kata, Sırrı'nın babasının bulunduğu odaya yöneldi.

Küçük bir selamlık odasında bulunan ihtiyar, hayretten ağzı açılmış bir vaziyette, kayınvalidenin söylediklerini dinliyordu.

Kadın, Necile'nin babasına:

-Kayınpeder beyefendi. Methettiğiniz, övmekle bitiremediğiniz; yüz lira nikâh, yüzelli lira ağırlık istediğiniz kızınızı mutfak paçavrasına sarınız da rafa koyunuz... diyordu.

Sırrı öfkesinden ve sinirinden ne söyleyeceğini bilemiyordu.

Karşısında hak ve hakikati takdir edici bir muhatap bulmak gayesiyle tereddüt ve saflıkla etrafına baktıktan sonra enişte si olacak olan Ali Raci Beyi gördü. Ona:

-Beybirader... dedi. Bugün başımıza gelen o tuhaf hadisenin ne olduğunu zannederim biraz olsun anlayabildiniz.

Raci Bey:

-Evet... dedi. Anladım. Sevdiğiniz bir kadın yahut iğfal ettiğiniz talihsiz bir vücut.

-Pekâlâ Raci Bey. Lâkin bu gibi halden kız kardeşimin namus ve onuruna dokunur bir şey var mı?

Kayınvalide kapının eşiğinden söze atıldı:

-Resim, oğlum resim!.. diye bağırdı. Bu gelin olacak şırfıntının kucağından resim çıkardım. Sevdiği bir delikanlı imiş. Hem bu kız kanlıymış da. Ah Raci, senin de ne karayazın varmış oğlum. Ah! Bu kız için, havuzlarda mı boğulanlar olmamış? Kendini yakanlar, damdan atanlar mı olmamış? Denizlerde çürüyenler mi olmamış?..

Sırrı kapıya yaklaştı. Vücudu titremekte, âdeta oda tahtalarını hafif bir şekilde sallamaktaydı.

-Hanım!.. dedi. Bağırmayınız, maksadınız nedir? Söyleyiniz.

-Oğlumu veriniz, oğlumu. Veriniz de biz gidelim.

-Pekâlâ, oğlunuzu bağlayan yok.

Sonra Ali Raci Beye döndü.

-Beyefendi... dedi. Validenizin verdiği emirlere riayet edersiniz, değil mi?

Ali Raci Bey tereddütlü ve mahcup bir halde:

-Meseleyi lâyıkıyla anlayamadım efendim... dedi.

Sırrı:

-Anlamayacak bir şey yok... dedi. Benim evvelce sevdiğim bir kadın bugün benim evleneceğimi haber almış. Belkıs Hanıma bir tehdit mektubu göndermiş. Kız kardeşime de kendi üvey oğlu olan ve geçen sene yanımızdaki yalıda vefat eden bir gencin fotoğrafını göndermiş. Mesele bundan başka bir şey değil. Bugün o kadını siz de gördünüz. Sizin yanınızda da beni tehdit edişine kendiniz şahit oldunuz.

Ali Raci annesine dönerek:

-Anne... dedi. Siz niçin o kadar meraklandınız?

-Meraklanmak mı? Yetmişinden sonra boynuz mu takalım?

Bir iki adım kadar oğluna yaklaştı. Öfkesinden dudakları etrafında beyaz köpükler meydana gelmiş, gözleri yuvalarından fırlamış bir halde:

-Raci, o gönlünü bir havana koy da ez. Ez, emi yavrum. Böyle küpü çanaklı kızlara ben gelin melin demem.

Eliyle elbisesinin yakasını silkerek devam etti.

-Allah göstermesin, Allah... diyordu. Üstüme iyilik sağlık. İyi ki mesele bugün anlaşıldı. Bu sarhoş şamdanı kıyafetli kız ya üstümüze kalsaydı? Ah!.. Çok şükür Raci, çok şükür. Bunların kokusu kırk günde değil kırk saatte çıktı. Ahhh!.. Ah!.. diye devamlı çırpınıyordu.

Sırrı bu kadının artık son haddine varmış olan saldırılarına bir son vermek ve üzerine hücum edip onu kolundan tutarak kapıdan dışarıya defetmek istediği bir sırada, konuşmaları ve olanı biteni başından beri büyük bir heyecanla izlemekte ve dinlemekte olan talihsiz babasının suskunluğunun ardından meydana gelen gürültü sanki herkesi birdenbire ikaz etmiş, ihtiyar adam olduğu yere yığılıp kalmıştı.

Sırrı ve Raci ikisi birden ihtiyarı tutarak kaldırdılar. Kanepeye kadar götürmek için koltuklarına girdikleri bir sırada kadın hâlâ:

-İşte, kızını dövmeyen dizini dövermiş. Nasıl? Nasıl?.. diye bağırıyordu.

İhtiyarı kanepeye yatırdılar.

Sırrı:

-Hanım... dedi. Haydi artık gidiniz. Oğlunuzu da hevesinizi de alınız. Haydi, haydi gidiniz.

-Gideceğim!.. Gideceğim!.. Seksen delikanlıdan arta kalmış kızınızı alacağımı mı zannediyorsunuz?

Sırrı Bey aynı zamanda Ali Raci Beye dönerek:

-Beyefendi... dedi. Böyle bir olayın meydana gelmesine ne kadar üzüldüysem, o kadar da memnun oldum. Çünkü böyle bir ananın kucağında büyüyen, böyle bir ananın terbiyesiyle yetişmiş olan bir genç herhalde Necile ile geçinemezdi.

Kadın yine söylene söylene, Ali Raci Bey de dadısını takip eden şımarık ve sonradan görme kibar çocukları gibi bir tavırla odadan dışarı çıktılar.

Sırrı da onlardan hemen sonra odadan çıkarak alt sofada neticeyi bekleyen dadı kalfasına:

-Dadı, hanım ile damat bey gidecekler. Neleri varsa ver... dedi.

Sonra odaya girdi. Kanepede yatmakta olan babasının kulağına eğilerek:

-Baba... dedi. Hepsi neyse ne, bir de sizinle mi meşgul olalım?

-.....

-Beybaba, size diyorum!...

Babasını sarsarak:

-Biraz kendinize geliniz. Size anlatacağım şeyler var.

İhtiyarın gözkapakları yarı açık bir halde:

-Oğlum... dedi. Ne oldu? Düğün bozuldu mu?

-Hayır baba, bozulmadı. Daha hayırlı oldu.

-Ah!..

-Rica ederim babacığım. Kalk! Böyle damadımız olacağına hiç olmasın daha iyi.

-Gidecekler mi?

-Evet baba. Şimdi defolurlar.

-Necile'ye ne oldu? Ne olur? Ah!..

-Necile'ye hiçbir şey olmaz baba. Necile'yi ve onun iffetini, namusunu takdir edecek gençlerimiz vardır.

İhtiyar titremekte olan ellerini yukarıya kaldırarak:

-Fakat oğlum... dedi. Bu kavganın sebebi neymiş? Başımıza neler geldi?

-Baba rica ederim. Kavga falan yok. Hiçbir şey yok. Necile bu damadı istememiş. İşte hepsi o kadar. Şimdi siz çalgıcıların yanına gidiniz. Akşam yemeklerine nezaret ediniz. Haydi, haydi babacığım.

İhtiyar biraz kendine gelir gibi oldu. Lâkin benzi sararmış, başı boynuyla beraber sallanmaya ve dizleri titremeye başlamıştı. Namusu, gayreti ve evlât şefkati hisleri babaya son bir gayret verip onu harekete getirdiği bir sırada Sırrı doğruca yukarı çıktı. Büyük salonda ilk rastladığı hizmetçi kıza:

-Ne oldu?.. dedi.

Hizmetçi kız:

-Ayıldı. Şimdi de yenge hanım soyuyor... dedi.

Kızın sözüne karşı bir şey söylemeye gerek görmeden doğruca üst katta bir odaya kapandığını haber almış olduğu Belkıs'a koştu.

Odanın kapısını açtığı zaman Belkıs'ın bir kanepeye yaslanmış ağlamakta ve kayınvalidesiyle küçük kız kardeşinin de ayakta üzüntülü bir halde dikilmekte olduklarını görmüştü. Koşarak kayınvalidesinin elini öptü.

-Valideciğim... dedi. İşin içinde bir kadın parmağının olduğunu tabiî ki, takdir etmişsinizdir.

Kadın:

-Evet oğlum. Meseleyi biliyorum. Lâkin Belkıs çok korktu.

-Hayır valideciğim, o korkmaz. Belkıs Hanım mahalle mektebinden çıkmış kızlardan değildir. Siz bizi beş dakika kadar yalnız bırakınız.

Kadın:

-Peki oğlum... dedi.

Kayınvalide küçük kızı ile odadan çıktıktan sonra Sırrı Belkıs'ın yanına gitti. Heyecandan titreyen ellerini avuçlarının içine alarak:

-Belkıs... dedi. Bu kadar zayıf bir kalbe sahip olduğunuzu bilmiyordum.

Belkıs bir müddet heyecanlı ve mahcup bir şekilde önüne baktı. Sonra ağlamaktan kızarmış olan koyu elâ gözlerini Sırrı'ya çevirerek:

-Beyefendi... dedi. Fahire tarafından ölümle tehdit edildim.

-Ne zararı var Belkıs?

-Fakat Fahire'nin ne müthiş bir kadın olduğunu zannederim siz daha iyi biliyorsunuzdur?

-Evet, tabiî ki biliyorum. Fakat öyle bir kadının tehdit mektubundan ne çıkar? Bugün beni gördü ve...

-Sizi mi gördü?

-Evet Belkıs. Küçükçayır'da karşıma çıktı ve kendisini almayıp da sizi aldığımdan dolayı beni de tehdit etti. Fakat ben onu başımdan savdım.

-Ben o kadından korkarım.

-Fakat Belkıs Hanım, eğer tehditten korkuyorsanız, o tehdide ikimiz de maruz kaldık. Ölürsek de beraber ölürüz. Şimdi makamınıza oturunuz. Yalnız Necile'nin düğünü kaldı.

-Kaldı. Ve anası...

-Evet, onu da merak etme. Göreceksin ki Necile bu işten dolayı sizin kadar etkilenmeyecek, sizin kadar üzülmeyecektir. O kadının söylediği sözler onların terbiye dereceleri ve tahsil hayatları hakkında bize güzel bir ibret dersi oldu. Daha doğrusu onları defettim. Şimdi bu ev bir düğün evi, siz de bu evin gelini ve düğünün kahramanısınız. Anladın değil mi Belkıs? Senden rica ediyorum; bize ve babamıza acı ve benim sadakatimden, sevgimden emin ol. Tamam mı Belkıs Hanım?

Sırrı Belkıs'ın ellerini defalarca öptükten sonra dışarıya çıktı.

Ali Raci Beyle annesini yalıdan yollamış olan dadı kalfayı sofada gördü.

-Kalfa... dedi. Haydi Belkıs Hanımın yanına gidiniz. Sazlara da söyleyiniz; şöyle güzel, eğlenceli havalar çalsınlar.

Sırrı bu işi de hallettikten sonra bu sefer de kız kardeşinin yanına gitmişti.

Kız kardeşinin, gelinliklerini soyunmuş, mahzun bir yüzle odasından Boğaziçi'nin sihirli sularına yüzünü döndürmüş, hüzünlü gözlerle bakmakta olduğunu görmüştü. Odanın ortasına kadar yürüyerek:

-Necile... dedi. Sevgili, muazzez kardeşim. Bu olaylardan o kadar üzülmüş değilsin, değil mi?

Necile başını kardeşine doğru çevirdi.

-Hayır Sırrı... dedi. Hiç üzgün değilim.

-Yok Necile. Böyle nadir bir olay her gelinin başına gelmez. Lâkin sen herkes gibi değilsin.

Sonra yanına gitti. Aynı şekilde kardeşinin de ellerini sıktı.

-Necile... dedi. Öyle kayınvalidem olacağına hiç olmasın. Kadının ağzından çıkan sözleri ben bu yaşıma kadar hiçbir yerde duymadım. Aman Necile, bunlara mahalle karısı derler. Epey bir zamandan beri de bunların nasıl insanlar olduklarını merak eder dururdum. Bu kadın sana süpürge dedi. Daha bir takım laflar söyledi ki, ağıza alınmaz.

Bir müddet daha kız kardeşinin gözlerinin içine baktı:

-Necileciğim, sen benim için çok değerlisin. Ben böyle görüyorum. Haydi kardeşçiğim, kalk. Sen artık şimdi bir görümcesin. Belkıs'ın yanına git. Ben ona her şeyi anlattım. Senin terbiyen iyi düşünmeyi emrediyor. Bütün kuvvetini bu gece göstereceksin.

Necile:

-Babam... dedi. Babam bu olanı biteni duyduysa?

-Duydu. Lâkin ben onun da yardımına yetiştim. O şimdi muhtemelen çalgıcıların yanındadır. Haydi siz de gidiniz.

Necile gözyaşlarını güzel, pembe ve minik elleriyle sildi. Anlaşılmaz bir hissin zorlamasıyla hafif bir şekilde içini çekerek:

-Peki Sırrı... dedi. Kalkıyorum. Sen mutlu ol.

Sırrı kardeşiyle bu görüşmeyi yaptıktan sonra dışarı çıkmış ve selamlık tarafına gitmişti.

Selamlık ile harem dairesini birbirinden ayıran salonun elvan renkli camekânı önüne özellikle hazırlanmış olan mahalde beş kişiden oluşan sazende ile üç kişiden oluşan hanendeler kurulmuş, içlerinden birisi udun tellerine dudaklarını da uydurmuş tuhaf bir şekilde dudaklarını büzerek taksim geçiyordu.

Sırrı çalgıcılara curcuna havalarını ve yarım saat sonra da bahçeye kurulmuş olan sahne mahalline giderek akşam fasıllarını orada icra etmelerini emrettikten sonra; biraz istirahat etmek üzere kendi odasına çekilmiş ve yalıda yine düğün evini andırır bir hayat, bir faaliyet başlamıştı.

Düğün evi gündüzü oldukça zorlu geçirmişti. Atlatılan kriz saatlerinden sonra akşama doğru her şey yoluna girmiş gibi görünüyordu. Belli ki; her şey kontrol altına alınmış, işler rayına oturmuştu. Aşağı katta akşam yemeği için fevkalâde hazırlıklar yapılmakta, damat bey hazırlanmakta, çalgıcılar da akşama özel ve akşamcıları iştaha getirecek curcuna havalarını çalmaktaydılar.

Sırrı Beyin davetlileri ile, mahalle eşrafı ve imam efendi alaturka saat on bir buçuktan sonra yavaş yavaş gelmeye başladılar. Yalının bahçesi iki büyük paravana ile iki kısma ayrılmış; birinci kısım ihtiyarlara, ikinci kısım ise Sırrı Beyin arkadaşlarına tahsis edilmişti.

O gece yalıda meydana gelen olayı lâyıkıyla anlatabilmiş olmak için düğün nedeniyle cemiyette toplanmış bulunan davetlileri teker teker sayıp dökmek gerekiyor.

Paravana ile ikiye ayrılmış olan bahçede imam efendi ile muhtar ve mahalle eşrafından üç kişi bulunuyordu. İkinci kısım bahçede ise iki sofra kurulmuş, bu sofradan birisinde Sırrı Beyin okul arkadaşlarından beş kişi diğerinde ise sazendeler bulu-

nuyor; bu iki sofra da saat on bir buçuktan beri içki ve eğlenceyle meşgul oluyordu. Yalnız dikkati çeken bir şahıs da arada sırada Sırrı Beyle arkadaşlarının yanlarına geliyor, onların arasına giriyor, onlarla konuşuyordu. Ne Sırrı ne de davetliler bu meçhul şahsın kim olduğunu bilmiyor ve ne de birbirlerine bu konuda bir şey soramıyorlardı. Düğün cemiyetinde bulunanlarca meçhul olan bu şahıs, aslında bilinen bir simaydı.

Bu şahıs, Hüseyin Nazmi Beyden başkası değildi.

Hüseyin Nazmi Bey orada bulunanlara teker teker isimleriyle hitap ediyor, onlarla beraber gülüyor, onlarla beraber oynuyor ve rakı içiyordu.

Sırrı Bey bir ara bu meçhul şahsın kim olduğunu öğrenmek istemişti. Bir saat kadar bu konuda tereddüt gösterdikten sonra sazendelerin sofrasıyla kendi sofraları arasında rakı şişelerini taşıyan; buz kovalarının, meze tabaklarının konulduğu bir seyyar büfenin önüne geldiğinde Hüseyin Nazmi de seyyar büfeye yanaştı.

Sırrı:

-Beyefendi... dedi. Sizi tanıyacağım, fakat...

-Sırrı Bey, zannederim beni tanıyamadınız?

-Tanıyamadım efendim.

-Bendeniz Affan Besim Beyin en yakın dostlarındanım. Hattâ birkaç kez sizinle sandalla ateşbalığı yakalarken karşılaşmıştık.

Sırrı Bey bir müddet kararsızlık içinde kaldı. Fakat bu adamın gayet lâubali ve samimi bir tavırla cevap vermiş olmasından dolayı biraz şüpheyle:

-Pekâlâ beyefendi... dedi. Epey gün geçmiş. Sizi tanıyamadım. Affedersiniz.

Hüseyin Nazmi Bey:

-Estağfurullah efendim... dedi. Bu çifte mürüvveti gördüm. Ne kadar küstahlıksa da yine affınıza ve asaletinize dayanarak buraya geldim.

Bu sefer de Sırrı Bey:

-Estağfurullah. Bendeniz de bilhassa memnun oldum... dedi.

Bahçede bulunan gençler Hüseyin Nazmi de dahil olduğu halde müzik ve içki âlemine dalmışlardı. İncesazda gayet hoş parçalar icra edildiğinden, gündüz meydana gelen hadise unutulmaya yüz tutmuştu.

Sırrı'nın kalbini şöyle bir ele alacak olursak; Fahire'nin tehdidini fiilen de yapabileceği kuşkusunu taşıdığından o nispette şüpheli ve de korkulu dakikalar geçirmekte idi.

Harem dairesini de şöyle bir ele alacak olursak; orada da bahçedekinden farklı düşünmek imkânının olmadığı hemen görülmekteydi.

Gündüz bir taraftan kalıp bir taraftan giden misafirlerin ve davetlilerin arkası kesildikten sonra alaturka saat on sularına doğru, başına hotoz takmış, dört etek entari giymiş bir genç kız yalıda kalmıştı. Kulaklarında büyük nikel küpeler, bileklerinde renkli camlı bilezikler, ayaklarında çalıntı fotinlerden bozulup yapıldığı anlaşılan bir çift ayakkabıyla acemi Çerkez halayığı tarzında şaşkın şaşkın düğün evinde gezinmekte olan bu kıza Necile'nin kalfası:

-Kızım... dedi. Sen hanımlarını mı arıyorsun?

-Aaaa!.. Evet... Efem... Hanımım gitmiş, gözü kör olsun inşallah!

Kalfa bu acemi halayığın haline bakarak kendi gençliğini, acemilik zamanını gözünün önüne getirdiği bir sırada:

-Kızım... dedi. Senin hanımın kim? Yeriniz uzak mı?

-Aaaa!.. Efem... Evet, Ayastefanos'ta, biz Efem... Benim hanımım Mehmet Ali Paşanın hanımıdır efem...

Kalfa:

-Zararı yok kızım. Burası yabancı değil düğün evidir. Böyle şeyler olur. Bu gece burada kalırsın, ben seni yarın hanımına gönderirim.

Bu acemi kız bütün bütün üzüntülü bir tavırla:

-Ah efendim!.. Ah kalfacığım!.. Hanımım beni döver. Yakar, kül eder... diye sahte bir üzüntü gösterdikten sonra çaresiz bir vaziyette yalıda kalmış ve biraz sonra üzüntüsü geçerek her işinde kalfaya yardımcı olmaya, aşağı yukarı koşarak iş görmeye başlamıştı. Fahire tarafından özellikle kıyafeti değiştirilerek düğün evine sokulmuş olan bu kadın tanıdık bir isim olan Cevriye idi.

Düğün telaşı arasında artık bu küçük mesele ile kimse ilgilenmiyor, Cevriye ise Fahire'den almış olduğu talimat gereğince hareket ediyordu.

Cevriye'yi ve onun hareketlerini takip ederek onu göz hapsinde tutacak kimse bulunmadığı için o bütün düğün halkını göz hapsine almış, Fahire'den aldığı talimatları birer birer uygulamaya çoktan başlamıştı bile.

Sırrı Bey bahçeden yalıya yalıdan bahçeye düğün teşrifatı, misafirlerinağırlanması ve ikramı ile ilgili olarak koşuşturduğu bir sırada arkadaşları içki ve incesazın etkisiyle çoktan bulutların üzerinde gezinmeye başlamışlardı.

İçlerinden birisi Nazmi ile ahbap oldu. Nazmi'nin de merhum Affan Besim'in en sadık dostlarından biri olduğunu anladığı zaman esas meselelerden biraz olsun haberi olan bu genç:

-Ah, zavallı Besim... demişti. Onun ruhu şad olsun. O masum delikanlı şimdi bizim şu halimizi bir görse...

Bir diğeri:

-Affan'ın ruhuna bir Fatiha okuyalım.

-Mezarı?..

-Hayır, havuzda kazayla boğulmuştu. Oraya gider ve o havuzun başında birer Fatiha okuruz.

Bu hususta verilen keyfi karara ilk itiraz eden Nazmi olmuştu.

-Hayır... dedi. Benim içim götürmez.

Üç kişi Sırrı Beylerin bahçesinden geçerek bir seneden beri terkedilmiş bir halde bulunan ve Tosyalı Ferit Beyden oğlu Ra-

kını Beye intikal eden yalının bahçesine geçtiler. Yerde bulunan ve küçük çam ağaçlarıyla sol tarafı kapanmış olan havuzun kenarına gidip Affan Besim'e karşı saygı duruşu yaptıkları sırada iki küçük çam ağacının arasında beyaz muslin elbiseleriyle oturan genç bir kadın görmüşlerdi.

İçlerinden birisi bir iki adım attı. O beyazlar giyinmiş olan kadının karşısında ona hayretle baktı. Evet hiçbirisi yanılmıyordu.

Orada, ağzından hiçbir kelime sarf etmeden duran ve bu garip ziyaretçileri umursamadan seyreden kadın, tam manasıyla bir hayaletti.

Beyaz muslin boy entarisiyle, topuz yapılmış saçlarıyla, vakur ve azametle durmakta olan bu kadın, üç gence bir müddet baktıktan sonra yavaş yavaş başını diğer tarafa çevirdi.

Gençler korkudan birbirlerine tek bir laf dahi edemeyerek ve havuz başında yapacaklarını da unutarak alelacele düğün evine geri dönmüşlerdi. Bu üç gencin benizleri sararmış olarak döndüklerini gören Nazmi, meselenin farkına varmıştı. Lâkin ağzından o konuya ilişkin hiçbir söz çıkmadı. Aradan bir müddet geçip de, ikişer kadeh daha yuvarladıktan sonra, yanlarına gelen Sırrı Beye içlerinden birisi:

-Aman Sırrı Bey... dedi. Başımıza ufak bir olay geldi.

Sırrı bu söz üzerine kendini birdenbire toplamıştı. Bu sözü söyleyen arkadaşına:

-Ne gibi?.. dedi. Hadise gelmesinin manası biraz kapsamlıdır.

Arkadaşı:

-Biz... dedi. Affan havuzuna gittik. Orada o masumun ruhuna Fatiha okumak ihtiyacı duymuştuk.

Sırrı'nın benzi de onların benzi gibi birdenbire sararmıştı.

-Ne zaman?.. Ne zaman?.. dedi. O yalıda kimse yoktur ki.

-Evet Sırrı Bey, kimse yoktur. Biz de öyle biliyorduk. Lâkin havuz başında uzun beyaz entarili genç ve güzel bir kadın gördük. Bize hiçbir şey söylemedi. Aldırmaz ve küçümser bakışlar fırlatarak baktı. Sonra da başını diğer tarafa çevirdi.

Sırrı telaşla:

-Kimdi?.. dedi. Orada kimse yoktur. Nasıl kadın?

-Kadın veya bir hayalet.

Sırrı birdenbire sözü çevirerek:

-Uf!.. dedi. Çalgıcılar da ne kadar ham hava varsa onları çalıyorlar. Hep eski, hep eski.

Bu sırada gençlerden biri sazendelere yeni ve canlı şarkılar çalması konusunda uyarıda bulundu. Önlerindeki kadehler yeniden dolduruldu. Sazendeler de biraz canlanır gibi oldular.

Sırrı onların bu meşguliyetinden istifade ederek komşu yalının bahçesine atladı. Havuzun yanına koşarak arkadaşlarının tarif ettiği küçük çam ağaçlarının altına gitti.

Beyaz bir vücut.

Sırrı orada beyaz muslinleri vücudunu sımsıkı saracak derecede dar olarak giyinmiş uzun boylu bir kadın hayaletinin halen durmakta olduğunu görmüştü.

O hayaletten korkmak aklının ucundan bile geçmiyordu. Çünkü gündüzden beri devam edegelen olaylar Sırrı'da şöyle bir kanaat uyandırmıştı. Fahire tehditlerini sürdürebilmek için her yolu deneyecek, bu hususta her vasıtayı çok iyi kullanacaktı. Bunu pekâlâ biliyordu.

O beyaz hayaletin yanına gittiği zaman onun düşündüğü gibi Fahire olduğunu görmüştü. Tüyleri ürpererek ve vücuduna bir titreme hâkim olduğu halde Fahire'nin yanına yaklaşmıştı. Fahire hiç istifini bozmuyordu.

Ayın hafif ışıkları küçük çam ağaçlarını güçlükle geçebiliyordu. Kollarını çaprazlama göğsünde kavuşturmuş, gözlerini Sırrı'nın hareketlerine çevirmiş olan Fahire Sırrı'nın yanına yaklaştığını ve onun Fahire olup olmadığını anlamak için dikkatli dikkatli bakmakta olduğunu görünce:

-Sırrı Bey... dedi. Gözleriniz galiba tavukkarası olmuş?

Sırrı o hayaletin Fahire olduğunu tamamiyle anlayınca:

-Fahire... dedi. Sen ne kadar müthişsin.

-Belki.

-Lâkin Fahire, bu saatte burada işin ne?

-Zifafınızı kutlamaya geldim.

-Fahire sen beni öldürecek misin?

-Tenezzül etmem Sırrı. Değmezsin.

-Fahire...

Sırrı biraz daha yanına yaklaştı. Bir kere daha tekrar etti.

-Fahire... dedi. İkimiz de gayet büyük ve tehlikeli bir roman hayatı yaşıyoruz.

-Olabilir.

-Sen bugün bizim başımıza çok büyük felâketler açtın. Necile'nin kocası bırakıp gitti. Babamın yüreğine inecekti.

-Demek kız kardeşinizin düğünü bozuldu?

-Evet.

-Sizin?

-Hayır Fahire, ben Belkıs'tan mümkün değil ayrılmayacağım.

-Fakat yine söylüyorum. Çok büyük bir cesaretle söylüyorsunuz.

-Evet Fahire, bütün kuvvet ve cesaretimle söylüyorum. Ben bir erkeğim, senin gibi nefsinin hevesi uğrunda koşan bir kadın olsaydım ben de tabiî senin gibi düşünürdüm. Fahire, Belkıs'ı gözünün önüne getir. Ben onu nasıl gönderebilirim?

-Evet, gönderemeyeceğinizi biliyorum. Ve ben bu hususta size bir şey yazmadım, bir şey söylemedim. Ben tehdidimi Belkıs'a karşı kullandım, sadece onu tehdit ettim.

-Peki, daha önce bana söyleseydiniz. Pekçok defa aramama rağmen, bir türlü sana ulaşamadım. Bir seneden bu yana senden haber alamayınca, ben de Belkıs'la evlenmeye karar verdim.

-Bana karşı olan sözün?..

-Aradan bir sene geçti Fahire.

-Bir sene sizin için ne kadar uzun zaman değil mi? Fakat hiç düşünmüyorsunuz ki; ben bu bir senelik zaman zarfında ne ka-

dar tehlikeli, ne kadar feci bir yaşam sürdüm. Başıma neler geldi? Ben o müthiş haydutlardan yakamı sıyırdım. Fakat bu öyle zannettiğiniz kadar kolay olmadı. Bir iki ay için Mısır'a gittim. Başka bir isim ve başka bir hayatla İstanbul'a döndüm. Ben de gencim. Değil mi Sırrı? Fakat sana yemin ederim. Senden başka hiçbir erkeğin hayalini gözümün önüne getirmedim. Fakat bugün siz de bana bir yabancı gibisiniz. Bir seneden beri sizin için katlandığım felâketleri gözümün önüne getirerek zannederim sizden örneği çok nadir görünen bir intikam alacağım.

-Fahire, demek ki başaracağınıza o nispette eminsiniz?

-Evet. Kısmen başardığımı da zannediyorum. Bunu siz de takdir ediyorsunuz. Ve bu gece bu terkedilmiş yalının bahçesine gelmem bile bu mesele için her şeyi yapacağımın bir ispatı değil midir? Bakın buna siz de tanıksınız.

-Tanık! Siz de aklınızca yüce bir görevi yerine getirmiş olacaksınız, değil mi Fahire?

Fahire ayağa kalktı. Sağ ayağıyla eteğinin önüne gelip birikmiş kumaş parçalarını arkaya doğru atarak:

-Evet Sırrı... dedi. Düşüncelerim o yoldadır. Siz şimdi burada fazla kalmayınız.

-Peki Fahire, gideyim. Belkıs'a sizden selam götürmeme izin verir misiniz?

Fahire, Sırrı'nın bu garip isteğini aynı şekilde iade etmiş olmak için:

-Teşekkür ederim Sırrı... dedi. Fakat siz zahmet etmeyiniz, eğer icap ederse selam ve saygılarımı ben bizzat kendim takdim ederim.

Sırrı oradan ayrıldı. İki yalı arasında bulunan duvardan atlayarak arkadaşlarının yanına gitti.

Hüseyin Nazmi onlarla birlikte katıla katıla gülerek eğleniyordu. Sırrı yanlarına oturduğu zaman geçici olarak tutulmuş olan erkek aşçılar akşamcı beylerin sofralarını hazırlıyorlardı.

Sırrı'nın babası, imam efendi bir de mahalleden bir yardımcı yalının selamlığında yatsı namazı kılacaklardı. Kendisine yapılan bir uyarı üzerine Sırrı Bey de abdest alarak babasının yanına gideceği sırada arkadaşları birer birer veda ederek ayrıldılar.

Bu sırada Hüseyin Nazmi Bey de veda ederek oradan ayrılmıştı. Fakat yalının sokak kapısından mı çıkmış yoksa denizden mi gitmişti? İşte bunu ne gören ne de bilen vardı.

O sırada yalıda her düğün evinde olan gürültü ve kargaşa yatsı namazından sonra bitmiş, Sırrı içeri girdikten sonra yalıda bir sessizlik başlamıştı. Her ne kadar âdetlere aykırı ise de kayınpeder olacak kişi küçük çubuğuyla tespihini eline almış, enfiye kutusuyla büyük mendillerini de kürkünün ceplerine yerleştirerek komşusu Tuzhaneli Âdil Efendinin yalısına gitmişti. Yalının üst katındaki perdeler sımsıkı kapanmış; aşağı katta bulunan hizmetçiler, sofracı kızlar da küçük çocuk uyanacakmış gibi artık birbirleriyle işaretle ve gayet kısık sesle konuşarak yalının içinde hüküm süren sessizliği bozmamaya azamî gayret gösteriyorlardı.

Müthiş Bir Yüzgörümlüğü

Sırrı içeri girdikten sonra gelin odasının bulunduğu salona çıktı. Orada Belkıs'ı bir kanepeye oturttu. Arkasında bulunan dadısını çağırarak:

-Dadı... dedi. Yalının kapılarını sıkı sıkıya kapatınız. Ayrıca deniz tarafındaki pencerelerin mandallarının da güzelce kapandığından emin olunuz.

-Peki evlâdım.

Sırrı ve Necile'nin annesi vefat ettikten sonra: "Ben anne yarısıyım..." diyerek onlara cidden annelik yapmakta olan dadı

kalfa; Sırrı'nın mürüvvetini gördüğünden dolayı hem memnun olmuş, hem de Necile'nin hüzün ve elemine iştirak etmiş ve gözlerinin yaşlarını salıvermişti.

Sırrı salonu kapadıktan sonra hemen Belkıs'ın yanına gitti.

-Belkıscığım, salon kapısına kadar bütün âdetleri yerine getirdim. Fakat bundan sonra düğün âdetleri bize uysun... dedi.

Belkıs okula girdiğinin birinci senesinden itibaren eskilerden beri uyulagelmekte olan âdetlere körü körüne boyun eğmek yerine, âdetlerin insanlara boyun eğmesi gerektiğini düşünüyor; hayatını da her yönden hür ve serbest olarak yaşamak istiyordu.

Ayağa kalktı. O ana kadar nefes almasına engel teşkil eden duvağını sol omuzunun üstüne attı. Yüzgörümlüğü bekleyerek duvağını açıp açmamakta tereddütler yaşayan talihsiz kızları düşünerek yüzüne çok yakışan bir tebessümle:

-Bey... dedi. Yüzgörümlüğü vermediniz.

Sırrı da buna gülmüştü.

-Peki... dedi. O âdet de yerini bulsun.

Henüz çıkardığı pardösüsünü alarak cebinden Belkıs için aldığı yüzgörümlüğünü çıkardı.

Mor renkli, kadife kaplı çok güzel bir mahfaza içinde bir çift çok kıymetli küpe Belkıs'ın yüzgörümlüğünü oluşturuyordu.

Belkıs:

-Bey... dedi. Gelinler yüzgörümlüğünü aldıkları zaman dilek tutarlar mı acaba?

Sonra hafifçe bir reveransla kocasını selamlayıp mor kadife kaplı mahfazayı elinden aldı.

Konsolun önünde yanmakta olan ispermeçet fanuslarının önüne giderek mahfazayı açtığı zaman hemen konsolun üstüne fırlatarak birkaç adım geri çekilmiş; benzi limon gibi sararmıştı.

Sırrı:

-Hanım!.. dedi. Ne oldu?

-.....

-Rica ederim, ne oldu?

Sonra konsola doğru yaklaştı. Belkıs'ın elinden fırlatmış olduğu mahfazaya baktı.

Kapağı açılmış olan mahfazanın içindeki küpeler konsolun üstüne fırlamıştı. Mahfazanın içinde kemikten yapılmış küçük bir kurukafa duruyordu. Sırrı bunu eline alınca, kemik kafatasının üstünde kırmızı boyayla, "İntikam!.." yazısını gördü.

Sırrı bunu da anlamakta gecikmedi.

-Belkıs, korkma. Bu da bir tehdit.

-Fakat sizin tarafınızdan mı?

-Hayır Belkıs. Bu mahfaza dadımın odasında asılı duran pardösümde idi. O zamana kadar da, içinde böyle bir şey yoktu.

-Yine Fahire.

-Şüphesiz.

-Fakat yalıda bir kimsesi mi var? Buraya kim girer de, kim koyar?

-İşin bu yönü araştırılacak kadar önemli bir şey değildir Belkıs Hanım. Bu kurukafa, kuru bir tehdidin olduğunu işaret eder.

Sırrı mahfaza içindeki kurukafa taklidini çıkardı. Büyük bir fındık iriliğinde olan bu kurukafayı konsolun çekmecesine koydu. Küpeleri getirerek Belkıs'a kendi elleriyle takdim etti.

Kapı vuruluyordu. Dadı kalfa bir gümüş tepsi içinde iki bardak şurup getirmişti. Sırrı kalkıp salonun iç salona açılan kapısının sürgüsünü kaldırdı. Dadı kalfa elindeki gümüş tepsiyle içeri girince Sırrı:

-Dadı... dedi. Necile'yi görmek istiyoruz.

-Necile'yi mi oğlum? Bu gece görmeseniz olmaz mı?

-Neden dadı?

-Bu gece siz güvey girdiniz. Birbirinizi görünüz.

Dadının gözleri yaşarmıştı.

-Allah... dedi. Böyle hallere nasıl sabreder bilmem ki?

-Dadı, o meseleyi bırak. Sen Necile'yi çağır. Onun hüznünü mümkün olduğu kadar hafifletmek istiyoruz.

Dadı, Sırrı'nın kesin olan bu sözlerine karşı susarak dışarı çıkmıştı.

Beş dakika sonra tuhaf ve hazin bir tesadüf sonucu siyah bluz ile siyah eteklik giyinmiş olduğu halde Necile içeri girdi.

Belkıs ile Sırrı ayağa kalktılar. Necile Hanım kaderine razı olmuş bir halde:

-Belkıs Hanım... dedi. Zahmet etmeseydiniz. Zira renginizi hiç beğenmedim.

Sırrı:

-Necile... dedi. Yine bir mesele karşısındayız. Hepsini anlatamayacağım. Yalnız bir küçük olay daha var. Belkıs Hanıma vermiş olduğum yüzgörümlüğü mahfazası içinde kemikten yapılmış bir kurukafa bulduk.

-Fahire'nin kulaklarını çınlatmışsınızdır.

-Tabiî.

-Lâkin Sırrı, bu ne müthiş bir kadın. Ne kadar da kalpsiz bir yaratık.

-Evet kardeşim. Onun intikam hissinden en çok siz zarar gördünüz. Lâkin rica ederim, metanetini muhafaza et.

-Mutlaka. Ondan emin olunuz. Lâkin ben Fahire'yi mutlak surette görmek isterim. O kadının bütün adiliğini ben de ortaya koyacağım. Siz o kadının kim olduğunu eminim benim kadar anlayamadınız. Ben onların her şeylerini bilirim.

-Necile, bir seneden beri Fahire ortalıkta yoktu.

-Bugün siz karşılaştınız, değil mi?

-Evet. Bugün karşılaştık. Hattâ -kulağına eğilerek- yarım saat önce.

-Burada?

-Şey...

-Söyleyiniz Sırrı. Nerede olduğunu bilmeliyim. Bu kadının hareketlerine karşı vurdumduymazlık tehlikeyi davet eder.

-Hayır. Ondan da korkmuyorum. Fahire'yi yarım saat önce kendi bahçelerinde, havuzun yanındaki küçük çam ağaçlarının altında gördüm. "İntikam alacağım..." diyor.

-Daha intikamı bitmemiş mi?

-Bitmemiş olacak.

-Peki, terkedilmiş yalıda işi ne? Nasıl gelmiş, nasıl oturuyor?

-İşin o yönünü anlayamadım.

Necile'nin sinirleri yine ayağa kalkmıştı. Sırrı'ya ve gelin hanıma bakarak:

-Ben size mutluluklar dileyip müsaadenizi isteyeceğim. Siz mutlu olunuz. Yarın sabah ben her şeyi anlarım.

Necile, kardeşi ve Belkıs'la vedalaşarak odasına gitmek üzere salondan çıkmış, yeni gelin ve damadı odalarında yalnız bırakmıştı.

Fahire Düğün Evinde

Bahçede davetliler veda ederek gidip Hüseyin Nazmi de ne tarafa doğru gittiğini belli etmeyerek ortadan kaybolduğu zaman, doğruca Fahire'nin yanına gitmişti. Fahire onu görünce:

-Nazmi... dedi. Buraya birtakım çocuklar doldu. Onları nasıl bıraktın?

-Bırakmamak mümkün müydü? Sonra, bütün foyamız meydana çıkardı.

-Sırrı da geldi.

-Onu da gördüm.

-Peki, şimdi Sırrı nerede?

-İçeri girdi. Zifaf bütün saadetiyle başladı.

-Uf!.. Nazmi!..

-Evet, Fahire Hanım. Biz de ne yapacaksak yapalım. İşe bir an önce başlayalım.

Fahire Nazmi'nin bu ikazı üzerine kalktı.

Bu terkedilmiş yalıya geçici olarak gelmiş, oraya kendisi için bir iki kat elbise getirmiş ve istimbotun sandalının da gece alaturka saat dörtte yalının rıhtımına yanaşmasını emretmişti. O halde Fahire, gecenin saat dördüne kadar bütün işlerini tamamlamak zorundaydı.

Yavaş yavaş yalıya giderek bohçadaki siyah fistanını ve siyah kolsuz ceketini giyindi.

Sonra Nazmi'yi gözetleme halinde iki yalı arasında bulunan duvar dibinde bırakarak kendisi duvardan atladı. Gündüzden bir paşa halayığı adı altında oraya sokmuş olduğu Cevriye, Fahire'ye yalının kapısını açacaktı. Fahire yalının küçük mutfağı yanında bulunan kapısına yaklaştığı sırada, kapı hafif bir şekilde açılarak Cevriye'nin başı dışarıya çıkmıştı.

-Fahire Hanım... dedi. Hiç telaş etmeyin, hepsi yukarıda.

-O ihtiyar dadı?

-O da yukarıda. Alt tarafta, geçici alınmış iki matmazelden başka kimse yok. Onlar da sabahtan beri iyice yoruldular zaten.

Fahire içeri girdi. Kapı yine usulca kapanmıştı.

Fahire ve Necile

Gece saat üçü geçmişti. Düğün evinde daha önceleri hüküm sürmeye başlayan sessizlik üçten sonra yalının üst katındaki zifaf odasında da hükmünü sürmeye başlamıştı.

Fahire yanına Cevriye'yi de alarak sokak tarafında bulunan bir odaya geçti. Bir müddet orada baş başa birtakım şeyler görüştüler.

Fahire soğukkanlılığını muhafaza etmeye çalışıyordu. Cevriye'ye dönerek:

-Cevriye... dedi. Haydi, Necile Hanıma bak. Nasıl olacaksa olsun. Onun yanına çıkmak istiyorum.

-Bağırırsa?

-Bize göre ne var? İstediği kadar bağırsın.

Cevriye bir müddet için odadan kayboldu. Döndüğünde:

-Fahire Hanım... dedi. Necile Hanım kendi odasında.

-Ne yapıyor?

-Hafif hafif ağlamakta olduğunu gördüm.

-Yalnızdı tabiî?

-Elbette.

Fahire kalktı.

-Cevriye... dedi. Yukarı çıkalım. Yanımdan ayrılma.

-Peki, Fahire Hanım.

İki kadın yukarı kata çıktılar. Büyük salonda akşamdan beri yakılan lambalar söndürülmüş, alt kata inen merdiven başındaki idare lambası da tütecek derecede kısılmıştı.

Salonda birbirlerine tutunarak Necile'nin bulunduğu odanın kapısına kadar geldiler. Necile odanın denize bakan penceresinin önündeydi ve derinden nefes almakta olduğu işitiliyordu. Fahire başını içeriye doğru uzattı. Cinayet planlayan caniler gibi odanın içinde o müthiş gözlerini gezdirdiler. Konsolun önünde küçük bir fanusun içine konulmuş olan bir lamba odaya fanusun rengi gibi zayıf bir kızıllık yayıyordu.

Necile yüzünü bütün bütün deniz tarafına çevirdiği bir sırada Fahire de içeriye girmişti. Üç dört adımda odanın ortasına geldi. Sesine itimat telkin eder ve ağırbaşlı bir renk vererek:

-Necile Hanımefendi... dedi. Oldukça meşgul görünüyorsunuz.

Necile başını çevirip odanın ortasında uzun boylu bir kadının siluetini görünce birdenbire olduğu yerde sıçramıştı. İki elinin ikisi de o hayale doğru uzandı. Daha doğrusu ne yapacağını şaşırmıştı. Bu durumda Fahire kendisini konuşmak zorunda hissetmişti.

-Necile Hanımefendi, lütfen soğukkanlılığınızı muhafaza ediniz.

Necile tüyleri diken diken olmuş bir vaziyette.

-Siz kimsiniz?.. dedi. Söyleyiniz.

Fahire cevap verdi.

-Pek yabancı değil. Zannederim bugünden beri kalbinizi, zihninizi devamlı işgal eden bir vücut.

Necile Fahire'ye doğru yaklaştı. Vücudu bir sıtmalı gibi titriyordu.

-Fahire... dedi. Siz misiniz?

-Evet... Fahire... Ne güzel de tanıdınız.

-Lâkin Fahire, siz buraya ne cesaretle girdiniz?

-Cesaret... Aman Necile Hanım, ne kadar da bilmediğim bir şeyden bahsediyorsunuz.

Fahire lâkayt bir şekilde devam etti.

-Sizinle görüşmek için geldim.

-Düğüne davetli miydiniz?

-Hayır davetli değildim. Ama geldim.

Necile konsola yaklaştı. Kırmızı fanusun içine konmuş olan lambayı çıkardı. Fitilini biraz daha çıkardıktan sonra tekrar fanusun içine yerleştirdi.

-Fahire... dedi. Bugün yaptığınız yetişmedi, değil mi?

-Ne yaptım efendim?

-Alay da edebiliyorsunuz.

-Hayır, ona da tenezzül etmem. Ben ne yapacaksam Sırrı'ya yapacağım. Benim savaşım onunla devam edip gidecek.

Bu sırada Cevriye de içeriye girmişti. Evvelce kendisine orada kalmış bir halayık süsü veren Cevriye şimdi başındaki yemeniyi çıkarmış, saçlarını düzeltmişti.

Necile Cevriye'yi görünce:

-Bu da kim? Maiyetiniz mi?

-Evet, Cevriye Hanım. Babanızın sabık nişanlısı.

Necile bütün bütün şaşırmıştı. Ayakta duramayarak konsolun yanında bulunan kanepeye düşer gibi yığıldı.

Fahire Necile'nin yanına biraz daha yaklaşarak:

-Üzüntünüze iştirak etmek için gelen bir misafirinize ne kadar da hakaret ediyorsunuz... dedi. Ben de nezaketimden dolayı buna da tahammül ediyorum.

Necile:

-Fahire... dedi. Buraya nasıl geldin? Böyle bir gecede bana reva gördüğün alçaklık yetişmiyormuş gibi bir de Sırrı'nın mutluluğuna karalar mı süreceksin?

Fahire tuhaf bir şekilde dudaklarını bükerek:

-Oooo, hemşire... dedi. Ne kadar da pratik bir zekaya sahipsiniz. Bravo size. Sırrı'nın mutluluğu. Bu ne demektir? Ve sizin kötü talihiniz. Bakınız Necile Hanım, bundan tam bir yıl önce kardeşinizin bana vermiş olduğu sözleri, yapmış olduğu vaatleri sanırım unutmamışsınızdır?

-Mecburiyet karşısında unutulmuyor.

-Evet, size göre doğru. Lâkin kendisi unutmayacaktı. Ben öyle zannediyorum ki, siz beni çok iyi tanımışsınızdır. Zavallı çocuklar... Hele siz... Necile, siz de çok iyi bilirsiniz ki; ben fikrinden ve teşebbüslerinden kesinlikle dönmeyen bir kadınım. Sırrı'yı canım ve hayatım kadar severdim. Necile, biliyor musunuz ki ben bir seneden beri neler çektim? Biliyor musunuz ki, o müthiş haydutların da başlarına neler getirdim? Halen esrarengiz bir hayatın içinde yaşıyorum. O haydutların hiçbirisi bugün benim nerede olduğumu katiyen bilmezler. Ben bir seneden beri içimde tahammülsüz bir aşkı yaşatarak her türlü felâkete göğüs gerdim. Bugün bir prenses gibi yaşayan Fahire, onların müthiş ve acımasız pençelerinin altında eziliyordu. Ben bugün nefsimden vazgeçmiş durumdayım. Şu anda içimde yalnız ve yalnız tek bir arzu, tek bir amaç var. O da, Sırrı'nın aşkı ve ateşi. Necile, bugün Belkıs'ı Sırrı'ya mal etmeyeceğim. Benim gibi âciz bir kadının hesabına onlar ömürlerinin sonuna kadar mutlu olamayacaklar.

-Ve ben?..

-Evet Necile. Ola ki, sen de onların elem ve ıstırabına iştirak edeceksin. Ben Sırrı'yı o canavarların elinden kaç defa kurtar-

dım. Sırrı'yı sevdiğimi onlar pekâlâ anlamışlardı. Hattâ Sırrı'yı ve sizi Affan Besim ve benzerleri gibi öldüreceklerdi. Ben sizlerin hayatınızı ve namusunuzu kurtardım. Namusunuz diyorum; çünkü babanız seksen yaşlarında olduğu halde -Cevriye'yi göstererek- bu kızı alacaktı. Sırrı'yla o konuda da dayanışma içinde olmamış olsaydım Sırrı o yalıyı yakamazdı. O gece Sırrı adi bir kundakçı durumuna düşmüş olduğu halde ben âlicenap bir kadın konumumu muhafaza ediyordum. Doğrusunu söylemek gerekirse; Sırrı'nın hep yanında, hep arkasında durdum. Ya babanızın? Onun arkasında durmadım mı sanki?

-Bugün benim mutluluğuma mani olduğunuz gibi mi?

-Öyle mi? Zavallı kız. Bugün Sırrı hiç beğenmediği, hiç hoşlanmadığı Belkıs'ı koynuna alıyor ve -elinin başparmağını titrete titrete yukarı kaldırarak- şimdi onunla harika bir zifaf yaşıyor. Değil mi? Şu anda, şu dakikada...

Fahire alt tarafını söyleyemedi. Boğulacak gibi birkaç kere yutkundu. Yüzünü ve her tarafını aniden bir ateş bastı. Cevriye de yavaş adımlarla dışarıya çıkmıştı. Bu sefer Necile onun sözünü tamamlamak için:

-Evet Fahire... dedi. Şu dakikada onlar mutlu birer karıkocadırlar. Siz şu dakikada doğrudan doğruya tehdidinizi gerçekleştirmeye teşebbüs ettiniz, öyle mi?

-Evet Necile.

-Fakat emin olunuz Fahire, başaramayacaksınız ve siz şimdi buradaki konumunuzu da düşününüz. Siz... Uf, Fahire... Bir türlü söylemek istemiyorum. Siz bu yalıya bir hırsız gibi giren ve her tarafını nefsinin hırsı kaplamış fahişeden başka bir şey değilsiniz.

-Ben... Fahişe... Necile Hanım, yüzüme karşı söylüyorsunuz.

-Evet Fahire. Arkanızdan sözü daima nefretle, lanetle yad ettiren o halinizi şimdi yüzünüze karşı da söylüyorum ve emin olunuz o kelime ağzımdan çıkarken bir utanç hissi bile duymuyorum. Fahire, sen kendi konumunu neden hiç düşünmüyor-

sun? Sen uzun bir müddet Safer Selim, Kabil, Habil ve arkadaşlarıyla beraber cinayetler işlemiş bir kadınsın. Onların alçak suç ortağısın. Farz edelim ki; Sırrı seni sevmiş, sana birtakım sözler vermiş, vaatlerde bulunmuş. Eeee, ne olabilir ki? Sizin gibi kadınlar masum erkekleri hep kandırırlar, iğfal ederler. İşte Gümüşçiçek adını verdiğiniz kocanız Talip Ferit Bey ve bilhassa Affan Besim senin kurbanın oldu. Sen onların cinayet ortağıydın. Bu ve daha bu gibi onlarca facialara Sırrı'dan çok ben vâkıfım. Çaresiz Nazmiye'yi üç günlük loğusa iken boğarak denize attınız. Doğurduğu Nevzat'ı bir zengin paşaya yasal evlât olarak gösterdiniz ve bugün ihtimaldir ki; Rakım'ı da öldürmüşsünüzdür. Öyle ya! Ferit Beyden bir servet kaldı. Artık Rakım'ın size ne gereği var? Sonra siz bir seneden beri gizli ve tehlikeli bir hayat yaşamakta olduğunuzu söylüyorsunuz. Fahire, senin gibi caniler başka nasıl yaşayabilirler ki? Bugün sen insanlığın içine nasıl çıkabilirsin? Emin olun, ne tür bir cüret ve cesaretle buraya gelmiş olduğunuzu da çözebilmiş değilim. Deyim yerindeyse, hayretler içindeyim.

Necile'nin üzüntüsü fazlalaşmıştı. Konsolun önündeki zilin düğmesine basarak dadısının odaya gelmesini sağlayacaktı. Elini düğmeye götürdü. Şiddetle bir iki kez bastı. Aşağıda zilin çaldığını her zaman, bilhassa geceleri çok net bir şekilde duyduğu halde şu anda zilden ses çıkmıyor ve zilin devre dışı olduğu anlaşılıyordu.

Fahire:

-Ne yapıyorsunuz?.. dedi.

Necile:

-Dadımı çağırmaya gerek duydum... dedi.

Bu sırada Fahire kindar ve alaycı bir kahkaha attıktan sonra:

-Bakınız... dedi. Sizi zil bile dinlemiyor.

-İhtimal telleri kestiniz.

-Bakınız, onu da ihtimal dahilinde söylüyorsunuz.

-Fahire, şuna emin ol ki; tehditlerini gerçekleştiremeyeceksin.

-Şu anda bir şeyler duymaktan ve hissetmekten o kadar uzaksınız ki.

-Ne gibi Fahire, yoksa bizi zehirledin mi?

-Yemin ederim ki, hayır.

-O halde?..

-Siz de çok sabırsız olmuşsunuz Necile Hanım. Kalbimde yaşattığım ateş o kadar büyüdü, o kadar genişledi ki. Şimdi mutlu bir zifaf gecesi yaşayan kardeşiniz ve Belkıs olacak o hafifmeşrep kız...

-Evet, devam ediniz.

-Tabiî devam ederim. Ancak, söz hükmünü yitirmiştir.

Necile birdenbire ayağa kalktı. Odadan dışarı çıkmak arzusuyla ilk adımını atacağı sırada Fahire de ona karşılık olarak ayağa kalktı. Sakin ve tehditkâr bir tavırla sağ kolunu Necile'ye doğru uzatarak:

-Hayır!.. diye bağırdı. Gidemezsin!

-Dışarı çıkacağım. Şimdi avazım çıktığı kadar bağırırım Fahire.

-İstediğiniz kadar bağırabilirsiniz. Ancak dışarı çıkamazsınız.

-Neden? Sen beni öldürmek istiyorsun, değil mi?

-Hayır! Bin defa hayır!

Necile o zaman bağırmaya başladı.

-Dadı!.. Dadı!..

Fahire derhal Necile'nin yanına yaklaştı. Koynundan saç kıvırmaya yarayan bir maşa çıkardı. Güya kesici bir aletmiş gibi onu Necile'nin arkasına dayayarak:

-Susunuz!.. dedi. Eğer bir kere daha sesinizi çıkaracak olursanız...

Zavallı Necile çok önemli tehdit karşısında bulunduğuna inanarak yakınında bulunan kanepeye oturmuştu. Bu sırada Cevriye odaya girdi. Yüzünden telaşlı olduğu anlaşılıyordu. Fahire'nin kulağına eğilerek bir şeyler söyledi. Onun üzerine Fahire Necile'ye bir adım daha yaklaştı.

-Siz... dedi. Biraz istirahat ediniz.

Garip bir şekilde reverans yaptıktan sonra odadan dışarıya çıktı. Arkasından Cevriye de aynı şekilde bir reverans yaptıktan sonra Fahire'nin arkasından dışarı çıkmıştı.

Necile korku ve üzüntüden gözleri kararmış bir halde kanepeye başını dayadı. Feryat ediyordu. Sırrı'yı, dadısını, herkesi tek bir sesle çağırıyordu. Lâkin sesi hiç çıkmıyordu.

Fahire'nin maksadını, neler yapacağını, ne yönde ve ne şekilde tehdidini gerçekleştireceğini zaman gösterecekti. Alaturka saat dörde doğru merhum Ferit Beyin terkedilmiş yalısının rıhtımına yanaşan bir sandal; Fahire ile Cevriye'yi ve onların adamı olan Hüseyin Nazmi'yi de alarak oradan ayrılmıştı.

İstimbotun beyaz boyalı küçük sandalı gecenin karanlığı içinde kaybolup gitmişti.

Feryat ve Facia

Necile, baygın ve kendini bilmez bir halde koltukta otururken birdenbire canhıraş bir feryat duydu. Bu feryat Sırrı ile Belkıs'ın odalarından geliyordu. Bütün kuvvetini toplayarak ayağa kalktı ve dışarıya çıktı. Zifaf odasıyla bu odaya bitişik olan salonun arasından siyah dumanlar çıkmaktaydı. Sırrı ile Belkıs da bu dumanların arasında kalmışlar feryat etmekteydiler.

Necile bu hali görünce kendini salona attı. Yan odada derin bir uykuya dalmış olan dadısını uyandırmak için oda kapısına bir tekme indirdikten sonra, zifaf odasının kapısı önüne konmuş ve üstüne salonda bulunan büyük lambadan gazyağı dökülmüş olan bezlerin üzerine âdeta atılırcasına yaklaştı. Bezlerin yanmayan kısmını alevlerin üstüne kapatarak bağırdı.

-Sırrı! Odanın kapısını aç!

Kilit âdeta sökülerek oda kapısı açıldı. Henüz dumanları çıkmakta olan bezlerin üstünden atlayarak Sırrı ile birlikte Belkıs'ı dışarıya çıkardılar.

Necile:

-Merak etmeyin... dedi. Bundan da kurtuldunuz.

Sonra halen bağırmakta olan Belkıs'a:

-Hemşire... dedi. Susunuz, bağırmanıza gerek yok.

Bu sırada dadısı odadan çıkmıştı. Necile ile dadısı yanan bezlerin üstüne salonun bir köşesinde duran seccadeleri de attılar. Üzerlerine gaz dökülmüş olan bezler sönmüştü. Fakat yanan kısımlarından hâlâ siyah ve pis kokulu dumanlar çıkmaktaydı.

Necile gelin ile damadı alarak salona çıkardı. Zavallılar fena halde korktukları için devamlı titremekteydiler.

Belkıs dekoltesinin üzerine salonun uzun perdesini sarmıştı. Duman genzine kaçmış, kısık kısık nefes alıyordu. Yaşadığı olaylar sebebiyle gözleri etrafına hayret ve üzüntüyle bakıyordu.

-Sırrı Bey... dedi. Son vukuatı da atlattınız.

Sırrı gözlerini tuhaf bir şekilde salonun etrafında gezdirerek:

-Necile... dedi. Neydi bu yangın?

-Fahire'ydi.

-Fahire mi?

-Evet kendisi biraz evvel buradaydı.

-Burada? Bu evde?

-Evet Sırrı. Benim yanıma gelmişti. Bu saatte nereden çıktı, nereye saklandı hâlâ anlayabilmiş değilim. Beni çok fena tehdit etti. Yardım için alarm ziline bastığım zaman tellerinin koparılmış olduğunu anladım. Daha fazla da bir şey söyleyemezdim. Daha doğrusu korkudan bayılacaktım. O sırada benimle vedalaşarak gitti. Biraz sonra sizin canhıraş feryadınız üzerine kalkarak oda kapınızın önünde gaza bulanmış tül perdelerin yanmakta olduğunu gördüm.

Dadı kalfa da merakından oldukça fena olmuştu. Necile onu da sakinleştirmeye muvaffak oldu.

Gazlı bezler aşağıya mutfağa gitti. Belkıs ve Necile bütün geceyi salonda oturarak geçirdiler. O üzüntü ve korku dolu saatlerden sonra konuşmaları hep intikam üzerine olmuştu.

Sabaha kadar hep Fahire'den bahsettiler.

O bahtsız yalıda meydana gelen bu ikinci olay da böylece nihayet bulmuştu.

Aradan geçen zaman içinde Belkıs ile Sırrı mutlu bir karıkoca tablosu çizdi. Ancak; Necile, o bahtsız kız Fahire'nin bütün entrikalarını ortaya koyup onu adaletin pençesine teslim etmek için düşündü durdu. Fahire'nin izini sürerek onu yakalayacak ve mutlaka adalete teslim edecekti. Ancak o zaman mutsuzluğu bir ölçüde de olsa hafifleyecekti.

Necile ve Yılanın İzi

Necile bütün zamanını artık o yılan Fahire'nin takibine adamıştı. Fahire, o gece terkedilmiş yalıdan uzaklaşmış, Boğaziçi'nin mehtapsız gecelerdeki karanlığından istifade ederek istimbota binmiş, istimbot da onun bilinmeyen bir yöne götürerek kayıplara karışmıştı. Fakat Necile bu olaydan sonra o yılan kadını takibe çıkmış, namusuna sürülen bu lekeyi temizlemek, talihine indirilen müthiş darbenin intikamını almak hissiyle bir hafiye gibi çalışmaya başlamıştı. O sıralarda Rumeli Hisarı'nda meydana gelen olayların alçak kahramanlarının o caniler olduğunu hemen anlamıştı.

Birbirinin içine giren o esrarengiz olayları Necile sabaha kadar gözünün önünde irdeledi durdu. Bu kadını mutlaka arayıp bulmak, arkadaş grubuyla birlikte onları zaptiyeye teslim etmek ve düğün günü namusuna sürülen lekeyi kanun yoluyla temizlemek için, işe nereden başlaması gerektiğini uzun uzun düşündü.

Bir senededen beri hapishanede yatmakta olan talihsiz ve çaresiz Nazıme'nin kocası Alil Ali Efendiyi bulmak aklına geldi. Fakat, öyle bir zamanda Necile ne hapishaneye girebilir; ne de onunla rahat rahat görüşebilirdi.

Daha sonra bir masal gibi anlatılmakta olan Bekçi Kerim Ağanın kayboluşu olayını unuttuğunu hatırladı. Halbuki Bekçi Kerim Ağa şimdi bekçi değil, lordlar gibi bir yalının sahibiydi ve sahip olduğu yalıda oturuyordu. Necile Hanım bir müddet bu hususta tereddütler geçirdikten sonra sonunda Erenköy'deki köşke giderek işe oradan başlaması gerektiğini düşündü.

Şimdi ikinci düşüncesi de, yanına kimi almasının gerektiğiydi. Biraz sonra o işi de çözdü. Okul arkadaşlarından Matmazel Artemisya'yı yanına almaya karar verdi.

Ertesi gün Artemisya'yı bularak meseleyi enine boyuna ona anlattı. Kendisinden yardım talebinde bulundu.

Matmazel Nicole Artemisya, Necile'nin üç senelik çok samimi arkadaşı ve dostuydu.

Artemisya, Necile'nin büyük bir üzüntü ile anlattığı olayları dinledi. O gece babası meşhur komisyoncu Nicola Efendiye koşarak ondan izin kopardı. Cumartesi sabahı da erkenden Necile'nin yanına koştu.

Birinci Gün

Necile o gün yanına Artemisya'yı da almış olduğu halde Erenköy'deki köşke gitmişti.

Necile Erenköy İstasyonunda trenin birinci mevki vagonundan aşağıya atladığı zaman halinde bir hiddet vardı. Artemisya Necile'nin sol tarafında gidiyordu.

Bir sene önce biraderiyle beraber Fahire tarafından zorla hapsedilmiş oldukları o esrarengiz köşk, bu sefer boyasını de-

ğiştirmiş, öncesinde zemin üstüne beyaz yollu ve beyaz renkli panjurlu köşk bu sene tirşe renkli ve yine beyaz panjurlu bir köşk olmuştu. Necile arabaya binmeye gerek görmedi. İstanbul'daki bir eczanenin kolonya reklamlarına bir müddet lâkayt bir şekilde göz gezdirdi.

Sonra onun yanındaki sokaktan, sokağın sarı renkli toz tabakalarına basarak beş dakika kadar yürüdükten sonra köşkün önünde durdu.

Büyük caddeye açılan araba kapısına benzer kanadı açık bir kapının önünde, köşkün aşçısı olduğu anlaşılan, kenarları beyaz renkte yağlı bir takke giymiş, altmışlık bir adam vücudunun yarısını güneşe vererek oturmuş, yanında bir matmazel ile bir İslâm kızının geçtiğini görünce ağzının iki yanındaki çukurluklara biriken salyalarını emerek gözlerini bu iki genç kıza dikmiş ve sırıtmıştı. Yirmi adım sonra bu iki genç kızın tam kendi önünde durduklarını görünce, birdenbire ayağa kalktı ve her ihtimale karşı ciddi bir tavır takındı.

Necile oturaklı bir tavırla:

-Hemşehri... dedi. Sen bu köşkün nesisin?

-Aşçısıyım efendim.

-Bu köşkte kim oturuyor?

-Bir muhasebeciymiş efendim. Karayağız bir adam. Adı, şey... İhsan Bey, diyorlar.

-Kiracısınız, değil mi?

-Evet efendim. Bu yaz tuttuk. Seksen yedi liraya. Ama, yedi lirasını bey kesti. "Tulumbayı yaptırmazsanız benden bu para..." dedi.

-Canım, elverir. Köşk kimindir? Kimden tuttunuz?

-Haaa!.. İşte onu söyleyeceğim. Bir bakıma bu köşk bir kadının imiş. Bir yandan da küçük bir çocuğun diyorlar. Biz de anlayamadık.

-Sahibini gördün mü? Nereden geliyor, nerede oturuyor, nasıl bir insandır?

-Aslında bizden parayı alan senin gibi parlak, sevimli ve güzel bir hanım. "Bahçenin tulumbasını tamir edeceğiz..." diye kendilerine bir mektup ilettim.

-Nerede?

-Burası ile...

-Neresidir, diyorum?

-Şey, efendim... Büyükada'da uzun ve geniş bir cadde var. O caddede de bir fotoğrafçı dükkanı. İşte o dükkanın ilerisinde mavi boyalı, bahçesinin önünde çifte çam ağacı dikili olan bir köşk var. İşte o köşk.

Necile aşçıbaşının bu tarifine karşı anacaddeyi ve o sıra köşkleri gözünün önüne getirdi.

-Peki aşçıbaşı... dedi. Memnun oldum.

-Bir şey değil efendim.

Necile geldiği istikamete dönüp yürümeye başladığında aşçıbaşı da yine eski vaziyetini alarak istirahatine çoktan başlamıştı bile.

Artemisya:

-Necile Hanım... dedi. Bu kadardı işimiz?

-Hayır. Maltepe ve oradan da Büyükada'ya gideceğiz.

İstasyona vardıklarından on beş yirmi dakika sonra Haydarpaşa'dan gelen bir tren bu iki güzel hanımefendiyi alarak Maltepe'ye getirmişti.

Uzun tahta iskeleye yanlamasına yanaşmış olan bir vapur bu hanımları alarak Büyükada'ya götürdü.

İskele önüne birikmiş olan kalabalıktan âdeta sıyrılarak çıktılar.

Nizam Caddesine giden köşeyi döndükleri zaman gözlerinin içine bakan arabacılara başlarıyla ret cevabı verdikten sonra caddede ilerlemeye başladılar.

Caddenin kira konaklarının önü sulanmış, diğer tarafları yine tozluydu. Belli ki ada sakinleri oldukça modern ve hoşgörülüydü.

Aşçıbaşının tarif ettiği fotoğrafçıyı buldular. Fotoğrafçı dükkanının yanında yeni açılmış olan bir tütüncü ve çikolatacı dükkanına da sormaya gerek duymadan yürüdüler.

Bahçesi önünde çifte çam ağaçlı ve mavi boyalı bir köşk arıyorlardı. Aşçıbaşının mavi dediği, açık eflatun renkli bir köşkün bahçesinde, bahçeye bakan iki taş merdivenin yanlarına doğru ve birbirinden dört metre aralıklarla dikilmiş çifte çam ağaçlarını gördüler. Hemen demir parmaklıklı, kapısında N ve S armalı bu köşkün çıngırağını çaldılar.

Sarı bıyıkları yeni terlemiş bir Hırvat, o ırka mahsus garip bir gururla kapıya gelerek demir kapının sağ tarafına açılan kanadını açmıştı.

Necile önde Artemisya arkada içeri girerken Hırvat:

-Hanımlar şu anda yoktur... dedi.

Necile:

-Nereye gittiler?.. dedi. Biz köşkün kiracılarıyız. Erenköy'den geliyoruz.

-Peki hanım, buyurun. Bir saate kadar gelirler.

-Uzak bir yere mi gittiler?

-Çamlara çıktılar. Efendi de yok.

Hırvat daha kalın bir sesle içeri doğru yeni öğrendiği bir Rumca ile bağırmıştı.

-Mariya!.. Eladu!..

Kolları dirseklerine kadar açık genç bir Rum kızı çamlı köşkün kapısını açarak misafirlerin yanına doğru koşmuştu.

Hırvat, ona yine yarım yamalak bir Rumca ile misafir hanımların kimliklerini ve hanımefendi gelinceye kadar da onları misafir etmesini tehdit yollu bir emirle söyledi.

Rum hizmetçi kız misafirlere baktıktan sonra:

-Buyurun... dedi.

Yine Necile önde, Artemisya arkada köşkün kapısından içeri girdiler. Köşkün denize bakan muhteşem ve son derece güzel döşenmiş bir salonuna alındılar. Necile siyah krep çarşafının

pelerinini çıkararak lâubali bir tavırla hizmetçiye verdi. Aynı tavırla konsolun yanına gitti. Saçlarını düzeltir gibi bir vaziyet aldıktan sonra konsolun yan tarafında ipek seccade döşenmiş olan duvarın üstünde birçok resim bulunan çerçeveye baktı. Altından yaldızlı tel çerçevenin içinde onlarca fotoğraf vardı.

En üstte ihtiyar parlak bir adam. Ellerinin ve şakaklarının üstündeki damarlar ve kırışıklıklar belliydi. O ihtiyarın fotoğrafının yanında uzun boylu bir genç kadının boydan çekilmiş bir pozu. Genç kadın siyah elbiseler giyinmiş ve elini çok hoş, çok güzel bir sandalyeye koymuş, önüne bakar gibi. Onun hemen altında küçük, bir yaşlarında kadar bir erkek çocuğu. Fotoğraf çıplak olarak çekilmiş. Çıplak çocuk fotoğrafının sağ tarafında yine beş altı yaşlarında bir erkek çocuğunun fotoğrafı.

Ta kendisi... Rakım...

Necile birdenbire titredi. Artemisya'ya döner gibi yüzünü salona döndü. Rum hizmetçi kızın çarşafının pelerinini asmak üzere dışarı çıktığını anlayınca:

-Artemisya... dedi. İşte, o aradığım kadının erkek çocuğu.

Artemisya:

-Demek başardık.

-Hayır. Henüz başarmış değiliz.

Artemisya gözlerini kırparak Rakım'ın fotoğrafını uzunca bir müddet süzdü.

-Necile Hanım, bu kimdir?.. dedi. Bu küçücük çocuk...

-O kadının üvey oğludur. Aradığımız köşkün burası olduğu anlaşıldı.... dedi.

Sonra salonun kanepelerinden birinin üstüne oturdu. Bir müddet önüne bakarak düşündü. Küçüğün sahibi ya da sahibesi kimdi? Fahire'nin arkadaşlarından birkaç tanesinin isimlerini de biliyordu. Ancak, onlardan birisi miydi?

İsimleri?.. Sonra isimleri düşünmeye başladı. Aslında, bu isimlere kafa yormanın da pek bir anlamı olmadığını biliyordu. Çünkü bu gibi kadınların değişik isimleri olduğunu da çok iyi bilirdi.

Necile, netice almak ümidiyle üç çeyrek saat kadar o güzel manzara karşısında hatırı sayılır bir iç sıkıntısı ile vakit geçirdi. Üç çeyrek saat sonra salona telaşlı adımlarla giren hizmetçi kız hanımının ve efendinin (!) köşke döndüklerini söyledi. Necile billurî kahkahaların salona yaklaşmakta olduğunu duydu. Uzun boylu, saten üstüne uzun ve kıymetli tüylerle süslü bluz, aynı şekilde bir eteklik giyinmiş olan gayet güzel bir hanımefendi salona girdi. Necile ile Artemisya evsahibi bayanı saygılı bir tavırla karşılamak için ayağa kalktıkları sırada, o genç kadın gayet yumuşak ve düzgün bir sesle:

-İstirham ederim, cicim... dedi. Rahatsız olmayınız.

Evsahibesi genç ve güzel hanım iltifat edercesine iyi dilek ve temenniler ederek önce Necile ile sonra da Artemisya ile tokalaştı. Necile'ye dönerek:

-Aşağı yukarı üç dört ay oldu. Sizinle tanışmaya nail olmak bu güneymiş demek ki... dedi.

Necile tavrını bozmayarak:

-Teşekkür ederim hanımefendimiz... dedi. Size karşı olan görevlerimi bu güne kadar yerine getirememiş olmam nedeniyle kusurumun bağışlandığını ümit etmekteyim.

Genç evsahibesi, inci gibi dişlerini göstermek ister gibi bir tavırla ve gayet latif bir gülümsemeyle:

-Estağfurullah, efendim. Kısmet bugüneymiş. Siz geçende aşçıbaşını göndermişsiniz. Tulumbanın tamiri öyle sanıyorum ki, oldukça önemsiz bir keyfiyettir. O ve ondan daha küçük tamiratlar için de babanız beyefendinin serbest olduğunu, istediği şekilde hareket etmesi konusunda rahat olması gerektiğini söylemiştim.

-Evet efendim.

Genç kadın salonun kapısı önünde durmakta olan hizmetçi kıza:

-Mariya... dedi. Avra Bey geldi mi?

-Hayır efendim, gelmedi.

-O halde Hristo'ya söyle, bize biraz dondurma göndersin.

Sonra Necile ve Artemisya'ya bakarak:

-Bu gece... dedi. Misafirimizsiniz. İstirham ederim bu konudaki arzumu, ısrarımı lütfen kabul ediniz.

Necile bu birdenbire geliveren istek karşısında bir müddet tereddüt ettikten sonra:

-Umarım bir başka zaman bu isteğinizi yerine getiririz, cicim... dedi.

Bu "cici" kelimesini sıkça kullanan ev sahibesinin sempatisini kazanmak gayesiyle:

-Israrınızda haklıydınız... dedi. Gördüğüm andan itibaren sizi nasıl sevdim anlatamam, hanımefendimiz.

-Teşekkürler, binlerce teşekkürler ederim. Güzelim, ufak bir de mesele vardı. Köşkte bir bavul içinde bazı ufak tefek eşya ve hattâ mektuplar falan bulmuş olduğunuzu aşçı söylemişti. Bunlar için de yarın size Hristo'yu gönderirim. Lütfen gönderirsiniz.

Necile, köşkte köşkün sahiplerine ait olan bir bavuldan tabiî ki haberdar değildi. Hattâ mektuplar, yüzünde lâkayt bir tavıra neden oldu.

-Evet hanımefendi... dedi. Öyle bir bavul mevcuttur. Hattâ, içinde bazı kâğıtlar bulundu. Bir başkasına ait olduğu için tabiî ki okumadım. Yalnız zarfların üzerinde ve içinde zarfsız olarak bulduğum kâğıtlarda bazı tuhaf isimlerden ve adada meydana gelen aşk olayından ve faciadan bahseden bazı şeyler gözüme ilişti. Hattâ...

Bu sırada evsahibesi konuşmak ister gibi bir hareket yapınca, Necile sustu:

-Buyurunuz. Sanırın bir şeyler söylemek istiyorsunuz... dedi.

Genç kadın sahte ve mahcup bir tavırla:

-Evet... dedi. Bazı aşk olayları ve facia. O konuda size anlatacağım şeyler, sizi gayet heyecanlı bir roman okumuş kadar ve belki de daha fazla eğlendirir. Fakat, siz sözlerinizi bitirseydiniz.

Necile genç kadının ağzından oldukça önemli şeyler çıkacağını ve kendisinin de birtakım ipuçlarına ulaşacağına ümit etti.

-Evet... dedi. Hattâ bundan bir hafta kadar önce köşke bir erkek geldi. Safer Selim Bey olduğunu öğrendiğimiz bu meçhul adam...

Genç kadın Necile'nin sözlerini tamamlamasına izin vermedi. Yüzü narçiçeği gibi birdenbire kızardı. Kızların rengi de limon gibi sarardı.

-Hemşire... dedi. O meçhul adamı gördünüz mü? Bizi mi aradı?

Necile yine lâkayt bir tavırla:

-Evet... dedi. Feride mi, Fahire mi? O tarzda bir kadının adını da sarf etmekteydi. Hattâ köşkte babam bulunmadığı için bu meçhul cani suratlı adamla bendeniz bizzat görüştüm. O emrettiğiniz bavulun da ve içinde bulunan vesikaların da kendisine ait olduğunu söyledi. Bu köşkü kimin vasıtasıyla tutmuş olduğumuzu heyecanlı bir şekilde sordu. Bunun üzerine bendeniz bütün ömrüm boyunca inanın ilk defa yalan söyledim. "Biz bu köşkü hükümetten satın aldık" dedim. Bu korkunç suratlı adam sözlerime her ne kadar inanmadıysa da, bir hafta sonra yine gelip babamla konuşacağını söyleyerek gitti.

Genç kadının ilk önce kırmızı, sonra da sarı renge dönüşmüş olan yüzü bu sefer gayet mor bir renge boyanmış gibi oldu.

Nefesini içine çekerek coşkulu bir halde:

-Aman hemşire... dedi. Bu hususta size karşı müthiş şükran borcum var. O Safer Selim Bey adındaki adam müthiş bir canidir. O adam, emin olunuz hapisteydi. Demek ki kolayını bulup hapisten çıkmış, doğruca köşke gelmiş.

Necile kendisini ilgilendirmeyen bir şeyle uğraşmak istemediğini hissettirir bir tavırla:

-Hemşire... dedi. Ola ki, bu mesele içinde çok büyük bir aşk var.

Genç kadın:

-Evet, evet... dedi. Bir aşk ve müthiş bazı haller. Ah hemşire, bizim adresimizi vermediğinize ne kadar iyi ettiniz bir bilseniz. O müthiş herif...

Necile:

-Fakat hemşire... dedi. O adam; ne sevilecek, ne de sevecek biri değil. Siyah sakallı, ince kemikli, yüzü çukur ve kızıl gözlü, hain suratlı bir adamdı.

Genç kadına biraz daha yaklaştı.

-O kâğıtlardan bazılarıyla, o adam arasında bendeniz küçük bir ilişki kurdum... dedi. Ve o adam gittikten sonra bugün yine o adama benzer, uzun boylu...

Genç kadın:

-Amanı... dedi. Devam ediniz hemşire. Onun bir arkadaşı vardı, o da mı geldi?

Necile Salih Saim'i hatırlatmıştı.

-Evet... dedi. Uzun boylu bir adam. Galiba ismi de: Salih Samet mi, Saim mi ne?

Kadın, renkten renge giren yüzünü deniz tarafına doğru çevirdi. İzmit Körfezi'nin Büyükada önlerinde meydana getirdiği lodos rüzgârları genç kadının yüzüne temas ediyordu. Tekrar yüzünü Necile'ye doğru döndü.

Necile birdenbire:

-Evet. Onunla daha çok görüştüm... dedi. Saim adındaki adam birkaç kadın ismi de verdi. Onları o kadar şiddetle arıyorlardı ki, bu telaşlarına doğrusunu söyleyeyim bendeniz çok hayret ettim. Yüzlerinde aşk ve muhabbet yüzünden çok feci şekilde intikam alacak canilere mahsus ifadeler gördüm. Adamların ikisi de o kadar korkunçtu ki.

Genç kadın birdenbire:

-Gülüm... dedi. Siz bizim geçmişimizle ilgili bazı şeylere vâkıf olmuşsunuz. Fakat ümidim o ki; bizim hakkımızda iyi fikirler edinmişsinizdir. Lâkin size o feci romanın yapraklarını açarsam bize hak verirsiniz.

Necile, genç kadının gözlerinin içine baktı. Ondan istediği şeyler ve bilhassa Fahire'nin izini doğrudan doğruya bulabileceğini anlamıştı. Gözlerini tuhaf bir şekilde Artemisya'ya yönlendirdikten sonra:

-Evet... dedi. Gençlik âlemi, aşk sefahatı. Hepsi de şairane olmaz ya. Zaten, gençlik günlerinin her biri, şiirdeki mısralar gibi değil midir?

Bu sırada hizmetçi kız Mariya, Hırvat Hristo'nun yaptığı vanilyalı dondurmaları koyduğu bir tepsiyi salona getirmişti. Önlerinde bulunan üç ayaklı sigara sehpalarının üstlerine vanilyalı dondurma tabaklarını yerleştirdi.

Necile sözüne devam etti.

-O şiir mısralarının içinde bazı kızıl yapraklar da olur... dedi. Onları aşkın güneşi ve sevdanın harareti kızartır.

Genç kadın bu sefer susarak dondurmasını yemeye başladı. Yüzündeki, yüreğindeki ve vücudunun her zerresindeki coşkun harareti böylece bertaraf etmek istiyordu.

Misafir hanımlarla evsahibesi hanım dondurmalarını yerken salonun alt merdivenlerinden doğru ihtiyar bir kadın çıktı. Köşkün kethüda kadını tarzında, iki yana ördek gibi sallana sallana salonun ortasına kadar geldikten sonra Necile'ye doğru bakarak:

-Ah, güzel hanım. Ah, sanatlı güzelim. Hoşgeldiniz... dedi.

Necile bu kadının kim olduğunu lâyıkıyla bilmediği halde, Fahire'nin ve yardakçılarının alt kadrosundan olduğunu anlamıştı. Kadın, başına yeşil bir yemeni bağlamış, tahminen altmış yaşlarında, dinç vücutlu, şeytan gözlü bir kadındı.

Necile:

-Hoşbulduk... dedi.

Kadın Necile'nin yanına iyice yaklaşarak, lâubali ve terbiyesiz bir tavırla yanaklarını okşadı.

-Güzelim... dedi. Ne kadar da şirinsin.

Genç hanım:

-Ayşe Hanım... dedi. Bunu herkese de yaparsın. Bak yine başımıza ne haller geldi?

İhtiyar kadın:

-Ne oldu?.. dedi. Başımıza ne haller geldi ki?

-Safer Selim bizi arıyormuş.

-A!.. Aa!.. Aaaa!..

-Evet. Hanımefendi bizim köşkün kiracısı. Safer Selim ve Salih Saim köşke gelmişler. Seni, beni ve Fahire'yi fırıl fırıl arıyorlarmış.

Necile yan gözle ihtiyar kadına baktığı zaman onun da yüzünün aniden sararmış olduğunu görmüştü.

İhtiyar kadın:

-Kâmuran... dedi. İşte tehlike şimdi baş gösterdi. Demek bu caniler hapisten çıkmışlar, öyle mi?

Evsahibesi Kâmuran Hanım endişeli bir şekilde omuzlarını silkip, içini çekerek:

-Ah!.. dedi. Yine felâket görüyorum. Ayşe Hanım, ben korkmaya başladım.

Necile:

-Hanımefendi... dedi. Sözlerimin sizi bu kadar rahatsız edeceğini bilseydim...

Kâmuran:

-Hayır, hayır... dedi. Aksine, son derece memnun oldum. Bizi uyarmış oldunuz.

Sonra Ayşe adındaki ihtiyar kadına dönerek:

-Yarın... dedi. Sen hemen Fahire'ye git. Bu felâketten hepimizden çok onun haberdar olması gerekir.

Necile:

-Hanımefendi... dedi. Fahire dediğiniz hanım... Kimdir? Hemşireniz midir?

-Hayır efendim. Hemşirem değildir. Lâkin, o nispette yakınımdır.

-Evli midir, efendim?

Kâmuran alaycı bir tavırla yine omuzlarını silkeledi.

-Hayır... dedi. O zavallı kadın da o kadar talihsizdir ki; ne sevdiği belli oldu, ne de sevildiğini anlayabildi. Milyonların sahibi bir zengindir. Lâkin o nispette de talihsiz bir insandır.

-Nerede oturuyorlar, efendim?

-Hemşire, şimdilik Büyükdere'de ikamet ederler. Dışarıdan yeni geldiler.

-Pekâlâ, efendim. Bizim köşke sizleri soran eden beyler kimlerdi?

-Onlar mı? Onların kim olduklarını anlamasanız daha iyi olur sanırım hemşire. Onlar yaptıkları kötülüklerin cezalarını gördüler. Hapisteydiler...

-Hangi hapisteydiler?

-Vallahi hemşire, en büyük hapishane hangisiyse onda. Bilmiyorum. Beş kişiyi birden hapse attılar.

Bu sırada kocakarı hanımların önlerindeki boş dondurma tabaklarını kaldırdı. Hissedilir derecede endişeler içine düşmüştü.

Gerek köşkün hanımı, gerekse o ihtiyar kocakarı âdeta gözleriyle konuşuyorlar, meydana gelebilecek olan felâketlerin derecesini anlamış olmaktan dolayı bir buhranın içinde eziliyorlardı.

Hanım ayağa kalktı.

-Hemşire... dedi. Araba ile akşam piyasasına çıkalım.

Necile:

-Peki... dedi. Emredersiniz.

Kâmuran kalkarak salına salına dışarı çıktı. Salonun dışında bir yerden küçük bir çocuğun ağlama sesi geliyordu.

İhtiyar kadın kıvrıla kıvrıla:

-Yaşar kalkmış... dedi. Yaramaz çocuk.

Necile o çocuğu da merak etmişti.

-Kimdir?.. dedi. Hanımın çocuğu mu?

İhtiyar kadın:

-Evet... dedi. Kâmuran'ın çocuğudur. Kaldırayım da getireyim.

İhtiyar kadın biraz sonra kucağında bir yaşlarında kadar bir erkek çocuğu olduğu halde salona girmişti.

-İşte... dedi. Bizim yaramaz. Daha şimdiden hem bizi, hem de Paşababasını fırıl fırıl döndürüyor.

Necile çocuğu gördüğü zaman vaktiyle Rumeli Hisarı'ndan cenazesi çıkmış olan bahtsız, çaresiz Nazıme'nin çocuğu olduğunu hemen anlamıştı. Çocuk o çaresiz fakirin yanındaki çocuklara ne kadar da benziyordu. O kadar benzerlik çok az kardeşe nasip olurdu. Masum Nazıme bu çocuğun Kâmuran'a verilmesi için öldürülmüş, çaresiz fakir çok acınacak bir şekilde toprağa verilmişti.

Necile göğsünde bir kabarma hissetti. İnsanlığa ve adalete yardım etmek için çıktığı yol onun kalbinde gurur ve iftihar güneşleri doğurmuştu. Kalbinin o kabarması ile ihtiyar kadının kucağından çocuğu kollarının arasına aldı. Kendi öz çocuğuymuş gibi onu göğsüne bastırarak birkaç kez öptü. Gözleri hafiften yaşararak kalbinden o küçücük masuma sabırlar tavsiye etti. Çocuğun gözleri masum Nazıme'nin gözlerine çok benziyordu. Sarıya çalar gözbebeklerinin etrafı hareliydi. Halbuki, çocuğun hiçbir yeri, hiçbir şeyi evsahibesi Kâmuran'a benzemiyordu. Necile çocuk kucağında olduğu halde konsolun yanına gitti. Fotoğrafları hiç görmemişçesine inceledikten sonra:

-Hanım nine... dedi. Bu bebeğin babası hangisi?

İhtiyar kadın yüzünü buruşturarak çehresine garip bir ifade verdi. Fotoğrafların üst tarafında bulunan ihtiyar bir adamın resmini göstererek:

-İşte kızım... dedi. Bizim paşanın resmi.

Boştaki elini yakasına götürüp silkeleyerek, oldukça yavaş bir sesle güya fotoğrafa duyurmadan:

-Aman!.. dedi. Aksimi aksi, nalet mi nalet.

Başını iki yana sallayan yaşlı kadın:

-Öyle de zengin ki... dedi. Sahip olduğu altınların haddini hesabını bilmiyor. Derecesiz altın babası. Adı da Altın-ı Derya.

Necile hafifçe gözlerini açarak:

-İsmi Altın mıdır?.. dedi.

Kocakarı:

-Evet... dedi. Kâmuran ona Altıngül adını verdi. Karşısında: "Altıngül'üm!.." dediği zaman -sesini daha da kısaraktan- herif öyle bir sırıtır ki, o takma altın dişleri kurbağa gözü gibi pırıl pırıl parlamaya başlar.

Fahire'nin merhum kocasına "Gümüşçiçeği" demesiyle, Kâmuran'ın paşasına "Altıngül" lakabı vermesi arasında ne kadar tuhaf bir bağlantı vardı. Necile her ihtimale karşı o geceyi köşkte geçirmeye karar vermişti. Belki de, bir gece içinde her şeyi anlayabilecekti. Necile'nin kucağından çocuğu alan kocakarı salondan çıkarken Necile Artemisya'ya döndü.

-Miss... dedi. Her şeyi başardım.

-Şimdi anladınız, değil mi?

-Evet... Şimdi çok iyi anladım ki, her şeye muvaffak oldum. Bu gece köşkte kalacağız.

Artemisya:

-Olur... dedi. Kalırız.

Necile bir müddet aynanın karşısında üstünü başını düzeltti.

Endişeler ve tereddütler arasında gidip gelen saatler yaşayan Kâmuran, üstüne gezintiye mahsus hafif bir elbise giyinmiş olduğu halde salona girmişti.

-Hemşire... dedi. Buyurun. Sizi çamlara doğru gezdireyim.

Sonra da kendi kendine konuşur gibi:

-Uf!.. dedi. Bugün hava almaya öyle ihtiyacım var ki.

Necile, Kâmuran ve Artemisya, Hristo tarafından köşkün kapısına getirilmiş olan tek atlı küçük bir faytona kurularak adanın batı istikametine doğru hareket etmişlerdi.

Beyaz gümüş sütununa benzeyen açık kollarıyla Kâmuran, faytona koşulu atların dizginlerini idare etmekteydi.

Bir Gecenin Önemi

Kâmuran ve misafirleri birlikte çamlıkta gezintiye çıktıktan sonra alaturka saat on bire doğru köşke dönmüşlerdi.

Yukarı salona çıktıkları zaman salonun ortasında gayet mükellef bir sofra kurulmuş olduğu ve köşkün sahibi olan seksenlik paşanın da kendilerini beklemekte olduğu haberini almışlardı.

Necile önce tereddüt ettiyse de Kâmuran'ın rica ve istirhamları üzerine paşanın yanına çıktı. Kâmuran Necile'nin koluna girmiş olduğu halde onu paşanın huzuruna çıkarmıştı.

Paşaya yaklaştıklarında Kâmuran:

-Altıngül'üm... dedi. Size bir gül demeti kadar hoş ve güzel misafirimi takdim ediyorum.

Paşa kocakarının söylediği gibi altından yapılmış takma dişlerini göstere göstere gülerek:

-Teşekkür ederim... dedi. Hanım kızımız gerçekten lâtif.

-Evet Paşam. Erenköy'deki köşkün kiracı hanımlarıdır. Bu gece beraber eğlenmemizi rica etmiştim. Kırmayıp kaldıkları için bendelerini minnettar bıraktılar.

Necile:

-Estağfurullah... dedi. Davetiniz bendenizi bilhassa şereflendirmiştir.

Paşa süzgün gözlerini Kâmuran'a çevirerek:

-Öyleyse... dedi. Seniye, Şadan buradaysalar söyleyin.

Kâmuran:

-Emredersiniz... dedi. Hattâ cariyeniz de orgumla size şarkılar çalarım. Ve siz de...

Paşa:

-Evet de, benim nefesim kalmadı. Ben yalnız kalben size iştirak ederim. Benim ney, bir sene oluyor ki, torbasından hiç çıkmadı.

Kâmuran cevap verdi:

-Yaşar... dedi. Neyin yerini tutuyor?

Paşa sırıttı. Necile ve Artemisya'ya dönerek:

-Benim bir tanecik Yaşarımı beğendiniz mi?.. dedi. Ne kadar akıllı olacak, maşallah.

Paşa oturduğu yerde öz evlâdı sandığı Yaşar'ını methetmeye devam ettiği sırada salona iki genç kız girmişti. Birisinin elinde gitar, diğerinin elindeyse bir santur vardı.

Önce paşaya, sonra da misafirlere doğru eğilerek selam verdikten sonra salonun ortasına kurulmuş olan sofranın önündeki sandalyelere oturdular.

Paşa nuru kaçmış, feri uçmuş dip mahalle karılarının gözlerine dönmüş gözleriyle devamlı etrafına bakınıyor, son günlerini refah ve saadet içinde geçirmenin bahtiyarlığını yaşıyor ve bir deri bir kemik kalmış göğsünü şişirerek, ciğerlerini mutluluk rüzgârlarıyla dolduruyordu.

Kâmuran orgunun üzerine örtülmüş olan mor kadife örtüyü çekip yere attı. Hizmetçi Rum kızı örtüyü yerden toplayıp dışarı çıkarken, orgun kemikten yapılmış soğuk tuşlarından hanımının çıkardığı etkileyici seslerle âdeta mest oluyordu.

Kâmuran orgunu inletmeye başlamıştı. Dizleri ve baldırları ritmik hareketlerle körükler üzerinde bir inip bir kalkıyordu.

Biraz vakit geçtikten sonra bakışlarını paşasına çevirdi.

-Paşam... dedi. Şimdi de Sadiye'nin bestelediği parçayı çalayım.

Paşa biraz gücenmiş bir sesle:

-Bu gece gülmek, oynamak istiyordunuz... dedi.

Kâmuran tıpkı bir çocuk gibi dudaklarını büzerek ve taburenin üzerinde oynayarak:

-Neden, Paşa?.. dedi. Hani özgürlüğüme mani olmayacaktınız?

-Evet, mani olacağım, olurum da. Lâkin siz ne zaman o parçayı çalsanız gözlerinizden yaşlar geliyor. Benim de bu durum çok canımı sıkıyor.

-Bir gecelik daha müsaade ediniz.

Paşa Necile'ye döndü.

-Kızım... dedi. Bendenize hak veriniz. Kâmuran öyle bir parça çalmak istiyor ki; o parça hayatı, gençliği zehirlenen, zalimlerin ellerinde can veren genç ve güzel bir kızın âdeta verem döşeğinde bestelediği bir şarkı. Daha doğrusu bu şarkı: Bir kurbanın çığlığı.

Bu sefer Kâmuran Necile'ye döndü.

-Hemşire... dedi. Paşam zannedildiği kadar zayıf ve yumuşak bir kalbe sahip insan değildir. Ancak, yine de benim gözyaşlarıma dayanamıyor. Ah, Sadiye!..

Gözlerini ufuklara doğru çevirerek devam etti.

-Ah, Sadiye!.. dedi. Sen ölmeyecektin.

Kâmuran sözünü bitirdikten sonra, paşasının tüm karşı çıkmalarına rağmen Sadiye'nin bestelemiş olduğu "Kan ve Gözyaşı" şarkısını çalıp söylemeye başladı.

Salonun içinde yirmi dakika kadar derin, soğuk ve hazin bir sessizlik meydana geldi. Necile ve alaturka şarkılarda her zaman duygulanan Artemisya gözlerinin pınarlarında birer damla yaş biriktiği ve hüzünlendikleri halde; Kâmuran hem çalıyor, hem de ter damlaları döker gibi gözlerinden yaş döküyordu. Kâmuran'ın o haliyle ne kadar güzelleşmiş olduğu Necile'nin gözünden kaçmamıştı. Uzun kirpikleri arasından dökülen yaşlar orgunun kemik tuşları üzerinde şebnemler meydana getiriyordu. Kâmuran'ın yüzü sapsarı kesilmişti. Vücudu zangır zangır titriyordu.

Kâmuran'ın ihtiyar paşası da bu parçadan oldukça etkilenmişti. O da oturduğu yerden sadece birer kemik yığını haline gelmiş elleriyle gözünün çukurlarında birikmiş olan yaşları siliyor, siliyordu. Kâmuran orgunu âdeta inletiyordu.

Necile devamlı olarak gözlerini etrafta dolaştırıyor ve ayrı ayrı herkesi inceliyordu. Gözü Kâmuran'a iliştiği zaman onun asabi ve etkili bir titreme ile ağlamakta olduğunu gördüğü halde, hizmetçi kızın enli kumaş perdelerin arasından hanımının

haline bakarak gülmekte olduğunu da görmüştü. Buna hiçbir mana veremedi. Mavi tül elbiseler giyinmiş olan genç, kuzgunî denecek derecede siyah saçlı ve bir üzüm tanesi gibi küçük siyah gözlü bir kızın salondakilere şampanya dağıtmakta olduğunu görmüştü. O siyah saçlı ve üzüm tanesi gibi gözlü kızı takiben bir metre boylarında, ensesi omuzları birbirine karışmış, İkdam Matbaasının kâğıt sandıklarına benzeyen garip yapıdaki bir kız da elinde bulunan tapaları açılmış şişelerden bardaklara şampanya dolduruyordu. Bu garip şampanya sakaları, ilk önce Beyin önüne geldiler. Bey önündeki kızın elinden bir bardağı alarak içti. Kız bardağı ihtiyarın elinden alır almaz hemen bir çocuk dadısı gibi elindeki tepsinin kenarında bulunan ıslak el bezi ile beyin çenesinden aşağıya akmakta olan ve bıyıklarına, sakalının uçlarından aşağıya damlayan şampanya bulaşıklarını sildi. Sonra sıra ile Necile'ye, Artemisya'ya ve ellerinde sazlarıyla evvelce gelip masanın önünde yerlerini almış olan kızlara da şampanya ikram etti. Onlar da şampanyalarını içtikten sonra, aynı kızlar Kâmuran'ın önüne gittiler. Kâmuran o toparlak kızın elinde bulunan açılmamış bir şişeyi işaret etti. Toparlak kız bir makasla şişenin ağzına monte edilmiş tapanın tellerini keserek şampanyayı açtı. Salonda iki şarkı arasında patlatılan şişelerden meydana gelen ses Kâmuran'a şişenin açıldığı haberini vermişti. Kâmuran şişeyi iki eliyle kavrayarak gözlerini tavana dikti. Gerdanında meydana gelen hareket şampanyanın yudum yudum boşaldığını gösteriyordu. Kâmuran gözlerini tavandan indirdiğinde şişenin çoğu boşalmıştı. Şişeyi iade ettikten sonra sersemleşen başını Altıngül'e çevirdi.

-Paşa Hazretleri... dedi. Benim kokusuz Altıngülüm. Bu gece beni yine mazur göreceksiniz.

İhtiyar gevrek gevrek gülerek:

-Kâmuran... dedi. İç, istediğin kadar iç. Ve ben senin mutluluğunu görmekle ömrümün arttığını hissediyorum. Gül, oyna. Ben, ihtiyar ben...

Necile'ye dönerek:

-Hanım kızım... dedi. Siz ne kadar düşünceli ve sakin görünüyorsunuz?

Necile:

-Hayır. Mutluluğunuza duacıyım, efendim... dedi.

İhtiyar sendeleye sendeleye kalktı. Yeni bir kanto çalmaya başlamış olan Kâmuran'ın yanına gitti. Titremekte olan sarsak elleriyle Kâmuran'ın aslan yelesini andıran kumral saçlarını tuttu. Öpercesine bir tarzla Kâmuran'ın kulağına eğilerek.

-Kâmuran... dedi. Bu ömrüm senin olsun. Sen çok yaşa.

Kâmuran başını paşasına doğru çevirdi. Dolgun ve pembe yanaklarını Altıngülünün mor ve titrek dudaklarına temas ettirdi. Baygın gözleriyle etrafını süzdü. İhtiraslı dudaklarında henüz kurumamış şampanya köpüklerini ateş gibi yanan hararetli diliyle sildikten sonra bakışlarını paşasının gözlerinin içine dikerek:

-Seninle... dedi. Ben sensiz yaşamak istemem.

-Sen bensiz yaşamak istemezsen, ben de yaşarım Kâmuran. Seni böyle şen ve mutlu gördükçe ben de yaşarım. Senin mutluluğun beni sonsuza kadar yaşatır.

-Ohhh!..

İhtiyar yine doğruldu. Bu sefer masanın yanında duran kızların karşısında durdu.

-Bekleyiniz... dedi. Kâmuran kantolarını çalsın sonra hep beraber...

O kızlardan birisi elindeki mandolini masanın üstüne bıraktı. Yavaşça ayağa kalkarak:

-Emredersiniz, efendim... dedi. Bu gece misafirlerimiz için en güzel, en romantik tangoları, valsleri çalarız, efendim.

İhtiyar sendeleyerek yine yerine oturdu. Ayaklarını biraz daha uzattı. Koyu kurşunî çizgili pantolon içinde kurumuş ve eğrilmiş asma kabağı halini almış bacaklarını orgun sesine uydurarak tempo tutuyordu.

Kâmuran bütün hırsını orgundan alır gibi orgunu parçalayacak, kemikten tuşlarını sökecek bir şekilde çalıyor, latif parmaklarını intikam alıcı darbelerle vurdukça çalgı da âdeta inliyordu. Birkaç kere daha şampanyalar, biralar açıldı ve boşaldı.

Bir saat kadar sonra Kâmuran orgunun başından kalktı. Halinden yorulduğu anlaşılıyordu. Kâmuran'ın gelip yerine oturmasıyla ihtiyar kadın elinde yine bir tepsi ile içeri girdi. Tepsiyi masanın ucuna koydu. Sonra misafirlerin önüne gelerek:

-Sofranız hazırdır elmaslarını... dedi.

Necile ve Artemisya kalkıp dışarı çıktılar. Kâmuran onları kapıya kadar uğurladıktan sonra:

-Sizler buyurunuz... dedi. Benim kusuruma bakmayınız. Ben paşanın karnını doyuracağım.

Necile ve arkadaşı alındıkları odada yemek yerken Kâmuran da salonda hatırı sayılır derecede sarhoş olan Altıngülünün ağzına zorla birkaç lokma soktu. Sonra misafirler daha yemekten kalkmadan paşayı binbir zorlukla yatak odasına götürdüler. Biraz önce şampanya ve bira dağıtan siyah saçlı kız, bu sefer paşanın başucunda yelpaze sallamak ve onu bir çocuk gibi uyutmakla görevlendirilmişti.

Kâmuran salona döndüğü zaman misafir hanımların yemekten kalkmış olduklarını görmüştü. Kendisi cidden üzüntülüydü. Necile, paşanın odasına götürülmüş olduğunu anlayınca:

-Hemşire, sizi oldukça düşünceli ve üzgün görüyorum... dedi.

Kâmuran kocasından daha çok sarhoş olmuştu. Gözleri sık sık sağa sola kayıyor, konuşurken dili dolaşıyordu. Sesine de bir tuhaflık hâkim olmuştu.

-Hanımefendi... dedi. Benim halimi bir iki saatliğine gördünüz.

-Evet.

-Nasıl buldunuz? İhtimal çok mesut, değil mi?

-Evet.

Kâmuran sıkı sıkı birkaç defa içini çekti.

-Emin olunuz hemşire... dedi. Benim içine düşmüş olduğum felâket bu güne kadar kimsenin başına gelmemiştir. İşte itiraf ediyorum. Ben ne kadar da bahtsız bir insanım.

Necile kendisine biraz aptal süsü vermişti. Kâmuran'ın bu sözüne karşı şaşkın bir halde ona doğru bakmaya ve sözlerinden hiçbir şey anlamamış olduğunu hissettirmeye çalışıyordu.

Kâmuran devam etti.

-Sizi... dedi. Bütün mukaddesatım namına yeminle temin ederim, düşünemeyeceğiniz derecede bahtsızım.

-Lâkin hemşire, bahtsızlığınıza dair hiçbir delil göstereme-yeceksiniz zannederim.

-Delil mi istiyorsunuz? Maalesef, yalnız onları gösterecek kudretim yok. Fakat, şu kadarını söyleyebilirim ki; delil, benim vücudum ve şahsiyetim olacaktır.

-O halde mutlaka birisini, daha doğrusu kendiniz gibi güzel bir genci seviyorsunuz.

-Hayır, o da değil. Bugün kalbimde hiç kimseye sevgi ve muhabbet beslememekteyim. O erkekler, o sevilir zannettiğiniz erkekler ne kadar merhametsizdirler. Erkekleri iyi tanıyan kadınlar mümkün değil onları sevemezler.

Gözlerini daha baygın bir şekilde Necile'ye doğru çevirerek:

-Ohhh!.. Hemşire... O erkekleri sakın ola ki, siz de sevmeyiniz.

Necile tuhaf bir vaziyet aldı. Gözlerini aynı şekilde Kâmuran'a diktiği sırada Kâmuran ihtiyar kocakarıya seslendi.

-Ayçiçeği, kâfir... dedi. Haydi şampanyamı getirin, içeceğim. Söyle artık şampanyam gelsin.

İhtiyar kadın Kâmuran'ın biraz yanına sokularak:

-Ağzı kara, kanadı yoluklar var... dedi.

Necile büsbütün hayrette kaldığı bir sırada, Kâmuran:

-Zararı yok... dedi. Ve bağırdı. Ağızlar temizlenir, kanatlar yeniden tüylenip yerine gelir.

Masanın başında halen hareketsiz duran kızlardan birisi hemen yerinden fırlayarak Kâmuran'a bir şampanya şişesi daha açtı. Kâmuran o şişeyi de her zaman yaptığı gibi başına dikti. Yine yarısından fazlasını içti. Sonra şişeyi getiren kıza iade edeceğine salonun ortasında serili kabarık keçenin üzerine fırlattı. Şişe boğuk bir sesle salonda yuvarlanırken; ihtiyar kadın önde, orta yaşlı çopur suratlı bir kadın arkada salona girmişlerdi.

Kâmuran ayağa kalktı. O çopur suratlı, başı yemenili, boynunu beyaz bir mendille örtmüş kadının boynuna sarıldı.

-Kahrol!.. dedi. Yiyecekten de, içecekten de kesildim. Ama Allah'tan dilerim kahrol! Beni öldürdün. Derimi soy, kemiklerimi kır da, yanımdan ayrılma.

Çopur suratlı, çatık kaşlı ve garip tavırlı kadın Kâmuran'ı kollarından yakaladı.

-A canım, bu salon karalarla kaplanmış, nursuzlarla dolmuş... dedi.

Onu tekrar kanepeye oturttu.

Kâmuran:

-Reyhan'ım. Benim canım. Ruhum. Salon benim tenim gibi pembe ve beyazdır... dedi.

Sonra Necile'ye döndü.

-Hemşire... dedi. Aşk, heves ve sevda denilince siz daima erkekleri aklınıza getirirsiniz, değil mi? O erkekler acaba kadınlar tarafından sevilmek için mi yaratılmışlardır?

Yine bağırarak:

-Hayır!.. Hayır!..

Gayet lâubali bir şekilde Necile'nin kollarından tutarak onu kaldırdı. Âdeta sürükleyerek Altıngül dediği kocasının yattığı yatak odasının kapısına kadar götürdü.

-Bakınız... dedi. Erkek dediklerimiz bu ve bunun gibi mahlûklar değil mi? Söyleyiniz. Bunlar sevilirler mi?

Elini kocasının karyolasına doğru sallayarak:

-Bu mahlûklar... dedi. Bütün kuvvetleriyle çalışır, çabalar. Maksatları acaba kadınları, kadınlığı mutlu etmek mi zannedersiniz? Böyle düşünüyorsanız emin olunuz aldanıyorsunuz. Bu erkekler sevilmekten ziyade nefret edilmek için yaratılmış birer devedikeni köküdürler.

Başını Necileye çevirerek dikkatli dikkatli baktıktan sonra:

-Gençler mi?.. dedi. İhtimaldir şu anda genç erkekleri aklınıza getirmişsinizdir. Yok yok... Onda da aldanırsınız. Onları sevmekten çok; hakaret etmek, üzmek ve ezmek için başta taşımalıdır. Onlar bütün değerleri ayaklar altına alarak biz kadınların ayaklarına kapandıkları zaman; çamurlar içine düşmüş bir kirpi gibi onları o çamur tabakasının içinden acımış olmak için değil, her çaldığımız havaya göre oynatmak için çıkarmalıdır.

Fazla miktarda aldığı şampanyanın tesiriyle sallanarak yine Necile'nin kolundan tuttu. Sonra kendi kolunu Necile'nin kolu arasından geçirerek salona doğru yürümeye başladı.

Artemisya, meydana gelen bu olaylardan hiçbir şey anlamamakla birlikte; bu olağanüstü güzel köşkte herhalde acayip bir fevkalâdeliğin hüküm sürmekte olduğunu anlamıştı.

Kâmuran, Necile'nin koluna yaslanmış, başını omuzuna doğru atmış olduğu halde kanepenin önüne kadar geldi. Necile'yi kanepeye oturtarak kendisi de yanındaki koltuğa oturdu. Kaşlarını çattı. Çopur suratlı kadına dik dik baktı.

-Reyhan, kahrol!.. dedi. Öyle karşımda somurtup durma.

Reyhan adındaki kaplumbağa kabuğu suratlı kadın rastıklı kaşlarını mağrur âşıklara mahsus bir tavırla alnına doğru kaldırarak:

-Kâmuran, yine çok içtin... dedi. Dört bir yana laf yetiştiriyorsun.

-Meraklıyım Reyhan, dertliyim üstelik.

Necile ile arkadaşını göstererek:

-Bu hanımlar da beni mesut ve şen bir insan zannediyorlar... dedi.

Sonra Necile'ye bakarak:

-Küçük hanımlarım, elmas toplarım... dedi. Çalgılarda kaç makam vardır bilir misiniz? Uşşak faslı, hicazkâr faslı, bilmem ne faslı. Bakınız, bizim çalgıcılarımız hiç bilmediğiniz bir makamdan çalacaklar.

Bağırarak:

-Kâfir karı! Sen de udunu getir. Feyzanakdan o yeni faslı çalınız.

-Sen hâlâ demlenecek misin?

-Sabaha kadar. Elmas toplarının şerefine.

Reyhan biraz şüpheli ve lâkayt.

-Hanımlar feyzanak mı derler?.. diye sordu.

Kâmuran bu sefer cevap vermedi. Ayağa kalkarak:

-Demlenelim!.. diye bağırdı.

İhtiyarı yeni uyutmuş olan siyah gözlü kız salona girdiği sırada Kâmuran'ın: "Demlenelim!.." feryadını duyunca, salonun köşesinde ağzı açık büyük çinko bir kova içinde ve buzlar arasında duran şişelerden iki tane çıkardı. İçinde bira olan şişeyi çopur suratlı kadına verdi. Şampanyayı da Kâmuran Hanım için açarak, yine bardağa boşaltmadan verdi.

Kâmuran bu son şişenin de bir bardak kadarını içtikten sonra salonun ortasına, ipek ve ibrişime işli olan keçenin üstüne fırlattı. Ağzının kenarlarını silerek:

-Çalınsın!.. dedi. Ve kendi ellerini de dizlerine vura vura:

Açılsın gülleri bağban-ı nisviyyetin,
Dökülsün goncalar sahra-i Fizan'a ki;
Uçuşsun ruhları erbab-ı zarafetin,
Gömülsün vücutlar aguş-u yâre...
Dem gecesi; zevk gecesi ve ruhlar eğlencesidir.

Feyzanak faslı, yahut şarkısı dedikleri bu garip hava hemen hemen yarım saat kadar devam etmişti. Kâmuran akşamdan beri içtiği şampanyaların etkisiyle kendini kaybedeceğine bilakis bu şarkıdan sonra açılmış, soğukkanlılığını tekrar kazanmıştı. Lâkin yine de istediği gibi neşesi yoktu.

Faslı bitirdikten sonra çalgıcı kızlara ve oradaki kadına izin verdi. Onları dairelerine gönderdi. Necile ile kendilerini arayan o haydutlar hakkında konuşmak, kendisi için teselli çareleri bulmak istiyordu. Necile de büyük bir nefret ve mahcubiyetle; bu genç ve cidden çok güzel kadının halini, tavrını ilgiyle izliyordu. Kâmuran, Mariya'ya da dışarıya çıkmasını emrettikten sonra, yine Necile'nin koluna girdi.

-Gülüm, elmas topum geliniz... dedi. Benim odama gidelim. Ve orada bugünkü konularla ilgili olarak görüşelim.

Sonra gözlerinin içine bakarak:

-Bu gece zannedersem sizi kıskandım... dedi.

Necile'nin bu sözlere cevap vermesini beklemeden:

-Ah!.. dedi. İçim yanıyor, içim kemiriliyor.

Necile, bu garip huyları olan kadını daha fazla konuşturmak için:

-Kendinizi ne kadar kontrol etmek isteseniz de, ben sizi yine de anlıyorum... dedi. Siz müthiş bir aşk yaşıyorsunuz.

-Aşk. Evet. Aşkın kucağı ve yârin hasreti.

-O ne demek?

-Hiç.

-Bir bilmece olarak kabul edeyim ve susayım.

-Hayır. Size susmak yakışmaz. Söyleyiniz. Ve istirham ederim, benim bir kusurumu görürseniz, lütfen affediniz. Ben, hayatı zehirlenmiş bahtsız bir kadınım.

Küçük bir odanın içine girmişlerdi. Bu oda o güzel salonun yanında adından söz edilmesi gerekecek bir oda değildi. Adi üç koltuk, küçük bir kitaplık ve bir de koltuklar üzerine atılmış bir sürü kâğıt.

Necile ve Artemisya birer koltuğa oturdular. Kâmuran konsolun üzerinde bulunan mavi tül abajurlu bir lambayı yaktı. Elindeki kibriti birkaç kere sallayarak yere attı. Misafirlerinin karşısında bulunan adi bir iskemleye oturdu. Necile'ye dönerek:

-Hanımefendi... dedi. Bir kere daha tekrar edeyim ki, sizinle görüştüğümden dolayı cidden çok memnunum. Hele büyüklüğünüz, bilmem ki nasıl anlatayım. O bizi arayanlar... Ah, hemşire. Onların ne kadar kötü birer haydut olduklarını bir bilseniz.

-Aranızdaki ilişki kocanız tarafından mı?

-O konuda size bir şey söyleyemeyeceğim. Şey...

-Bu da bir bilmece.

-Değil. Aslında çok basit.

Sahte bir mahcubiyetle başını önüne eğerek:

-Hemşire... dedi. Size her şeyi olduğu gibi anlatırsam... Karşınızda hiç konuşabileceğimi sanmıyorum da...

-Geçmişinize ait mi?

Gayet yavaş bir sesle:

-Evet.

-Lâkin hemşire, Safer Selim Bey...

-Uf!.. Onun ismini ne kadar çok telâffuz ediyorsunuz?

-Görüştük. Bana...

-Evet, olabilir. Size her şeyi anlatmıştır.

-Dinleyebildiğim kadarıyla vâkıf oldum.

-Ve mutlaka beni lânetleyecek yeterli deliller topladınız.

-Estağfurullah.

Necile'nin gayet yavaş ve kısık bir sesle: "Estağfurullah..." demesine daha fazla sinirlenen Kâmuran kaşlarını çattı. Yüzüne kendisince bir ciddiyet verdi.

-Hemşire... dedi. Size en doğrusunu ben söyleyebilirim. Lâkin siz de benim ağzımdan çıkan her söze inanacaksınız.

-Yine anlamadım, efendim.

-Anlayamadınız. O halde size delilimi de gösterebilirim. Şimdi siz beni bir paşa haremi zannediyorsunuz. Ben hiç de öyle sizin zannettiğiniz gibi bir paşa haremi değilim. Fakat ne yalan söyleyeyim, bazı arkadaşlarım gibi nefsimin oyunlarına alet de olmadım. Daha doğrusu aşk oyunlarına, gönül oyunlarına hiç itibar etmedim. İkinci olarak; Sadiye kadar da hiçbir şiddete, hiçbir faciaya maruz kalmamıştım. Lâkin bugün... Uf!.. Na-

sıl söyleyeyim, sözlerinizden çok korktum. "Bizim gölgemizi takip ediyor..." dediğiniz o haydutlar emin olunuz ki, bizden fena halde intikam alacaklardır.

-Bir sebebi olmalı, değil mi?

-Evet. O sebepleri de Fahire hazırladı.

-Fahire, Fahire.

Kâmuran telaşla:

-Tanıyor musunuz?

-Hayır. Safer Selim ve Salih Saim Beylerden bu ismi pek çok kereler duydum.

-Oh, rica ederim. O isimleri tekrar edip durmayınız, lütfen.

-Yani korkuyorsunuz?

-O kadar ki.

-Pekâlâ. Mademki, o haydutlar şimdiye kadar bulundukları hapishaneden kaçmışlar sizi de mutlaka bulacaklar demektir.

Kâmuran yutkunamadı. Boğazına bir şeyler düğümlenmiş de açmak istiyor gibi eliyle birkaç kez gerdanına vurdu. Sonra:

-Hemşire... dedi. Eğer siz söylerseniz...

-Hayır, söylemeyeceğime tamamiyle emin olunuz.

-O halde bizi bulamazlar.

-Çok kesin konuşuyorsunuz.

-Evet. Bu adada bile bizi hemen hemen hiç kimse tanımaz. Ben de sokağa çıktığım zaman görüyorsunuz ya ne kadar kapanıyorum. O müthiş haydut bundan tam altı ay önce hapse girdi.

-Neden?

-İşte şimdi bam telime bastınız, hemşire. O adamlar düşünemeyeceğiniz derecede canidirler.

-Tuhaf.

-Niçin bu kelimeyi kullandınız?

-Böyle katiller ve caniler ile sizin ne gibi bir ilişkiniz olabileceğini bir türlü anlayamadım da.

Kâmuran bir müddet sustu. Necile ile Artemisya göz göze geldiklerinde Kâmuran da önüne bakarak kısa fakat derin bir düşünceye dalmıştı.

Sonra birdenbire kendine geldi. Başını kaldırdı. Her iki misafiriyle de göz göze geldi.

-Hemşirelerim... dedi. Ben cidden bahtsızım. Buna bütün vicdanınızla emin olunuz. Ben şimdi size bir vesika vereceğim. Biraz evvel paşanın ağlamamam için şarkısını çaldırmak istemediği Sadiye adını unutmamışsınızdır. İşte o Sadiye'nin size son deminde bestelediği o hazin şarkısını söyledim. Aynı zavallının kendi el yazısıyla yazmış olduğu macerasını müsaadelerinizle size takdim edeyim. Dikkatinizi çeken noktalara işaretler koyunuz. Yarın sabah da size bazı konularda açıklama yapacağım.

Kâmuran sözünü tamamladıktan sonra konsolun çekmecesini çekti. İçinden madeni ve içine para, kıymetli ziynet eşyalarını koymak için hazırlanmış küçük bir banka kasası çıkardı. Bazı yerlerindeki düğmelere el çabukluğuyla bastı. Kasa açıldığı zaman içinden bir tomar kirli kâğıt çıktı.

-Yazısı okunur. Siz istirahat ediniz. Odanıza şu odadan geçilir. Sizin emniyetinizi ve istirahatınızı temin eder.

Sonra kapıya doğru dönerek:

-Mari!.. Mari!.. diye bağırdı.

Genç bir hizmetçi kız odaya girdi. Hanımının karşısında masumane ve saygılı bir vaziyet aldı.

Kâmuran Hanım:

-Mari, hanımlara sen bakacaksın. Dondurmaları hazır et.

Necile ile Artemisya'nın birer kere ellerini sıktı.

-Geceniz hayırlı olsun... dedi. İstirahatınıza bakınız.

Veda töreni bittikten sonra yarı baygın bir tavırla odadan çıktı. Necile ayağa kalkmış olduğu halde bir müddet bu garip tavırlı hanımın arkasından baktı. Sonra da Mari'ye:

-Odamız... dedi. Hangisidir?

Mari küçük odanın içindeki kapıyı gösterdi. Necile ona başını salladı ve kapının kapanmasını emretti. Mari odanın kapısını kapatıp çıktığında Necile de elinde tutmakta olduğu kâğıt tomarını açtı. Birbirine düzensiz bir şekilde, beyaz bazı yerleri de

renkli iplikle dikilmiş olan bu kâğıt tomarının görünüşü tuhaf bir hal arz etmekteydi. Her küçük sayfanın altına "Sadiye" diye imza atılmış ve o günün yalnızca adı yazılmıştı. Sadiye'nin bu hazin macerasını okumaya başladı.

Birinci Kâğıt

Bugün kalfa hanımın aylığını ödedim. Yine de yüzünden düşen bin parça oluyor. Herkesin verdiği paranın yarısını verebiliyoruz. Kalfam fakir olduğumuzu anlamak istemiyor. Bana teşekkür bile etmedi.

Hoca Hanım gergefimi istedi. Her zaman yaptırdığı gül demetini yapmaktan bıktım usandım. Usandığım için de artık iyi işleyemiyorum.

Bugün akşama kadar okulda yine heyecanlı zamanlar geçirdim. Her şeyden çok, fakir bir ailenin kızı olduğum için benim okuldan ilişiğimi kesecekler. Nüfus Müdürünün kızı benden çok beceriksiz. Ancak babasının çok parası olması nedeniyle hocalara maddi destek sağlıyor. Kız da sınıfı şimdiden geçti zaten.

Zavallı ben ve Kâmuran.

Biz ikimiz herhalde bedbaht olacağız. Bugün heyecanlıyım. Zira akşamüstü arkamıza kukuletalı, tulumbacı kıyafetli adamlar takılacak. Yeldirmemi değiştirmem mümkün değil. Kâmuran'ın turuncu yollu pejmürde yeldirmesiyle; benim rengi solmuş, zeytunî ve baştan aşağı düğmeli hemen göze çarpıveren yeldirmem. Tanınmamak elde değil.

Akşam paydosu... Yarabbi... Ne çabuk da paydos vakti geliverdi. Eve gidinceye kadar yine göz hapsine alınacağız. Bu ne alçakça bir yaşam...

Sadiye

İkinci Kâğıt

Bu sabah babam hasta. Dokuz ay önce işten çıkarıldığı halde, alacağı tazminatın tahsisinin yapılmaması; üç çocukla kira evinde kalmış olan biçare babamı oldukça sıkıştırmış durumda. Babam mikrobik değil, dert ve yoksulluk hastası.

Kırmızı astarlı kesesinin içinde sanki çok parası varmış gibi iki dakika kadar arandı. Kırık uçlu bir mühür, mavi bir boncuk, kırmızı bir balmumu parçası ve kesenin dibine yapışmış bir mangır. Güçlükle keseden iki tane de onluk çıkardı. Birisi benim. Ondan kesinlikle eminim. Diğeriyle de mum alacak. Çantama üç gün önceden kalmış lahana sarmalarından dört tane aldım. Ekmek... Okulda arkadaşlarımdan artarsa veya Kâmuran getirirse.

Bu sabah Kâmuran'a da uğramadım. Babamın hastalığı artık beni ilgilendirmiyor. Şurası da muhakkak ki; babam ne beni, ne de kardeşlerimi eskisi gibi düşünmüyor. Ümitsiz...

Oh!.. O hastalık!.. O hastalık öyle kötü ki. Şifası, tesellisi, ümidi ve her şeyi mezar ve topraktır. Lâkin tuhaf. Ben bugün niçin her günkü gibi üzgün değilim? Belki de üzüntülerim bana geçici bir lâkaytlık kazandırdı. Fakat hiç canım sıkılmıyor. Okulumu da düşünmüyorum. Uf!.. Yine okula girdim. Herkesin çehresi donuk, suratlar asık. Belki de bana öyle geliyor. Bu sabah Kâmuran benden önce gelmiş. Düşündüğüm gibi çantasında tayın var, katık yok...

Bir gün evvel Kolcu Eşref'in kızından kalan pastırmayı dolabıma saklamıştım.

Kâmuran o gün yemek yemedi.

Son derece üzüntülüydü. Onun da annesi hastaymış.

Akşam Kâmuran ile birlikte çıktık. Ah, o müthiş adamlar. Birisi ince bıyıklı, bacaklarında o gün yine potur var. Eline baston yerine koca bir çoban sopası almış.

Çukurçeşme'ye kadar yine arkamızdan geldiler. Fakat okulda onlarca kız var. Onlarca kızın arasından niçin bizi buldular? Ne Kâmuran, ne de ben bunlara hiç yüz vermedik. O gece evlerimizde akşam yemeğini peynir ekmekle geçiştirdik. Gece ben Kâmuran'lara gittim. Ve gece fevkalâde idi.

Ortada dönen dolaşan bir haber olmadığı halde, o gece annesi Kâmuran'ı bir beye vereceğini söylüyor ve orada bulunan birkaç kadın da Kâmuran'ın annesinin bu fikrini alkışlıyordu.

Kâmuran'ı bir odaya çektim. Benden hiçbir derdini saklamayan Kâmuran, o geceye kadar söylemediği şeylerden bahsetti. Saim adında bir gence âşık olmuş. Resmini gösterecekti ama laf karıştı. Kâmuran'ın halinde bir fevkalâdelik vardı. Arada sırada tuhaf bir şekilde içini çekiyor ve çok az konuşuyordu.

Sokakta...

Elinde etrafı korunaklı bir fener bulunan kadın beni bizim semtimize kadar götüreceğini söylemişti. Hava hafif yağışlı; fakat son derece serin ve karanlıktı. "Bu ihtiyar kadın Kâmuran'ın varacağı Saim Beyin akrabalarından biri olmalı..." diye düşündüm. Kadın benimle yolda türlü türlü mevzulardan konuştu. Galiba biraz sağırdı. Söylediği sözleri benden başka sokak başlarında bekleyen gece bekçileri bile duyuyor ve onun konuşmalarına kulak kesiliyorlardı. Annemi ve babamı çok iyi ve ismen tanıyordu. Bir ara bana:

-Sadiye!.. dedi. Haydi sözümü dinle. Seni de Kâmuran ile birlikte evlendirelim. Kâmuran'dan ayrılmaya gönlün nasıl razı olacak?

Ben de:

-Ben Kâmuran'ı herkesten çok severim. Ondan ayrılmak da istemem... dedim.

Bir sokak...

Fakat o sokağın çıkmaz olduğunu adım gibi biliyorum.

-Valide... dedim. Bu sokaktan değil.

Kadın:

-Gel gel... dedi.

Dar çıkmaz sokağa girdikten sonra:

-Gel, benim evimi gör. Bak, Kâmuran da buraya gelecek.

Tuhaf bir merakla ihtiyar kadını takip ettim. Tek kanatlı kalın bir kapının halkasını aşağı yukarı salladı. Elinde lamba ile genç; fakat yüzü çiçek bozuğu, erkek gibi saçları kısacık kesilmiş bir kız kapıyı açtı.

-Aaaa!.. Server Hanım!.. dedi. Yine yanında birisiyle geldin.

Adının Server olduğunu öğrendiğim kadın açılan kapıdan içeri girdi. Bana doğru dönerek:

-Seni... dedi. Büyük bir konağa götüreceğim. İster misin?

Kadının bu teklifine hiç ses çıkarmadım.

Yukarı çıktık. Gayet adi ve zevksiz döşenmiş bir ev. Her taraf kirli. Girdiğimiz odanın ortasına parçalı basmadan bir yaygı yayılmış. Üstünde yenice yenilmiş olduğu anlaşılan bir kuzu kellesinin kemikleri, çanak gibi bir tuzluk, ekmek ve soğan kabukları duruyor. Pis bir koku. Su bardağının dış yüzeyinde yağlar, kirler âdeta nakış gibi işlenmiş.

Ben birdenbire:

-Kâmuran bu eve mi gelin gelecek?.. dedim.

İhtiyar kadın sözü değiştirdi.

-Hayır. Buraya adımını bile atmaz. Bu ev benimdir. Ben sizden de fakirim a kızım.

Beni orada çeyrek saat kadar oturttu. Sonra elime küçük bir fener verdi. Yanıma da o yüzü çiçek bozuğu kızı kattı, eve geldim.

Acı ve ıstırap içinde bir gece daha geçirdim.

Üçüncü Kâğıt

Sınavlar başladı. Öğretmen hanım bilmem neden bana halen dargın. Öğretmenler ve arkadaşlarım devamlı Kâmuran'ı soruyorlar. Ve: "Evlenmiş mi?.. Hah!.. Hah!.." diye alay ederek yanımdan uzaklaşıyorlar.

On üç gün...

Kâmuran'ı görmedim. Daha doğrusu Kâmuran götürülmüş, götürüldüğü yerde de düğünü yapılacakmış. Ben on üç gün zarfında hayatımda dikkat ve ilgi çekecek bir tesadüfle karşılaşmadım. Yalnız arkamıza takılan kılıksız adamları görmüyor, huzurlu bir şekilde evime gidip geliyordum.

Babam sınavlarım için bana Alpakadan siyah bir yeldirme yaptırdı. Akşamları lise talebeleri bize takılıyorlar. Lâkin, o kılıksız heriflerin bana yaptığı muamelelerin yanında bu okullu beylerin halleri tabiî daha iyi. Ancak içlerinden bazıları okul âlemine, sınav meselelerine dair sözler söylüyorlar; güya, bu halleriyle bize laf atıyorlardı. Yanımda iki kız daha vardı. Birinin babası bir ilçenin hâkimiymiş. Evvelce bulundukları ilçede böyle şeyler görmemiş. Laf atan olsun diye sokakta en gülünmeyecek şeylere dahi gülmek için fırsat kollayıp duruyor.

İkinci akşam Direklerarası'nda yine okullu çocuklara rastladık. Hâkimin kızına bir isim takmışlar: "Yumurta sarısı." Fakat bu isimden maksatları nedir bir türlü anlayamadık. Üçüncü gün sınavlarda oldukça başarılıydım. O akşam bende fevkalâde bir sevinç vardı. Arkadaşlarımla beraber güle oynaya evlerimize döndük.

Kâmuran'dan ilk mektup...

Evet. Kâmuran Üsküdar civarında bir yerdeymiş. Beni yanına çağırmaya her nedense lüzum görmemiş, yalnız oradaki hayatına dair bir mektup yazmış. Son derecede sevdiğim Kâmuran'ın mektubu... Onu birkaç defa okudum ve sonunda hatıra defterime yazmaya karar verdim.

Ruhum Sadiye;

Senden ayrıldıktan on yedi gün sonra seni ancak düşünebileceğimi hiç ümit etmezdim. Fakat bu yeni başlayan hayat az kalsın seni unutturuyordu.

Sadiye, ben artık bir kızdan başka her şeyim. Yeni, genç ve güzel beyimi... Evet Sadiye, onu senden daha şimdiden kıskanıyorum. Seni görecek ve sevecek diye ödüm patlıyor. İşe bak, mektup yazdığım şu anda bile nasıl da ellerim ve içim tir tir titriyor.

Sadiye. Beyimi sana tarif edeyim de merakta kalma. Benim yuvarlak yüzümü gözünün önüne getir. Sarı hareli gözlerimi bir erkeğe uyacak şekilde biraz büyüt. Yine benim simama hafif ve tatlı bir esmerlik yakıştır. Sağ yanağımın üstüne, üzerine hafif sarı serpilmiş bir ben yerleştir. Kaşlarımı biraz daha koyu kumral düşün. Kaşlarımdan birer tane de dudaklarımın üstüne yerleştir. Çehreme devamlı bir tebessüm, alaycı, can yakıcı bir gülücük ilâve et. İşte beyim Aziz Saim senin o çini renkli mübarek gözlerinin önünde.

Bu on yedi günlük zaman içinde günlerim çok mutlu geçti. Geçenlerde buranın mesiresine gittim. Bu Üsküdar'da ne garip bir âdet var. Pazar ve cuma günü geldiğinde hemen bütün kadınlar Koruluk adındaki mesireye giderler. Fakat ne zaman bilir misin Sadiye? Tam öğle sıcağında. Kucaklarında arsız çocuklar, bir takım çıkınlar ve yiyecek sepetleri. Bir buçuk iki saat kadar devamlı yürürler. Sonra da mesireye yırtık bir kilim parçası, rengi uçmuş bir yaygı yayılır. Terli terli, oldukça serin olan beyaz salkım ağaçları altında otururlar. O kadınlar, yiyecek satan esnaf tarafından oluşan bir halka içine alınırlar. Muhallebiciler, turşucular, simitçiler ve kuruyemişçiler devamlı olarak avazları çıktığı kadar bağırırlar.

Sonra o esnaf halkasının ikinci sınıfını teşkil eden bir takım serseriler de vardır. Bir de onların halini görseniz. Yılışık surat,

yağlı pomatlarla uçları kedi yavrularının kuyrukları gibi kıvrılmış bıyıklar. Eğri siyah fesleriyle ne acınacak bir manzara oluştururlar. Bunlar da sabahtan akşama kadar kadınlara sarkıntılık eder dururlar. Ah Sadiye, vaktim müsait olsaydı da söylediklerini bir not edebilseydim. Bu zavallı kadınlarla atsineği gibi bunları kuşatmış olan serseri güruhunun halleri dünyanın hiçbir yerinde görülmemiş ahlâksızlık örnekleri birkaç saat devam eder.

Sonra o kadınlar dönmeye hazırlanırlar. Sepetlerini toplarlar. Halı, kilim ve yaygılarını en ihtiyarlarının koltukları altına verirler. Çocuklarını kucaklarına alırlar. Oldukça yokuş sayılan ve yirmi dakikada ancak alınabilen bir tepeye tırmanmaya başlarlar.

O serseriler de bu sırada yola düzülürler. Kadınları iterek, kakarak, kol vurarak, omuzlayarak ve çimdikleyerek bir arada yirmi dakikalık yokuşu yürürler. Bu yolculuk esnasında satıcıların bazıları da yolculara eşlik ederler. Her pazar, her cuma dört saatlik bir müddetle yaşanan bu tabloyu izlemek inan ki, bana eziyet veriyor.

Orası bir sinema olarak düşünülecek olursa; dört saat kadar devam eden o rezalet şeridi bittikten sonra gurup vakti oralar aşk nurlarıyla aydınlanmaya başlar. Deniz, mermer ve akşam güneşinin dansı başladığında semavi bir görünüm ortaya çıkar ki, güneş kaybolana kadar bu üçlünün sevişmesi devam eder gider. O gurup vakti ki, beyaz salkım çiçekleri ruhlara nüfuz edici kokularla sevdalı kalplere sevinç ve ümit saçarlar.

O sırada Yeni Mahalle semtinden doğru bir takım Rum kızları ellerinde defne dallarıyla, salkım çiçekleriyle o hayatı yaşamak için oraya gelirler. Çoğu akşamlarda da yemeklerini bu mesirede yerler. Yanlarında anaları, babaları sessizlik içinde o güzelim gurubu seyrederler.

Ah Sadiye. Aynı hayatın içinde gördüğüm bu tuhaflık, bu tezat beni nasıl düşündürüyor bir bilsen.

Muhterem kocam yanımda olduğu halde biz de çoğu akşam bu mesireye çıkıyoruz. Fakat güneşin batışından sonra beyim

rakı içmeye başlıyor. Ah Sadiye, kokusu önceleri bana ne kadar kötü geldiyse, şimdi de o nispette seviyorum. İki üç kadeh ben de içiyorum. Ne yapayım, günahımı bey çeksin. "İç!.. İç!.." diye günlerce beni zorladı.

Şimdi piyanoda meşk ediyorum. Bey bana aşk ve sevdaya dair şiir kitapları ve romanlar getiriyor.

Geçen haftadan itibaren "İkdam"da tefrika edilmeye başlanan, Nuri Şeyda Beyin tercüme ettiği "Rafaël"i okuyorum. Ah Sadiye, ben o roman için Fransızca öğrenmeye çalışacağım. Şunu belirtmemde yarar var, kocam Fransızca bilmiyor. Üsküdar'da bir Rüştiyeden diploma almış. İşte itiraf ediyorum, Sadiye. Kocamın tahsili noksan. Fakat çok yakışıklı. Ben onu seviyorum. Sana haftaya kadar daha detaylı bir mektup göndereceğim.

Sana şimdiden tavsiye ederim; sen de benim bulduğum gibi birini bul. Bak ben sana söylememiştim, sen de sevdiğinin kim olduğunu kimselere söyleme. Her şey olsun bitsin, sonra herkes anlasın.

Sana dünyalar kadar sevgiler, selamlar Sadiyeciğim.

Kardeşin
Necmiye Kâmuran

Kâmuran'dan bu mektubu aldığım günün akşamı yanımda yine hâkimin kızı olduğu halde okuldan çıktık. O gün Hoca Hanım bana çok önemsiz bir dersten oldukça düşük bir not vermişti. Ben fakir ve âciz bir genç kız. Beni okutmamak ve okuldan atmak için bu gibi muamelelere muhatap olduğumu biliyordum. Kalbim son derece üzgündü. Ben... Zavallı Sadiye... Henüz on üç yaşında yaşantımın en acı günlerini görmeye başlamıştım.

Her şeyden çok fakirlik... Yarabbi, ne zor bir şey. Okulda öyle bir gün geldi ki, herkes bana fukara kızı demeye ve öyle hitap etmeye başladı. Tabiî okuldaki talebelerin hepsi zengin çocuğuydu.

Hâkimin kızı ile aynı yolu takip ederek eve geldim. Beni evine götüren o ihtiyar kadın bize gelmiş. Annemle ahbap olmuş, oturmuş konuşuyorlardı. Söz tabiî benim üstüme. Bunu hissettim. Kâmuran gibi bana da tâlip var anlaşılan. Ama onun anlattığı gibi güzel mi bakalım? Ben fakirliğimden başka hiçbir şey düşünmeyeceğim. Hiçbir şey de istemem.

Yanlarına bile gitmedim.

Sadiye

Dördüncü Kâğıt

Son sınavımı da bitirdim. Sonuçlar bir hafta sonra açıklanacak. Fakat ben o gözlüklü beyi niçin bu kadar çok düşünüyorum? Üç geceden beri bizim peşimizde.

Babam o günlerde bana her gün düzenli olarak harçlığımı veriyor ve artık eskiden olduğu gibi geceleri hiç öfkeli değil.

Gece saat alaturka beş. Annem uyuyor. Ben sınavlardaki cevaplarımdan alabileceğim notları bir kere daha kontrol ediyorum. Uf!.. Nedir bu hıçkırık sesi? Hanemizde ağlayan kim? Anneme baktım uyuyor. Fakat, babam bahçe üstündeki odada. Namazını kılmış seccadenin üstünde ağlıyor. Kulak verdim. Babam hem ağlıyor, hem de kendi kendine bir şeyler konuşuyor. "Acaba aklını mı oynattı?.." diye düşünüyorum. Hayır! Tahammül edemedim ve seslendim.

-Baba, baba neden ağlıyorsun?

Babam cevap verme gereği bile duymadı. Yarabbi, artık babam bile bana hakaret etmeye başladı. O gece beni eve kadar o gözlüklü bey takip etti ve babamı kapının önünde gördü. Hattâ eve bakmadan yoldan yürüdü gitti. Acaba babam onu mu gördü? Bu üzüntüsü, ağlaması ondan mı?

O geceyi son derece heyecan içinde geçirdim. Ertesi gün Direklerarası'ndaki çaycının önünde gözlüklü bey beni yine gördü. Şehzade Camisinin avlusuna kadar peşimden geldi. Fakat ne tuhaf, ismimi öğrenmiş.

-Sadiye Hanım... dedi. Lütfen durunuz.

Ben durmakla durmamak arasında tereddüt geçirdiğim sırada avucumun içine küçük bir zarf sıkıştırılmıştı.

Okudum. Yukarıdan aşağı olduğu gibi iltifat ve ilân-ı aşk. Zavallı genç ne kadar da dil dökmüş. Son satırında bir de rica; ertesi akşam Vefa Meydanı'na kadar beraberce yürümek ve yürürken de konuşmak teklif olunuyor. Ben... Zavallı ben... Evde hakir, okulda hakir... Her yerde, herkesin yanında hakir. Fakat o genç benim gururumu okşamıştı. Kalbimde bir coşku hissettim.

Evet...

Ertesi akşam...

Aynı dükkanın önünden geçerken gözlüklü bey ayağa kalktı. Şehzade Camisi'nin avlusuna kadar arkamdan geldi ve birleştik.

Vefa Meydanı...

O meşhur bozacının kış mevsimini sabırla bekleyen dükkanının önünden geçtik. Sanki herkes bize bakıyordu. Hiçbir şey düşünemiyordum. Çünkü, devamlı olarak horlanan gururumu sadece o genç okşuyordu.

Ben onu sevdim. İtiraf ediyorum. Genç ve yakışıklı olduğu için değil; benliğimi, gururumu coşturan bir kuvvete sahip olduğu için sevdim. Bir ay çok tatlı bir hayat yaşadım.

Yedi kere sokakta buluştuk.

Artık okuldan ayrıldığıma hiç üzülmüyorum. Çünkü; beni insanlığımla, benliğimle gerçekten seven yakışıklı bir âşığım var.

Sadiye

Beşinci Kâğıt

Ne talihsiz bir gün. Çok kötü ve talihsiz sayılan günlerin daha da beteri varmış. O gün Eşref Bey adında olan bu gençle daha uzun yollar takip ederek, daha fazla birlikte olmak ve daha fazla konuşmak istedik. İstanbul'un her zaman pis, murdar ve tozlu yollarında ne kadar uzun dolaşılabilirse biz de o kadar dolaşmaya, konuşmaya ve birbirimizi tanımaya çalışıyorduk.

Fakat o gün...

Yarabbi. Ben öldüm...

Saraçhane başından Aksaray Horhor'a inen yollardan konuşa konuşa iniyorduk.

Eşref Bey benim orta halli bir aileye mensup olduğumu biliyor ve hali vakti yerinde olan ailesinin kendisi okuldan mezun oluncaya kadar bizleri refâh içinde, sıkıntısız yaşatacaklarını anlatıyordu. Bir ara bana görücü göndereceğini söyledi.

Uğursuz dakika...

Bir sokakta yürürken, evlerin kapılarını çalarak dilenen bir adam bizi durdurdu. Yarabbi. Ne kadar acı ve unutamayacağım bir gün. O adam babamdı. Ben bu güne kadar babamın kapı kapı dolaşıp dilendiğini bilmiyordum.

Ben onu tanıyınca ne kadar fena olmuştum. Babam sokak ortasında benim kolumdan tutarak:

-Sadiye... dedi. Kimdir bu yanındaki adam? Sen buralarda ne diye geziyorsun?

Ah, yarabbi. Ömrüm boyunca unutamayacağım bir an. Beraberimdeki genç o hırpani adamın babam olduğunu tabiî ki hemencecik anladı. Fakat babam Eşref Beyi de bırakmadı. Bir eliyle benim koluma yapışmış olduğu halde Eşref Beye:

-Efendi oğlum... dedi. Gençliğinin başı için söyle. Bu kızı sen nasıl tanıyorsun?

Eşref Bey de utancından yerin dibine geçecek gibi olmuştu.

-Okullu bir hanım kız... dedi.

Babam ağlamaya başlamıştı.

-Evet... dedi. Okullu bir hanım kız. Fakat namuslu bir annenin ve babanın evlâdıdır.

Babam hıçkıra hıçkıra herkese anlattığı gibi Eşref Beye de başından geçen macerayı anlatmaya başladı. Dokuz ay geçmesine rağmen hâlâ emekli maaşının bağlanmadığını; eşinin, benim ve küçük çocuklarının namuslarını koruyabilmek, onların karınlarını doyurabilmek için tanınmadığı mahallelerde dilencilik yaptığını söyledi.

Eşref Bey yürümesini bile şaşırarak yanımızdan uzaklaştı. Babam beni yanına alarak birlikte eve geldik.

Ah, o gece keşke ben ölseydim. Lâkin babam bana o gece çok acı şeyler anlattı.

Babam, benim onu o halde dilenirken gördüğüm için çok mahcup olduğunu söyledi. Sabaha kadar gözyaşı döktü. Ben o geceyi takip eden üç gün sokağa çıkamadım.

Üç gün sonra hâkimin kızı bize geldi. Beni üç gündür görmediğini söyleyerek çarşıya çıkmamızı istedi. Beraberce çarşıya çıktık. Keşke gitmeseydim.

Çarşıda Eşref Beyle karşılaştım. İlk önce bizi görmezliğe geldi. Sonra da sahafların kapısının aralığında avucuma bir kâğıt sıkıştırdı.

Beyazıt Meydanında kâğıdı okudum. Benim bir dilenci kızı olduğumu anladığı için bağını koparmaya mecbur olduğunu yazıyordu.

Koca meydan gözlerimin önünde dönüyordu.

Talih beni ilk aşkımdan ayırmıştı. Allah'ım bana öyle bol gözyaşı vermiş ki, ben de onun bana ihsan ettiği bu gözyaşlarını kana kana akıttım.

Mektup...

İşte Kâmuran'dan gelen mektup biraz olsun moralimi düzeltti.

Kâmuran'ın ikinci mektubunu da buraya kaydediyorum.

Sadiyeciğim;

Bir aydan fazla oldu sanırım. Sana bir türlü mektup gönderemedim.

Oh Sadiye, biliyorum sen beni hoş görmüşsündür.

Sadiye. Ben şimdi senin zannettiğin kadar mesut değilim. Benim fakir halime oranla kocam ve ailesi ne kadar zenginse, ilim ve terbiyeden de o derece yoksun ve uzaktalar.

Hele kocam. Ah Sadiye. Sana nasıl söyleyeyim, hiçbir şey bilmiyor. Gazeteyi bile doğru dürüst okuyamıyor. Sadiye, sana şimdi içinde bulunduğum ortamı ve gelinleri olduğum aileyi anlatayım. Saçları dökülmüş, eğreti dişli, kalın vücutlu, daima sırıtır, zevk ve sefa âşığı bir kadın düşün. Bu kadına, Salı günü tırnak kesilmez, Cuma günü ortalık süpürülmez, siyah kedi peridir gibi safsataları ekle. O kadın ki, devamlı bir tebessüm içinde ve elinde sabah akşam bir def olsun. İşte Sadiye. Böylece kaynanamı tanımış oldun.

Şimdi de; ince uzun ve çipil gözlü bir kızı gözünün önüne getir. Bu kızın üstüne demode olan ne idüğü belirsiz bir takım kıyafetler giydirerek tavırlarına şahsına hiç yakışmayan bir şuhluk kondur. Ağzını yaya yaya, yeni doğmuş kedi yavrusu gibi o çipil gözlerini kapayarak konuştur. Erkeklere karşı -hattâ mahalle bakkalının çırağına bile- bir mahcubiyet yükle. Eline mahalle mektebinden bir diploma tutuştur. İşte Sadiye; bu kız da benim görümcem. Bak şimdi onu da tanımış oldun.

Ben bu konağa gelin olup gelinceye kadar bu konağa bir gün olsun gazete girmemiş. Sabahları gazete okumak, günlük olaylardan bahsetmek... Mesela bu günlerde en önemli olay olan "Sulh Teklifi" meselesini anlamak, oraya gidecek üyeler hakkında bilgi edinmek, bu konuda amaçları açıklayan makaleleri okumak... Hayır Sadiye. Kesenlikle hayır. Daha kendilerini ta-

nıyamadığım civardan bir takım kadınlar sabahleyin erkenden konağa dalar. Ellerinde defler... Dikkat ediyorsun ya Sadiye; ut, keman gibi çalgılar henüz bu konağa daha girmemiştir. Yalnız ilk mektubumda piyanoyla meşk ettiğimi yazmıştım. Bu koca konağın içinde benim sayemde piyano sesi aksediyor. Civar mahalleler dahil kimin evinde bir kına gecesi, kimin evinde bir sünnet düğünü yahut loğusa töreni varsa o evin kapısını her ne olursa olsun ilk olarak benim kaynanamla görümcem açar.

Kayınpederimden hiç bahsetmedim. Maalesef Sadiye, o adam ölmüş. İstersen onun nasıl bir adam olduğunu yazmayayım. Zaten aile ve evlâtlarını anlattıktan sonra onun hakkında da bir takım fikirler edinmişsindir. Yalnız bir duyduğumu söylemeden geçemeyeceğim. Bu adamcağız o kadar sofuymuş ki, domuz derisinden yapılıyor diye hayatı boyunca ayağına fotin giymemiş.

Genel görünüşü ile konağın içi hep neşeli. Her an bir düğün evi görünümünde. Allah'tan piyanoyu bahane ediyorum da, her gelen mahalle karısının önüne çıkmaktan kurtuluyorum. Şimdi Sadiye, sıra muhterem kocama geldi. Kocamın ne kadar hoş ve yakışıklı olduğunu sana ilk mektubumda yazmıştım. Hattâ bana ne kadar benzediğini de belirtmiştim. Sadiye, kocam bana benziyor, fakat bıkılacak bir güzel. Bilmem ki, tavırlarını sana nasıl anlatayım. Bizim okulda, hani bir paşa kızı vardı. Şey... Nazife... İşte benim kocamın hali, tavrı tıpkı Nazife gibi. Onun gibi bazı hoppa halleri var. Onun gibi daima güler. Evet Sadiye, sen de denemişsindir. Erkeklerin o kadar güzel yüzlüsü, o derece uzun boylusu hiç sevilmiyor. Geçen gün konağa alınan kışlık kömürün hesabını tam bir saatte hesaplayıp ödemeyi yapamadı. Elinde kâğıt kalem olduğu halde sırıtarak benim odama koştu. O anda utancımdan yer yarılsa içine girerdim sanıyorum. Hesap kitap sonrası kâğıdı eline teslim ettim. Neyse, sevine sevine gitti. İşte kocamın durumu bu. Fakat güzel adam doğrusu. Evet

Sadiye, ben bu güzel lafını ne kadar sık kullanıyorum dikkat ediyorsun değil mi? Güzel, fakat hiç sevemeyeceğim bir güzel. Çünkü, ben karşımda bana hiç benzemeyen bir erkek görmek isterdim.

Sana bir sonra yazacağım mektup daha tafsilatlı olacak ümidindeyim.

Özellikle ve kesinlikle memnun değilim. Mesut değilim, Sadiye.

İmza
Necmiye Kâmuran

İşte Kâmuran'ın bu ikinci mektubunu aldığım gün ben son derece üzgündüm. Memnun olmadığını söyleyen Kâmuran acaba o saatler zarfında benden daha mı üzgün, benden daha mı ümitsizdi?

Boşuna... En üzgün, en bahtsız, en alçak benim...

Sadiye

Üç gece sonra bize yine o kadın geldi.

Annemle uzun uzadıya bir mesele hakkında görüştüler. Belli ki, ben konuşuluyorum. Beni alacaklar. Fakat kim? Zengin... Fukaralar için bu zengin kelimesi öylesine korkunç, öylesine tatlı ki...

Babam artık dilenci olmuş, her gece sabahlara kadar ağlayan babam bu durumu kanıksamış. Artık ağlamıyor. Zaten birkaç kere de başıma kaktı:

-Sizin için... dedi.

Ben:

-Hayır... diye itiraz ettim.

Ben herkese, bütün insanlığa söylüyorum ki, babamın dilenciliğine karşı her şeyi tercih edeceğim. Yeter ki, babam dilenmesin. Artık onun ağzından: "Sizin için..." kelimesi çıkmasın. Ben o uğursuz, onurumu yaralayan kelimeyi bir daha duymak istemiyorum.

Pazar sabahı...

Beni ve Kâmuran'ı takip eden genci gördüm. Yine arkamdan geldi. Durdum. Onunla uzun uzadıya konuştum. Bazen pantolonlu, bazen poturlu gibi kıyafetlere bürünen bu gencin; sandığımdan daha iyi bir tahsil görmüş olduğunu anladım. Bana:

-Sadiye, hâlâ fukaralığa tahammül edecek misin? Senin ruhun, onurun yok mu? Neden bu durumlar karşısında suskunsun? Neden hâlâ isyan etmiyorsun?.. dedi.

Ben böyle bir fikrin; bilhassa öyle bir şahıstan, öyle bir adamdan çıkabileceğini düşünemezdim. Derhal cevap verdim.

-Ne demek istiyorsunuz? Maksadınız nedir?

-Maksadım mı? Babanın alenen mahalle aralarında, sokaklarda dilendiğini zannederim görmüştünüz... dedi.

Hayret... Evet, görmüştüm. Lâkin, bu adam bütün bunları nereden biliyordu?

-Emin olunuz ki; ruhum, vicdanım isyan halindedir... dedim. Ancak elimden de hiçbir şey gelmiyor.

-Ne demek... dedi. Siz genç ve güzel bir kızsınız. Sizi bütün ruhu ve kalbiyle isteyen bir gençle evlenineniz. Hem kendinizi bu hayattan, hem de babanızı; o zavallı ihtiyarı son günlerinde dilenmekten kurtarmış olursunuz... diye cevap verdi.

Tuhaf... Bu adam her zaman benim arkamdan gelirken bu akşam bu sözleri söyledikten sonra tavrına yakışmayan bir reveransla yanımdan uzaklaştı.

Fakat, söylediği sözler kulaklarımda ve beynimde yerini bulmuştu. Evet, bu adam ne olursa olsun doğruyu söylemişti.

O gece eve döndüm. Kâmuran bana biraz para ile birkaç hediye ve bir mektup yollamış. Para yüz kuruşluk sırf çeyrek idi. Hediyeler ise; iki bluz, iki etek, bir başörtüsü ve gayet kıymetli siyah bir çarşaftı.

Mektubu okumaya başladım.

Sadiyeciğim;

Sana gönderdiğim şeyler önemsizdir. Lâkin onları kullan ve hemen yarın bana gel. Sana bu mektubu getiren kadın onların değil benim adamımdır. Ah Sadiye, çok meraktayım.

Seni bu güne kadar hep kıskandığımı sanırdım. Lâkin aldanmışım. Daha doğrusu bu fikrim çok değişti. Ben artık o güzel diye aranıp duran beynimden o kadar nefret ediyorum ki. Fakat sen gelince bana hak vereceksin.

Ben bu konağa geldiğimde, o murdar kıyafetli hizmetçi kızları bile kıskanırdım.

Lâkin şimdi hiç... Hayır...

Kalbimde bilinmeyen bir kuvvete karşı yaşattığım aşkım var. O kim? Ben kimi seveceğim? Kalbimde kanayan o yara nedir? İşte bir türlü anlayamıyorum.

Yarın mutlaka gel. Ve tavrını hiç bozma. Bu aile zengin ve o nispette de cahil bir ailedir.

İmza
Necmiye Kâmuran

Ben bu mektubu aldığımın ertesi günü evimize gelen ihtiyar kadınla birlikte doğruca Kâmuran'ların konağına gittim.

Büyük bir bahçe içinde çok güzel ve mavi boyalı bir konak. İçeri girdiğim zaman Kâmuran'ı kocası ile birlikte bahçede bir kameriyenin altında düşünür bir vaziyette buldum. Kâmuran beni görünce ayağa kalktı.

Kâmuran ve kocasıyla tokalaştım. Bey bana bakıp devamlı olarak gülümsüyordu. Dikkat ettim. Gerçekten Kâmuran'a benziyordu. Cidden yakışıklı. Ama o nispette de soğuk. Biraz konuştuk. Fakat konuşmalarımız hep gezmek ve eğlenmek üzerine oldu. Başkaca bir şey konuşmadık. Sonra kalkıp hareme gitti. Onun akşam sefası vakti gelmiş. Biz Kâmuran'la beraber kaldık.

Kâmuran:

-Sadiye... dedi. Gördün işte, sevilecek gibi mi?

-Evet... dedim. Güzel ve soğuk.

-Soğuk, buz gibi. Hiçbir konuda konuşabilmek, anlaşabilmek mümkün değil.

O sırada Kâmuran'ın mektubunda anlattığının aynısı kayınvalide yanımıza geldi. Kâmuran'ın anlattığından daha beter bir halde daima gülen, kaşları rastık boyasından bir hal olmuş, yüzü kireç kuyusuna batmış gibi bembeyaz, altmışlık bir kadın. Güldüğü zaman karnı da onunla beraber hopluyor, zıplıyor ve sallanıyordu.

Kâmuran bakışlarıyla bana çok şeyler söylüyor, ancak onun yanında söylemek istediklerini bir türlü anlatamıyor, anlatmaya vakit bulamıyordu.

Bir ara bana doğru eğilerek:

-Sadiye!.. dedi. Şimdi kocam sızar, kayınvalidem de bir düğün evine gider. Bizde seninle baş başa kalırız.

-Ne olacak?.. dedim.

-Ne mi olacak? Sana gayet gizli şeylerden bahsetmek istiyorum. Hayretler içinde kalacaksın. Ah Sadiye, ben o kadar talihsizim ki.

Sabredemedim.

-Kâmuran!.. dedim. Böyle zengin bir aileye gelin olmuşsun, varsın görgüsüz cahil olsunlar. Bana bir bak. Benim babam bu günlerde fakirlikten dileniyor.

Kâmuran bu son söylediklerime nedense hiç önem vermedi. Hattâ tuhaf bir şekilde omuzlarını silkti.

Ben yine tekrar ettim.

-Kâmuran!.. dedim. Şuna emin ol ki, sen burada son derece mesutsun.

-Hayır!.. dedi. Hayır!..

-Neden hayır olsun? Ne var? Bilmiyor musun, ekmek bulduğumuz zaman katık bulamazdık; katık bulduğumuz zaman da ekmeğimiz olmazdı. Bunları ne çabuk unuttun?

-Unutmadım, diye diye unutmadım. Lâkin canım burada son derecede sıkıntı içinde. Sıkılıyorum Sadiye. Fena oluyorum. Şimdi her şeyi anladım. Kocam benim üzerime başka bir kadını seviyor.

-Ne dedin Kâmuran?

-Bundan eminim Sadiye. Sen de emin ol. Ben bunu öğrendim. Lâkin senin merak ettiğin kadar merak etmedim. Her kimi severse sevsin. Çünkü, ben onu artık mümkün değil sevemem, sevemeyeceğim.

O gece Kâmuran'larda misafir kaldım. O bir gece içinde bilmem neden çok canım sıkıldı. Ertesi gün hepsiyle teker teker vedalaşıp köşkten ayrılacağım sırada Kâmuran birdenbire:

-Hayır... dedi. Bey sizi bırakmıyor.

Bu ne denli kaba bir laf idi. "Bey sizi bırakmıyor..." Burası mandıra, ben de tiftik keçisi miydim? Tabiî ki, hemen itiraz ettim. Fakat itirazım kabul olunmadı.

Nihayet o gece kaldım. Akşama doğru misafirler gelmeye başladı. Beyin en sevdiği arkadaşları, ahbapları imiş. Dikkat ettim, bey ile görüşecek seviyeden daha yüksek (!) bir takım adamlar idi.

Sordum:

-Bunlar her zaman gelirler mi?

Kâmuran kısık bir sesle:

-Hayır... dedi. Bunlar kocamla yeni tanışmışlar, ahbap olmuşlar. Bunları ilk kez görüyorum. Şey... Kocamın meyhane arkadaşları.

Onların önüne rakı sofrası kurulduğunda, sesleri de hareme kadar gelmeye başlamıştı bile.

Kâmuran'ın görümcesi... Ne tuhaf. Haneye bir erkek geldiğinde sinirleri ayaklanırmış. Neden? O da meçhul.

Acaba erkeklerden bu kadar çok mu nefret ediyor, yoksa erkeklere tutkun mu? O da meçhul. Fakat görümce hanım oldukça meraklı. Kim gelse bulundukları odanın kapısı arkasından erkekleri seyreder dururmuş.

Şöyle bir dikkat ettim de; görümce hanım annesinden besbeter pudralanmış, rastıklanmış, dış taraftan kalın perdelerin arkasına gizlenmiş. Odanın içinde bulunan erkekler güldüğü zaman o da gülüyor, onların her söylediklerine kulak kabartarak can kulağı ile dinliyordu.

Tuhaf bir kız. Allah'ın gücüne gitmesin ama çirkin kelimesi ne kadar iyi. Onun için çirkinden daha başka bir şey denmelidir. Merakım sebebiyle bende içeri baktım. İçeride dört bey. Birisi sarışın âdeta cirit gibi. Diğeri esmer topuz gibi, güldüğünde yanakları dört beş santimetre kadar şişiyor. Üçüncüsü üflenmiş olsa uçacak, peyniri yetmemiş piruhî gibi kulaklı bir bey. Yan tarafta olan beye dikkat ettim. İşte bu da tuhaf ve çirkin bir tesadüf idi. Benimle, babamın fakirliğinden dolayı bağını koparan beydi.

O sırada odanın içini devamlı olarak gözetleyen görümce hanıma bu beylerin kimlikleri hakkında açıklama yapmasını istemeye mecbur oldum.

Görümce hanımefendi birer birer anlatmaya başladı. Dudaklarının ucunu iki tarafa yaydı, tekrar topladı.

İlk önce sarışın bey için birçok şeyler söyledi. "Biraderimin arkadaşıdır. Salih Saim Bey. Beni istedi ama ben varmadım..." dedi. Sonra da kendisini isteyenlerin isimlerini birer birer sayıp dökmeye başladı. Benim sorumun cevabını vermek aklına gelmiyor mu, ne?

Sözünü tamamlamaya fırsat vermeden Kâmuran'ın yanına harem dairesine koştum. Oh, bu cahil kızdan kurtuldum. Zavallı Kâmuran böyle bir görümce ile nasıl vakit geçirir bilmem? Allah sabırlar ihsan etsin.

Ertesi gece yine kaldım. Konakta bu sefer civar mahalle kadınlarından oluşan bir grup, sabahlara kadar eğlencelerine devam ettiler. Ruhum sıkıldı. O kadınlar arada sırada: "Ya hey!.." diye bağırıyorlardı.

Bir gece daha köşkte kaldım.

Tuhaf bir hal. Kâmuran'ın beyi bizi bir misafirliğe götürecekmiş. Kâmuran gelmem konusunda rica etti. Çaresiz kaldım.

Ertesi akşam Kâmuran'ın güzel beyi, ben ve Kâmuran gayet güzel bir araba ile Üsküdar İskelesi'ne geldik. Oradan Kanlıca'ya gittik. Kuşkonmazların Yalısı dedikleri bir yalı. İçeri girdik. Yalıdaki yaşam bir aile yaşamından başka her şeye benziyor.

Yedi sekiz kız. Kâmuran çeşit çeşit kızları görünce, hayretten donakaldı. Hani ya, kocasını hiçbir şeyden kıskanmazdı. Sanki rengi uçtu.

Fakat ben... Ben de bu garip yalıyı şöyle bir gözden geçirdim. İhtiyar birkaç kadın vardı. Bizi karşıladılar. Bu yalı Saim Beyin gayet yakın arkadaşlarından Safer Selim Bey adında birinin hesabına kiralanmış.

Ne tuhaf şey, Kâmuran'ın kocası beyefendi bu hanenin halkı ile gayet özel ve devamlı fısıltı ile görüşüyor. Yukarıya çıkıp aşağıya iniyor, kızların hemen hepsinin de isimlerini biliyor. Biz de yukarı katta bize gösterilen bir odada oturduk. Yaptığım araştırmada henüz tam manasıyla istediğim bilgilere ulaşamadım. İhtiyar kadınlar sırıtınca ortalıkta cahil kimselere mahsus lâubali bir tablo oluşuyordu. Kâmuran'a ve bana sadece isimlerimizle hitap ediyorlardı.

Akşam oldu. Orada niçin oturuyor, kimi bekliyorduk bir türlü anlayamamıştım.

Biraz sonra Kâmuran'ın kocası Saim Beyin gitmiş olduğunu hayretle öğrendik. Nereye gitmişti? Kendi konağına. Peki, biz neden burada kalacaktık?

Ne garip bir durum. İhtiyar kadınlara sordum.

-Kâmuran'ın beyi nereye gitti?.. dedim.

Biri sırıtarak:

-Ah!.. dedi. Biraz sonra sizin de gideceğiniz yere.

-Bizim gideceğimiz yer neresidir?

-Gittiğiniz zaman görürsünüz.

İkimizde de müthiş bir heyecan.

Kâmuran ağlamaya başladı. Ben de son derece merak içindeydim.

Yarım saat sonra kır sakallı, zayıf suratlı bir adam geldi.

-Buyursunlar... dedi.

Çaresiz kalktık, giyindik. O kır sakallı adamın eşliğinde köşkün kapısı önünde, yönü İstanbul istikametine dönük bir kupa arabasına bindik.

Araba bilmediğimiz bir takım caddelerden geçerek bizi eski ve eski olduğu kadar da korkunç bir konağa getirip bıraktı.

İçeri girdik. Kâmuran kocasını görür görmez bağıracak, haykıracak, üzerine çullanıp hakaretler yağdıracaktı.

Bize kapıyı açan kadına Saim Beyi sorduk.

-Aaaa!.. Burada... dedi.

Kadın bizi içeriye alarak yukarıya doğru bağırdı.

-Saim Bey!..

Yukarıdan hızlı adımlarla bir erkek indi. Ama bu Saim Bey değil, bir başka adamdı.

Kâmuran bütün bütün şaşırdı. Zavallı ben... Bir felâket ocağına düştüğümüzü anlamıştım. Lâkin her türlü fırsatı kaçırmış bulunuyorduk. Kâmuran çıkarıldığımız üst kattaki odada devamlı olarak gözyaşı döküyordu.

Etrafımızı bir takım genç, genç oldukları kadar da son derece güzel ve bakımlı kızlar kuşattı. Ağlamamamızı söylüyorlar, âdeta bunu bizden rica ediyorlardı. İlk kez o gece oradaki kızların isimlerini kaydetmeyi düşündüm. Sırayla isimlerini sordum.

1. Yekta. Diğer adı Şayeste. Bir diğer adı Servet.
2. Huriye. Diğer adı Naime.
3. Cevriye. Diğer adı Şadan.
4. Fahire. Diğer adı Ruhsar. Bir diğer adı Elmas.
5. Saime. Diğer adı Pertev. Bir diğer adı Rahşan.
6. Leyla. Diğer adı Arife. Bir diğer adı Sıdıka.
7. Hürmüz. Diğer adı Sümbül. Bir diğer adı Sarıgül.

Sekizinci ve dokuzuncu sırayı biz oluşturuyorduk. Kâmuran ve Sadiye. Fakat, bizim başka adımız yoktu. Acaba bizim de başka isimlerimizin olma ihtimali var mıydı?

Bu genç ve güzel kızlar etrafımızı sardılar. Kim olduğumuzu, ana ve babalarımızın sağ olup olmadığını soruyorlar; bir yandan da kendilerine iki arkadaşın daha katılmasıyla kuvvetlendiklerini sevinerek söylüyorlar ve bizi merhamet ve muhabbet dolu bakışlarla süzüyorlardı.

Hava âdeta kararmış olduğu ve lambaların yakıldığı bir sırada bizi de aşağıya hazırlanmış olan sofrabaşına çağırdılar. Aptal Kâmuran hâlâ kocası Saim Beyefendi (!) gelecek de, ona hakaretleri ardı ardına nefes almadan sıralayacak. Bizi böyle yerlere neden ve nasıl getirdiğinin hesabını soracak. Ben durumu artık anlamıştım.

Kâmuran'a:

-Bak Kâmuran. Bundan sonra bütün ömrün boyunca sen o kocam dediğin Saim'i bir daha hiç göremeyeceksin... dedim.

-Bu nasıl laf?

-Bilmem... İşte şimdi söylüyorum. Burası bir batakhanedir. Senin kocam dediğin eşin de ihtimal ki, bu adi heriflerin bir maymuncuğundan başka bir şey değildir.

Kâmuran'ı hiddet ve heyecandan bir korku sardı. Tir tir titremeye başladı.

Hemen yanına yanaştım.

-Bana bak, soğukkanlılığını kaybetme. Daha olmazsa kaçarız. Elbette bir yolunu, bir kolayını buluruz. Lütfen kendine biraz hâkim ol... dedim.

Zavallı Kâmuran bu sözlerimden sonra biraz teselli bulur gibi oldu. O sırada yanımıza kızlardan biri geldi. Ne kadar güzeldi. Allah özene bezene yaratmıştı sanki. O kadar güzeldi ki, bu yaşıma kadar kızlar arasında böyle güzel bir kız görmedim. Fahire'yi gören insan Kudret-i İlahi hakkında ne kadar derin düşüncelere dalıyor. Bu kız üstelik zeki ve oldukça da bilgiliydi. Her şeyi biliyor, bizi teselli edecek sözler söylüyordu.

Kâmuran'ın ağlamasına dayanamamış olacak ki:

-Hemşire... dedi. Niçin gözyaşı döküyorsunuz? Lütfen bana anlatınız. Belki bir çaresini bulurum.

Kâmuran yeni evlendiğini, genç bir kocasının olduğunu, başına bugün böyle bir olayın geldiğini ve halen beyinden haber alamadığını son derece masumane bir tavır ile anlattı. Fahire adındaki kız Kâmuran'ı enikonu dinledikten ve bir müddet düşündükten sonra:

-Hemşire... dedi. Evlenmeden önce durumunuz nasıldı? Anneniz, babanız...

Kâmuran tereddütsüz:

-Fakir halde idim... cevabını verdi.

-Fakir bir haldeydiniz. Hayatınızdan memnun muydunuz?

-Hayır. Çok fakirdim hemşire.

-İnsanlardan bugüne kadar hiç yardım gördünüz mü? Görebileceğinizi ümit eder miydiniz?

-Hayır.

Fahire biraz düşündü ve birdenbire:

-Siz... dedi. Şimdi o insanlardan ayrıldığınızdan dolayı mutsuz musunuz?

-Anam, babam...

-Laf. Ananız babanız... Demek onları severdiniz?

-Evet.

-Oh, düşünceleriniz sizi ne kadar da aldatıyor, hemşire. Hiç düşünmüyor musunuz? Ananız, babanız fakir oldukları halde sizi dünyaya getirmeyi düşünmüşler. İnsanlığın gözyaşları azmış gibi ona bir vücut daha ilave etmişler. Ve siz ihtimaldir ki, günlerce hastalıklı, aç, sefil ve her şeyden yoksun inliyeceksiniz ha? Şimdi de o anneyi, o babayı düşüneceksiniz ha?

Kâmuran bu soruya cevap veremeyince ben söze katılma ihtiyacı hissettim.

-Hemşire... dedim. Ne demek istediğinizi biraz açar mısınız?

Fahire:

-Hay hay... dedi. Açıklayabilirim. Bir zamanlar biz de sizin gibi ana düşündük, baba düşündük ve ağladık. Sonra da unuttuk. Biz de sizler gibi son derece fakirdik. Cemiyetin hiçbir yardı-

mından istifademiz olmadı. Zavallı bizler. Zenginlerin refah ve saadeti uğruna ıstıraplar çektik, ağladık. Çok ağladık. Günlerce gecelerce ağladık. Zenginlerin rahat yaşamaları uğrunda günlerce inledik. Hemşire, bugün anladım ki; bizlerin bir lokma ekmeğe muhtaç olduğunuzu bile bile seslerini çıkarmayan ve yalnızca kendi hayat ve saadetleri için uğraşan insanlara hiç merhamet edilmez. İşte burada, bugün, istediğimiz gibi yaşıyoruz.

Yine ben büyük bir merakla sordum.

-"Burada..." diyorsunuz. Buradan maksat nedir? Burası neresidir?

-Haaa, hemşire... dedi. Burası bir isim altında faaliyet gösteren bir kuruluş değildir. Ancak bazılarının refahı için meydana getirilmiş bir batakhanedir.

Yarabbi, ne esrarengiz bir kız. Neler söylüyor, o üzüntünün arasında böyle şeyleri acaba anlayabiliyor muyuz?

Dördüncü Büyük Kâğıt

Yemeğe indik. Yemek... Ne kadar basit bir kelime. Kelime olarak basit ama; insanları birbiriyle kaynaştıran, kırıp geçiren bir veba mikrobu kadar da kuvvetli. Önemini de hiç bilmeyiz ya.

Her tarafı çiçeklerle süslenmiş bir sofra. Üstünde her türlü meze ve mis kokulu içkiler.

Mecburen birer kadeh de bize verdiler.

Ben bir kadeh içtim. Ekşi ile acı arasında. İnsanı hoş eden kokulu bir sıvı.

Fakat ne kadar da berrak duruyor.

Sofra başında bize de birer isim takıldı. Kâmuran'a Karanfil, bana da Sacide.

Sofra başındaki ihtiyar kadınlardan ikisi de bizi aldılar, güya onlar bizi terbiye edecekler. Fakat nasıl terbiye... Zavallı kimsesizlik...

Bir ay kadar orada kaldık.

Arada kızların kısmeti çıkıyor. O bir ay zarfında iki üç defa kocaya varıp yine gelenler oldu.

Bir ay sonra Kâmuran'ı da götürdüler. Zengin bir dalyan sahibiymiş. Kâmuran adamın kapatması oldu.

Ben orada kaldım. Ancak araştırmalarıma da devam ediyordum. Birbuçuk aylık misafirliğim süresince her gece devamlı olarak notlar aldım.

Kaçmak mümkün değildi. O halde tahammül gerekiyordu. Dışarıda babamı dilenirken görüyordum. O utançla yere kapandığım zamanlar oradaki halimizi biraz daha eğlenceli bularak susuyordum.

Beş tane erkek, dokuz tane kadın. Nereden birbirlerini bulmuşlar da bu büyük haneyi kiralamışlardı. Fakir, kimsesiz fakat güzel ve terbiye edilebilir ne kadar kız varsa bulup topluyorlar; sonra da bu zavallıları kocaya veriyorlardı. Dışarıdan gören buranın bir hayır evi olduğuna inanırdı. Ah, yarabbi. Ne acı bir hakikat, ne kadar tahammül edilemez bir hayat.

Bizim eve gelip giden ve Kâmuran'a evini bulmuş olan kadın oraya geldi. Yakasına yapıştım. Babam ölmüş. Annemi sıvaları daha yeni kurumuş olan Dar-ül Aceze' ye yerleştirmişler. Kadına:

-Allah'tan korkmadın mı?.. dedim. Bizden ne istiyorlar.

-A kızım... dedi. Fena mı? Sizleri fakirlikten kurtardım.

-Peki, Kâmuran'ı kocasından neden ayırdınız?

Bu soruma da kadın kocaman bir Aaaa!.. çekerek;

-Kızım... dedi. O Saim Bey şımarık, zengin bir delikanlıdır. Her yerde böyle kızlar bulur, alır. Bir iki ay sonra yine buraya gönderir.

Bu ne kadar çirkin bir cevap. Kâmuran'ı sordum. Onun da rahatının çok mükemmel olduğu cevabını aldım.

Ve ben... Bana da koca bulmuşlar.

Beni de bir yerlere göndereceklermiş. Acaba kim? Bir haftam tuhaf bir merak içinde geçti. Bir hafta sonra beni giydirdiler, kuşattılar. Başka bir eve çıkardılar. Oradan gelin edecekler. Gittiğim ev galiba bir esnaf eviydi. Kocamı sordum. Son derece zengin olduğunu söylediler. Fakat kim? Meçhul...

Nihayet bir gün araba ile bir yere nakledildik. Beyoğlu yokuşunda büyük bir konak.

Beni doğruca; "Maşallah, Maşallah!.." diye diye en üst kata çıkardılar. Ben gelin koltuğu bekliyorum.

Halbuki kocam olacak beyefendi odasındaki minderin üstünde oturuyor.

İhtiyar bir adam. Romatizmalı imiş de kalkamazmış. Beni götürdüler. Selam verdim ve beni yanına oturttular.

Beni oturtanlar odadan dışarıya çıktıkları zaman minderin üstünde oturan kocam yerlerde sürünerek yanıma geldi. Duvağımı açtı. Beni, on dört yaşındaki Sadiye'yi gördü. Ben de karşımda kamburu olan, sivri burunlu, köse sakallı bir ihtiyar gördüm. Yani kocamı...

Allah'ım ne kadar talihsiz yaratılmışım.

İşte o gece ben tam manasıyla gelin olmuştum. Lâkin o eski batakhane bu evden bin kat daha iyiydi. Kocam... Of... Bu söz nasıl da benim ağzımdan çıkıyor. Her şey bir tarafa; her sabah ve her akşam onu yatağa indirip bindirmek yok mu?

Ertesi gece konağa genç bir beyefendi geldi. Yirmi beş yaşlarında. Lâubali bir tavırla yukarıya çıktı. Bu kim? Peki, ben bu genç beyefendiyi niçin merak ediyorum? Bende ona karşı neden bir merak uyandı?

Kocam bu genç beyi benimle tanıştırdı.

-Hanım... dedi. Oğlum. Oğlum Mehmet Ali Bey.

Sonra, "Oğlum..." dediği o genç beye dönerek:

-Ali... dedi. Validenizin elini öpünüz.

Kocamın yirmi beş yaşındaki oğlu on dört yaşında olan valideciğinin elini öptü. Ah, yarabbi. Dudakları ne kadar sıcaktı. Peki, neden titriyordu?

O gece hep beraber yemek yedik. Düğün nedeniyle meğerse bir iki geceliğine başka bir eve gitmiş. Şimdi artık her gün evde. Fakat sofrada ne kadar da çok sıkılıyor, ne kadar da mahcup bir genç. Bana: "Valide..." diye hitap ediyor.

Fakat hayatım tahammül edilemez bir döneme girdi. Mehmet Ali Bey bana baktıkça sararıyor.

Akşam...

Yine yemek vakti...

Mehmet Ali Bey kırmızı renkli ilacını (!) artık her gün içmemeye başladı. Bir de saatlerce odasına kapanıyor.

Lâkin odasında neler yapar?

Gece saat iki...

Kocam...

Oğlumun odasına gittim. Şaşırdı, ayağa kalktı.

Sarardı...

-Buyurun... dedi.

Fakat "Valide..." mi demesi lâzım, "Küçük Hemşire..." mi demeli? Bir müddet ne söyleyeceğini bilemedi. Kekeledi. Sonra:

-Hanım... dedi.

Niçin titriyordu? Ondan biraz uzakça oturdum. Önünde kâğıt kalem hiçbir şey yoktu. Yalnız tirşe bir mendil. İhtimal ki, ağlamıştı.

-Siz... dedim. Çok üzgün bir haldesiniz.

Sonra çaresiz ilave ettim.

-Bir valide sıfatıyla... dedim. Sizin üzüntünüzü anlamaya mecburum. Mümkünse sizi düşmüş olduğunuz sıkıntılardan babanızla birlikte kurtarırız.

Mehmet Ali Bey bu sözüme karşı daha bir üzüntüye düştü. Biraz sonra bir çocuk gibi ağlamaya başladı. Ne kadar da tuhaf. Fakat ben ona neden bu kadar çok acıyorum? Kalbimde bu

genç oğluma karşı nasıl da hoş bir merhamet hissi uyanmaya başladı.

Birkaç kelime ile kendisini mümkün mertebe teselli etmeye çalıştım. Sonra da bana her tarafı siyahlarla kaplanmış gibi gelen gelinlik odama çekildim.

Kocam...

Offf!.. Karyolasına çıkardığım gibi uyuyor. Suratı ne kadar da korkunç.

Koynunda bitmek bilmeyen geceler geçirdiğim karyolama atıldım. Niçin titriyordum?

Hayır, ben bir hastalığa yakalanmıştım.

O gece uyuyamadım. Ertesi gün de son derece yorgun bir haldeydim. Lâkin Mehmet Ali Bey benden daha berbattı.

Acaba kimi seviyor? İmdadına yetişebilsem. Aslında babasına her şeyi anlatıp yardımcı da olabilirim. Hayır. Önce ne olup ne olmadığını bir güzel araştırıp öğrenmem lâzım.

İki hafta...

Evet, aradan tam tamına iki hafta geçti. Geceleri uyku uyuyamamak gibi bir hastalığa yakalanmıştım. Lâkin Mehmet Ali her an hasta. Konakta Nurefşan'ı sıkıştırdım. O da genç ve çok güzel bir halayık. Mehmet Ali acaba onu mu seviyor? Hayır. O konuda bir ipucu elde edemedim.

Bütün insanlığa karşı ve bütün hemcinslerime karşı itiraf ediyorum ki... Ay, nasıl söyleyeceğim. Ben Mehmet Ali'yi... Evet evet. Ben Mehmet Ali'yi seviyorum. İtiraf ediyorum. Ben Mehmet Ali'yi sevdim.

Mehmet Ali de beni seviyor. Fakat bu benim düşüncem değil. Yoksa, ben geçici bir cinnet mi yaşıyorum? Olabilir, mümkündür. Seviyorum ve onun için kalbim, vicdanım velhasıl bütün varlığım daima aşk ateşi üretiyor. Ama bu durum benim elimde değil. Ben artık kontrolden çıkmış bir haldeyim.

Bu akşam yaşlı kocam midesinden rahatsızlandı. Ağrılarla çırpındı. Mehmet Ali her zamanki gibi onun yardımına yetişti. Ona karbonat verdi. Kocam biraz uykuya daldı.

Ve biz...

Ve biz işte yalnız kaldık...

Mehmet Ali:

-Babamın bu rahatsızlıklarına alışınız ve rahatsız olmayınız hanımefendi... dedi. Babam ekseriya pilav ve hamur işi yediğinde hep böyle rahatsız olur. Aslında akşamları çok yemese...

Ayakları geri geri giderek odasına döndü. Biraz zaman geçtikten sonra ben Mehmet Ali'yi ziyarete gittim. Kocam rahat ve çok derin bir uykuya daldığı için alel acele çekinmeden odasına girdim. Ne kadar da sevindi.

Ayağa kalkıp bir dostu gibi beni karşıladı. Benim ellerimi sıktı. Vücuduma ateşler bastı. Allah'ım bu titreme de neyin nesiydi şimdi? Her yanım titriyordu. Âdeta sarsılıyordum. Neden?

-Hanımefendi... dedi. Sizi de sıtma mı tutacak acaba?

-Hayır... dedim. Değil, hiçbir şeyim yok.

-Lâkin üşüyor gibisiniz.

-Zannetmem... dedim.

Mehmet Ali manidar bir şekilde gözlerimin ta derinliklerine doğru gözlerini dikerek:

-Emin olunuz... dedi. Sizde bir fevkalâdelik var.

-Lâkin...

-Emin olunuz diyorum ya.

-Ve siz de...

-Evet, onaylıyorum. Bende de bir haller var.

-Neden?

Mehmet Ali. Aman yarabbim. Ne kadar manalı bir şekilde susup kalmıştık.

Gözlerinin içinden ateşler çıkar gibi bir hal oldu. Bir kere daha gözlerini gözlerimin derinliklerine dikerek ve güya benim anlayamayacağım bir şekilde nefesini içine çekti.

Oturdum. Ne ben ona, ne de o bana hiçbir şey söyleyemiyorduk. O sırada odasındaki konsolun üzerinde asılı çapalı bir saat gecenin üçü olduğunu ilan ediyordu. Gözüm saate takılıp kaldı.

Mehmet Ali:

-Hanımefendi... dedi. Peder bey uyanırsa?

-Ne olur?

-Şey. Sizi arar da.

-Peki, gideyim.

-Hayır, gitmeyiniz. Ben şimdi bakarım.

-.....

-Uyuyorsa?

-O zaman sizi piyanoyla eğlendiririm.

-Peki.

Peki kelimesi ağzından biraz kabaca çıktı. Mehmet Ali hemen odadan çıkarak babasının odasına gitti. Lâkin o gidiş ne gidişti yarabbi.

O anı hiç unutabilir miyim? Ayaklarını yere yavaş yavaş basıyordu. Birilerinin duymasından, bilmesinden korkuyor gibiydi. Güya hareketlerimizi kimseler anlamayacak. Ama neden?

Ben odasında yalnız başıma titremekteydim.

Biraz sonra geldi. Konuşurken sesini aşırı derecede kısmıştı. Fısıltıyla konuşuyordu. Her hali coşkuluydu. Neden?

-Babam uyumuş... dedi. Rahat olun.

Ben biraz tuhafça:

-Peki... dedim.

-Evet... dedi. Hep peki. Yani, hep yarım ağızla bir tasdik.

-Niye?

-Öyle ya. Hep "Peki..." diyorsunuz. Ben bugünlerde hastayım. İhtimal ki, ona da peki diyeceksiniz.

-Peki.

-Evet, hanımefendi.

-Peki. Niçin hanımefendi diyorsunuz?

-Size mi?

-Evet.

-Başka...

-Doğruca ismimle hitap edin.

-Sadiye mi diyeyim?.. Validem...

-Ah, Mehmet Ali.

Önüne baktı, biraz mahcup bir halde:

-On dört yaşındaki bir civan bugün benim annem olur mu?

-İşte olmuş ya.

-Kahrolsun babam. İnşallah geberir. Biz de...

Mehmet Ali sözünün sonunu bir türlü getiremedi. Zaten tamamlayacak olsa ağzından münasebetsiz cümleler çıkacaktı. Soğukkanlılığını muhafaza edemedi. Gözleri yaşardı. Ne yaptığını bilmez bir çocuk gibi dizlerime kapandı.

Yine ağlayarak:

-Valide... dedi. Sadiye...

-.....

İki dizimin arasında bulunan ağzından çıkan sözleri anlayamadım. Kendi kendine bir şeyler söylendi. Yalnız hissettiğim bir şey varsa, o da fistanımdan geçen sıcak gözyaşlarının baldırlarımı ıslattığıydı.

Odanın her tarafı ümitsiz bir nur şelalesinin içinde âdeta boğulmuştu.

Ben titriyordum. Mehmet Ali baldırlarımın arasında öksüz bir çocuk masumiyetiyle ağlıyordu.

Ve sıcaklık...

-Mehmet Ali, kalk... dedim. Fena oluyorum.

Bilmem... Vücudum sebebini anlayamadığım bir titremenin içinde.

-Kalk, Mehmet Ali kalk. Çok kötü oluyorum.

Duymuyordu. Kollarımda onu itecek kuvvet kalmamıştı. Şöyle bir kalkmak için hamle yaptım.

Oh!.. Hayır... Benim başım da onun dizlerimin arasındaki kumral saçlı başının üstüne düştü.

İki vücut. Anlayamadığım titremeler. Yarabbi!.. Her tarafım sallanıyor. Yoksa biz...

Gece Yarısı

Vücudumuz soğuk su içinde kalmış. Of!.. Dizlerim, baldırlarım. Şimdi de soğuk su ile ıslanmış. Odada ve konağın içinde derin bir sessizlik hüküm sürüyor.

Ve biz... "Oh!.. Mehmet Ali..."

Ellerimi, kollarımı açabilsem. Sinirlerim gerilmiş, kaskatı olmuş. Dudaklarımı dilimle ıslatmak istediğim zaman, bir hasta gibi dudaklarımın gerildiğini hissettim. Soğuk... Hararet...Yarabbi!.. Bu iki kuvvetin tatlı karşılaşması. Mehmet Ali'yi kaldırdım.

-Haydi... dedim.

Ben odama yönelmek istedim. Hastadan farkım yok. Mehmet Ali yığılmış bir vaziyette. Sanırım nerede olduğunu bile katiyen bilmiyor.

Dizlerimi çektim. Konsola tutunarak ayağa kalktığım zaman oda gözlerimin önünde dönüyor, konsolun üstündeki bütün eşyalar sanki birer birer yere düşüp dağılıyordu. Arkama bakmaya lüzum bile görmeden odama kadar son derece güçlükle gidebildim.

Kocam... Ne kadar talihliyim. Uyumuş. Ve uyurken nefeş alması ne kadar da çirkin. Şamdanı yüzüne yaklaştırdım. Buruşuk bir yüz. Ucu sivrilmiş ve dudaklarının üstüne kadar eğilmiş bir burun.

Köse bir sakal. Kapakları birbirine yapışmış ve çukura batmış bir çift göz.

Elinin birisi yastığın arasına sıkışmış. Sanki yıldırım çarpmasından yanmış bir ölü gibi. Karyolam... Dün sabahtan topladığım gibi duruyor.

İçine girdim. Ve ben... Yalnız... Nasıl da uçuyorum.

Üstüme humma nöbetleri geldi sanki. Yarım saat sonra vücudum yine ateşler içinde, fakat yine de soğuk var.

Sabah...

Uyandım mı? Yoksa sabah güneşi vücuduma tabiî halini mi aldırmış? Karyoladan fırladım.

Nurefşan çikolatalı kahvemi getirmiş.

Kocam...

Kocam da uyanmış. Tiryaki çehresiyle yattığı yerden bana bakıyor. Sanki beni hiç görmemiş.

Ne garip bir âdeti var. Dekoltemi çıkarıp bluz ve fistanımı giyeceğim zaman mutlaka benim hareketlerimi seyretmek ister. Seyrederken sırıtır. Ağzının kenarlarıyla dudakları o zaman ne kadar birbirine yaklaşır.

Ben dekoltemi çıkardım. Ajurlu pembe fanilam da birlikte çıktı. Tül bluzumu giyindim. O iki dakikalık zaman içinde kocam başını karyolasından kaldırmıştı.

-Hanım, hanım!.. Beni yerime indir... diye devamlı olarak bağırmaya başladı.

Derhal yanına koştum.

Akşamki sıcaklığını muhafaza eden vücudum ihtiyar kocamın soğuk bir kemik kütlesinden başka bir şey olmayan ve yalnız ince bir entari ile örtülü vücuduna temas ettiğinde ihtiyar gözlerini açıp kapatmaya başladı. Kulakları âdeta sallanıyordu. Onu yerine bıraktım. O sırada bluzumun göğüs kısmına işlenmiş laleleri yakaladı. Ben de kopmasınlar diye iyice yanına yaklaştım. O zaman da kolumdan yakaladı.

-Otur... dedi.

-Kucağınıza mı?

-.....

-Lâkin, daha kahvemi içmedim.

-İçme, otur.

Çaresiz yanına oturdum. Nurefşan az sabunlu bezini getirdi.

Evet. Ne çekilmez bir hayat. Ben her sabah onun çapaklı gözlerini ve yüzünü silmeye mahkûmum.

Yüzünü bana daha da yaklaştırdı. Ben de bir güzel elimdeki bezle yüzünü gözünü sildim.

Geceki hastalığından hiç söz etmedi. Yalnız:

-Mehmet Ali seni sordu... dedi.

-Bilmem... dedim.

Kahveleri içerken titrek eliyle karnımı seviyor, âdeta ovalıyordu.

-Hanım... dedi. burada bir Mehmet Ali daha olsa... dedi.

-Bilmem.

-Evet... dedi. Benden çocuk olur mu? Hoş, olsa da onun gençliğini göremem.

İlk geceden beri bu sözleri söylerdi. Salih Saim onu bu sözlerle kandırmış.

Herif çocuk budalası.

-Mehmet Ali'yi ne kadar çok severdim. Onun hoplayarak, zıplayarak oynaması beni çıldırtırdı... diyor.

Biraz sonra mahalleden üç beyefendi geldi.

Dışarıya çıktığım zaman ayaklarım beni Mehmet Ali'nin odasına yöneltti. Fakat niçin? Fanilasız, ajurlu tül bluz ve fistan ile ben nasıl Mehmet Ali'nin yanına gittim? Neden?

Mehmet Ali akşamdan beri vücudunu saran titremelerin etkisiyle rengi solmuş, çeneleri birbirine kilitlenmiş gibi karyolasında yatıyordu. Acaba ne zamandan beri uyanık? Yoksa hiç uyumadı mı?

Beni görünce doğruldu. Sabah güneşinin parlaklığı arasında gözlerini bana dikmiş vücudumu seyrediyormuş gibiydi.

Sonra gözlerini gözlerime dikti.

-Sadiye... dedi. Uyuyamadınız mı?

-Siz?

-Bilmem. Sanırım şimdi biraz kendime geldim. Vücudum hem üşüyor, hem de nereden geldiğini anlayamadığım bir ateş içinde yanıyor.

-O halde hastasınız.

Mehmet Ali merhamet dilenir bir sesle:

-Evet... dedi. Hasta ve ölüme mahkûm.

-Neden böyle söylüyorsunuz Mehmet Ali.

Etrafına bakındı. Humma nöbetleri içinde sayıklayan bir hasta haliyle bir iki kelime daha söyledi. Sonra derhal karyolasından aşağıya atladı. Ben, ajurlu tül fistanımın ön tarafındaki kabarıklıkları üst üste getirerek tenimi göstermemek ister bir vaziyette bacaklarımı birbirine sıkıştırdığım zaman Mehmet Ali kollarımdan tuttu ve bütün mecalsizliğiyle sıkarak:

-Sen... dedi. Bu evde babam için varsın, öyle mi?

-Evet. Aynı zamanda da bir valide...

Dişleri kilitlendi. Gözleri döndü. Vücudunda akşamkinden daha dehşetli bir titreme başladı.

-Hayır, Sadiye... dedi. Babam kahrolsun.

Fakat bu son cümleyi o kadar ağır ve o derece intikam alır bir vaziyette söyledi ki, ben de titredim. Elimden gelen bir şey olmadığı için, üstüme geliveren bir sinirle derhal odadan dışarı fırladım. Ben odadan çıkarken Mehmet Ali'den başka kimsenin bulunmadığı odasındaki sessizlik kulaklarımda bir uğultuya sebep oldu. Ben odama girdikten sonra, ne kadar müddetle karyolamın kenarına kapanıp ağladığımı bilmiyorum.

Misafirlerin gittiği ve öğle yemeğinin hazırlandığı haberini, odaya giren Nurefşan'dan öğrendim. Nurefşan bana oldukça şüpheli ve imalı bir şekilde bakıyordu. Onu da anlamazlığa geldim. Yemeğe indiğim zaman; Nurefşan'ın da alaylı, ima eder bir tebessümle kocamın odasına yemek götürdüğünü gördüm.

Bir zamanlar ve bilhassa sokakta dilenen bir adamın kızına Allah bugün süslü ve tam tekmil sofralar nasip etmişti. Fakat, yiyecek kim? Zarafet, yemekleri sofraya birer birer koymakta, kaldırmakta ve ben yalnız yemek yemek için orada öylece oturmakta idim. Yemekten sonra gelen kahve tepsisi üzerinde adıma yazılmış bir mektup vardı. Kahveden evvel mektubu açtım. Hemen imzaya baktım. Salih Saim.

Mektubu okudum. Mavi, aynı zamanda sabit mürekkeple ve Fransızca kalem ucuyla yazılmış üç dört satırlık bir mektuptu.

Sadiye;

Seninle gayet önemli bir mesele hakkında görüşmem lâzım. Bu gece olmadığı taktirde yarın gece konağa geleceğim. Şimdiden beye söyle. Ben geldiğim zaman da bana fazlaca itibar göster. Meseleyi anlayınca inan ki, çok memnun olacaksın.

Beyefendiye arz-ı hürmetler.

Salih Saim

Mektubu okuyup bitirdikten sonra kalbimde bir takım endişeler ve şüpheler oluşmaya başlamıştı.

Mektupla birlikte kocama gittim. Meseleyi ona anlattım. O günüm çok sıkıntılı geçti. Akşam saat alaturka birdi. Ben yemekten henüz kalkmıştım. Kapımızın önünde tekerlekleri gıcırdayan bir araba durdu. İçinden Salih Saim Beyefendi (!) indi. Salih Saim... O, güya benim mutluluğumun sebebi olan kişi. Salih Saim...

Almış olduğum talimat gereği sokak kapısına kadar indim. Dayı bey. Herkes Salih Saim'i benim dayım olarak biliyor ve öyle tanıyordu.

Aynı zamanda Mehmet Ali Bey ve Nurefşan ile Zarafet Kalfa da kapıya kadar indiler. Saim'i izzet-i ikram ile karşıladım ve beyin odasına çıktık.

Beyefendi Salih Saim'e yemekten önce neden gelmediğini sordu. Salih Saim de henüz yemek yememiş olduğunu söyledi. Onun bu garip lâubaliliği benim oldukça canımı sıkmıştı. Çaresiz, Zarafet Kalfaya yemek hazırlamalarını emrettim. Biraz sonra ben de sofrayı düzenlemek üzere aşağıya indim. Salih Saim, Nurefşan'dan içki istemiş. Nurefşan da Mehmet Ali Beyin şarabının olduğunu söylemiş. Bunun üzerine şarap da getirttim. O sırada Salih Saim sofra başına geldi. Gelir gelmez de ilk ilk olarak:

-Başardım... dedi.

Fakat neyi başarmıştı? Biraz kaşlarımı çatarak yüzüne dikkatli dikkatli bakmaya başladım. Salih Saim hafifçe bana doğru eğilerek:

-Sadiye... dedi. Mehmet Ali Beyi evlendiriyoruz.

-Ne?

-Hayret mi ettiniz?

-Hayır. Ne bileyim, o konuda hiçbir girişim yoktu.

-Evet... dedi. Hiçbir girişim yoktu. Lâkin ben öyle karar verdim.

-Bu konu size mi havale edilmişti.

Salih Saim bu sözüme kızdı.

-Bana bak!.. dedi. Sen konuşmasını hiç bilmiyorsun. Biz neye karar verirsek, sizler de bu karara uymak zorundasınız. Hattâ kabul etmek zorundasınız.

-Biz? Hepimiz?

-Evet evet. Bütün bütün benim pençelerimin altına giren herkes.

Saim'i daha da kızdırmamak için:

-Devam ediniz... dedim. Hayırlı bir iş ise...

-Ne!.. dedi. Hayırlı hayırlı. Leyla'yı Mehmet Ali Beyle evlendireceğiz.

-Bizim Leyla'yla mı?

-Evet.

Yemek odası gözlerimin önünde kararda. Her tarafı karanlık görmeye başladım. Yanımdaki sandalyeyi görmeyerek üzerine doğru abanmışım.

Salih Saim:

-Sadiye... dedi. Ne oluyorsun?

Sonra kolumdan tutup beni sandalyeye oturttu. Kulağıma eğilerek:

-Sadiye... dedi. Mehmet Ali Beyi bu konaktan defetmeye mecburuz.

-Neden? Mehmet Ali Leyla'ya içgüveysi mi girecek?

-Hayır. Leyla buraya gelecek.

-Buraya gelecek?

-Evet. Bu o kadar önemli ve o kadar dikkat çekecek bir mesele değil.

-Mektubunuzda gayet önemli bir mesele diye yazmıştınız da.

-Haaa, önemi başka noktadadır.

-Ne gibi?

-Sadiye, rica ederim. Ben yarım saat zarfında ihtiyarı kandırdım. Şimdi bir haftaya kadar bir düğün ve Leyla'yı sana bir ortak olmak üzere buraya göndereceğiz.

-Ortak?

-Evet. Çünkü aldığımız kararları sen yalnız başına mümkün değil gerçekleştiremezsin.

Bu sırada kararların güya çok mühim olduğunu anlatır gibi bir tarzda bileğimden çekti. Çirkin çehresini sofraya doğru çevirerek yemek yemeye başladı.

Salih Saim bir açgözlü gibi yemek yiyip şarap içerken, ben de oturduğum yerde ecel terleri döküyordum.

Yemekten sonra Saim Bey yine yukarıya çıktı. Bir müddet daha kocamla baş başa görüştüler. Artık bütün ayrıntılar ikisinin arasında tekrar tekrar konuşulmuştu.

Bu işin Mehmet Ali'ye tebliği için ben görevlendirildim. İhtiyar kocam beni yanına çağırdı.

-Bu gece... dedi. Mehmet Ali'yi mutlaka ikna et. Ve işte Saim Bey dayınız da Leyla Hanım kızımızın fotoğrafını getirmiş. Onu da göster ve yarın sabah bana haber getir.

Saim Bey dayımız (!) hemen söze katıldı.

-Şimdi biz burada oturalım. Sadiye gitsin, Mehmet Ali Beyin fikirlerini öğrensin... dedi.

Kurşunla vurulmuş bir halde Mehmet Ali'nin odasına gittim. Zavallı genç hakikaten hasta idi. Saim Beyin ziyaret sebebini söyleyerek konuyu kendisine açtım. O zaman dikkat ettim ki, rengi bütün bütün uçmuştu.

-Sadiye... dedi. Bütün bunları mahsus söylüyorsun. Sen beni öldüreceksin.

-Hayır Mehmet Ali Bey. Babanızla Saim Beyin aralarında kararlaştırılan bu kararı size tebliğ etmeye ben memur edildim... dedim.

Mehmet Ali hemen odanın kapısını sürgüledi. Yine aynı süratle yanıma döndü. Kollarını açarak üzerime kapandı ve ağlamaya başladı. Yirmi beş yaşındaki oğlanın on dört yaşında olan sevecen annesi sıfatıyla onu hakikaten bir çocuk gibi teselli ettim. Gözyaşları hiç durmuyordu.

Göğsümün üst tarafını hararetli gözyaşlarıyla ıslattı. Benim de artık tahammülüm kalmadı ve olanca kuvvetimle Mehmet Ali'ye sarıldım.

-Kalk ve kendine gel... dedim.

Bu sözüm üzerine biraz doğruldu. Kemerimin sol tarafında bulunan küçük ipek mendil ile göğüslerimin üstünü kurulayarak:

-Ben de... dedim. Şu an çok zor durumdayım.

Sonra da bir kuş hafifliğiyle odadan dışarı fırlayarak, kocamla Saim Beyin yanına gittim.

İkisi de benim gözlerimin içine bakıyor; anlaşılmaz bir şekilde benden Mehmet Ali'nin, "Olur..." cevabını almak için bekliyorlardı. Tüylerim diken diken olmuştu. Halimde bir başkalık vardı. Ömrüm boyunca ilk defa son derece önemli günler yaşamaktaydım.

Mehmet Ali'nin boynuma sarılarak hüngür hüngür ağlaması, birbirimize sevdiğimizi söylememiz... Of... Ne dayanılmaz bir durum. Ne müthiş dakikalar.

Onlar gözlerini bana dikmişlerdi. Yarım dakika daha beklemeye tahammüllerinin olmadığını anlatır gibiydiler. Sinirle titriyorlardı.

-Emrinizi teşekkürle kabul etti... dedim.

Oh!.. İkisi de rahat birer nefes aldılar. Ben de geçip karşılarına oturdum.

Saim Bey:

-Sadiye, bu iş hayırlı oldu. Emin ol, Leyla'yı da tanırsın ve genç bir valide ile bir konakta oturmasının ne kadar zor olduğunu -kocamı göstererek- beyefendimize arz eylediğim zaman büyük bir dikkatle ve önemle kabul buyurdular... dedi.

O zaman anladım ki, ihtiyar kocamın telaşı boşuna değilmiş.

Salih Saim her türlü maksada ulaşmanın huzuruyla göğsünü şişirdi. İhtiyar kocamla bir müddet daha görüştü. Sonra da hepimize ayrı ayrı veda ederek konaktan ayrılmak için kalktı. Kapının eşiğinde bana tehditkâr bir şekilde:

-Haftaya kadar süratle hazırlıkları tamamlayınız... dedi.

Ben hiçbir cevap vermedim. Kapının önünde kendisini bekleyen arabaya binerek konaktan ayrıldı.

Araba gıcırtılar çıkararak kapının önünden uzaklaşırken ben de kocamın odasına çıktım. Gevrek gevrek gülüyordu.

-Hanım... dedi. Bu da oldu. Bu mürüvveti de göreyim. Kız da hakikaten güzelmiş.

Leyla'nın fotoğrafını ben henüz Mehmet Ali'ye göstermemiştim. Konsolun önünde attığım gibi duruyordu.

Kocam önündeki sedef kakmalı çekmeceden bir kâğıtla kalem çıkararak düğün masrafları için hemen bir pusula tanzim etmeye başladığı sırada ben de Mehmet Ali'nin yanına gittim.

Oh!.. Mehmet Ali bıraktığım gibi hâlâ ağlıyordu. Beni görünce biraz doğruldu. Hemen ellerimi avuçlarının içine aldı.

-Ölüyorum... dedi. Böyle bir teklif?..

-Hayır... dedim. Teklif ve hattâ, "Olur..." cevabı alındı.

-Kimden?

-Mehmet Ali kendimde değilim. Onlar bu konakta on dört yaşındaki bir valide ile bir gencin bir arada bulunmasını hoş görmemişler. Seni mutlaka evlendirecekler. Ben içeri girdiğim zaman gözlerimin içine bakarak benden bir cevap almak istiyorlardı.

-Siz ne yaptınız?

-Tarafınızdan bu evlenme teklifine oldukça sıcak bakıldığını, hattâ, "Olur..." cevabı verdiğinizi söylemişim.

-Lâkin Sadiye.

-Emin ol Mehmet Ali kendimde değildim. O sırada ben de ölüm halinde dolaşıyordum.

Mehmet Ali hemen minderin üstüne kapandı, ağlamaya başladı.

Onun tahammül edemediğim hıçkırıklarını daha fazla duymamak için hemen odadan çıktım. Çıkarken de, sonradan hatırlıyorum ki: "Sen ağla, ben de ağlayayım..." demiştim.

Fakat bu sözü niçin söylemiştim? Halen o anı hayal meyal hatırlıyorum.

O gece...

Ömrüm boyunca bu gece kadar fena ve sıkıntılı bir gece geçirmedim. Sabahleyin kahveden evvel elime bir zarf sıkıştırıldı.

Hemen açtım. Leyla'dan. Leyla'nın bu çok önemli itiraflarını titreyerek okumaya başladım.

Ruhum Sadiye;

Dün akşam Saim Beyle benim hakkımda görüşmüşsün ve biraz gücenmiş olduğunu da anladım.

Sadiye, bu olayı neden bu kadar önemsediniz ve hâlâ önemli olarak kabul ediyorsunuz?

Mevkiimizi neden enikonu düşünmediniz? Ben önümüzdeki hafta Mehmet Ali adındaki senin üvey oğluna varacağım. Fakat şuna emin ol ki, onu sevmeyeceğim. Benim erkeklerden ne kadar nefret ettiğimi bilmez değilsin. Zannederim ben bunu sana defalarca söylemişimdir.

Sadiye, ben Mehmet Ali'yi sevemem. Maksadımız ona varmak değil, Mehmet Ali hakkında komitemizin kadınlar kolu tarafından verilmiş olan bir kararın kesinkes uygulamaya konulmasıdır. Benim de bu kararların uygulanmasından başka bir dileğim ve düşüncem yoktur.

Olabilir ki, Mehmet Ali'ye istediğin gibi bir kız bulmayı arzu edebilirsin. Kimbilir, belki onu sen de sevmişsindir. Fakat bu söz-

lerimi bir tehdit olarak kabul etme. Sen yaşamak için vicdanını, kalbini ve bütün emellerini öldürmüş olacaksın. Bizlerde; sevgi, muhabbet, saf bir kalp ve vicdan falan yoktur. Sana geldiğim zaman gayet gizli ve derin konuları konuşacağız. O zaman dünyanın ne derece önemli olduğunu görmüş ve anlamış olacaksın.

Aksi takdirde seni de yaşatmaz... Bak... Kâmuran da kocasıyla arasında önemli bir facia yaşadı. Fakat, bugün Kâmuran tamamiyle bizim adamımız olmuştur. Fahire sana bu gibi nazik konulardan hiç bahsetmedi mi?

Neyse... Şimdi bu hafta içinde düğün var.

Ben telimle duvağımla konağa geleceğim. Görünüşte konağın bir gelini ama...

Öncelikle şurasını şimdiden itiraf et ki, ben fevkalâde güzelim. Bu güzellikler benim kadınca olan her kusurumu gizlemeye yeterlidir. O gece ben Mehmet Ali'nin hayrette kalacağı meselelerden, hikâyelerden konu açacağım. Aynı zamanda ona: "Hatırım için, güzelliğim için içiniz..." diyeceğim. Ona bardak bardak şarap vereceğim ve öyle bir hale getireceğim ki, o benim bilinen kusurumu göremeyecek. Yalnız sen bana konaktaki saka kuşlarından bir tanesini hazırla. Bir de küçük çakı. Ben kendimi Mehmet Ali Beye yuttururum.

Odamız mutlaka bahçe tarafında olsun. Fotoğrafımı ona göster. Beni şimdiden methet.

Ben konağa vaktiyle vefat etmiş bir paşa kızı sıfatıyla geliyorum. Bir hafta zarfında senden her türlü hazırlıkların tamamlanmış olduğunu görmeliyim.

İmza
Leyla

Mektubu aldığımda kendimi bir türlü zaptedemedim.

Leyla'nın bu mektubunu âdeta bir alay gibi görüyordum. Bana karşı ne kadar çirkin ve tehdit edici bir dil kullanmıştı. Sonra da her şeyden önce bir saka kuşu bulunacak. O masum

saka kuşunun birkaç damladan ibaret olan kanı, Leyla'nın namusunu, bekâretini örtecek. Fakat bunda ne gibi bir maksat var? O sarf ettiği sözler nedir öyle?

Leyla buraya gelecek, benimle konuşacak ve birkaç kadın tarafından alınan bir kararı uygulamaya koyacak.

Kahvemi içemedim. Titreyerek karyolamdan kalktığım zaman odanın ve her tarafın dönmekte olduğunu hissediyordum. Kocamın yanına gittim. Erkenden uyanmış. Artık kendisi de düğün telaşı içinde. Beni görünce:

-Sadiye... dedi. Evlâdımın mürüvvetini göreceğim.

-Pekâlâ.

-Hiddetle konuştun.

-Hayır... dedim. Hiddetle değil. Fakat Mehmet Ali'ye daha iyi ve asil bir aileden kız alabilirdik.

Kocam hayretle:

-Hanım, sen bu evlilik meselesine karşısın zannederim... dedi. Niçin? Akşamdan bu yana ne oldu da tavrın değişti?

-Hiç değişmedi. Mehmet Ali'nin mutluluğunu en az sizin kadar ben de isterim. Lâkin...

-Bu sırada evlenmesin mi?

-Evet.

-Neden? Yoksa oğlumun başka bir sevdiği var da benim haberim mi yok?

Omuzlarımı silkerek:

-Bilmem. Halinde bir fevkalâdelik gördüm.

Biraz düşündükten sonra:

-Bana Mehmet Ali'yi çağırın... dedi.

-Şimdi mi?

-Evet, şimdi gelsin. Zira düğün haftaya olacak. Biz şimdi düğün halindeyiz. Sen de onun validesi sıfatıyla biraz gayret göster. Sana bir gelin geliyor. Şey... Onu soramadım, bu hanım kız kaç yaşında?

-Yirmi dokuz.

-Ay!.. Demek ki, oğlumdan büyük?

-Hattâ kayınvalidesinden de.

-Nasıl olur? Bak şu kısmete. Ne tuhaf şey.

-Tuhaflık anlayışınız da bir garip doğrusu.

-Peki peki!.. Kısmettir, içime öyle doğuyor. Bu hafta düğün olsun. Haydi sen de Mehmet Ali'yi çağır.

Hemen Mehmet Ali'nin odasına çıktım. Kendi odamdan salona çıkarken Nurefşan Mehmet Ali'nin acele beni görmek istediğini söyledi. Derhal koşarak odasına gittim. Mehmet Ali ihtimal ki, yatağından yeni kalkmıştı. Sersem bir haldeydi. Gözleri göz ağrısı çekenler gibi kıpkırmızı olmuştu. Emindim ki, Mehmet Ali sabaha kadar ağlamıştı. Rengi her zamankinden daha çok sararmıştı. Beni görünce:

-Sadiye Hanım... dedi. Bana bilmediğim imzalar altında mektuplar geldi.

Elimi uzattım. Mehmet Ali Beyden mektubu alarak okumaya başladım. Bu çok önemli mektubu da işte hatıratıma kaydediyorum.

Suret-i Mektup

-Aynen-

Asaletli beyefendimiz;

İki, iki buçuk hafta kadar önce babanız akrabalarımızdan Sadiye Hanım ile evlenmişlerdi. Bu sırada biz öncelikle sizi gözümüzün önüne getirdik. Babanız, on dört on beş yaşında, hakikaten güzel, bilgili ve son derece iyi terbiye görmüş bir hanımla evlendiği dakikada siz itiraf ediniz ki, ne kadar mutsuz olmuşsunuzdur. Sadiye bugün güzeldir. İşte yine itiraf ediyoruz; sizin gibi nazik, terbiyeli ve kalbi aşk ateşiyle yanan bir gence pek de lâyık bir zevce olamazdı. Çünkü tahsilinizle uyuşmuyordu.

Bugün size yine akrabalarımızdan Leyla Hanımı uygun gördük. Kabul buyurmak gibi bir nezaket göstermiş olmanız bizleri cidden sevince boğmuştur.

Lâkin bir hafta sonra sizin koynunuza girecek çok vicdanlı, nezih bir kız sizi eminiz ki, ebediyen mutlu edecektir. Yaşı herhalde Sadiye'den biraz büyükçedir. Fakat ondan daha güzeldir. Sadiye'nin size göstermiş olduğu fotoğrafını da gördüğünüz zaman herhalde beğenmişsinizdir.

Sizin gibi bir genci mesut edecek meziyetlere sahip olan Leyla da sizin gibi nazik, asil bir beyle evleneceğinden dolayı kalbinde, vicdanında bir hissi yakınlaşma başlayacaktır. Lâkin onun bir huyunu söylemeyi vazife biliyoruz. Leyla bütün meziyetleriyle birlikte kıskançtır da. Onun için bir hafta sonra siz konağın içinde Leyla'dan başka kimseyi görmeyeceksiniz. Onlar sizin yanınıza başörtüsü ile dahi çıkamayacaklardır.

Leyla Hanım bugüne kadar nasıl ve ne derecelere kadar namus ve iffetini muhafaza etmeye gayret etmiş ise de, bütün ruhunu ve benliğini vereceği kocasının diğerlerine karşı olan ilişkilerini de kontrol etmek arzusunda olacaktır.

Düğüne gelince; Leyla, düğünün çok sade olmasını istiyor. Merhum Paşababaları da sadeliği ve doğallığı seven, gösterişten hoşlanmayan bir zattı.

Kalpten saygılarımızın şimdiden kabulünü istirham ediyoruz.

Selamlar beyefendimiz.

İmza
Akrabalarınızdan
Safer Selim, Ayşe Sıdıka

Mektubu okuyup bitirdim. Leyla'nın bana hitaben gönderdiği mektupla Safer Selim'in ve Kadınlar komitesi Reisesi bulunan Ayşe Sıdıka'nın -ki yedi sekiz ismi daha vardır- Mehmet Ali Beye göndermiş oldukları bu mektup arasında ne derecede önemli bir fark vardı. Benim rengim oldukça sararmıştı. Ben de hayret ve dehşetten ne yaptığımızı bilmez bir hale gelmiştim.

Mehmet Ali:

-Sadiye Hanım... dedi. Bu mektup kimin tarafından gönderilmiş?

-.....

-Niçin susuyorsunuz?

-.....

Birdenbire elimi tuttu. Sinirli bir şekilde beni kanepenin yanına kadar çekti.

-Niçin söylemiyorsun?.. dedi. Yoksa bunları beni denemek için mi yapıyorsun?

-Hayır... dedim. Denemeye hiç gerek yok.

-Ben böyle bir kız alır mıyım? Ve sen...

-Mehmet Ali Bey, ne demek istiyorsunuz?

-Hiç. Ne diyeceğimi şaşırdım. Ne halde olduğumu bir türlü kestiremiyorum. Ben böyle bir kızı alamam. Beni öldürmek istiyorsanız, ısrar edebilirsiniz.

-Bir haftaya kadar düğünden bahsediliyor.

-Mümkün değil Sadiye... Ve nasıl?.. Nasıl oluyor da senin ağzından böyle bir laf çıkıyor? Nasıl oluyor da böyle bir hakareti bana reva görüyorsun?

Mehmet Ali sözünü tamamladıktan sonra kanepesinin yanına düştü. Yine hıçkıra hıçkıra ağlamaya başladı. Ben büyük bir süratle odadan dışarıya fırladım.

Beşinci Kâğıt

O günü ve o geceyi hiç yazamayacağım. Çünkü o güne kadar hiç yaşamadığım bir humma nöbetinin içinde âdeta kavruldum. Kırk sekiz saat kadar devam eden rahatsızlığım sırasında Mehmet Ali birçok defa beni ziyaret etti. Hattâ bir keresinde Mehmet Ali ve Nurefşan kötürüm kocamı oturduğu yerden kal-

dırıp ziyaretime getirmişler. Ben devamlı sayıklamışım. Şurası dikkat çekici ki, hastalığımın ne kadar devam edeceği bilinmediği halde ihtiyar kocam düğünün ertelenmesi konusunu hiç düşünmemiş, hattâ bu konuyu konuşmaya gerek bile duymamış. Düğün hazırlıkları tüm hızıyla devam etmiş, konağa yeni koltuklar, kanepeler, perdeler ve döşemeler alınmıştı.

Kırk sekiz saat sonra vücudumda tuhaf bir kuvvet meydana geldi. Yataktan kalktım. Nekahet dönemimde hareketlerime mani bir durumla karşılaşmadım.

Gece saat beş.

Beni tekrar görmek üzere Mehmet Ali yanıma geldi. Ateşim düşmüş ve doktor çağırmaya gerek duyulmamıştı. Yanımda daha doğrusu karyolanın kenarında elim elleri içinde, gözleri baygın gözlerime çakılı bir halde almış olduğu tavır gerçekten şairaneydi.

Bütün vücudum elektrik akımına kapılmış gibi titremekte, sarsılmakta ve bu sarsıntılar nedeniyle de karyolam sallanmaktaydı.

Mehmet Ali:

-Ne oluyorsunuz?.. dedi. Artık iyileştiniz.

-Hasta mıydım ki, iyi olayım?

Mehmet Ali, bu tuhaf sözümü duymazlığa geldi. Belki de beni hâlâ sayıklıyor zannediyordu.

-İyisiniz... dedi.

Tereddütlü nazarlarla yüzüme bakmaya başladı.

Ben doğruldum.

-Elimi bırakınız... dedim.

-Neden?

-Görmüyor musunuz nasıl sarsılıyorum? Vücudum bu titremeye artık tahammül edemez hale geldi.

Mehmet Ali elimi bıraktı. Benim de titrememe biraz durdu.

-Mehmet Ali... dedim. Öyle zannediyorum ki, düğün hazırlıkları aralıksız devam ediyor.

-Evet.

-Ne kadar da rahat konuşuyorsunuz?

-Bilakis Sadiye. Bunun kabahati sizdedir. Siz odaya girdiğiniz zaman benim doğrudan doğruya evlenmek istemediğimi söylemeliydiniz. Evlilik kararıma dair verdiğiniz sözün karşısında nedense duramadım. Haydi, kalk da bak. Odalar, gelin odası bile hazırlandı.

-Gelin odası ne tarafa hazırlandı?

-Üst katta büyük salonun karşısındaki oda.

-Hayır Mehmet Ali. Odanız mutlaka bahçeye bakıyor olmalı.

-Neden? Hem siz ne diye bu tarzda laflar konuşabiliyorsunuz?

-Muhterem karınızla aranızda elçilik görevi yapıyorum.

-Bir elçilik görevi. Bu ne demek oluyor Sadiye?

-Evet, bir elçi.

Aslında elçilikle sınırlı kalmıyordum. Daha doğrusu büyük bir tehdidin altında kıvranmaktaydım.

Mehmet Ali:

-Yemin ederim ki, bu söylediklerinizden bir şey anlamış değilim.

-Mehmet Ali, siz şimdi bu düğünün olmasına izin verdiniz, değil mi?

-Hayır Sadiye, izin değil. Fakat bu kadar hazırlık yapıldıktan sonra çaresiz babamı da düşünmek zorundayım. Eğer reddedersem babam çok kötü olacak. Belki de yüreğine iner. Şimdiye kadar aşağı yukarı beş yüz liraya yakın masraf etti. O, o kadar seviniyor ki.

Ben bütün bütün doğruldum. Yastığımın altında duran Leyla'nın mektubunu, o meşhur tehditnameyi Mehmet Ali'ye verdim.

-Öyleyse... dedim. Karınızın arzusunu ve düşüncelerini kendiniz takdir ediniz.

Mehmet Ali mektubu okurken ben karyolamın içinde baygınlıklar geçiriyordum. Gözlerim kararmıştı. Her nedense Mehmet Ali'ye istediğim gibi dikkat edemiyordum. Ona doğru bakıyor, mektubu okurken yüzünün aldığı şekli görmek istiyor; fakat, gözlerimin önüne inen siyah bir perdenin yüzünden onu göremiyordum.

Aradan bir müddet geçti. Bir ama gibi elimi Mehmet Ali'ye doğru uzattım.

-Mehmet Ali, halen karşımdasın değil mi?.. dedim.

Gayet titrek bir sesle:

-Evet... dedi. Karşınızdayım. Peki, size ne oluyor Sadiye?

-Ben... Ben hiçbir şey göremiyorum. Gözlerimin önünde siyahlıklar uçuşuyor.

O anda iki elin kollarıma yapıştığını hissettim.

Mehmet Ali beni karyoladan kaldırdı. Kucağına aldı. İki vücudun birbirine temas ettiği sırada sarsılması nasıl tarif edilebilir ki? Beni bir kanepeye uzattı. Biraz sonra Mehmet Ali içine kolonya dökülmüş suyla yüzümü, alnımı yıkadı.

Kolonyalı suyun tesiri ya da Mehmet Ali'nin hararetli elleri gözlerimin önündeki o siyah perdeyi açtı.

Halimde hâlâ bir baygınlık vardı.

Bu sırada Mehmet Ali:

-Sadiye... dedi. Bu mektup size ne zaman geldi?

-Size mektup geldiği gün.

-Neden göstermedin?

-Ben ne yaptığımı biliyor muydum?

-Bu Leyla karım olacak olan kız, değil mi?

-Evet o, ta kendisi.

Mehmet Ali derin düşüncelere daldı. O sırada elinde buruşturmuş olduğu mektubu veya bazı dikkat çekici cümleleri yeniden okuyordu.

-Saka kuşu. Bu ne garip bir şey?.. dedi. Bu kız, bunu nasıl da itiraf edebiliyor?

Biraz daha düşündü. Ellerimi tekrar avuçlarının içine aldı.

-Sadiye... dedi. Sana son bir şey söylemek isterim. Ben senden başka hiçbir kimseyi mümkün değil sevmeyeceğim.

-Bu düğün?

Birdenbire ayağa kalktı.

-Oh!.. dedi. Aklıma geldi. Ben Leyla'nın kusurunu anlamaz bir delikanlı değilim. Ben onu o gece konaktan gayet güzel bir şekilde defederim.

Sonra gözlerimin içine bakarak devam etti.

-Sen ne diyorsun?

-Hiç.

-Ben kararımı verdim Sadiye. Sen müsterih ol.

Mehmet Ali yine ayaklarının ucuna basarak odadan dışarı çıktı. Çıkarken bana doğru dönerek:

-Geceniz hayırlı olsun... dedi. Sen rahat ol.

Mehmet Ali odadan çıktıktan sonra gözlerimin önünde hafif bir şekilde yeniden bir perde oluştu.

Bütün konakta derin bir sessizlik hâkimdi. Ben odamda yapayalnız, tereddütler içinde ve endişeli bir şekilde kalakalmıştım.

Sabah...

Kalplerdeki hüzünlü karanlıkları ortadan kaldıran güneş, ümit bahşeden yüzünü artık göstermişti. O gün öğleye kadar odamda kendi kendime bugüne kadar yaşadıklarımı şöyle bir gözlerimin önünden geçirdim.

Kocam iki üç kere Nurefşan'la hatırımı sordurdu. Öğle yemeğimi yedikten sonra onun odasına gittim.

Gelin hanıma zifaf sabahı için alınan el öpmeliği ve Mehmet Ali tarafından verilecek olan yüzgörümlüğünü gösterdi. Bu altmış liralık el öpmelik ve yüzgörümlüğü, bir saka kuşunun vücudundaki kanla özetlenecek bekâretin mükâfatıydı.

Akşam...

Yine ruhuma bir sıkıntı geldi.

Bugüne kadar Mehmet Ali de kendince bir takım işleri halletmiş, konakta bulunan bütün kanarya ve saka kuşlarını konaktan çıkarmış, hattâ papağanı da komşuya göndermişti. Her ihtimale karşı sekiz gün önce doğurmuş olan Samurun yavrularını da bahçenin öbür yanında bulunan metruk ahıra yollamıştı.

Ben bütün bu olanları duyunca bir türlü kendimi katıla katıla gülmekten alıkoyamadım.

Konağın üst katında iki günden beri çalışmakta olan perdeciler, döşemeciler o gün işlerini bitirmişler; akşam bahşişleriyle gündeliklerini alarak konaktan ayrılmışlardı. Zarafet Kalfa bir tarafta, Nurefşan bir tarafta ihtiyar kocamı sedye sandalyesinin içine koyduk. Ben de yanlarında olduğum halde hep birlikte konağın üst katına çıktık. Kocam her tarafı bir güzel gezdi. Konağın, gelin odalarının ve solonun döşemelerine, dekorasyonuna baktı. Tekrar odasına indirdik. Artık düğüne birkaç gün kalmıştı. O gece Mehmet Ali ne babasına ne de bana hiç görünmedi.

Ertesi sabah konağın önünde iki tane kupa arabası durdu. İçinden Salih Saim, Safer Selim ve eşraftan beylerle Kabil Efendi adındaki haydudun yanı sıra; Sıdıka ve Fahire adındaki iki güzel hanım da inerek, hep birlikte yukarıya çıktılar.

Onlar lâubali bir tavırla odalara girip göz attılar. Hanımlar odalardan birine girip çarşaflarını çıkardıkları sırada; mahallenin imamıyla yine mahalleden beş altı kişi konağa girmişlerdi.

Nikâh...

Artık bu önemli, önemli olduğu kadar da tehlikeli durumun önünde durabilmek mümkün değildi.

Beni en çok endişelendiren şey, Mehmet Ali'nin ortalıkta görünmemesiydi.

Sabahtan beri Mehmet Ali'yi hiçbir yerde bulamıyordum. Konağı ve selamlığı aramakla birlikte, uşağı yakınlardaki berber dükkanlarına koşturdum.

Mehmet Ali bir türlü bulunamıyordu. Nerede olduğu belli değildi. Hattâ onun konaktan çıkmış olduğunu gören bile yoktu.

Bu durum ihtiyar kocam tarafından duyulduğunda, gayet soğukkanlı bir biçimde:

-Zararı yok, biz nikâha başlayalım... demişti.

Safer Selim beni sıkıştırdı.

-Yezit... dedi. Sen Mehmet Ali Beyi mutlaka bir yerlere gönderdin.

Ben de, Mehmet Ali'nin kaybından haberim olmadığını yeminlerle anlatmaya çalıştım. Ancak ne Safer Selim, ne de Salih Saim bana bir türlü inanmadılar.

Benim kalbimi kemiren endişe Mehmet Ali'nin intihar edip etmediğiydi. Ben başka bir şey düşünecek halde değildim.

Konakta bir taraftan şerbetler eziliyor, bir taraftan da nikâha başlamak için faaliyetler sürüyordu. Erkekler ihtiyar kocamın odasında, kadınlar da benim odama çıkan salonda toplanmışlardı.

Konağın önünde bir araba durdu ve arabadan iki meçhul şahıs çıktı.

Bilâhare bunların Mehmet Ali'nin vekilleri olduklarını ve Mehmet Ali'nin de nikâhta hazır bulunmayacağını haber aldık.

Bir saat zarfında nikâh kıyıldı. Şerbetler dağılırken, benim yanımda duran kadınların ağızları kulaklarına varıyordu.

Nikâhtan sonra, Fahire konağın her tarafını gezdi. Nizamına, intizamına baktı. Hizmetçilere bazı emirler yağdırdı. Bu ne büyük bir lâubalilikti.

Erkeklerin kocamla vedalaşıp konaktan ayrıldıkları haberi harem dairesine ulaştığı halde, Sıdıka Hanımla Fahire konakta kalmışlardı. Benim bunların düğün müddetince konakta kalacaklarından haberim yoktu. Kocam beni yanına çağırarak; konakta kalmış olan hanımlara ikramda bulunulması ve onların rahatlarının sağlanması konusunda emirler verdi.

Kocamla görüşüp ondan misafir hanımlara ilişkin bir takım emirler aldıktan sonra hareme döndüğümde, gelin odasına çıkan salonun duvarına Leyla'nın suluboya ile yapılmış büyük bir resminin duvara asılmış olduğunu gördüm. Kocamdan aldığım

emirler gereğince onlara ikramda bulunacak ve evsahipliği yapacak olan bendim. Fakat onlar, konağın sahipleriymiş gibi davranmakta hiç tereddüt etmiyorlardı. Bu ne lâubalilikti.

Yemek vakti gelip de sofraya oturduğumuzda bana:

-Sadiye Hanım. Allah aşkına sıkılmayınız. Buyurunuz, buyurunuz... diyorlardı.

Kocam da onların bu halleri karşısında sıkılmaya başlamıştı.

Fahire bir kuş hafifliğiyle her tarafa koşuyor, düğün hazırlıkları için kendi arzusunca hareket etmekten katiyen çekinmiyordu.

Sıdıka Hanım hem gelinin, hem de damadın kayınvalidesi gibi hareket etmekte bir sakınca görmüyordu.

Kaşlarını rastıkla koyulaştırmış, başına kıymetli saydığı oyalı bir yemeni bağlamış, yemeninin üstüne büyüklü küçüklü elmas iğnecikler takmış takıştırmıştı.

Hava yaz olduğu halde üstüne büyük pamuklu şalı bir hırka gibi geçirmiş, edalı vaziyetiyle salına salına konağın içinde gezinmeye başlamıştı.

Bir gün sonra...

Yarabbi!.. Benim en buhranlı, en müthiş dakikalarım başlamış bulunuyordu. Ne kadar talihsizim.

O gece ve hattâ ondan bir gece evvel ben Mehmet Ali'yi görmemiştim. Düğünden bir gün evvel olan günün gecesinde yemekten sonra Mehmet Ali'nin odasında olduğu haberini aldım. Düğün hakkında biraz görüşmek üzere odasına gittiğimde Mehmet Ali'nin Fahire ile karşılıklı oturduğunu büyük bir utançla gördüm.

Odaya ilk adımımı attığım zaman içeri girmek veyahut da geri dönmek konusunda tereddütlü bir halde kaldığım için Mehmet Ali hemen ayağa kalkarak:

-Sadiye Hanım... Valide... Buyurunuz... diyerek yanıma yaklaşmıştı.

İçeri girdim. Edalı bir tavırla Fahire de ayağa kalktı.

-Konuşmanıza mani olmak istemezdim... dedim.

Fahire lâkayt ve biraz da sinirli bir halde:

-Zararı yok... dedi.

-Hayır, zararı vardır.

-Yok yok.

Ben odada bulunan kanepelerden birisine otururken Fahire bana doğru bakarak:

-Minimini valide... dedi.

Bu sözleri alay veyahut da hakaret. Doğrusunu söylemem gerekirse hangisi olduğunu bir türlü kestiremedim. Belki ikisi de...

Mehmet Ali Bey karşımıza oturdu.

Ben ve Mehmet Ali titriyorduk. Neden?

Fahire:

-Saat başı mı? Neden sustunuz?

Ben derhal:

-Hayır... dedim. Siz söyleyiniz.

-Elmasım, Sadiyeciğim söyleyeyim. Bendeniz Beyefendiye Leyla'nın özelliklerini, güzelliklerini anlatıyorum. Ancak şurası dikkatimi çekti ki; Leyla'nın meziyetleri hakkında siz bugüne kadar beyefendiye aydınlatıcı hiçbir şey anlatmamışsınız.

-Hayır... dedim. Bu sözünüzü reddediyorum. Leyla Hanımın iffeti ve namusu hakkında beyefendiye oldukça malumat verdim.

Mehmet Ali Fahire'ye bakarak:

-Evet... dedi. O konuda Sadiye Hanımı itham etmeyiniz. Söylediler.

-O halde teşekkür ederim. Fakat bir soru sormama müsaade eder misiniz?

Mehmet Ali:

-Hay hay!.. dedi.

-O halde tereddütsüz söyleyeyim. Siz bugüne kadar kimseyi sevdiniz mi?

Mehmet Ali bu sorunun karşısında hayrete düşmüştü. Birdenbire:

-Sevdim... dedi. Birçok genç kızları sevdim.

-Oh!..

-Maksadınızı anlayabilir miyim?

-Hayır. Maksat değil. Ne kadar güzel kızları sevmiş olsanız, yine de Leyla gibi birini sevmediğinize eminim.

-Nasıl bu kadar kesin konuşabiliyorsunuz?

-Çünkü Leyla çok güzeldir. Leyla kadar güzel bir kız hiçbir yerde bulunmaz.

Sonra ben de söze atıldım. Acaba Fahire sözümün içindeki alayı anlayacak mıydı?

-Sizden de güzel midir?

Fahire sustu. Fakat bu suskunluğu ne kadar manidar, ne derece mağrurane idi. Ben titredim.

Mehmet Ali hem beni, hem de Fahire'yi seri birer bakışla süzdükten sonra:

-Güzel kelimesinden siz ne tür bir mana çıkarırsınız Fahire Hanım... dedi.

Fahire:

-Mesela, benim gibi... dedi. Hadsiz hudutsuz güzellik...

-Evet.

Of!.. Mehmet Ali'nin bu "Evet..." deyişi.

Sonra Mehmet Ali sözünün devamını getirdi.

-Güzel olur. Güzel olur da, bir erkek onu mümkün değil sevemez... dedi. Onu da dikkate alırsınız, değil mi?

-Tabiî efendim.

-O halde Leyla Hanımı şimdiden o derece sevip sevemeyeceğimi kestiremem. Beni anlıyorsunuz, değil mi? Kısmet bakalım.

Odanın içinde yeniden can sıkıcı bir sessizlik baş göstermişti.

Ben Mehmet Ali'yi daha fazla meşgul etmiş olmak için:

-Fahire Hanım... dedim. Haydi salona çıkalım. Biz de biraz düğün hakkında görüşürüz. Mehmet Ali Beyin de sanırım kendine göre bir takım meşguliyeti vardır.

Mehmet Ali:

-Estağfurullah!.. demeye kalktı.

Fahire:

-Hay hay!.. dedi. Buyurun hemşire.

Yine garip bir lâubalilik örneği sergileyerek koluma girdi. Beni sürükler gibi odadan dışarı çıkardı. Biz biraz salonda görüştük. Sıdıka Hanım uyumuştu. Fahire de tuhaf bir hal vardı. İçi içine bir türlü sığmıyordu. "Onu da biraz yalnız bırakmak gerek..." diye düşündüm. Fahire Hanımı Nurefşan'a bırakarak odadan dışarı çıktım. Onunla Nurefşan ilgilenecekti.

Bir türlü uyuyamadım.

Mehmet Ali'yle mutlaka sabahtan önce biraz görüşmeli ve düğünle ilgili düşüncelerini öğrenmeliydim.

Odadan çıktığımda konağın içinde derin bir sessizlik hüküm sürüyordu. Salonda karşılıklı işleyen duvar saatlerinin tıkırtılarından başka ses duyulmuyordu. Mehmet Ali'nin odasına yaklaştım. Ancak kapısını nasıl çalacaktım? Görüldüğüm takdirde bu hareketim nasıl değerlendirilirdi? Düğün telaşı olarak algılanması mümkün olabilir düşüncesiyle yavaşça kapıya yaklaştım. Elimi kapının tokmağına götürdüğümde, kapının açık olduğunu gördüm.

Kapı arasında olan iki üç adımlık küçük ve iki tarafında tül perdeler asılı koridora girdiğimde Mehmet Ali ile Fahire'nin yalnız ve birbirlerine çok yakın bir halde âdeta fısıltıyla konuştuklarını gördüm. O anda ne hale gelmiş olduğumu kelimeler anlatmaya yeter mi bilmem? Yalnız kulaklarımda bir uğultu meydana geldi. Gözlerimin bebeklerinde şimşekler çakıyordu.

Beynimin içinde bir şeyler yıkılıyor gibi oldu. Bütün kuvvetimi gözlerime verdim. Mehmet Ali kanepesine oturmuş, Fahire de onun hemen yanındaki kanepede bir bacağını onun kanepesine doğru uzatmıştı. Mehmet Ali henüz soyunmamıştı. Fakat Fahire, tirşe rengini andırır göğsü açık bir dekolte ile idi. Geri döndüm. Şiddetli bir şekilde nefes aldığımdan mı yoksa ayaklarımın çıkardığı sesten mi bilinmez; Mehmet Ali hemen yerinden fırlamış, oda kapısından çıktıktan sonra benim kendi odama

doğru süratle gidişimi görmüş ve sıcacık iki eliyle kollarımdan yakalamıştı. Kısık bir sesle kulağıma:

-Sadiye... dedi. Biraz kendine gel. Ne oldu?

Ben cevap verecek bir halde değildim. Hissettiğim bir şey varsa o da, Mehmet Ali'nin kollarımdan tutmakta olduğu halde beni bir yerlere sürüklemesiydi.

Evet. Ben devamlı olarak bir yerlere sürükleniyordum.

Biraz sonra yatak benzeri yumuşak bir şeyin üstüne düştüm. Yine kulağımın yanında bir ses:

-Sadiye, istirham ederim. Kendine gel... diyordu.

İki üç gün evvelki gibi yüzümü yine kolonyalı su ile yıkadı.

Biraz açıldığım zaman kendi odamda bulunduğumu ve yanımda Mehmet Ali'den başka kimsenin olmadığını anladım.

Mehmet Ali aklımdan geçirdiğim kadar sinirli değildi. Onda her zamankinden çok bir soğukkanlılık gözledim. Acaba Fahire halen onun odasında mıydı? Neredeydi? Onu bir türlü anlayamadım.

Mehmet Ali'ye:

-Ne çabuk... dedim. Fahire'yle ne çabuk da ahbap oldunuz?

Mehmet Ali bu soruma cevap vermedi.

-Sadiye... dedi. Senden rica ediyorum. İyi ol. Bak sana söyleyeceklerim var.

-Neye dair?

-Neden böyle yapıyorsun, Sadiye? Biz birbirimize nasıl söz verdik? Ve bugün sen Fahire'yi de kıskanıyorsun.

-Evet tamamiyle.

-İşte yanlış. Gördün mü? O Fahire ki, senden daha güzel olduğunu büyük bir cesaretle ilan ettiği halde ben onu mümkün değil sevemem.

-Peki, neler konuştunuz? Hattâ vücutlarınız birbirine temas etmiş gibiydi. Fahire neredeyse ağzına girecekti.

-Değil, o da değil. Fahire'yi odama ben davet etmedim, kendisi geldi. Tabiî ki kovamazdım. Konuşmalarımızın özü düğün

ve aşk üzerine oldu. İşte sana itiraf ediyorum. Fakat senin merak edeceğin tarzda değil. Sadiye şuna emin ol ki, ben Leyla'yı geldiği akşam bu konaktan defedeceğim. O zaman bana babam da hak verir, herkes de. Yalnız böyle bir durumun komşularımız üzerinde yaratacağı etkiyi bilemiyorum.

-Ne demek istiyorsun?

-Şey Sadiye. Daha başka şeyler yapmak da aklıma geliyor. Ancak henüz karar veremedim. Sen yarın sabah erkenden bana gel. Seninle derinliğine bu mevzuda konuşalım. Ben o Fahire'den çok şeyler öğreneceğimi sanıyorum. Yine de itiraf etmek isterim ki, Fahire çok müthiş bir kadın veya kız.

-Onun bu saate kadar ne olduğunu anlayamadın mı?

-Hayır, Sadiye. Öyle müthiş bir kadını ben şimdiye kadar hiçbir yerde görmedim, tanımadım. Sen yarın erkenden bana gel. Anladın değil mi?

-Peki.

Mehmet Ali odadan çıktı. Ancak heyecan beni sabaha kadar uyutmadı.

Sabahleyin kocamın uyanıp uyanmamasına hiç de önem vermedim. Giyinir giyinmez doğruca Mehmet Ali'nin odasına gittim.

Oda kapısı alışkanlığının dışında kapalı ve içeriden sürgülüydü.

Yavaşça kapıyı vurdum. Karyoladan biraz kuvvetlice bir ayak sesi aşağıya indi. Bu hiç şüphe yok ki Mehmet Ali'ydi.

Oda kapısını açtıktan sonra bir elini kapının iç tarafına, bir elini de kapının kilidine koymuş vücuduyla kapıdaki aralığı tamamiyle örtmüştü. Gözlerini gözlerime dikti. Halinde tuhaf bir yorgunluk vardı. Gözlerinde hiç uyumamış ya da çok uyumuş olmaktan doğan hafif şişlik görülüyordu.

-Sadiye... dedi. Daha çok erken.

-Öyle kararlaştırmıştık. Bugün artık düğün günü de.

-Öyle ama... Henüz...

-Uyuyamadınız, değil mi?

-Evet.

-Peki. İçeride mahrem birisi varmış gibi neden böyle duruyorsunuz?

-Hiç.

Ben oda kapısından gerisin geriye dönecektim. Oda içinden bir ses... Aman yarabbi!.. Ta kendisi. Fahire'nin sesi. Kulak kesildim.

Fahire Mehmet Ali'ye hitaben:

-Gelsin... dedi. Gelsin.

Mehmet Ali biraz şaşaladı.

Ben de soğukkanlılığımı muhafaza eder bir tavır takınarak:

-Fahire Hanım da uyumamış galiba... dedim.

Mehmet Ali titreyerek bir iki adım geriye çekildi. Âdeta benden kaçmak ve yüzünü bana göstermemek istemişti. Her ihtimale karşı odaya girdim.

Fahire'nin Mehmet Ali'nin odasına yenice gelmiş olduğunu, onun odasında akşamdan görmediğim pelerinden anladım.

Fahire ayağa kalktı.

-Gördünüz mü?.. dedi. Düğün evinde ne kuvvetli faaliyetler hüküm sürüyor?

-Siz... dedim. O faaliyetleri çoktan başlatmışsınız.

Fahire daha lâkayt bir şekilde:

-Evet... dedi. Sevgili damadımız Mehmet Ali Bey henüz uyuyordu. Ben -odanın diğer tarafa açılan kapısını göstererek- bu kapıdan içeriye girdim. Mehmet Ali Beyi rahatsız etmemek için. "Uyumakta olduğunuzu bilemedim..." dedim. Dönüyordum ki, siz teşrif buyurdunuz.

-Peki.

-Yani gideyim mi?

-Siz bilirsiniz?

Fahire pelerinini arkasına yerleştirerek ve ikimize de birer reverans yaparak benim girdiğim kapıdan dışarı çıktı.

Bir müddet arkasından baktım. Öfke ve sinirimden göğsüm şişiyor gibi oluyordu. Fahire uzaklaştıktan sonra karyolasının yanında bir suçlu gibi tuhaf bir şekilde duran Mehmet Ali'ye baktım. Acınması, korunması gereken bir zavallıydı sanki.

-Sanırım bu konuyla ilgili bir açıklama yapmanız gerekiyor... dedim.

Mehmet Ali şaşkın bir yüzle:

-Ne hakkında?.. diyebildi.

-Nasıl ne hakkında?

Elimle oda kapısını göstererek:

-Bu odada bulunan kız... Fahire... dedim. Sizin namusunuzu kirletmek için buraya gelmiş. Üstelik oda kapısı hem kapalı, hem de sürgülü.

Mehmet Ali:

-Sadiye... dedi. Bari sen beni zorlama.

-"Zorlama..." mı?.. Lütfen izah ediniz. Akşamdan alınmış bir karar gereğince sabahleyin erkenden buraya geldim. Böyle bir zamanda emin olunuz... Mehmet Ali Bey, Fahire'yi kesinlikle odanızda göreceğimi ümit etmiyordum.

-Yemin ederim ben çağırmadım. Geldiğini siz de görmüştünüz.

-Ne zaman?

-Akşamdan.

-Ya, demek ki Fahire akşamdan beri odanızda. Ben de sanmıştım ki...

-Ama... İşte... Düğün meseleleri. Benim kadınlara olan ilgim, heveslerimle havadan sudan bir dolu laf kalabalığı işte. Sadiye, şu anda aklım fikrim o kadar karmakarışık ve perişan bir halde ki, bir türlü tarif edemem. Bir şey anlıyorsam...

-Rica ederim Mehmet Ali Bey. Aslına bakarsanız hiçbir şeyden anlamayan benim.

-Gayet basit. Gönlüm Fahire'yi yalnız bırakmak istemiyor.

-Birbirinizi sevdinizse?

-Ah, Sadiye. Bir suçlu gibi sana itiraf etmeliyim. Ben seni sevdim. Senden ayrılmak istemem. Ancak Fahire de güzel ve cazibedar bir kız.

Ben titremeye başlamıştım. Mehmet Ali yanıma geldi. Kollarını omuzlarıma attı.

-Sadiye... dedi. Benim bugünkü halimi görmezliğe gel. Ben seni hayatım pahasına severim ve seviyorum. Ah, Sadiye... O Fahire...

Bu sırada oda kapısı şiddetle açılmıştı. Kapı odanın duvarına kadar dayandığı bir sırada ihtiyar kocamı sedye sandalyesi üzerinde; yanında Zarafet Kalfa, Nurefşan ve Fahire'nin olduğunu hayretle gördüm. İşte o dakikada ben tamamiyle mahvolmuş bulunuyordum.

-Yarabbi!.. dedim.

Ne yaptığımı bilmez bir halde iki adım geri çekildim. Bu sırada Mehmet Ali de hayretle ve nefretle gözlerini kapıya doğru dikmişti. İhtiyar ve kötürüm kocam da gözlerini bana dikmiş. öfkeli bir şekilde:

-Sadiye... dedi. Şimdiden vedalaşıyor musunuz?

Birdenbire:

-Hayır... dedim. Vedalaşmak değil, dertleşiyoruz.

-Neden?.. Neden?..

Kapıya doğru yaklaştım. Fahire'yi göstererek:

-Hanımefendi... dedim. Size gayet namuslu bir gelin hazırlamış da?!.

Fahire:

-Vay, küçük hanım.... dedi. Siz Leyla'yı beğenmiyorsunuz. Keşke onun kadar güzel ve onun kadar da bilgili olsaydınız.

Mehmet Ali:

-Yok yok... dedi. Onun ne güzelliği, ne de bilgisi burada söz konusu olamaz. Ben şimdi annemle başımıza gelen olayları konuşuyordum. Her ikimiz de talihsiz birer vücuduz.

Mehmet Ali'nin bu sözlerine karşılık ihtiyar kocam:

-Ne?.. Ne?.. dedi. Bu nasıl bir sözdür? Anlayamadım. Anlayamadım.

Mehmet Ali:

-Baba rica ederim. Siz bari soğukkanlılığınızı muhafaza ediniz. Bugün Leyla ile düğünümüz olacak. Bendeniz Sadiye validem ile düğüne ait bazı konuları görüşüyoruz.

İhtiyar:

-Peki peki... diyerek sedye sandalyenin iki tarafında bulunan Nurefşan'la Zarafet Kalfaya bakmaya başladığı bir sırada ben:

-Fahire Hanımefendi. Bu garip ziyarete neden mecbur oldunuz... dedim.

Fahire yine lâkayt bir şekilde:

-Hiç... dedi. Büyük beyefendiye garip panoramalar göstermek istedim de.

-Ya?.. O halde yine mağlup oldunuz.

-Neden?

-O garip panoramayı beyefendi görmek isteseydi, gece pekâlâ görebilirdi.

-Ne demek istediniz hemşire?

-Hiç, ne demek isteyeyim. Demek istediğim her şey sizce malumdur. Garip kelimesiyle özetlediğiniz panorama veyahut manzara bir valideyle oğlu arasında cereyan ediyor. Halbuki ihtiyar kocam ne yazık ki, sizin panoramanızı seyredemedi.

Kocamın düşündükleri nedir bilemiyorum; benim söylediklerime hiç itibar etmedi, anlamazlığa geldi.

-Beni götürün. Oh!.. Oh!.. Bu odaların döşemesi iyidir. Oh!.. Oh!.. diyerek oda kapısından uzaklaştı.

Uzaklaşırken ben bütün kuvvetimle Fahire'yi yakasından tutarak içeri çektim. O kadar kuvvetli çekmişim ki, Fahire'nin bluzunun kenarı parmaklarımın içine geçmişti.

Fahire şaşırarak kendisini odanın içinde buldu.

Gözlerimi açmışım.

-Fahire... dedim. Sen deli misin? İhtiyar kocamı buraya kadar getirdin. Ve maksadın...

-Hiç.

-Söyle Fahire.

-Hiç diyorum. Siz Mehmet Ali Beyle meşk halindeydiniz.

-Evet. Ben Mehmet Ali'yi seviyorum.

-Oh! Ben bunu önceden biliyordum zaten.

-O halde?

-Kocanıza da gösterdim.

Fahire sonra Mehmet Ali'ye döndü.

-Beyefendi... dedi. Siz bugün Leyla'yla nikâhlı bulunuyorsunuz. Ne cesaretle validenizi koynunuza alıyorsunuz? İşte benim sizleri hiç olmazsa Leyla gelinceye kadar yalnız bırakmamamın sebebi budur.

Sonra bana döndü.

-Anladınız mı maksadımı, küçük hanım?.. dedi.

-Aaaa!.. Her zaman.

-O halde gayet güzel.

Bu sırada Mehmet Ali taştan yapılmış bir heykel gibi susmaktaydı. Ben Mehmet Ali'ye öfkeli bir çehre ile.

-Beyefendi... dedim. Siz neden susuyorsunuz?

-Ne yapabilirim ki, meydana gelen olaylardan gittikçe hayretim ve nefretim artıyor. Ne yapayım?

-Pekâlâ. O halde sizi yalnız bırakalım. Siz yalnız iffetperver hanımınızın yüzünün güzelliğini düşününüz... dedim.

Yine Fahire'yi aynı suretle bluzunun yakasından tutarak çektim. İkimiz de dışarıya çıktık.

Ben doğruca kocamın odasına gittim.

-Beyefendi... dedim. Size de ne oldu?

-Sizi fena bir vaziyette gördüm.

-Ne fenası? Siz hele yarın geceki halleri görün.

-Ne olacak?

-Size bin köşeden arta kalmış bir gelin gelecek ve tabiî ki Mehmet Ali onu geldiği gibi iade edecek.

-Demek konu komşuya karşı mahvolacağız, öyle mi?

-Ona hiç şüphe yok. Olabilecek müthiş hadiselere dair Mehmet Ali ile görüşüyorduk. Bu bizleri hiç yalnız bırakmayan Fahire kimdir bilir misin? Kim bilir nasıl sözlerle sizin aklınızı çelmiş ve bizim odaya kadar getirmiş.

Kocamın yüzü oldukça tereddütlü bir hal aldı. Bir anda sus pus olmuştu. Başını başka taraflara doğru çevirdi. Arada bir gözlerini gözlerime dikip: "Bakalım bütün bu dediklerin olacak mı?.." diye âdeta sorar gibiydi.

Onu da odasında terkederek dışarı çıktım.

Salona öteden beriden gelen bazı komşular ve misafirlerle beraber Kâmuran'ın da geldiğini gördüm.

Kâmuran gayet garip bir üniforma ile konağa gelmişti. Boynuna beyaz bir mendil bağlamış, eski İngiliz amirallerinin ceketlerine benzer tokalı, tuhaf bir elbise giyinmişti. Beni görünce elimi sıktı. Halimdeki değişikliği ve üzüntüyü anlamış olacak ki, bana yalnızca bir "Bonjur..." diyerek odalardan birisine doğru çekmeye başladı. Kâmuran'la bir odaya kapandık. Birbirimize sarıldık. Kâmuran beni öperken, ben de konakta cereyan etmekte olan hadiseleri anlatmaktaydım.

Kâmuran bana cesaret ve sabır tavsiye etti.

-Haydi... dedi. Giyin. Yarın sabah gelin gelecek.

Gelin... Of!.. Leyla'yı gözümün önüne getirdikçe çıldıracak gibi oluyorum.

O günüm oldukça sakin geçti. Konaktaki herkes düğün hazırlıklarıyla meşgul oluyor, herkes bir işin ucundan yakalamış ortalıklarda koşuşturup duruyordu.

Akşam yemeğinde misafir hanımlar için alınan bira ve şampanya şişeleri açılmaya başlamıştı. Üzüntümü gizlemesi maksadıyla Kâmuran bana üç kadeh şampanya içirmişti.

O açık ve turuncu su ne kadar latif ve keskin. Üç bardak şampanya beni tamamiyle sarhoş etmişti.

Yemekten sonra Fahire, Kâmuran ve batakhaneden gelmiş olan iki köçek kız salonda gülüşmekte, oynaşmaktaydılar. Ben kendimi bir türlü kontrol altına alamıyor, bir türlü zaptedemiyordum. Kocamın odasına girmişim. Oda ve her yer gözlerimin önünde dönüyor dönüyordu.

Kocam sarhoş olduğumu anladı. Sürüklene sürüklene yanıma gelmiş; saçlarımı, yüzümü, göğüslerimi titrek elleriyle okşamakta ve beni sevmekteydi. Fakat ben kendimi birtürlü toplayamıyordum.

O sırada Nurefşan odaya girdi. Beni alıp odama götürdü. Oda kapısını kapattıktan sonra:

-Hanımefendi... dedi. Mehmet Ali Bey size bir mektup gönderdi. Okuyunuz. Çok acele cevap bekliyor.

Elime kâğıdı sıkıştırmıştı. Ben Nurefşan'dan aldığım kâğıdı ellerimin arasında sıkıştırmış olduğum halde bir saat kadar baygın, daha doğrusu sarhoş bir vaziyette karyolamda sızıp kalmıştım.

Aradan bir saat kadar bir zaman geçmiş olmalı ki, kendime geldim. Odadaki lambalar söndürülmüş, konsolun üzerinde duran üç kollu şamdan yakılmıştı.

Şamdanlardan yayılan titrek ışıklar odanın her tarafında oynaşıyordu.

Üstümü başımı kontrol ettiğim zaman, avucumun içinde sıkıştırdığım kâğıt aklıma geldi. Kırışıklıklarını mümkün mertebe düzelterek okumaya başladım.

Suret-i Mektup

Sadiyeciğim;

Şimdi Leyla'dan yeni bir mektup aldım. Çalgı çalmak üzere konağa gelen kızların birisiyle gizlice göndermiş. Sadiye, Leyla her nasılsa seninle aramızda olan ilişkiyi anlamış. Kendi hayatının tarihçesini o kadar acıklı bir lisanla anlatmış ki, mektubunun her satırı beni ağlattı. Sana yemin ederim; şu anda bu mektubu yazarken gözlerim yaşlarla doludur. Meğerse Leyla'da ne kadar hassas bir kalp ve ne sihirli bir kalem varmış.

Zavallı kız. Genç yaşında ne facialara maruz kalmış. Ah Sadiye. Ben öteden beri kimsesiz ve mağdur insanlara pek acırım. İşte Sadiye, sana şimdiden itiraf ediyorum. Ben kalbimde, gözümde Leyla'ya karşı durulmaz, yıkılmaz ve anlatılamaz bir muhabbet beslemeye başladım. Leyla'nın yazdıkları beni şimdiden öylesine etkiledi ki. Leyla cemiyet içindeki yerini o kadar güzel özetlemiş ki, tüylerim ürperdi. O Leyla, şu anda gözlerimin önünde bir insanlık timsali gibi durmaktadır. O, saf ve masum bir melektir. Sadiye, şu anda tereddütler içinde kahrolmaktayım. Öncelikle beni affedecek insan sensin. Leyla'nın mektubunu bir kere de onun salonda asılı duran suluboya tablosunun karşısına geçerek okudum. Ah!.. Sadiye, sen bana acı. Söyle ben ne yapayım? Sadiye, sana karşı olan tüm vaatlerim ve kalbim aynı kuvvet ve hararetle halen ayaktadır. Lâkin... Leyla... Oh!.. O artık benim nikâhlım. Benim haremim. Ve de her şeyimdir. Değil mi, Sadiye?

Bu mektubu aldıktan sonra elindeki bütün işleri bırakarak benim yanıma gel. Seninle mutlak surette görüşmek istiyorum. Görüşelim. Ve ağlayarak o mektubu sana okuyayım. İnanıyorum ki, o zaman sen de Ley!a'ya acıyacak; ona muhabbetle yaklaşacaksın.

Haydi Sadiyeciğim. Elini vicdanının üstüne koy ve kalbine kin, nefret ve düşmanlık daha doğrusu kıskançlık hislerini getirmeden, tarafsız bir şekilde bana cevap ver. Yoksa her tarafı saran ve sarsan kuvvetler, heyecanlar arasında kaybolmak, mahvolmak üzereyim. Böyle bir anda senden destek ve fedakârlık bekliyorum, Sadiye.

Sadece destek ve fedakârlık...

İmza
Mehmet Ali

Mektubu büyük bir dikkat ve nefretle okudum. Bu mektup sanki ilerideki günlerde gelecek olan felâketlerin habercisi gibiydi. O anda bende şampanyanın etkisi falan kalmamıştı. Fikrimi, beynimi velhasıl bütün benliğimi bir ateş çemberi sarmış gibiydi.

Hiddetle karyolamdan fırladım. Doğruca salona çıktım.

Salona bakan odadan hafif bir müzik sesi geliyordu. Odanın kapısına yaklaştım. Başımı tül perdelerin arasından içeri soktum.

Fahire ile Kâmuran aralarına Mehmet Ali'yi almışlardı. O çalgıcı kızlar da karşılarında ellerinde birer ut, utların üst taraflarına birer mendil bağlamışlar; boğuk ve hazin sesler çıkarmakta olan utlara başlarını dayamışlar o güne kadar hiç duymadığım bir şarkıyı çalıp söylüyorlardı.

Meşakkatler meskenim,
Yok başka işim benim,
Dünyada en bedbaht benim,
Dünyada en bikes benim.

Tuhaf ve hazin bir şarkı. Bir müddet dinledim. Fakat, gözlerim ne kadar aykırı şeyler görmekteydi. Fahire ve Kâmuran. Ortalarında Mehmet Ali. Onlar Mehmet Ali'nin baldırlarına temas etmişler, hepsi de sarhoş. Mehmet Ali'nin başından fesi düşmüş. Fahire'nin sarhoşluktan gözleri tuhaf bir hal almış. Kâmuran başını kanepeye dayamış. Sıcak hava ikisinin de bluzlarının düğmelerini açtırmış, göğüsleri âdeta dışarıda. O iki kız

devamlı çalıyor. Utlar benim kalbim gibi boğuk ve hazin feryat ediyor. Soğukkanlılığımı kaybetmenin sırası değildi. Hem artık bu mesele son safhalarını yaşamaya başlamıştı. Üstüme başıma çeki düzen vererek içeriye daldım.

Gerek Mehmet Ali, gerekse diğerleri benim güler bir yüzle içeriye girdiğimi görünce hoş bir çehre ile birdenbire ayağa kalkarak beni karşıladılar.

Fahire:

-Oooo!.. dedi. Şampanya sizi bir güzel uyuttu.

Kâmuran:

-Sadiyeciğim, gel. Bak biz burada kendi kendimize kına gecesi yapıyoruz... dedi.

Çalgıcılar da ben girince mi, nedendir; daha güzel bir hava çalmaya başladılar. Mehmet Ali biraz toparlanmak istedi. Fakat Kâmuran onu kolundan tutarak:

-Rahatınızı bozmayın... dedi. Sadiye Hanım yabancımız değil.

Ben de bir kanepeye oturdum. Gözlerimi tekrar onlara dikerek resmî bir selam verdim. Sonra da Mehmet Ali'ye dönerek, gözlerimle: "Bravo..." gibilerinden bir işaret yaptım.

Mehmet Ali bu işaretimi anladı. Bana açık açık:

-Sadiye... dedi. Sen de bizim mutluluğumuza katıl.

-Peki. Müteşekkir olurum.

Kâmuran:

-Ah, Leyla. Kim bilir belki de şimdi yarınki kocanı düşünüyorsun. Ve kim bilir... Ah!.. Söyleyemeyeceğim. Ah, Leyla, sen de gel. Neredesin Leyla?.. dedi.

Mehmet Ali hiç de anlayamayacağımız bir şekilde içini çekti.

Kına gecesi adını verdikleri bu eğlence gecenin saat dördüne kadar devam etti.

Gecenin dördünden sonra hepimiz yataklarımıza çekildik.

Sabah...

Düğün...

Artık gelin hanım teşrif edecekti.

Sabah...

Yine sabah oldu. Güneş bulutların içine gömülmüştü. Akşamdan beri devam eden sıcaklık o günkü yağmura yine galip gelecekti. Hava devamlı olarak şekilden şekile giriyordu.

Herkes hazırlandı. Konağın içi pür neşe. Herkes gelin hanımı bekliyor.

Gelin...

Sabahın erken saatlerinde arkadaşları Mehmet Ali'yi almışlar, yanlarında o melun Kabil Bey (!) oldukları halde gezmeye çıkmışlardı.

Saat üçe doğru damat bey yani oğlum (!) Mehmet Ali gelecek, gelin, arabalarla konağa geldiğinde onu koltuğuna oturtacaktı.

Saat üçe doğru Mehmet Ali sırtında yeni yaptırdığı takım elbiseyi giymiş, sol göğsüne annesinden kalan madalyayı ve yakasına bir de beyaz rozet takmıştı. Tıraş olmuş ve başına oldukça siyah bir fes geçirmişti. Kaşlarının üstüne yıkılmış olan fesi... Aman yarabbi! O ne güzellik.

Bir müddet sonra konağın önünde sıra ile beş araba durdu. İlk arabanın perdeleri kapanmıştı. İçinde gelin hanım bulunuyordu. O sırada konakta ben kayınvalide, kocam da kayınpeder olarak vazifelerimizi çaresiz yerine getirdik.

Yirmi beş yaşındaki oğlumla, yirmi sekiz yaşındaki gelinimin işlerini dört başı mamur bir şekilde yapmak, takip etmek; on dört yaşındaki kayınvalidelerine yani bana nasip olmuştu.

Gelin kapıda duran kapalı pencereli kupa arabasından aşağıya inmeden konağın kapısıyla arabanın arasına çarşaflar gerildi. Arabacı âdeti olduğu üzere başını sokak tarafına doğru döndürdü.

Leyla, kendisine mahsus mağrur bir tavırla konağa girdi. Beline şal bağlamak gibi işleri de yapıldıktan sonra Mehmet Ali titreyerek gelinin yanına sokuldu. Ve ben... Yarabbi!..

Merdivenlerden yukarı sofaya kadar birikmiş olan kadın kitlesi arasından gelinim Leyla oğlumun kolunda olduğu halde yukarıya çıktılar.

"Maşallah... Kırk bir buçuk kere Maşallah..." gibi garip sözler; ince, kalın, yapışak, türlü türlü sesler, sedalar arasında gelin hanım koltuğuna saygıyla oturtulmuştu.

Tuhaf ve garip bir hal. Mehmet Ali tam on beş dakika kadar içeride kaldı. Kadınlar artık fevkalâde sabırsızlanmışlardı. Bir çokları da ellerini açmışlar, gözlerini yere dikmişler; serpilecek paraları kapmak için garip bir sabırsızlık örneği göstermekteydiler. On beş dakika sonra Mehmet Ali nihayet odadan çıkmıştı. İki tarafına da para serpmeye başladı. Hem sıkılıyor, hem de kadınlara omuz vura vura aşağıya doğru ilerliyordu.

Civarımızda bulunan Nurettin Paşa merhumun emaneten getirttiğimiz haremağası da geçici olarak damat beye tahsis edilmişti. O haremağası, güya Mehmet Ali'yi koruyacak, onu salimen aşağıya indirecekti. Halbuki, kadınlar yerlere serpilen paraları toplamak telaşı ile çırpınmakta, bu sırada haremağası da o kadın seli arasında güçlükle yürüyebilmekteydi.

Nihayet Mehmet Ali güçlükle aşağıya inebilmişti.

Arkadaşları bu sefer Mehmet Ali'yi daha uzun bir seyahate çıkardılar. Ben doğruca gelin odasına girdim. Leyla köşede çok tuhaf bir azametle oturmaktaydı. Yanına gittim. Bazı kadınlar benim kayınvalide olduğumu anlamış olmalılar ki:

-Maşallah!.. Ne kadar da genç bir kayınvalide. Maşallah!.. Piliç gibi... diyorlardı.

O kalabalığın arasında Leyla'ya sokularak:

-Leyla... dedim. Nasıl oğlumu beğendin mi?

Leyla bana doğru biraz eğilerek:

-Sadiye... dedi. Merak etme, ben erkekleri beğenmem.

-Nasıl?

-Fazla sorma. İşte o kadar. Sen bana kuşu falan hazırladın ya?

-Allah senin müstahakını versin Leyla. Şimdi sus, akşama görüşürüz.

Yine kulağıma eğildi.

-Sadiye... dedi. Birkaç şişe de şampanya hazırla.

-Peki, sus.

Leyla'nın bu deliliği beni bütün bütün şaşırttı.

Yarabbi! Hayret ve üzüntümden ne yapacağımı bilemiyordum.

Leyla'nın etrafını bazı kadınlar çevrelediler. Artık yavaş yavaş konağa gelin bakmaya geliyorlardı. Ben yemeğini vermek üzere ihtiyar kocamın odasına gittim.

Ağzı açık, sırıtkan bir halde:

-Sadiye... dedi. Gelin hanım nasıl? Resimdeki kadar güzel mi?

-Evet... dedim. Çok güzel, güzel olduğu kadar da terbiyeli.

-Oh!.. Oh!.. Oğlum mesut olacak, değil mi Sadiye?

-Elbette.

İhtiyar kocam o gün sevinçle lüzumundan fazla tıkındı. Birkaç kere uyarmak zorunda kaldığım halde o yine: "Oğlumun Pilavı, oğlumun zerdesi..." diye çalakaşık tabaklara saldırdı.

Öğleden sonraya kadar kocamla meşgul oldum. Sonra tekrar gelin odasına gittim.

Odalar, salon ve her taraf arı kovanı gibi devamlı dolup boşalıyordu. Çeşit çeşit kadınlar geliyor, dırlanarak mırlanarak dışarı çıkıyorlardı.

Muhterem gelin hanımın oturduğu odaya gittiğim zaman öğle olmuş, odanın yanındaki küçük odada gelin hanım için gümüş tepsiyle yemek getirilmişti.

Kâmuran ve Fahire'yi yan yana görünce yanlarına gittim ve hemen onlara katıldım.

Leyla ile arkadaşları biraz ayağa kalkmak istediler. Derhal yanlarına oturarak onların kalkmalarını engellemek istemiştim.

Leyla'nın gözlerinin içine bakarak:

-Nasıl?.. dedim. Beyin iyi ve güzel ya?

-O yönüne hiç dikkat etmedim... dedi.

Bu sırada Kâmuran'ın biraz buruşuk bir çehre ile kendi kendine:

-Erkek budalası!.. gibi bir şeyler söylediğini işittim.

Kâmuran'a bakarak:

-Kâmuran... dedim. Sen niçin böyle şeyler söylüyorsun?

-Neden Sadiye?

-Bir geline, kocasını beğenip beğenmediğini sormak terbiyesizlik midir?

-Hayır. Fakat Leyla, öyle erkek merkek isteyecek halde değildir.

-O halde niçin kocaya varıyor?

O sırada Fahire gözlerini kırparak:

-Ben diyorum ya... dedi. Bu kız aptal. Hâlâ koyduğumuz yerde otluyor.

-Demek ki ben keçiyim Fahire.

-Daha beter Sadiyeciğim, daha beter. Keşke keçi olsanız. Keçi olsanız para edersiniz. Keçinin pöstekisine kadar her şeyinden istifade edilir.

-Rica ederim Fahire, bu kadar da hakarete tahammül edemem. Tahammül edemez olduğumu da zannederim iyi bilirsiniz.

-Ay, bilmiyordum. Neyse öğrenmiş oldum.

Kâmuran sözünü bitirdikten sonra bir müddet beni süzdü. Manalı manalı bana tuhaf nazarlar atfetti.

-Sadiyeciğim... dedi. Sen bizim maksadımızı halen anlayamadın değil mi?

-Hayır, öyle değil. Maksat başka.

-Nasıl başka, rica ederim.

Leyla'nın yüzü biraz kızarmış olduğu halde:

-Sadiye... dedi. Benimle ilgili bir takım konulara karışmaktan sizi men ederim.

-O halde odanızı terk edeyim.

-Gerek yok sen benim dediklerimi hazırla, o kadar.

Son kelimeyi Leyla o derece vakurane söylemişti ki, öfke ve heyecandan titreyerek:

-Peki... dedim. Ne yaparsanız yapınız.

Necile buraya geldiği zaman biraz dinlenmek lüzumunu hissetmişti. Gözlerinin kararmasından beyni sersem gibi olmuştu.

Artemisya'dan biraz su istedi.

Bir köşede Servet-i Fünun cildini karıştırmakta olan Artemisya hemen yerinden kalkarak Necile'ye bir bardak su verdi.

Necile suyu içtikten sonra Artemisya:

-Necileciğim... dedi. Kaç saattir okuyorsun, şimdiye kadar okuduklarından ne anladın?

-Şimdiye kadar takip ettiğim o insanların özel hayatlarını tabiî.

-Devam edecek misin?

-Biraz daha.

Artemisya siyah gözlerini resimlere dikmişti. Necile de altıncı kâğıdı okumaya başlamıştı bile...

Altıncı Kâğıt

Güvey yemeği yeniyor. İmam, muhtar ve mahallenin eşrafı beyin odasına kurulan sofrada yemek yiyorlar.

Ben Leyla'nın yanındayım. Leyla'yı hava almak için bir üst kata çıkardık. Benden kuşları istedi. Ama yok...

Yarabbi, Leyla ne kadar da kızdı. Sonra Fahire ona her nedense bir iskete kuşu getirmiş. Artık ben bu konudaki hizmetten kurtulmuş bulunuyordum.

Namaz...

Yatsı namazı selamlık tarafında kılındı ve damat içeriye girdi.

Niçin kalbim bu kadar çarpıyor. Fakat halimde bir yumuşama ve sükûnet var.

Mehmet Ali artık içeride...

Kâmuran, Fahire ve diğer kızlar hepsi salonda. Ben gelin odasına bitişik odadaki yüklüğün içine girdim. Yüklük tahtalarının arasındaki o minicik delikten odanın içini çok iyi görebiliyorum. Mehmet Ali bir iki kere yattı kalktı. Ayşe Hanım seccadeyi topladı. Biraz sonra bir şerbet getirdi. Leyla bardağı alarak Mehmet Ali'ye verdi.

Selam...

Of... Mehmet Ali birden selam vererek Leyla'nın elinden şarap bardağını kavradı. İki üç yudum kadar içti. Bilâhare kendisi de hemen fırlayarak tepsideki bardağı kavradığı gibi aynı şekilde bardağı Leyla'ya verdi. Leyla da bir iki kere eğilerek Mehmet Ali'yi selamladıktan sonra bardaktan bir iki yudum kadar içti.

Ayşe Hânım dışarıya çıktı.

Yalnızlar...

Evet, artık odada ikisinden başka kimse yok.

İkisi de coşkulu. Mehmet Ali titriyor. Rengi biraz uçmuş gibi. Fakat Leyla son derece lâkayt. Ah, o alçak vicdanlı kadın kimbilir o dakikaya kadar ne kadar erkek görmüş ve ne kadar erkeği iğfal etmişti.

Karşısında mahcup bir halde rengini kaçırmış, hareketlerini şaşırmış olan Mehmet Ali'nin hareketlerini kontrol ediyor, bakışlarıyla onu eziyordu. Nihayet Mehmet Ali biraz daha yanına sokuldu.

-Elmasım... dedi. Güzelliğinizi seyretmeye izin diliyorum. İzin değil merhamet diliyorum.

Oh!.. Mehmet Ali, ne kadar tuhaf bir şekilde dil dökmeye başladı.

Büyük bir heyecanla Leyla'nın dudaklarına yaklaşıyor, güya ondan merhamet ve mürüvvet dileniyordu. Nihayet biraz evvel çıkarmış olduğu pardösüsünü almak üzere ayağa kalktı. Pardösüyü odanın kapısı yanında bulunan bir kanepenin üzerine sermişti. Pardösüyü alıp yan cebinden Leyla için aldığı yüzgörüm-

lüğünü çıkardı. İstirhamlar eşliğinde yüzgörümlüğünü Leyla'ya uzattı. Leyla bu hediyeyi kabul etmişti. Ondan sonra da duvak açılmış ve Leyla'nın oldukça güzel olan çehresi ortaya çıkmıştı.

O anda Mehmet Ali kendini tutamadı. Hemen Leyla'ya yanaşarak, yanağındaki gamzenin üzerine dudaklarını yapıştırdı.

Olduğum yerde bayılacağım.

Yarabbi, ne kadar bahtsızım.

Bu durumda Leyla'nın üzerine bir kibir, bir gurur gelmişti sanki. Artık kendisini damla damla, dirhem dirhem satmaya başlamıştı.

Mehmet Ali:

-Elmasım... dedi. Göndermiş olduğunuz mektup beni ne kadar etkiledi bilemezsiniz. Her düğünde olduğu gibi bizim düğünümüz için de garip söylentilerin ortaya atılması tabiîdir, değil mi? Fakat bu söylentilere inanmadığıma emin olabilirsiniz. O günlerde hislerinizin ve vicdanınızın tercümanı olan mektubunuz beni nasıl rahatlattı, nasıl etkiledi bilemezsiniz. Saatlerce odama kapanıp tek başıma ağladım. İşte o andan beri siz benim nazarımda melekten başka bir şey değilsiniz.

-Estağfurullah, efendim. Sadece cariyenizim.

-Aman, ayağınızı öpeyim. Yalnız sizden bir şey rica edeceğim. Bundan sonra bana: "Köle!.." diye hitap ediniz.

Ah, Mehmet Ali. Ne kadar zayıf bir kalbe sahip delikanlıymış.

Ömrüm boyunca o dakikaya kadar beni hayrete düşüren başka bir an olmadı, olamaz da. Yüklüğün içinde, o karanlık hücrede vücudum terliyor, daha doğrusu terler vücudumdan dışarıya fışkırıyordu.

Bir ateş kitlesi içindeymişim de, o kitle beynimden ayaklarıma beni yakıp kavuruyordu.

Yavaşça el yordamıyla o karanlık hücreden odanın içine çıktım.

Sanırım biraz hava almak ihtiyacı beni pencerenin önüne attı. Hava gündüzden beri yağmurlu, fakat son derece sıcaktı.

Biraz pencerenin önünde durmakla kendime gelmiş olmalıyım ki, odadan dışarıya çıktım. Salonun penceresi önünde birbirlerine oldukça yakın oturmakta olan Kâmuran ve Fahire'ye bakmaya, onlarla konuşmaya gerek görmeden kendi odama gittim. Kocam akşamdan yediği pilav ve zerdenin etkisiyle yine mide ağrıları çekiyordu.

Nurefşan, daha önce kır bıyıklı bir doktorun tarif ettiği gibi kocamın karnını ovalıyordu.

Yanlarına gittim. Bereket versin kocam halimi anlayacak durumda değildi.

Konsoldan onun karbonatını çıkardım. Fakat bardağa koyup setliç yapacak durumda değildim. Kapısı daima açık olarak duran odama gittim. Karyolamın üzerindeki incili yorganı kaldırmaya lüzum bile görmeden, üstüne boylu boyunca uzandım. Karyola ve odanın içi ateş gibiydi. Nurefşan'a sağdaki tek kanatlı pencereyi açmasını söylemek istiyordum. Fakat bir türlü sesim çıkmıyordu.

Müthiş ve boğucu bir çarpıntı içinde bir iki saat kadar yattım. Vücudumda kan dolaşımı normal seyrini kaybetmiş olmalı ki, birdenbire üzerime bir titreme geldi.

Hem titrer derecede üşüyor, hem de elimi vücudumda gezdirdiğim zaman vücudumun ateşler içinde yandığını hissediyordum.

Gece

Uyandığımda biraz kendime gelmiştim.

İhtiyar ve kötürüm kocamın odasındaki kandil yanıyor, kocam her zamanki gibi: "Puf!.. Puf!.." sesleri çıkararak horluyordu.

Benim odamda da idare lambası yerine kullandığım küçük şamdan yakılmış, üzerindeki mum da bir parmak kadar kalmış, ufalmıştı.

Nurefşan odasına giderken ince yorganımı üstüme örtmüş olmalı ki, yorganın altında su içinde kalmışım.

Birdenbire silkinerek kalktım. Saate bakmayı unutmuşum. Gece yarısını bayağı geçmiş olmalı. Çünkü o saatlerde benim mumum bir parmak kadar kalır; aşağı yukarı yirmi dakika sonra da sönerdi.

Biraz daha kalınca olan bluzumu üzerime giyindim.

Yavaş yavaş ve bir hırsız gibi odamdan dışarıya çıktım. Salondaki lambaların sadece birisi yanmaktaydı. Yenge olan Ayşe Hanım da salonun bir köşesinde uyuyakalmıştı. Fakat inceden inceye bir yerlerden sesler işitiliyordu. "Mutlaka..." dedim: "Kâmuran ve Fahire odalardan birinde ve halen uyumamışlar..."

Bütün gücümü toplayarak yine o küçük odanın yüklüğüne gittim.

Gözlerimi yüklüğün aralığına yerleştirdiğim zaman odanın ortasına bir masanın getirtilmiş olduğunu gördüm. Kâmuran, Fahire, Leyla ve Mehmet Ali masanın etrafında şampanya içmekte ve bir umumhane âlemi tarzında toplantıları devam etmekteydi.

Fahire ve Kabil'in tayfasının sözleri, gelin odasında bir işret meclisinin devam etmekte olduğunun en açık deliliydi.

Hayretler içindeydim.

Hele Mehmet Ali. Tam manasıyla sarhoş olmuş, billur gibi güzel üç büyücü kadının arasında kendini tam manasıyla kaybetmişti. Dişlerimi sıkarak yirmi dakika kadar orada durup onları seyrettim.

Bu yirmi dakikalık zaman zarfında Kâmuran, Fahire ve Leyla türlü türlü sözlerle Mehmet Ali'yi galeyana getiriyorlardı. Gelin de dahil olmak üzere hepsinin vücutları ancak: "Çıplak..." kelimesiyle tarif edilebilirdi.

Leyla'yı belli ki akşamdan soymuşlardı. Ona yatakta giymesi gereken tülleri giydirmişlerdi. Bu tüllerin altındaki pembe ve güzel teni benim olduğum yerden bile pekâlâ fark edilebiliyordu.

Biraz sonra Mehmet Ali artık son haddine gelmiş olmalı ki, oturduğu kanepenin arkasına doğru kaykılmaya başladı.

Kâmuran ile Leyla Mehmet Ali'yi tutarak yatak odasına götürdükleri zaman ben çıldıracak gibi olmuştum. Leyla bir artist tavrıyla hemen masanın yanına koştu. Fahire'nin bir yerlerde saklamış olduğu küçük iskete kuşu ayaklarını kanatlarını oynatarak Fahire'nin elinden Leyla'nın eline geçti. Kuşun ayakları büyük bir ihtimalle iplikle bağlanmıştı.

Leyla onu da aldıktan sonra benim bulunduğum yerden görünmeyen yatak odasına doğru koştu.

Bu sırada masanın üzerinde yanmakta olan lambaları alan Fahire ve Kâmuran hemen dışarıya çıktılar.

Ve ben...

Yarabbi!.. Bir deli sarhoş gibi... Yine yüklükten dışarıya çıktım. Gece her taraf karanlık. Artık salondaki lamba da söndürülmüş, her taraf acı bir karanlığın koynuna bırakılmıştı.

O talihsiz gecenin bitmesini sağlayacak olan güneş Leyla'ya çok nezih bir bekâret hazırlayacaktı. Mehmet Ali de görünüşte son derece güzel, hakikatte bir yılan kadar soğuk Leyla'yı doğan güneşle birlikte karılık şerefine eriştirmeye nail olacaktı.

Yarabbi!... Ben ne kadar da bahtsızmışım.

Ölüm halinde idim. Dizlerimde hiç mi hiç derman kalmamıştı. Etrafa tutunarak güçlükle odama kadar gidebildim.

Sabahleyin gelinle damat arasıda cereyan edecek hadiseyi beklemeye başladım.

Yattığım yerde titriyordum. Eminim yine uyuyamayacaktım. Artık benim gecelerim felâketten başka bir şey olamazdı.

Bir günden beri devam etmekte olan yaz yağmuru sabaha karşı dinmiş, ortalık kurumuş; tanyeri kızıllıklarıyla görünmeye başlamıştı.

Bir cesetten başka bir şeye benzetemediğim vücudumda bulabildiğim hafif bir kuvvetle ayağa kalktım. Pencerenin kenarında bir müddet şafağın söküşünü seyrettim.

Fakat düşünüyordum.

Garip ve aynı zamanda hazin bir düşünce beynimi devamlı meşgul ediyordu.

Diyordum ki: "Şimdi gelin odasından bir gürültü kopacak..."

Gözkapaklarım, üzerlerine kurşun dökülmüş gibi yeniden ağırlaşmaya başladı. Yatağıma yönelip başımı yastığıma koyar koymaz kâbus çoktan başlamıştı.

"Mehmet Ali eline iskete kuşunun cesedini almış, konaktakileri yanına toplamış, haysiyet ve namusuna sürülen lekeyi; o küçük isketenin birkaç damladan ibaret olan masum kanını dava ediyordu. Babasını çağırmış. Kocam sedye sandalyesiyle salona çıkarılmış ve konaktaki herkes uyandırılmıştı. Gelin ağlıyor, fakat ne kadar sahte bir ağlama. Ben duruma müdahale ediyordum. Kâmuran'a, Fahire'ye ve Mehmet Ali'ye acı sözler söylüyordum.

Ortalıkta hafif bir karanlık vardı. Konakta derin bir sessizlik hüküm sürüyordu. Ben bir şeyler aranmaya başladım. Ne aradığımdan haberim yoktu. Pencereden dışarıya bakıyordum. Bahçede havuzun kenarında başı kesik bir kuş. Kimseye hissettirmeden oradan ayrılıp yüklüğe koşuyordum. Yüklüğün aralığına gözümü dayıyordum. İçerisi karanlıktı. Odanın içi görünmüyor, fakat fısıltı halinde sesler duyuyor, hırçınlaşıyordum.

Yine sular içinde yataktan fırlayarak kalktım."

Kocamın odasına koştum. O da uyanmış ve beni bekler gibi oda kapısına bakıyordu.

-Beyefendi... dedim. Erken uyanmışsınız.

Kocam ağzını açe açe cevap verdi.

-Haaa!.. dedi. Şimdi uyandım.

-Evet.

-Uykunuz ne kadar ağır.

-Neden beyefendi?

-Yedi sekiz defa seslendim.

-Duymadım.

-Peki, benim abdest ibriğimi getiriniz.

Akşamdan hazır duran abdest ibriği ve leğenle birlikte yanına gittim.

Kocam dikkatli dikkatli gözlerimin içine bakarak:

-Sadiye... dedi. Sana bir şey soracağım.

-Buyurun.

-Yalnız, ağız kalabalığına getirme. Ne sorduysam, gayet doğru bir şekilde cevap vereceksin.

-Peki.

-Ben sende birkaç günden beri garip bir telaş görüyorum. Bu düğün meselesi çıktığından beri sen başkalaştın.

-Olabilir... dedim. Mutlaka bir sebebi vardır.

Kocam bu sözlerime biraz kızdı. Zaten ihtiyarlık nedeniyle sabahları uyandığı zaman çok asabi oluyordu.

-Ne demek?.. dedi. Bu ne biçim lakırdı. Ne gibi bir sebep olabilir, izah et bakalım.

-İzah edilecek derecede önemli bir şey değildir, efendim.

-O halde?..

-Efendim, Mehmet Ali Beyin aldığı kızdan daha iyi bir kız bulunabilirdi. Ben o kızı almasını istemiyordum.

-Hah şöyle. Demek kıskançlık.

-Rica ederim beyefendi, bendenize hakaret etmiş oluyorsunuz.

-Hakaret mi? Sen benim oğlumun almış olduğu kıza nasıl karışırsın?

-Validesi değil miyim?

Zevcim başını öte tarafa çevirdi. Hiddetli hiddetli gülerek:

-Hıh!.. "Validesi değil miyim?.." diyerek benim sözlerimi tekrar etti.

Sonra birdenbire yüzüme bakarak:

-Sadiye... dedi. Sen artık çok oluyorsun. Namusunla oturacaksan otur, yoksa...

Kocam iyice öfkelenmişti. Ben de onun yanında durmak istemiyordum.

Hemen odadan dışarıya çıktım.

Şafağın kızıllığı pembeden beyaza dönmekteydi. Merdivenlerden aşağıya seslendim.

-Nurefşan!

Biraz sonra Nurefşan sersem bir halde yukarıya çıktı. Önümde saygıyla eğildiği sırada:

-Haydi... dedim. Beyefendiye bak.

Salına salına odama girdim. Üç çeyrek saat kadar koltuğumda gömülü bir vaziyette oturmuşum. Geçen bu sürenin sonunda Kâmuran yanıma geldi.

-Sadiye... dedi. Kayınvalideler bu saatlere kadar uyurlar mı? Bak, çarşafı getirdim.

Şaşırarak ayağa kalktım.

Fahire Kâmuran'ın arkasına gizlenmişti. Onun arkasında Ayşe Hanım elinde iskete kuşunun masum kanıyla lekelenmiş çarşafı tutuyordu.

Ben:

-Bana göstermeye gerek yoktur... dedim. Babasına gösterin yeter.

-A!.. Aaaa!...

Ayşe Hanım, hemen beyin odasından içeriye daldı.

Ben yalnız dışarıdan kocamın:

-Maşallah!.. Maşallah... dediğini duyduğum bir sırada:

-Fahire... dedim. Bu gösteriyi yapmaktaki sebebiniz nedir?

Fahire:

-Aaaa!.. Sadiye, sen deli mi oldun?.. diye cevap verdi.

Kâmuran elimden tuttu. Gelin ile damadın odasına doğru beni âdeta sürüklemekteydi. Baktım oda kapıları ardına kadar açık ve içeride kimse yok.

Fahire:

-Aşağıya indiler... dedi ve konağın hizasında tüten külhanın bacasını gösterdi.

Çalgı için getirilmiş kızlar odayı düzenlemekte ve Mehmet Ali'nin giysilerinin olduğu bohçayı hazırlamaktaydılar.

Artık benim her şeyden ziyade susmam ve sabretmem gerekiyordu.

İçim fevkalâde mahzun bir haldeydi. Hayatım, ideallerim kemirilmekteydi. Ben de paça gününe mahsus diktirdiğim giysilerimi giyindim.

Salona indiğimde doğruca Fahire'nin odasına gittim. O anı mümkün değil unutamam. Gelin hanımla Mehmet Ali Bey hamamdan çıkmışlar, kol kola odaya daldılar. İlk önce kayınvalide sıfatıyla benim ellerimi öptüler.

Mehmet Ali'nin eli ve dudakları her zamanki sıcaklığında değildi. Halinde bir mahcubiyet vardı. Gelin hanımsa her zamanki gibi daha serbest ve oynaktı.

İhtiyar kocamın gelin ve damada mahsus kayınvalide hediyesi olarak hazırlattığı hediyeleri Nurefşan'la getirttim.

Birisini Leyla'nın göğsüne takıp, diğerini Mehmet Ali'nin cebine koydum. Ve:

-Allah mesut etsin... dedim.

Odama döndükten biraz sonra ayrıca el öpmek bahanesiyle Mehmet Ali yanıma geldi. Gözlerimin içine bakmakta ve titremekteydi.

-Sadiye Hanım... dedi. Beni affet.

-Neden Mehmet Ali? Bir kabahat mi işlediniz?

-Evet, sence bir kabahat işledim.

-Aslında iyilik ettiniz. Öksüz, kimsesiz bir kadın yahut kızı aldınız, kabul ettiniz. Bir bakıma insanlığa hizmet etmiş oldunuz.

-Evet Sadiye. Kalbim şimdi sevinçle çarpıyor.

-Pekâlâ Mehmet Ali. Aynı zamanda gelini de beğendin değil mi?

-Evet Sadiye, pek güzel. Sen de hep söylersin ya.

-Namusu ve terbiyesi yerinde.

-Evet Sadiye, sana da gösterdiler.

-Evet, gördüm.

Ben mahzun ve düşüncelere dalmış bir vaziyette önüme baktığım sırada Mehmet Ali bana doğru ilerledi. Ellerini omuzlarıma atarak:

-Sadiye... dedi. Kalbim senden vazgeçti dersen, işte o zaman mahzun olurum. Emin ol Sadiye, ben seni mümkün değil unutamam. Seni Leyla'lara falan da değişmem.

Ben Mehmet Ali'nin ellerinden silkinerek uzaklaşmak istediğim sırada kocam sürünerek gelmiş, bizi bu durumda görmüştü. Mehmet Ali ve ben hayretler içinde oda kapısına doğru baktığımız sırada onun hiddetli ve tiz sesi ikimizi de ikaz etti.

Kocam:

-Sadiye... dedi. Bunu da inkâr edemezsin ya.

Ben şaşırmıştım. Kocam Mehmet Ali'ye dönerek:

-Haydi... dedi. Çık dışarı! Çapkın seni.

Bana da:

-Sen de hazırlan.

-Beyefendi... dedim. Meseleyi anlamadan niçin hiddetleniyorsunuz?

Kocam başını öbür tarafa çevirerek:

-Ört başını... dedi. Ört! Bundan sonra bana namahremsin.

Derhal odama döndüm.

Bu sırada Ayşe Hanım ile Fahire, beyin üstüne gelmişlerdi.

Bey onlara:

-Sadiye'yi boşadım. Hemen şimdi geldiği yere gönderiniz... dedi.

Kâmuran da, sonradan anladığım kadarıyla bu duruma itiraz etmek istemiş, lâkin ihtiyarın hiddeti fena bir noktaya gelmiş olduğundan fazlaca üstüne varamamış. O telaşla Kâmuran yanıma geldi. Nedendir bilemiyorum gözleri yaşarmıştı.

-Sadiye... dedi. Beyefendinin ağzından yemin çıktı. Haydi hazırlan.

-Nereye gideceğim?

-Bize gidersin.

Kâmuran'ın "Bize..." tâbirinden kastı, o bilinen batakhaneydi. Çaresiz hazırlandım. Bilmiyorum ama o derece üzgün değildim. Damat Beyi gezdirmek için konağa gelmiş olan Kabil, Safer Selim ve iki arkadaşı meseleyi öğrenince benim için araba getirmişler. Yarım saat sonra yanımda Kabil Efendi olduğu halde konaktan ayrıldım. Konaktan çıkıncaya kadar hiçbir üzüntü duymadığım halde, araba hareket ettikten sonra hüngür hüngür ağlamaya başladım.

Kabil benim gönlümü alır bir dille:

-Sadiye, üzülme... diyordu. Ben seni daha iyi, daha zengin birine vereceğim.

Demek ben de ayıpladığım, nefret ettiğim arkadaşlarım gibi senede birkaç koca değiştirecektim.

Oğlumun paça gününde konaktan kovuldum. Aşağı yukarı bir saatlik bir yolculuktan sonra bizim batakhaneye geldik. Kabil beni bir odaya çıkardı.

-Sadiye... dedi. İki üç hafta kadar benim haremimsin. Sonra da seni gayet zengin bir konağa gelin vereceğim.

Konaktaki ilk günümde Kabil'in vahşi muameleleri beni o üzüntülerimin arasında ölüm derecesinde hasta etmişti.

Yaşamak ne kadar zorlaştı.

İntihar... Oh!.. Ne güzel...

Bu kadar talihsizliği yaratan kuvvet, insanlara kendilerini öldürmek için neden yetki vermez bilmem ki?

Ama ben bu hususta kararımı vermiştim. Böyle ümitsiz ve talihsiz olarak yaşamaktansa intiharı düşünmek insanı rahatlatıyor.

Üç gece sonra Fahire geldi. Başıma gelen felâketten oldukça memnun görünüyordu. Bana:

-Sadiye... dedi. Sana ne kadar söylense faydasız. Sen bir yerlere gidince kendini bütün bütün unutuyorsun. Bak kocan seni ikinci defa Mehmet Ali'yle omuz omuza yakalamış.

Ben ağlamaktaydım. Fahire bir kez daha yüzüme baktı.

-Niçin ağlıyorsun?.. dedi. Karşımda külkedisi gibi büzülmüşsün. Ne var? O konağa Lofça çivisiyle mıhlanmadın ya. Şimdi de daha güzel bir konağa gidersin. Haydi, göreyim seni. Orada da...

Fahire sözünü bitirmeden ben hemen atıldım ve Kabil Efendinin bana lâyık gördüğü vahşi muameleyi tüylerim ürpererek anlatmaya başladığım sırada Fahire sözümü kesti.

-Oh olsun!.. dedi. Kabil Efendi senin akraban değil ya. O da nihayetinde bir erkek.

Artık hıçkıra hıçkıra ve kendi kendime ağlamaya başladım. Son iki günüm çok üzüntülü geçmişti. İki gün sonra Kâmuran geldi. Kâmuran'ın geleceği gece Kabil Efendi beni yanına çağırdı. Beni zengin bir zenciyle evlendireceğini, zenciyi fevkalâde beğeneceğimi türlü sözlerle anlattı.

Kabil bütün bunları ne derece bana inandırmak için söylüyorsa, ben de o derece ölüme yaklaşmış olmanın derin hazzıyla onu onaylıyordum. Hattâ Kabil:

-Aferin... dedi.

Yanındakilere:

-Bakın bu kız da adam oldu. Gördünüz mü?.. dedi.

O gecenin sabahı Kâmuran oldukça lüks bir konak arabasına binmiş olduğu halde batakhanemizin kapısının önünde durmuştu. Odasına çıktı. Soyundu, döküntü.

Konağın içinde müthiş bir sessizlik hüküm sürmekteydi. Kabil Efendi kendi işleriyle meşgul oluyordu. Ve kim bilir, akla hayale gelmeyecek ne gibi hileler, düzenler hazırlıyordu. Biraz sonra Kâmuran yanıma geldi. Oda kapısını kapatarak:

-Sadiye... dedi. Sana anlatacak o kadar çok şeyim var ki. Fakat sen niçin bu kadar ümitsiz ve üzgün görünüyorsun?

-Hiç... Hiçbir şeyim yok.

-Sadiye, Mehmet Ali seni görmek istiyor.

-Nerede görecek? İhtimal ki, siz beni tecrübe etmek istiyorsunuz.

-Vallahül azim tecrübe değil. Doğru söylüyorum. Mehmet Ali evliliğinin üçüncü günü yatağını ayırttı. Ebediyen görüşmemek üzere darıldı. Hattâ konaktan çıkacak. Çıkacak ama, Leyla'yla değil.

-Leyla'yı terk mi edecek?

-Öyle ya. Konakta birbirlerine girdiler.

-Neden?

-Yemin ederim Sadiye, konuya tam manasıyla vâkıf değilim. Hattâ Safer Selim Bey her gün orada. Onların aralarını bulmaya çalışıyor. Lâkin mümkün değil. O günden beri Mehmet Ali babasının yüzünü bile görmedi. Dört beş geceden beri Leyla konakta yeni gelmiş bir halayık gibi küskün ve ümitsiz. Sebebini öğrenmeyi çok istedim ama, bir türlü öğrenemedim.

-İhtimal iskete kuşunun naaşı bulunmuştur.

-Belki. Ama biz o gece kuşu attık. O değildir. İhtimal ki, Mehmet Ali Leyla'nın o kusurunu görmüş ve anlamıştı.

-Bu meselenin günahını anlamaya çalışmadınız mı?

-Çalıştım. Lâkin bunu seninle anlamak durumundayız. Mehmet Ali bana binlerce yemin verdirdi. Sana bir mektup yolladı. İhtimaldir ki, bu mektupta sana her şeyi yazmış, anlatmıştır.

Kâmuran sözlerini tamamladıktan sonra göğsüne itinayla yerleştirdiği zarfı çıkardı.

Zarfı aldım. Ellerim titremekte olduğu halde okumaya başladım. Ben Mehmet Ali'nin mektubunu okurken Kâmuran da başını benim başıma yaslamış, benimle birlikte mektubu okuyordu.

Suret-i Mektup

Ruhum, iki gözüm Sadiyeciğim;

Sen ayrıldıktan sonra konak başımıza zindan oldu. Babamın hatası ne kadar büyük. Hareketi ne kadar kaba ve insanlığı aykırıysa, senin halin de o nispette sevgi ve merhamet dolu. Ah, Sadiye. Sen arabaya binerken, ben seni üst katın penceresinden seyrediyor ve ağlıyordum.

O gece babamla çok fena bir şekilde kavga ettik.

Bir melek kadar güzel olduğunu sandığım Leyla'nın, bir yılan tıynetinde yaratılmış vahşi bir mahlûk olduğunu hemen o geceden itibaren anlamakta güçlük çekmedim. Her şeye tahammül ettim.

Ah, Sadiye. Seni kıskandırmak, biraz da kızdırmak ve o muazzez kalbini kendime çekebilmek için Leyla'yı ne kadar methettim. Senin o saf kalbin bütün bunlara nasıl da inandı. Sadiye. Mümkün müdür ki, ben senin üzerine Leyla'yı sevebileyim? O gece kendime bir sarhoş süsü verdim. Bunlar benim sarhoşluğumu bir ganimet bellediler. Ben de kendimi daha fazla sarhoş yerine koydum. Artık ne kimsenin sözünü anlıyor, ne de kimse benim sözlerimden bir mana çıkarabiliyordu. O gece yatağa yatırıldım.

Fahire ayakları yorgan ipliğiyle bağlanmış bir kuşu alarak Leyla'nın eline sıkıştırdı. Leyla'nın hali ne kadar garipti. Dekoltelerini çıkarıp yanıma uzandı. Garip, garip olduğu kadar da tuhaf hırıltılı sesler çıkararak -ki, ağzından çıkan lafları burada yazma imkanım yok- üzerime atıldı. Daha neler söylemeli, daha neler yazmalıyım bilemiyorum? Nefret dolu bir gece geçirdim. İtiraf etmeliyim çok güzeldi. İşte ondan sonra iyice sarhoş oldum. Benliğimi yitirdim. Titredim.

Sabahleyin sana gösterilmek üzere karyoladan alınmış olan çarşaf Fahire'nin eline geçtiği zaman o alçak kadının bekâreti

uğruna feda edilen küçücük kuşun cesedi odadaki büyük saksının içindeki toprağa çoktan gömülmüştü. Fakat ben hamamdan yukarı çıktığımda cesedin oradan alınmış ve başka bir yere defnedilmiş olduğunu anladım. Çünkü kuşun cesedi orada yoktu.

Ah, Sadiye. Bugün korkunç ümitsizlikler içinde yaşamaktayım. Bu olayın kanlı tablosu halen gözlerimin önünde.

Sadiye. Seni yarın gece alaturka saat beşten sonra konakta bekliyorum. Sana daha önemli şeyler söyleyeceğim.

Yarın gece alaturka saat beşte mutlaka bana gel. Yalnız ol. Selamlık dairesinin yanındaki, aşçının girip çıktığı kapıdan gir. Kapı kapalı fakat sürgüsüz olacak. Kapıyı biraz kuvvetlice ittiğinde açılacaktır. Aşçı yarın evde olmayacaktır.

Aşçının mutfağa girip çıktığı küçük Malta taşlığında bir idare lambası göreceksin. Onu yak. Tabiî yanında kibrit bulundurmalısın.

Küçük merdivenden yukarıya çık. Salona açılan odalardan ses duyarsan, derhal idare lambasını söndür. Salonu sessiz bulursan, lambayı yanar halde bırakarak sağ merdivenlerden yukarı çıkıp doğruca benim odama gel. Anahtarı çevir ve içeri gir. Bütün bu işleri en geç saat beşte bitirmelisin.

Sadiye, senden cesaret bekliyorum. Zira mesele çok önemlidir. Mesele, namus ve hayat meselesidir. Ona göre hareket et.

Sana dünyalar kadar sevgi, Sadiyeciğim.

İmza
Seni ebediyete kadar seven
Mehmet Ali.

Mektubu okuduktan sonra Kâmuran'la ben birbirimize bakakaldık. Kâmuran da en az benim kadar meseleyi merak etmekteydi. Ertesi akşam batakhaneden nasıl çıkabileceğimi düşündük.

Kâmuran:

-Sadiye... dedi. Saat üç buçukta nasıl olursa olsun ben seni bu evden çıkarırım. Fakat sen yalnız başına gidebilir misin?

Kâmuran'ın bu teklifine karşı hemen:

-Evet... dedim. Giderim: Ben zaten sağ değilim ki, ölümden korkayım.

Kâmuran'la birlikte ertesi geceki seyahatimin safahatını kararlaştırdık.

Ben Mehmet Ali'nin mektubunu seyahatime bir iki saat kalıncaya kadar belki yüz defa arka arkaya okudum.

O gece...

O müthiş gece...

Hayatımın en karanlık ve en feci saatlerini hazırlayan o gece, saat birde yemekten kalktık. Saat on birde yemeğe oturmuştuk.

Bizim batakhanede âdet olduğu üzere o gece de çalgılarla, şarkılarla âlem yapıldı. Ben de biraz fazlaca içmiştim.

Kâmuran daima yanımdaydı. Birden sonra Kâmuran'la birlikte odamıza çıktık. O gece Kabil Efendiyle Safer Salim konakta değillerdi. Kim bilir ne gibi bir sanat icrasıyla haneden uzaklaşmışlardı. Zaten bu iki herif bana karşı bir intikam hissiyle yanıp tutuşuyorlardı. Onların konağa getirmiş oldukları düzeni güya ben bozmuştum. Sefiller...

Saat ikiye doğru giderek sırtıma siyah bir çarşaf aldım. Kâmuran her ihtimale karşı Kabil'in çekmecesinde bulduğu kamayı bana verdi.

-Ben artık kasap çırağı oldum... dedim.

Kâmuran:

-Hayır... dedi. İtiraz etme. Yanında bulunsun. Gece yarısı on beş yaşlarındaki Sadiye, bakarsın kendisini müdafaa etmek zorunda kalabilir.

-Kâmuran, sen de...

-Çabuk. Ben gelemem. Sen yarın sabah erkenden gel. Ben seni bekler, kapıyı açarım.

Yanıma bir de Kabil'in pilli hırsız fenerini verdi.

Akşamdan beri hanenin bir kısım sakinleri tarafından devam etmekte olan âlem nedeniyle Kâmuran ve benden başka herkes

sarhoştu. Saat dörde doğru arkamdaki çarşafı koltuğuma aldım. Kâmuran'la beraber aşağıdaki karanlık taşlığa indik. Öyle karanlıktı ki orada çarşafı bile ters giymişim. Kapıyı açtım ve Kâmuran'la vedalaştım.

Ben sokağın köşesini dönerken "Sütçünün Hanesi" olarak bilinen konaktan doğru saatin dördü olduğunu bildiren saatin sesi geliyordu.

İki sokak daha aştım. Köpekler karşıdan gördükleri karaltıya doğru havlıyorlar ve benim kimsesiz bir genç kız olduğumu anlayınca da birdenbire susuyorlardı.

İhtiyar kocamın konağı meşhur Beyoğlu yokuşundaydı. Bazı sokaklara girdim ancak bir türlü içinden çıkamadım.

Şerbet ve şırasını satmış bir satıcıya rastladım. Yokuşu sordum. O genç Arnavut çocuğu beni yokuşun başına kadar getirdi. Kendisine teşekkür ettim. Adını sordum ve Cafer olduğunu öğrendim. Ondan ayrıldım. Artık bu sokağı ve bu evleri tanıyordum.

Güzel bir rastlantı sonucu semerlerinde zerzevat küfeleri yüklü beş beygire ve o beygirlerin sahibine rastladım. Saatin kaç olduğunu sordum. Adam benim bir bayan olduğumu anlayınca tuhaf bir nazarla baktı.

Elini saatine attı fakat saate bakmıyordu. Gözlerini bana dikmişti. Yanımda bulunan Kabil'in hırsız fenerini çıkararak yüzüne doğru uzattım. Zavallıcık şaşırdı. Onun o şaşkınlığından istifade saatine baktım. Saat beşe tam beş dakika vardı. Zerzevatçı belli ki, benden bir hayli korkmuştu.

Ben aldırmadan feneri göğsüme sokup yola düzüldüm.

Tahminen yedi dakika sonra konağa yaklaşmış bulunuyordum.

Her nasıl bir halse, içim ve vücudum titremekteydi. Fakat niçin korkuyor, niçin titriyordum? Son bir dikkatle kuvvetimi topladım. Küçük kapıyı iterek içeri girdim.

İçeri girdikten sonra kapıyı kapadım. Yanımda kibrit bulundurmaya gerek yoktu. Hemen küçük hırsız fenerini açtım.

Mehmet Ali'nin tarif ettiği taşlıkta idare lambası falan yoktu. Fakat bu oldukça önemsiz bir meseleydi. Küçük ve dar merdivenlerden yukarıya çıktım. Salonda tarif edilen konsolun üzerinde de idare lambası yoktu ve salon zifiri karanlıktı. Ben yine Kabil'in hırsız fenerine müracaat ettim. Bir köşeye çekilerek feneri yaktım. Salon eskisi gibiydi, hiçbir yerden ses çıkmıyordu. İhtimal Mehmet Ali başta herkes uykudaydı. Üst kata çıkan merdivenlere doğru yürüdüm.

Aman Allah'ım!.. Deli mi oldum? Rüya mı görüyordum?

Mehmet Ali'nin baygın bir halde merdivenin alt basamaklarında yatmakta olduğunu gördüm. Ne olmuştu? Onun herhangi bir sinir hastalığı falan yoktu. Yanına doğru kapandım.

-Mehmet Ali!

-.....

-Mehmet Ali ben geldim. Mehmet Ali...

-.....

Elimdeki hırsız fenerini bir kere daha yaktım. Mehmet Ali'nin kanlar içinde yatmakta olduğunu gördüm. Mehmet Ali'nin vücudu ve her tarafı buz gibiydi. Kendimden geçtim.

-Yetişin!... diye bir kere avazım çıktığı kadar bağırdım.

Fakat ses yok. Yalnız bulunduğum yere çok yakın bir yerde iskelete benzer bir şey gördüm.

Lâkin kimdi? Mehmet Ali'yi nasıl bırakabilirdim? Onu kollarından tutup kaldırmak istedim. Lâkin ne kadar ağır.

Aman yarabbi! Mehmet Ali ruhunu çoktan teslim etmişti. Aman... Fena oluyorum...

Bu bir cinayet, hem de feci ve hunharca işlenmiş bir cinayet. Yine avazım çıktığı kadar bağırdım.

-Yetişin!..

Karanlıkta vücudum titremekte olduğu halde bir müddet etrafı dinledim. Bir ses. Yanımdaki fenerle sesin geldiği tarafa doğru koştum.

Küçük ve benim zamanımda tavan odası olan odaya girdim.

Yarabbi! Ne feci bir manzara. Nurefşan kanlar içinde devamlı olarak inliyor. Yanına koştum.

-Nurefşan... dedim. Size ne oldu?

Hayır, cevap yok. Cevap verecek bir halde de değil. Hemen sofaya koştum. Orada bulunan ve bilâhare söndürülmüş olan büyük fanuslu lambayı tekrar yaktım. Ben bu sırada kuvvetimi ve soğukkanlılığımı nasıl olup da koruyabiliyordum? Bu, hayret edilecek bir şeydi.

Durumum ne kadar müthişse de içinde bulunduğum hal o derece feciydi. Ben, tecrübesiz küçük Sadiye.

-Yarabbi!.. dedim. Bana kuvvet ver.

Lambayı yaktıktan sonra fanusu takmadan tekrar Mehmet Ali'nin yanına koştum. Lambayı odanın ortasına koydum. Mehmet Ali'ye baktım. Yüzünün bir kısmı kan içinde ve elbiseleri kandan kıpkırmızıydı. Rengi... Rengi, bir ölü.

Yine bağırarak üstüne kapandım.

-Mehmet Ali, sana ne oldu?... dedim.

Mehmet Ali müthiş bir cinayetin masum bir kurbanıydı. Fakat onu kim vurdu? Haneye nasıl hırsız girer? Acaba benim için akşamdan açık bırakılan kapıdan hırsızlar girdi de Mehmet Ali'yi mi vurdular? Bir çılgın gibi tekrar Nurefşan'ın yanına koştum. Biraz önce inlemekte olan Nurefşan ihtimal ki, son nefesini çoktan vermişti. Ellerimle yüzünü, ellerini tuttum. Henüz soğumakta.

Yanımdaki feneri tekrar yakarak Leyla'nın ve beyin odasına doğru koştum. Bundan daha tabiî ne olabilirdi.

Leyla'nın oda kapısını açarak bağırdım.

-Leyla!.. Leyla!..

Yok.

Doğruca beyin odasına koştum. Artık o konakta mevkiimin ne olduğunu düşünecek durumda değildim. Beyin odasına girdiğim zaman...

Allah'ım bana neler gösterdin?..

Sabık ihtiyar kocamı birkaç parça olarak odanın ortasında buldum. Öylesine şaşırmıştım ki. Beyin parçalanmış olan cesedine doğru bağıra bağıra:

-Beyefendi, Mehmet Ali Bey devrilmiş. Ona imdat ediniz!.. diyordum.

O odadan da çıktım. Şimdi salonun ortasındaydım. Artık bundan sonra yapabileceğim tek şey avazım çıktığı kadar bağırmaktı. Ellerimi dizlerimin üstüne koyarak avaz avaz bağırmaya başladım.

Bir iki dakika kadar bağırdım. Bunca feryadıma karşılık hiçbir cevap alamadım.

Konağın içine derin bir sessizlik hâkim olmuştu. Korkunç. O hali, o manzarayı lâyıkıyla anlatabilme şansım yok. Gözlerimin önünde kanlı kanlı tablolar belirmekteydi. Bu faciaya artık ne vücudum, ne de beynim tahammül edemeyecekti.

Yine Mehmet Ali'nin yanına koştum. Mehmet Ali'nin elleri bileklerinden birbirine iple bağlanmıştı. O ip de kan içindeydi.

Yanımda bulunan Kâmuran'ın verdiği kamayla ipleri kestim. Bu halimle Mehmet Ali'ye hiç olmazsa bir istirahat temin etmek istiyordum.

Onu bir kere daha kollarımın arasına aldım. Bütün kuvvetimi sarf ediyordum. Lâkin onu yerden kaldıramadım. Üzerindeki kanlar ne kadar fena kokuyordu.

Ben Mehmet Ali ile uğraşırken konağın alt tarafında gürültü mü yapmıştım? Aman, yarabbi! Yine hırsızlar. Beni de onlar gibi kesecekler.

Mehmet Ali'nin yanında bulunan lambayı hemen söndürdüm. Kör bir karanlığın içindeydim. Kulağımı sesin ve gürültünün geldiği tarafa çevirdim. Gürültü kesinlikle aşağıdaydı. Salona çıktım. O derin ve korkunç karanlığın içinde biraz dinlendim.

O ses, bir ayak sesiydi. Fakat kim?

Hırsızlar...

Ben bir evde mi yoksa bir mezarda mıydım? İşte bunu tayin edecek gücü kendimde bulamıyordum. Zavallı ben...

Bu zifiri karanlığın içinde heyecanla uzun bir müddet yukarı doğru yaklaşmakta olan gürültüyü dinledim.

O ayak sesleri bana doğru yaklaştığı sırada, ben o sesleri önümde ve çok yakınımda duyuyordum. Lâkin gözlerim...

Yarabbi! Gözlerimde geçici bir körlük baş göstermişti.

Konağın aşçıbaşısı Hamdullah Ağa eline aldığı lambayla yukarı çıkmış ve ben o lambanın şavkını kesinlikle görmüyordum. Bir elimde hırsız feneri, bir elimde maktul Mehmet Ali'nin bileklerindeki ipi kesmiş olduğum kama olduğu halde; kulaklarımın etrafında meydana gelen sesleri dinlemekteyken iki kuvvetli pençenin kollarımı ve bileklerimi yakaladığını hissettim. Bu başkası değildi. Evet, bu Hamdullah Ağaydı. Bu ses Hamdullah Ağanın sesiydi.

Hamdullah Ağa da şaşırmış, sesi âdeta başkalaşmıştı.

-Be gız, sen kimsin?.. dedi.

Ah!.. Zavallı ben. Sesin Hamdullah Ağanın sesi olduğunu anlayınca, bağırmıştım.

-Hamdullah Ağa, imdat et. Mehmet Ali vurulmuş.

Fakat ben o sırada neden fena halde sarsılıyordum? Hamdullah Ağa, neden beni bir haydut gibi yakalamış sarsıyordu?

-Hamdullah Ağa... dedim. Benden ne istiyorsun? Mehmet Ali vuruldu. Ona imdat ediniz.

Lâkin ben yine sarsılıyor, âdeta tekmeleniyordum. Bu arada şunu da çok iyi biliyordum ki, Hamdullah Ağa devamlı olarak ve çabuk çabuk:

-Aman, yarabbi!.. Aman, yarabbi!.. La havle... Sen bilirsin... La havle, sen bilirsin yarabbi!.. diyerek bir yandan da beni sarsıyor ve tekmeliyordu.

Gözlerim görmüyordu. Artık ben de kendimden geçmiştim. Hiddet ve heyecanın yoğunluğundan kan beynime çıkmıştı. Öfkeyle ayağımı yere vurarak:

-Ne yapıyorsun be herif, deli mi oldun?.. diye bağırdım.

O anda bir tür kuvvetin varlığıyla titredim. Gözlerim tekrar görmeye başlamıştı.

Yanımda ve sofa üzerinde mutfak lambası yanmaktaydı. Hamdullah Ağa da iki elleriyle halen "La havle" diyerek gözlerini bana dikmiş; beni, kalbur sallar gibi sarsmaktaydı. Son sözüm üzerine beni bıraktı.

Ben hemen:

-Hamdullah Ağa... dedim Mehmet Ali'nin imdadına yetiş.

-Ne olmuş? Sen kimsin?... dedi.

-Ben bu konağın sabık hanımı, Sadiye.

Aşçı beni tanıyınca kollarımı bıraktı. Gözleri kan çanağı gibi kıpkırmızıydı.

-Ne oldunuz?.. dedi.

Aşçıbaşının gözleri, daha doğrusu şüpheli bakışları halen elimde tutmakta olduğum kanlı kamaya çevrilmişti. Sonra bir deli gibi Mehmet Ali'nin yatmakta olduğu mahalle koştuk. Fakat ben hâlâ kendime gelememiştim.

Az bir zaman geçmişti ki, Hamdullah Ağa ellerime ve bileklerime yapıştı. Gözlerinde intikam alacak bir ifade var gibiydi.

-Gel... dedi. Alçak kadın. Seni gidi katil kadın. Gel bakayım.

-Lâkin beni nereye sürüklüyorsun Hamdullah Ağa? Benim ne kabahatim var ki? Yapma Hamdullah Ağa.

-Gel yezit. Gel firavun... diye beni sofanın meçhul bir noktasına doğru çekiyordu.

Yine bütün kuvvetimi toplayarak aşçının elinden kurtuldum.

Herif meseleyi anlamadan hırs ve hiddetle âdeta beni çukuruna götürülen kurbanlık koyun gibi sofanın bir tarafına doğru çekiyordu.

Hamdullah Ağa Mehmet Ali'yi kanlar içinde görünce bütün bütün zıvanadan çıkmıştı.

Fakat... Zavallı ben...

Karanlıktan istifade ederek kaçmak için bütün lambaları söndürmek aklıma geldi.

Hamdullah Ağa beni kovalarken ben de sönmesi için lambaya bir tekme savurdum.

Lamba sönecekti...

Hayır, ne korkunç bir gece...

Lamba bütün bütün alev aldı. Sofanın muşambaları tutuştuğu bir sırada ben de aşağıya fırladım.

Artık kendimi bilmiyordum.

Yalnız ertesi sabah gözlerimi açtığım zaman kendimi pis ve murdar kokulu bir odanın içinde ve ellerim bağlanmış olarak gördüm.

Birden ayıldım. Gözlerimi etrafımda gezdirdiğimde ihtiyar bir kadının yanımda, aynı zamanda ayağa kalkarak bana doğru yaklaştığını ve eliyle bir tehdit işareti yaptığını gördüm. O zaman gayet ılımlı bir sesle:

-Hanım nine... dedim. Burası neresi? Ben neredeyim?

İhtiyar kadın ilk önce söylemek istemedi. Sonra kadınlara mahsus olan boşboğazlık alışkanlığıyla:

-Burası hapishanedir kızım... dedi.

-Neden?

-Sen katilmişsin.

-Kim söylüyor?

Kadın sustu. Başını diğer tarafa çevirdi. Halinde bir tuhaflık vardı.

Delişmen, güzel bir kadın.

-Valide... dedim. Rica ederim söyleyiniz. Ben buraya ne zaman geldim?

Kadın tekrar yüzünü bana çevirdi. Dudaklarının etrafıyla alnını bütün bütün buruşturarak:

-Gece getirildin kızım... dedi. Gece.

-Nereden getirildim?

-Aaaa! Üstüme iyilik sağlık.

-Valide hanım. Ciddi konuşalım. Ben ne oldum ve neden bağlıyım?

-Kızım senin yaptığını kim yapmış?

-Ne yapmışım valide?

-Kızım eski kocanı, onun oğlunu, hizmetçini dilim dilim doğramışsın. Sonunda da koca konağı ateşe vermişsin.

-Ben mi?

-Aaaa!

Kadın hemen iki saniye kadar bekledikten ve uzunca bir "Aaaa!.." çektikten sonra çılgın bakışlı gözlerini bana çevirerek:

-Sen şimdi deliliğe vurmak istiyorsan, nafile... dedi. Benim elimden şimdiye kadar belki dokuz yüzden fazla kadın katil gelip geçmiştir. Bana lu lu lu olmaz yavrum, olmaz.

-Valide senden bir şey soracağım.

-Ne? Sor, adamakıllı bir soruysa elbette cevabını alırsın.

-Peki valide, "Konağı ateşe vermişsin..." dedin. Şimdi o konak yanmış mı?

-Bereket versin söndürmüşler. Yoksa büyük bir yangın olacakmış. Çok büyük.

-İçinden kimse kurtulamamış mı?

-İsim söyledilerdi ama, unuttum.

Bir müddet sallana sallana düşündü.

-Şey, kızım... dedi. Genç bir taze kurtulmuş. O genç hanım galiba senin üstüne ortak gelmişmiş.

-O genç dediğin hanım nerede?

-Bilmem ki kızım. Madem bu kadar kana girdin, bari onu da öldüreydin.

-Neden, onun kabahati nedir?

-Ne demek? İşte senin cinayetlerini bir bir sayıp döken odur.

-Demek o genç hanım bütün bu cinayetleri benim işlediğimi söylüyor, öyle mi?

-Evet kızım. Bir o, bir de aşçınız mı varmış ne varmış?

-Aşçı da mı kabahati bana yüklüyor?

-Kabahat ne demek ayol. Bu senin yaptığın şeye cinayet denir, cinayet. Anladın mı? Ben mekteplerde okumadım ama, burada dokuz on sene içinde Zaptiye Nazırından çok kanun öğrendim.

-Şimdi ne olacak?

-Ne mi olacak? Seni zindanların birisine gönderecekler.

-Ne diyorsunuz? Mahkeme yok mu? Benim söylenecek bir dolu sözüm var.

-Aman kızım, o kadar ileriye gitme. Şimdi, hattâ geceden; on beş on altı yaşlarında bir kız bir gecede dört cinayet işledi diye saraya arz ettiler. Eğer o arz kâğıdını Şevketli görmüşse seni bir dakika bile İstanbul'da tutmaz.

-Ne yapar?

-Zindana... Zindana...

-Lâkin ne kadar kolay söylüyorsun valide.

-Eeee, cana kıymak da kolay mı a kızım? Senden ben bile korkuyorum. Sana yalan olan, bana gerçek. Ellerin kolların bağlı olmasa ben doğrusu bu ya, yanında oturmaya cesaret edemem.

-Neden?

-Yahu, kızım. Hem o gözlerinin akını çıkararak bana bakma. Ben sinirli bir kadınım.

Kadının bu sözü üzerine sustum. Önüme baktım ve başıma gelen bu felâketi gözümün önünde canlandırarak için için ağlamaya başladım. Masum ve felâketzede insanların yegâne teselli olarak bilinen gözyaşıyla, zalimlerin şahsi menfaatleri karşılığı akıttıkları kan arasında ne fark vardır? Ey gafil insanlık...

O sırada müthiş bir sadme ile kapı açıldı. Pos bıyıklı, korkunç suratlı, iri yarı bir adam yanımda oturmakta olan kadını yanına çağırdı. Kadın birdenbire sıçrayarak kapıya koştu. İki kolunu açıp; birisini duvara, diğerini kapının menteşesine dayayarak bir müddet fısıltıyla konuştular.

Kadın konuşmasını bitirip benim yanıma geldiği zaman halinde tuhaf bir güven görülmekle birlikte; rengi limon çürüğü

gibi sararmış, siyahımsı bir sarılık yüzüne hâkim olmuştu. Titredim. Tüylerim ürperdi.

-Valide... dedim. Allah aşkına söyle, ne olmuş?

-Yemin de verdik ama, söyleyeyim. Seni asacaklar.

-Asmak?

-Asmak ama, şimdi asmak yok. Asılmış gibi olacaksın.

Ben...

Ah...

Zavallı ben...

Kadının bana anlattığı faciayı zihnimde yargılarken, kadın dudaklarını fena halde büzerek:

-A kızım... dedi. Senin yaptıkların Şevketliye arz olunmuş. O da hayretler içinde kalmış. Bir genç kız böyle cinayetleri nasıl işler... demiş. Daha sonra da...

-Ne? Söyle valide, söyle.

-Bundan sonra kadınlar selamlığa gelmesin, onlardan korktum... demiş. Birçok fakir fukaranın canına da girdin be kızım.

İçimden ağlamak gelmişti. Kendimi zorla zapt edebildim. Sonra da:

-Valide... dedim. Şimdi beni öldürecekler mi?

-Evet kızım. Bilmem niye, bu hallere oldukça da alışkınım ama; yine de içime dokunuyor. Ah yavrum, pek de gençsin.

-Fakat beni mahkeme etmeyecekler mi?

-Hayır kızım, mahkemeye ne hacet.

-Rica ederim valide. Benim söyleyecek o kadar çok şeyim var ki. Hem bu cinayetleri ben işlemedim. O beni ihbar eden genç kadın bu cinayetlerin faili ve ortağıdır.

-Ortak falan deme kızım.

-Valideciğim. Hem faili, hem de ortağıdır diyorum. Yani bu cinayetleri işleyenlerle beraberdir.

-Kim? O, zavallı taze mi?

-Ah, yarabbi! Ne kadar da zavallıdır bir bilseniz. Bu ailenin başına gelen felâket hep onun yüzünden gelmiştir. Ben ne kadar

masum ve ne derece günahsızsam; o genç kadın da o nispette hain, cani ve alçak bir mahlûktur. Beni mahkemeye göndersinler. Ben mahkemede her şeyi söyleyeceğim. Göreceksiniz ki, iş içinden işler çıkacak.

Ben bu sırada kadının ayaklarına kapandım. İki gözüm iki çeşme olduğu halde:

-Valideciğim... dedim. Benim hiçbir kabahatim yoktur. Sen bu işi adliyeye göndermeye gayret eyle. Adliye her şeyi bir bir ortaya çıkarır.

Ellerim kollarım bağlı olduğu için kadının ayaklarına kapandıktan sonra kendimi kaldıramadım. Gardiyan kadın bir taş heykel gibi duran vücudumu yerden kaldırdı. Kadının halinde bir üzüntü belirmeye başlamıştı.

-Kızım... dedi. Sen adliyeyi istiyorsun ama, kurtulma ümidin var mı?

-Var. Tabiî ki var, valideciğim. Allah aşkına diyorum.

-Hayır kızım, yemin verme. Saraydan bir kere emir çıkmış.

-Çıkmış? Beni nasıl öldürecekler?

-Öldürmek değil kızım. Öyle bir yere koyarlar ve öyle bir yere gönderirler ki, insan orada bir aydan fazla yaşamaz.

Kadın sözlerini bitirdikten sonra, ümitsiz ve üzgün bir şekilde susup kalmıştı.

Kadının suskunluğu müddetince ben ne haller geçirmekteydim. Fakat ben niçin duruyor, niçin feryat etmiyordum? Bu benim suskunluğum...

Ben hiçbir zaman suçlu değilim. Benim birinci suçum o konağa girmek, ikincisi de; lambayı devirmek. Ama o lambayı devirerek de hayatımı kurtarmıştım. Eğer bunları mahkemede anlatabilirsem, bu olayın neden ve nasıl yapıldığını da anlatma şansım olacaktı ve olayın faillerini de mahkemeye bildirebilecektim. Kabil ve Leyla. Bu müthiş cinayeti bunlardan başka kimse işleyemezdi. Beni konaktan çıkarmak için ne hileler, ne düzenler kurdular. Neler neler yaptılar. Hattâ ihtiyar kocamla

aramdaki muhabbeti bile bozdular. Ben o konaktan, hizmetçiden daha beter bir şekilde kovuldum.

İşte ben şimdi bağıracağım. Herkes başıma üşüşsün. Bari şu ellerimi çözseler. Benim gibi genç bir kıza ne kadar kötü muamele ediyorlar. Ne kadar katı yürekli adamlar var.

İşte bağırıyorum...

Biraz sonra kendime geldim. Gardiyan kadın da beni dinliyor. Yine gözlerini açarak:

-Kızım... dedi. Söylediğin şeyler nedir? Kime söylüyorsun?

-Kendime. Ne demek istiyorsun?

-Kızım, bana gücenme. Hem öyle kendi kendine şeyler iyi değildir.

-Neden?

-Kızım, dinle. Sen öyle kendi kendine söylenir...

-Valide. Sen benim yerimde olsan deliden beter olursun, anladın mı? Ben, günahsız Sadiye; bugün ölüme mahkûm bulunuyorum, anladın mı? Felâket haberimi bana sen söylediğin halde, neden benim susmamı emrediyorsun. Bugün, belki bu gece öldürüleceğim.

Kadın artık bana cevap vermiyordu. Ben elim kolum bağlanmış olarak saatlerce ağladım.

O sırada kapı vuruldu. Kadın hemen ayağa kalktı. Benim yüreğim de oynamaya başladı.

Ölüm gözümün önünde canlanmaktaydı. Vücudum yanıyor. Bu harareti söndürecek tek şey ölmekti. Ancak ölürsem bu ıstıraptan kurtulabilecektim.

Kapıya koşan kadın elinde bir tepsi olduğu halde geri döndü. Tepsinin içinde iki parça ekmekle iki tabak da fasulye piyazı vardı.

Hatıra defterimde kayda değer en merhametli notlar işte bu andı. Ellerim kollarım bağlı. İhtiyar kadın bir lokma ekmek koparıyor, o lokmayı piyazın içindeki pamuk yağına batırıyor ve ağzıma uzatıyordu. Ben o lokmayı yeni yemek yemeye başla-

yan çocuklar gibi ağzımda dolaştırırken; kendisi de koca bir lokmayı ağzına tıkıyordu.

Biz bu şekilde yarım saat kadar bir müddetle yemek yedik.

Fakat ben ancak dokuz on lokma yiyebildim.

Kadın lokmayı ağzıma götürürken devamlı olarak gözyaşlarıma dikkat ediyordu. Yaşlar yanaklarımdan aşağıya aktıktan sonra hemen lokmayı ağzıma götürüyor ve gözyaşlarımla temiz ellerinin kirlenmemesine dikkat ediyordu.

Yemek bittikten sonra tepsiyi dışarıya bıraktı. Kapının önünde beklemekte olan nöbetçi ile biraz konuştular. Aradan bir saat kadar bir zaman geçmişti. Bir saat sonra kadın yanımdan kaybolmuştu. Bir müddet bekledim. Ne gelen, ne de giden vardı.

Gece Yarısı

Yarabbi! Felâketi hep güçsüz insanlara mı reva görürsün? Bana acı, merhamet et.

Gece yarısı...

Zaptiye Nezaretini oluşturan eski ve murdar binanın içinde korkunç bir sessizlik hüküm sürüyor, yukarıdaki koridorlardan arada bir ayak sesleri duyuluyordu. Fakat sessizlik arada sırada gelen bu ayak seslerinden daha uzun sürüyordu. Bir ara içinde bulunduğum odanın kapısı açıldı. Bir adam içeriye girdi.

-Kızım... dedi. Kalk kalk!

-Nereye? Buradaki ihtiyar kadın nerede?

-Kalk kalk!

-Sen başka bir laf bilmez misin?

-Kalk kalk!

-Kahrol, kalktım.

-Gel gel.

-Nereye be, nereye?

-Gel, çık dışarı!

Verilen emirlere uymak zorundaydım.

Herif önde, ben de arkasında olarak odadan çıktıktan sonra o arkama geçti. Güya çok büyük bir iş yapıyor gibi kibrinden ve azâmetinden geçilmiyordu.

Biraz sonra perdeleri yanında ayakta bir takım üniformalı adamlar bulunan bir kapının iç perdesi açıldı. Ben içeri girdim.

Sırtımda Kâmuran'ın verdiği o eski çarşaf ve yüzümde siyah ve yırtık bir peçeden başka bir şey yoktu.

Kollarım ve aynı noktadan bağlanmış olan bileklerim nasıl da ağrıyor. Gözlüklü, zayıf suratlı, esmer benizli, siyahımsı sakallı bir adamın huzurundayım.

Bu adam kim?

Beni görünce önünde okumakta olduğu kâğıtları bıraktı. Gözlüğünün üzerinden büyük bir hayretle bana bakmaya başladı.

Benim arkamda bulunan herif iki küreğimin ortasına doğru bir iki kere dürttü. Ben de bir iki adım ileriye yürüdüm.

Artık o tuhaf biçimli ve gözlüklü adama iki adım kadar bir mesafedeydim. Şimdi beni rahatlıkla görebiliyordu. Ben de aynı şekilde o şahsı daha net görebiliyordum. Önündeki masanın sağında solunda bir takım kâğıt yığınları, bir tarafta büyük bir teneke kutu içinde zıvanasız bir çok sigara durmakta, yine kâğıtların aralarında; Mecidiye, Çeyrek, İkilik gibi paralar göze çarpmaktaydı.

Yüzü son derece esmer ve zayıf, elmacık kemikleri çökmüş, hiç rengi kalmamış, ölmüş ölecek arasında, âdeta mezarla teneşir arasında sıkışıp kalmış ve defnedilmek için Abdülhamid'in iradesini bekleyen bir ölüden hiçbir farkı yoktu. Beni biraz süzdü.

-Kız... dedi. Sen cinayet işledi?

-Hayır.

-Demek şimdi inkâr ediyor sen?

-Ben günahsızım.

-Günahsız. Maşallah Maşallah. Sen günahsız, öyle mi?

-Evet efendim, günahsızım. Bana yazıktır.

-Yazik. Şok şey, şok şey. Sen şimdi bu kadar, efendime söyleyeyim; deliller, şahitler arasında inkâr ediyor, öyle mi? Şok şey, şok şey. Allah Allah.

-Saydığınız şeylerin birisi bende var mı?

-Var. Hem de çok.

-Bir tanesini ortaya çıkarın.

-O konakta tutulan sen değil?

-Değilim.

-Adın Sadiye değil?

-Hayır.

Bu sırada gözlüğünü eline alarak beni huzuruna getiren muhafıza baktı. Hiddetle:

-Oğlan... dedi. Bu kız Sadiye değil?

-Budur efendim.

-Değilim diyor.

Ben hemen lafa karıştım.

-Değilim efendim. Çok büyük bir yanlışlık var.

O herif hayretler içindeydi.

-Sen... dedi. Sadiye değil?

-Hayır, diyorum.

-Gece yakalanan.

-Hayır.

-Şok şey, şok şey. Allah Allah. Sen dün gece konakta yakalandın, öyle değil?

-Hayır efendim.

-Buraya nasıl geldin?

-Şikayete geldim.

-Kimi şikayete? Fesuphanallah.

-Efendim, Sadiye adında bir hanımımız vardı.

-Eeee!..

-İşte o bizim konağı tutuşturmuş. Bizim beyi öldürmüş. Allah rızası için bizim hakkımızı koruyun.

-Sen kim?

-Efendim, ben konağın hizmetçisiyim.

-Haaa! Sen hizmetçi öyle mi?

-Evet efendim. Bendeniz konağın hizmetçisiyim. Beni ifade vermek için yakaladılar. Nasıl bir yanlışlık oldu da...

-Dur dur dur!..

Kâğıt parçasını andıran ellerle birkaç defa bana doğru işaret ettikten sonra, yanımdaki adama:

-Çağır... dedi. Yezit herif.

Kimi çağırıyordu, burasını bir türlü anlayamadığım gibi, benim son derecede söylediğim yalan demek ki iyi bir etki bırakmıştı. Çünkü ifade için kim bilir nereye gönderilecektim?

Adam koştu. İki üniformalı adam geldi. Bu arada bir polis komiseri de başucuma dikildi. Komiser beni sorgulayan adamla göz göze geldi. Komiser beni iyiden iyiye süzdükten sonra:

-Bu değil... dedi. İstediğimiz Sadiye, bu değil.

Adamların ikisi birden özür dileyerek:

-Ferman efendimiz. Affediniz. İhtimal ki, bir yanlışlık olmuştur. Bir iki saatte hakikati ortaya çıkarırız.

-Haydi haydi! Aptal herifler.

Ben aralarında olduğum halde hep beraber Nazır Beyin odasından dışarıya çıktık. Perdeli kapıdan çıkarken komiser bana:

-Hanım... dedi. Nazır Bey, sizin Sadiye olmadığınızı söyledi.

-Hayır. "Bu değildir..." dedi. İşte demek ki, Nazır Bey benim kim olduğumu bilmiyor, siz nasıl yakaladınız. Hem ben ecnebi değilim. Ya böyle bir muameleyi bir ecnebiye yapmış olsaydınız haliniz ne olurdu?

Komiser önüne bakarak:

-Evet... dedi.

Beni başka bir odaya götürerek ellerimi çözdüler. Komiser bir kahve ısmarladı. Ben de her ne olursa olsun, tam manasıyla yalanın ucunu bulmuştum.

Komiser:

-Hanım... dedi. Şimdi bu Sadiye denilen caniyi nerede buluruz, söyleyin rica ederim.

-Onun kolayı var. Hem de pek kolayı.

-Nerededir?

-Öncelikle, bu cinayet hakkında şimdiye kadar sizde ne gibi bilgi var onları bana söyleyiniz. Bendeki bilgilerle onları derdest edelim, komiserim.

-Küçük hanım... dedi. Evraklar gelinceye kadar size özetle anlatayım. Öncelikle konağın beyi Mehmet Ali adında bir zat katledilmiş, sonra da Mehmet Ali'nin babası çaresiz bir adam da parça parça edilmiş. Bu bilinen. Bir de siz, Sadiye zannıyla tutuklanmışsınız.

-Nerede?

-Aynı konağın yirmi, otuz metre kadar ilerisinde ve bir devriye kolu tarafından.

-Peki benim devriye koluna verdiğim ifade kayıtlı değil mi? Ben o sırada yani suçüstü halinde devriyeye çok önemli beyanatlarda bulundum.

Komiser:

-Aman efendim... dedi. O hususta elimizde hiçbir kayıt yok. Onları da affedelim. Şimdi Sadiye denilen o caniyi bulmamız ve bir iki saate kadar buraya getirmemiz lâzım.

-Peki, fakat istirham ederim. Siz de beraber bulunacaksınız. Yanımızda sizin gibi becerikli bir iki de memur lâzımdır.

Komiser bir müddet düşündükten sonra:

-Peki... dedi. O halde hazırım.

Akabinde kapıdan dışarıya çıkarak maiyet memurlarından bir ikisine bir şeyler söyledi.

Hemen hazırlandık. Komiser bana gideceğimiz yeri sordu. Hızla kapıdan çıkıp, bizi bekleyen arabaya koştuk.

Komisere bizim batakhanenin yerini tarif ettim. Araba süratle koşturmaya başladı.

Yarım saat yahut üç çeyrek sonra bizim batakhanenin önünde araba durduğu zaman; gerek bizim sokakta, gerekse hane içerisinde bir sessizlik hâkimdi. İhtimal ki, o saatte herkes hindi gibi uyumuştu. Komisere:

-Benim işaretimi bekleyin, sizi içeriye alacağım... dedim ve süratle arabadan atladım.

Kapının tokmağını çalmaya başladım.

Herhalde bizim batakhanedekiler akşam yine şişeleri devirmişler, boşaltmışlar ve sızmışlardı.

Yeniden kapıyı çaldım.

Biraz bekledim. Nasıl bir tesadüf, Kâmuran o gece merakından uyuyamamıştı. Kapıyı benim çaldığımı anlamış olacak ki, yavaş yavaş aşağıya indi.

Kapıya yaklaşan ayak sesleri Kâmuran'ın topuklu terliklerinin sesiydi. O kapıyı açmak için elini kapının sürgüsüne uzattığında, ben kendimi tanıtmak için:

-Uyumuş sefiller... dedim.

Kâmuran beni duydu. Derhal kapıyı açtı. "Aaaa!.." diyeceği bir sırada.

-Katilleri yakalamaya geldim... dedim.

Kâmuran bu sözlerim karşısında hayretler içinde kalmış olmakla beraber hiç sesini çıkarmadı. Ama yavaş bir sesle:

-Peki... dedi.

Ben ilk ve ikinci adımımı eşikten içeriye atmış bulunuyordum.

Kâmuran'ın elini sıktım. Yavaşça:

-Kâmuran... dedim. Sus!

-Nerede kaldın?

-Sus diyorum.

Sonra kapının önünde beklemekte olan memur efendilere:

-Biraz bekleyiniz... dedim ve derhal içeriye girdim.

-Kâmuran... dedim. Benim başıma neler geldi bir bilsen.

-Ne oldu?

-Hiçbir şeyden haberin yok mu?

-Hayır. Dün geceden beri ne Kabil, ne de Safer Selim buraya gelmediler.

-Leyla'dan haber?

-Yok. Haber sende.

-İstirham ederim Kâmuran.

-Yemin ederim Sadiye. Hiçbir şeyden haberim yok. Sen dün gece itibariyle çıktın. Seni o kadar merak ettim ki.

-Beni buradan soran oldu mu?

-Oldu.

-Kim?

-Ayşe olacak o karı sordu. Yine başını sallayarak çıktı gitti.

-Başka?

-Yemin ederim hiçbir söz söylemedim.

-Kâmuran, ben Mehmet Ali tarafından çağırılmış mıydım?

-Evet, o mektup.

-Ben konağa gittiğimde Mehmet Ali'yi al kanların içinde yatarken gördüm.

-Ne?

-Vurulmuş ve babası da parçalanmıştı.

-Aaaa!

-Beni sonunda yakaladılar.

-Aman Sadiye, ne oldu?

-Dinle Kâmuran. Benim başıma gelen felâket hiç kimsenin başına gelmemiştir.

-Bayılacağım Sadiye. Sende şimdiye kadar hiç görmediğim bir fevkalâdelik var.

-Kâmuran, ben kapıya polis memurlarıyla geldim. "Sadiye ismiyle aranan kadın ben değilim..." dedim. Kâmuran, hayatımda ilk defa böyle bir yalan söyleyip hileye başvurdum. Karşılığında da şimdilik kaydıyla hayatımı kazanmış oldum. Öyle ki, bu dünyadaki hain ve kötü kalpli insanların varlığı, bu tür yalanların ve hilelerin ortaya çıkmasına sebep olmuşlardır. Ah Kâmuran...

Sözümün sonunu getiremedim. Kâmuran'ın ellerini sıktım. Onun ellerini o kadar şiddetli sıkmışım ki:

-Ayyy!.. dedi.

Sonra gözlerini gözlerime dikti. O sırada ben:

-Kâmuran... dedim. Fena halde... Bilmem bana cinnet mi geliyor?

Kâmuran da bana hiçbir şey söyleyemiyordu.

Bulunduğumuz yer çok karanlıktı. Küçük bir kandille aydınlanıyordu. Birbirimizi güçlükle görüyorduk.

Daha önce de söylediğim gibi konakta bizden başka herkes uyuyordu. Biz Kâmuran'la ellerimiz birbirimizin elleri içinde kalplerimiz müthiş bir heyecanla titriyorduk. Ben kapıda komiseri bekliyordum. Peki, onlara ne cevap vereceğim? Katil ve cani sıfatıyla bu konaktan onlara kimi teslim edeceğim? Titremeye başladım. Heyecandan âdeta ölecek gibiydim.

Çenelerim birbirine vura vura:

-Ne yapmalıyım?.. dedim.

-Ne hakkında soruyorsun?

-Kapıda bekleyenler.

-Evet.

Kâmuran bir müddet düşündükten sonra:

-Sadiye... dedi. Yukarıya alalım. En üst katta bir odada otursunlar, sabaha kadar bir şeyler düşünürüz.

-Peki.

Bu basit fikir bana sanki bir hayat bağışlamıştı. Bazen böyle küçük ve cidden basit fikirler insanları pekçok çıkmazdan kurtarabilirler.

Kâmuran'ın bu sözü üzerine kapıda beklemekte olan zebani kılıklı adamları yukarıdaki bir odaya almak ve birkaç saat daha zaman kazanmak bana da oldukça mantıklı gelmişti. Kâmuran'ın ellerini bıraktım. Derhal kapıya koştum. Kapının yan taraflarına yaslanarak sinmiş olan adamlara:

-Efendiler... dedim. Yukarıya buyurunuz.

Komiser acele ile:

-Katil burada ya?

-Siz yukarı çıkınız ve ses çıkarmayınız... dedim.

Kapının yan tarafına çekildim. Kâmuran'ın merdiven başına bırakmış olduğu lambanın az biraz yardımıyla komiser ile maiyetini teşkil eden iki adam, o sınıf halka mahsus garip bir lâubalilikle kapıdan içeriye girdiler. Taşlıkta bulunan bir odaya çekildiler. Merdiven başında bulunan küçük idare lambasını kapılarının önüne bıraktım. Tekrar:

-Bekleyiniz... dedim. Siz burada emin bir yerde koruma altındasınız.

Onlar benim sözlerime karşı: "Eyvallah..." mı dediler, "Teşekkür ederiz..." mi dediler onu anlamaya hiç gerek duymadan yukarıya çıktım. Merdivenin başında Kâmuran'ı buldum. Birlikte el ele tutuşarak karanlık bir odaya girdik. Kâmuran etrafa tutunarak konsolun üzerinde bulunan lambayı yaktı.

Şimdi Kâmuran'la birlikte odadaydık.

Heyecan... Üzüntü... Korku...

Bu üç kuvvetin tesiri altında her ikimiz de sarsılmaktaydık. O sırada yegâne tesellimiz iki üç saat kadar zaman kazanmış olmamızdı.

Kâmuran:

-Sadiye... dedi. Şimdi söyle, ne oldu?

Ben hatıra defterime kaydetmiş olduğum olayı aynen anlattım. Artık mesele hakkında Kâmuran'ca bilinmeyen bir yön kalmamıştı.

Kâmuran bu sırada Leyla'yı düşünüyordu. Onu çok iyi anlıyordum. Çünkü benim katil diye ele vereceğim kadın Leyla; yegâne katil de Kabil ve Safer Selim'di. Biz Kâmuran'la konuşuyorduk, fakat kalbimizde bir tiksinti vardı.

İkimiz de çaresiz bir haldeydik. Ben kendimi feda edecek miydim? Yoksa...

Yarabbi!.. Neden ben ve Kâmuran lâyıkıyla ve akıllı uslu bir şeyler düşünemiyoruz. İnsanlar ve insanlık hayatın kurtuluşu uğrunda bile bazen bir şeyler düşünemiyor. İşte bu düşünememektir ki, durup dinlenmeden insanlığın felâketini hazırlıyor.

Bir saat kadar Kâmuran'la perişan bir vaziyette oturduk.

Hiçbir çare bulamıyorduk.

Cenab-ı Hak insanların en çok sıkıştığı zamanda imdadına yetişiyor. Çünkü o sırada kapının önünde bir araba durdu.

Vakit alaca karanlık ve sabaha da bir buçuk saat kadar bir zaman vardı. Her tarafa hükmeden sessizliğin ortasında kapımızın önünde duran arabanın yükü herhalde Kabil Efendi ve arkadaşlarıydı. Bu muhakkaktı. Araba kapımızın önünde durduktan sonra, tokmağı birkaç defa vuruldu.

Aynı anda ben Kâmuran'ın Kâmuran da benim ellerimizi sıktık. Artık hiç şüphe yoktu. Kabil gelmişti. Fakat Kabil'e ne cevap verecektik. Her ne olursa olsun Kâmuran aşağıya koştu. Arkasından:

-Aman Kâmuran, beni söyleme... diyebildim.

Kâmuran aşağıya fırladığında, ben de karanlıkta arkasından aşağıya indim. Kâmuran kapıya, ben de komiserin bulunduğu odaya koştum.

Vücudumu kapıya âdeta yapıştırdım. Sokak kapısı açıldığında içeriye Leyla ve Safer Selim girmişti.

-Yarabbi! Bu ne tesadüf?

Leyla kapıdan içeri girerken Kâmuran'a hitaben:

-Vazifemizi başardık... dedi.

Arkasından Safer Selim:

-Haydi haydi. Yukarıya çıkınız. Çenenizi de fazla açmayınız... dedi.

Safer Selim'in bu ikazı üzerine aralarında hiçbir konuşma olmadan hep birlikte yukarıya çıktılar. Kâmuran onları biraz önce bizim lamba yaktığımız odaya göndermişti. Kapının önündeki araba hareket etti.

Ben de yavaş yavaş yukarıya çıktım ve bulundukları odanın kapısına yaklaştım. Onlar işledikleri cinayetleri anlatmaya çoktan başlamışlardı bile. Önce kendimi kurtarmak, daha sonra da hakkın ve hukukun yerini bulmasını sağlamak zamanı gelmişti.

Yavaş ve sessiz adımlarla taşlıktaki odada bekleyen komisere gittim. Onun ses çıkarmadan yukarıya çıkmasını sağladım. Komiserle birlikte kulaklarımızı kapıya dayamıştık ki:

Leyla'nın:

-Bu cinayet benim ve Safer Selim'in bir sanat şaheseridir. Artık bizim namımıza Sadiye sefasını sürsün... dediğini işittik.

Bu sırada benimle birlikte içerideki konuşmaları dinleyen polis komiserine:

-Duydunuz mu?.. dedim. Caniler kimdir, anladınız mı?

Komiser bana:

-Evet... dedi. Anladım. Ancak benim almış olduğum emir Sadiye adındaki kızın veya kadının hemen tutuklanması içindir. Rica ederim, siz bana Sadiye'yi bulup teslim ediniz.

Anladım ki komiser; söz dinler, haktan, hukuktan, ve insaniyetten anlar biri değildi.

-Peki... dedim. Yarım saat kadar... Siz şimdi geldiğiniz odaya gidiniz komiser.

Komiser geldiği merdivenden ayaklarının ucuna basarak arkadaşlarının bulunduğu odaya giderken, ben de Leyla ve Safer Selim'in bulunduğu odaya girmiştim.

İşte odanın hali. O manzara bir türlü gözümün önünden gitmediği halde, kalemimle anlatabilmekten o kadar uzağım ki.

Safer Selim ayağa kalkmış, Leyla birdenbire sıçramış, Kâmuran: "Aaaa!.." diyerek odanın duvarına doğru gerisin geri çekilmişti.

Hiçbir tiyatro sahnesi sanmam ki böyle bir olayı yaşayabilmiş, yaşatabilmiş olsun.

Kâmuran'ın hayreti, benim çaresiz bir biçimde saklanmam gerektiğindendi. Fakat Safer Selim ve Leyla benim hapishanede

olduğumdan emin oldukları için hayretten donakalmışlardı. Öyle ki, ikisi de konuşacak bir laf bulamamışlardı.

Ben de itiraf etmeliyim ki, benim durumum onlarınkinden daha nazik ve tehlikeliydi. Komiserin elinden kurtulsam bile Safer Selim beni nasıl olsa bulacak ve sağ koymayacaktı.

Komisere gidip teslim olsam...

Of... Yarabbi! Bazen insanlara taşıyamayacaklarından çok daha fazla elem ve ıstırap yüklüyorsun.

Odanın içindeki o korkunç ve tehlikeli sessizliği ben bozdum.

-Safer Bey... dedim. Rica ederim, adam öldürdüğünüz zamanki soğukkanlılığınızı şu anda da koruyunuz.

Safer birdenbire üzerime atılacak gibi bir tavırla:

-Ne demek?.. dedi. Sana böyle birdenbire nasıl bir cesaret geldi? Sen nereden çıktın?

-Peki, siz beni nerede farz ediyorsunuz?

-Hapishanede.

-Sizin hesabınıza göre hapishanede, öyle mi?

Kâmuran söze karıştı.

-İstirham ederim Safer Bey. Sinirlenmeden konuşalım.

Safer Selim bir deli gibi ayağa kalkmış ve gözleri yuvalarından fırlamış bir halde:

-Kâmuran... dedi. Sadiye nereden geldi? Siz bana onu söyleyiniz.

Kâmuran bu sorunun karşısında oldukça zor bir durumda kalmıştı.

Hemen söze atıldım.

-Safer Bey... dedim. Sana her şeyi anlatmak gerekir mi?

Yine gözlerini açmış olduğu halde:

-Öyle ya... dedi. Elbette, söyle...

-O halde yerinize oturunuz. Çünkü bu gece sizinle ciddi ciddi görüşmek ihtiyacı hissediyorum.

Safer Selim yüzüme bakarak odadaki kanepelerden birinin üzerine hırsla oturdu. Ben süratle gözlerimi etrafımda gezdirdim. Güya Safer Selim'e nazire yaparcasına ben de bir başka kanepeye oturdum. Leyla süt dökmüş kedi gibi bakışlarını önüne eğmiş, öylece bakakalmıştı.

-Safer Bey... dedim. Size birkaç soru soracağını. Onlara lâyıkıyla cevap verirseniz, ben de size çok önemli itiraflarda bulunacağını.

Safer biraz şüpheli bir vaziyette:

-Peki... dedi. Ne soracaksan, çabuk sor.

-Hayır, o kadar da acele etmeyiniz beyefendi. Öncelikle şuna cevap veriniz. Mehmet Ali ve babasını hattâ Nurefşan'ı neden ve hangi sebeple katlettiniz?

Safer Selim gözlerini iyice açtı.

-O, senin üstüne vazife değil.

-Pekâlâ, öyle olsun. Peki, cinayeti neden benim üzerime attınız?

-Öyle icap ediyordu da ondan.

-Peki, o gece ben orada olmasaydım, yine benim üzerime mi atacaktınız?

-Hayır, o zaman cinayetin kimler tarafından işlendiğini şeytanlar bile anlayamazdı.

-Demek ki, benim orada bulunmam...

-Sen niçin oraya gittin? Hangi şeytanlar seni dürttü?

-Beni Mehmet Ali çağırmıştı.

-O halde?

-Ben onun daveti üzerine oraya gittim. Gece alaturka beşte konağa o aşağıdaki aşçı kapısından girdim. Yukarı çıktığım sırada, gerek Mehmet Ali'yle babasının, gerekse Nurefşan'ın kanlar içinde yatmakta olduklarını gördüm. Sonra yukarıya, tuvalet odası olarak kullandığım odaya çıktığımda -gözleriyle Leyla'yı arayarak- bu güzelim hanımı da iki kollarından bağlı olarak gördüm. Daha sonra da karanlıkta yukarı çıkan aşçı

Hamdullah Ağayla âdeta bir mücadeleye giriştik. Ben o sırada ayağımla lambaya bir tekme vurarak aşağıya fırladım. Artık nerede olduğumu, özetle benliğimi bilecek ve hissedecek bir halde değildim. Ertesi sabah iplerle bağlı bir halde Zaptiye Nezaretinin nezarethanesinde kendime gelmiştim. Anlayabildiğim oydu ki, gerek siz, gerek Leyla Hanım ve hattâ eşek kafalı aşçı katilin ben olduğumu söylemekte bir mahzur görmemişler. Hattâ orada bulunuşumun sizler tarafından bir nimet olarak kabul edildiğini de düşünmedim değil. Yanılıyor muyum?

Safer Selim fütursuzca:

-Hayır... dedi. Falcı karılar gibi her şeyi sayıp döktün.

-Evet. Bugün hükümet nazarında yalnızca bir Sadiye aranıyor, öyle mi?

Safer Selim ellerini ovuşturarak.

-Öyle... dedi.

-Peki, beni niçin salıverdiklerini hiç düşünmüyor musunuz?

-Ha, evet. Ben de sana o mühim noktayı soracaktım. Sadiye, sen nasıl oldu da kurtuldun? İtiraf etmeliyim ki hâlâ hayretler içindeyim. Lütfen söyle. Sen de eminsin ki, bizler şimdi tehlikeli bir noktada bulunuyoruz.

-Maşallah, Safer Bey. Demek ki; tehlikenin ne olduğunu hissedecek kadar endişelisiniz, öyle mi? İşte bugün ben kurtuldum. Katil diye, Safer Selim'le Leyla aranıyor.

Hem Safer Selim, hem de Leyla birdenbire ayağa kalktılar. Onları süzerek:

-Safer Bey... dedim. Bu ne büyük bir telaş.

-Demek şimdi bizi arıyorlar ve sen bizi ele verdin?

-Çaresiz kalınca.

Safer Selim Bey, ömrüm müddetince ilk defa gördüğüm büyük bir heyecan içinde:

-Sadiye... dedi. Demek sen bizi mahvettin ha?

-Fakat niçin bu kadar meraktasınız?

-Sadiye, diyorum.

Safer Selim'in başındaki saçlar dimdik olmuştu. Elleriyle garip bir şeyler yaparak:

-Sadiye... dedi. Demek şimdi bizim adresimizi ve beni biliyorlar; ihtimal ki, yakalamak için de buraya gelecekler değil mi?

-Evet. Bana ne sordularsa, bildiklerimin hepsine cevap verdim.

Safer Selim'le Leyla'nın korkularının son derecesine gelmiş olduklarını anladığım zaman, Safer'i kolundan tutarak kapıya doğru çektim. Kendimi bildiğim halde onu oldukça kuvvetli çekmiştim. Safer Bey sarsılarak yanımdaki kanepeye oturdu. Ben yavaş ve kısık bir sesle:

-Safer Bey... dedim. Tehlikeyi takdir edebildiniz, değil mi?

-Evet.

-Siz beni ele vermemiş olsaydınız ne olurdu? Siz de çok iyi bilirsiniz ki, ben tavuk kesilirken bile bakamam. Nasıl oldu da bu feci cinayetleri benim üzerime attınız?

-Sadiye, o gece aksi gibi orada bulunmamış olsaydın ve bilâhare elinde bir kama ile olay sırasında tutuklanmamış olsaydın bütün bunlar kimin aklına gelirdi?

-Şimdi hükümet Sadiye'yi arıyor. Beni mutlaka istiyorlar. Fakat emin olunuz ki, ben tutuklandığım anda her şeyi ortaya çıkaracağım. Ben tutukluydum. Bugün kurtuldum. Kurtuldum ama bir şartla...

-Ne şartı? Bizi de getirmek şartıyla mı?

-Ona benzer bir şey.

-Lâkin...

Safer Bey yine ayağa kalktı.

-Lâkin... dedi. Şimdi nasıl kurtulacağız?

-Bilmem.

-Seni arıyorlar mı?

-Hayır, beni aramıyorlar.

-Nasıl kurtuldun?

-Söyleyeyim mi?

-Söyle tabiî. Sadiye, çıldırtma insanı.

-Fakat çok önemli bir görevi üstleneceksiniz.

-Kabul ederim.

-Safer Bey ben kurtuldum. Ben Sadiye değilim. Ben kendimi konağın hizmetçisi olarak tanıttım. Ve onlara Sadiye'yi bulacağıma dair söz verdim. Sadiye'yi onlara teslim etmek şartıyla serbest bırakıldım.

-İnanmam Sadiye. Bu kadar önemli bir cinayetten tutuklananı mümkün değil ki, bıraksınlar.

-İnan Safer Bey.

-İnanmam, diyorum.

-Şahitlerim vardır.

-Şahitlerin?

Safer Bey bir kere gözlerini etrafında dolaştırdığı sırada:

-Şahitlerim aşağı taşlıktaki odada... dedim.

-Kimler Sadiye?

-Tabiî ki, bugüne kadar hiç tanımadığım bir polis komiseri ve maiyeti.

-Ne?

-Evet.

-Neredeler dedin?

-Aşağıda diyorum. Küçük odada bekliyorlar.

Safer bir müddet düşündü. Odada bir sessizlik olmuştu. Bir müddet devam eden bu sessizliği yine Safer bozdu. Ayağa kalktı.

-Kolay... dedi.

Tekrarladı.

-Kolay.

-Neye dayanarak?

-Artık şu andan itibaren bu işi halletmek bana kalmıştır. Bu herifler öyle kuru lafla zannetmem ki gitsinler. Onları göndermem.

-Nasıl?

-O, benim bileceğim iştir.

Safer Bey bir kere belini yokladı. Kendi kendine bir takım sözler söyler gibi ağzını, burnunu ve yüzünü buruşturdu. Hiçbirimizin yüzüne bakmadan odadan dışarı çıktı. Oda kapısını kapatırken:

-Bana bakın... dedi. Ben gelinceye kadar odadan dışarıya çıkmayın.

Safer Bey o haliyle komiser ve maiyetini herhalde katledecekti. Artık ona hiçbirimizin şüphesi kalmamış olduğu halde, bulunduğumuz hanede bir ikinci cinayet meydana geleceğinden korkmaya ve titremeye başladık.

Yaşamlarında böyle olaylara karışanlar var mıdır, bilemem? Öyleyse cinayet işleneceği zaman insanın gözüne her şey ve her eşya bir başka türlü görünmeye başlar. Görüntüler şekil değiştirmeye başlar. Yüreğe bir sıcaklık, cilde bir uyuşukluk gelir. İşte odada gerek ben, gerekse Leyla ve Kâmuran eminim ki, aynı düşünceleri paylaşıyorduk.

Ve ben... Yarabbi!.. Cinayet... Bilmeyenler bu kelimeyi ne kadar basit bir şekilde telaffuz ederler. Sonra Safer Selim beni de artık sağ bırakmayacaktı.

Ah zavallı... Talihsiz Sadiye...

Ben de Safer Selim'in elinde helâk ve mahvolacaktım. Anam, babam ve bütün insanlar bana acıyacaklardı.

Acımak...

Ama insanlar birilerine acımak adı altında kendi menfaatlerini hep ön planda tutmazlar mı?

Ah zavallı Sadiye... Talihsiz Sadiye...

Yedinci ve Son Kâğıt

Sadiye'nin son günlerine, son saatlerine ait olan bu yedinci kâğıt açılarak Necile'nin gözleri önüne serildiğinde odanın kapısı açılmış, Kâmuran Hanımefendi içeriye girmişti.

Necile gözlerini oda kapısına doğru çevirdiği zaman odanın içi aydınlanmış ve sabah olmuştu.

Kâmuran Hanım:

-Hemşire Hanım... dedi. Erken kalkmışsınız?

Necile Hanım ayağa kalktı. Uykusuzluktan gözleri kızarmış, beyni sersemlemişti.

-Hayır hanımefendi... dedi. Aksine daha hiç uyumadım.

-Demek ki, Sadiye biçaresinin macerasını tamamiyle okudunuz?

-Evet. Yedinci kâğıda kadar.

-Bravo.

Kâmuran, Necile Hanımın yanındaki kanepeye oturdu. Matmazel Artemisya akşamdan beri resimlere bakarak vakit geçirmiş, gözleri kararmıştı.

Kâmuran yine söze atıldı.

-Küçük hanım... dedi. Sadiye'yi gözünüzün önüne getiriniz. İşte bizler hepimiz birer Sadiye'yiz. Şimdi bana istediğinizi sorunuz. Bütün sorularınızın cevabını hakkıyla alacaksınız.

Yedinci kâğıt Necile'nin elinden düşmüş olduğu halde, önüne bakarak derin derin düşünmeye başlamıştı.

Kâmuran Hanım Necile Hanımın gözlerinin içine manidar bir şekilde bakarak:

-Sizin... dedi. İzlerini ve hareketlerini araştırmak istediğiniz kişilerin büyük bir kısmının ne olduğunu sanıyorum anladınız? Öyle değil mi?

-Evet, Hanımefendi.

-Bendenize "Hanımefendi" diyorsunuz. Benim bundan yedi sekiz sene önceki halimi iki üç dakika evvelinde okuyordunuz. İşte hemşire, biz bunlarız. Bugün o Safer Selim ve arkadaşları bizi sizin de söylediğiniz gibi her yerde arıyorlar. İşte Sadiye'nin başına gelenler şu anda bizim için de hazırlanmakta. Zavallı bizler. Hemşire, emin olunuz hepimiz acınacak haldeyiz.

-Bunlar sizi zannetmem ki bulsunlar.

Kâmuran Hanım içini çekerek;

-Ah, hemşire... dedi. Bendeniz öyle zannediyorum ki, ölüyorum. Şurası muhakkaktır ki, Safer Selim, Kabil ve eşrafı hapisten çıktılarsa bizim yapacağımız pek bir şey yok. Hepimize yazık olacak.

Necile akşamdan beri uyumadığından dolayı bir halsizlikle başını iki yana sallayarak:

-Hanımefendi... dedi. Ben size bu adamların hiçbir zararının dokunmayacağını temin ederim. Lâkin siz de bana arkadaşlarınızdan bazılarını takdim ediniz. Sadiye'nin hayatını okuduktan sonra bende büyük bir merak uyandı.

Kâmuran Hanım bu teklifim karşısında bir müddet düşündü. Başını manidar bir şekilde salladı.

-Hemşire... dedi. Sabah sodalarımızı içelim. Biraz da istirahat ediniz.

-.....

-Teklifimin kabulü?

-Sanırım yapabileceğim bir teklifte bulundunuz.

-Mersi.

Kâmuran Hanım odadan çıktı. Bir dakika sonra toparlak kız odaya girdi. Necile Hanım ve arkadaşı Artemisya'nın karşısında bir reverans yaparak:

-Hanımefendilerim... dedi. Salona teşrif ediniz.

Necile bir hasta gibi mecalsiz vücudunu uzandığı kanepeden zorlukla kaldırdı. Matmazel Artemisya da Necile'nin arkasından ayağa kalktı.

Topaç tavırlı kızı takip ederek odadan salona geçtiler. Necile salona göz gezdirdiği zaman, akşamdan kalma mahmurluğuyla Kâmuran'ın en sevgilisi olan Reyhan Hanımın latif misafir hanımlara sabah kahvaltısı hazırladığını gördüler. Necile ve Artemisya birer koltuğa otururlarken, tuhaf bir şekilde bu garip kadına başlarıyla selam vermişlerdi. O sırada koluna bir hizmetçi girmiş olduğu halde Kâmuran'ın "Altıngül" adını verdiği paşası da odaya girmişti. Genç ve güzel misafirlerine iltifatta bulunmak üzere eğilip selam verdiği sırada katıla katıla öksürmeye başladı. Paşa her öksürüşünde olduğu yerde zıp zıp zıplamaktaydı. Necile ve arkadaşı Artemisya hemen ayağa kalkmışlardı.

Necile:

-Buyurunuz, paşa hazretleri... dedi. Sayenizde bu gece şahane ve şaşaalı köşkünüzde çok güzel istirahat ettik.

Paşa, Necile'nin söylediklerini yarı yarıya anlamakla beraber; öksürmekten birtürlü cevap veremiyor, olduğu yerde sıçrayıp duruyordu.

Aynı zamanda Kâmuran da içeriye girmişti. Kâmuran alelacele elbiselerini değiştirmiş, sabahlık ince beyaz muslinden bir entari giyinmiş ve saçlarına olağanüstü güzel bir şekil vermişti.

Paşanın imdadına koşar gibi hemen koluna girdi.

-Paşam... dedi. Ne oldu? Fakat eminim yine sigara içtiniz.

Paşa bu sefer bir iki söz söyleyebilmişti.

-Güze... lim... gü... Gü.. zelim... diyordu. Bu öksürük... bu...

-Peki paşa, çabuk sütünüzü içiniz, hemen geçer.

Paşayı da bir yere oturttular. Bu sefer paşa misafirlerine iltifatta bulunabilmişti.

-Efendilerim. İnşallah rahat etmişsinizdir... dedi.

Necile:

-Teşekkür ederiz Paşa efendimiz. Köşkünüzde çok hoş bir gece geçirip, bir güzel de istirahat ettik.

Kâmuran:

-Lâkin paşam, Zannederim Necile Hanım hiç uyumamışlar.

-Neden?

-Çok önemli bir roman okumuşlar.

-Roman ne kadar önemli, ne kadar güzel olursa olsun uykumu feda edemem.

Necile:

-Paşa hazretleri... dedi. Şaka yapıyorlar. İnanın çok rahat ettik.

-Peki peki.

Sonra çipil gözlerini Kâmuran'a çevirerek:

-Ben sabahleyin de eğlence isterim. Nerede kızlar?

-Gelsinler Paşam.

-Bak Reyhan da istiyor.

Sonra Necile'ye dönerek:

-Bu Reyhan Hanım... dedi. Köşkümüzün bülbülüdür. Kâmuran, o olmadığı zamanlar mateme girmiş gibi somurtur. O geldiği zaman gülleri açılır. Ne yapalım, onların perileri birbirini sevmiş.

Kâmuran sahte bir gülüşle yüzünü buruşturarak:

-Aman paşa, Reyhan'ın neresini seveyim?.. dedi.

Reyhan kalın bir sesle:

-Sevilmeyecek nerem var?.. diyerek önündeki işiyle meşgul olmaya devam etti.

Sütler içilirken iki genç kız da sabah faslına başlamışlardı.

Sabah faslı bittikten sonra her zamanki gibi paşa faytonuyla temiz hava almak ve biraz gezinmek üzere çamlıklara çıkmaya hazırlanıyordu. Kâmuran Necile'nin kolundan tuttu. Âdeta Necile'yi öper gibi kulağına:

-Odaya... dedi. Sizinle biraz da yalnız görüşmek istiyorum.

-Peki hemşire.

En üst katta küçük ve pencereleri açık bir odaya çıktılar.

Kâmuran:

-Hemşire... dedi. Sadiye romanının sonucunun ne olduğunu anladınız mı?

-Evet efendim, fakat sonunu tamamiyle...

-Ağlamak isterseniz okuyabilirsiniz. En iyisi özetle ben anlatayım. İşte o çaresiz Sadiye, Safer Selim tarafından; hattâ ilk önceleri hiçbirimizin bilmediği bir zindana atıldı. Bir ay sonra ben Sadiye'yi binbir rica ile ortaya çıkardım. Lâkin Sadiye yedi sekiz gün sonra inleye inleye, gözyaşı döke döke can verdi. Bizler de, hepimiz, onun gibi birer zavallıyız hemşire.

Necile kaşlarını çatarak:

-Hanımefendi... dedi. Bundan maksat nedir? "Hepimiz!.." Bu ne kelime? Bu ne anlama geliyor?

-Evet, hepimiz diyorum. Safer Selim ve arkadaşı...

-Evet.

-Tanıyor musunuz?

-Rica ederim, hemşire. Bu hususta siz gereğinden fazla meraklısınız. Daha önce arz ettiğim gibi onları birer kere gördüm.

Kâmuran derin bir şekilde içini çekti.

-Ah!.. dedi. Onlar ne müthiş katillerdir. Hemşire emin olunuz, hepimiz onlara karşı isyan ettik. Onları adaletin pençesine teslim ettirdik. Mümkün mertebe ellerinden kurtulduk. Sadiye'nin macerasında okumuşsunuzdur. Bunlar erkeklerden oluşan bir kumpanyadır. Bizleri aldılar. Altı yedi kadar çaresiz kız, bunların iğfali ve müthiş tehditleri altında yaşadık. Arzularımız, hayallerimiz berbat oldu. Fakat, oh!..

Kâmuran bu sırada intikam almak için dişlerini ve yumruklarını sıkmıştı.

Necile:

-İntikam alındı farz ediyorsunuz, değil mi?

-Evet, öyle biliyorum. Onları birer vasıtayla hiç kendi izlerimizi göstermeden hükümete teslim ettirdik. Şimdi başımızda müthiş bir felâket dönmekteyken bu katillerin hapisten çıkmış olmaları beni tamamiyle üzdü. Nasıl ümitsizim bir bilseniz.

-Ne gibi bir felâket hemşire?

-Ah, onu da anlatayım. Şimdi o müthiş katiller, yine kendi adilikleriyle terbiye edilmiş kadınlardan bir komite kurdular.

-Nasıl komite?

-Ah, yarabbi! Biz ne kadar bahtsız insanlarız. O komite şimdi erkeklerden daha çok faaliyet gösteriyor.

-Bunlar nerede?

-Lâkin bir zabıta memuru gibi sorular soruyorsunuz, araştırma yapar gibisiniz.

-Olabilir.

-Rica ederim, hemşire. Bendenizi şüpheye düşürüyorsunuz.

-Estağfurullah! Aksine anlamak istiyorum. Bakarsınız sizlerin kurtuluşunuza da yardım etmiş olurum.

Kâmuran şüpheli bir halde dudaklarını büzdü.

-Zannedersem... dedi. O Kadınlar komitesi bugün İstanbul'da büyük çapta faaliyet gösteriyor. Onlar anlattığınızdan daha da zenginlerdir.

-Hemşire, Safer Selim Beyin sorduğu Fahire Hanım bugün nerede oturuyor?

-Söylemiştim.

-Hayır.

-Aslında siz Fahire'yi de bir kere ziyaret etmelisiniz. Ondan da oldukça bilgi alabilirsiniz.

-Ne hakkında?

-Merakınızı gidermiş olursunuz. Lâkin sizden bir kere daha istirham edeyim. Bizim izlerimizi o müthiş katillere söylemeyeceğinize dair namusunuz üzerine teminat veriniz.

-Akşamdan teminat vermiştim. İşte şimdi de namusum üzerine yemin ederim ki, sizin izlerinizi onlar bulamayacaklar.

-Teşekkür ederim. O halde hemşire size bir mektup yazayım ve sizi o mektupla Fahire'ye takdim edeyim. Onunla da görüşünüz. Göreceksiniz ki, Fahire bizden daha bilgili. Sanırım birçok sorunuzun cevabını onda bulacaksınız. Hem bu vesileyle ahbap da olmuş olursunuz.

-Teşekkür ederim, hemşire.

Kâmuran hemen masanın başına oturdu. Küçük bir kurşun kalemle Fahire'ye bir mektup yazdı.

Sevgili Fahireciğim;

Sana genç, güzel ve bilgili bir hanımı takdim ediyorum. Halen hapishanede bulunduğu tesellisiyle yaşadığımız Safer Selim ve diğerleri bugün bizim izimizi takip ederek bizi arıyorlarmış. Sevgili hemşiremiz bu konuda sana bilgi verecektir. Kendisi bilgi ve asaleti nispetinde bu gibi sırlara vâkıf olmak isteyen bir gazeteci gibidir. Size o alçak katiller hakkında bilgi de sunacaktır. Kendisi, bizi korumaya yönelik hazırlıklarımıza yardımcı olacak yaradılışta. Oldukça sakin bir muhitte oturan çok hoş bir hanımdır. Bu gece sabaha kadar uyumadı. Sadiye'nin o feci hayatını bıraktığı kâğıtlardan teker teker okudu. Bugün de kadınlarımızın kurdukları komite hakkında bilgi almak istiyor. Erenköy'deki köşkümüzün kiracıları olduklarını bu satıra kadar söylemeye gerek görmediğim bu hanım kardeşimiz hiç şüphe yok bize yardımcı ve davamıza arka çıkan bir arkadaşımız olacaktır.

Sonsuz selam ve saygılarımla o güzel, cazibedar gözlerinden öperim, sevgili Fahireciğim.

Hemşiren
Kâmuran

Necile mektubu okudu ve Kâmuran'ın vermiş olduğu zarfın içine koydu.

Necile zarfın üzerine hiçbir şey yazılmadığını görünce gözlerini tekrar Kâmuran'a çevirdi.

Kâmuran:

-Hemşire... dedi. Ona da merak buyurdunuz... dedi ve zarfın üzerine: "Büyükdere'ye" yazısını yazdı ve:

-Artık şimdi çıkarsınız... dedi.

-Evet.

-Mısır'dan yeni gelmiş Amile Hanımefendinin yalısı diye sorarsınız.

-Evet, efendim.

-İşte o yalı Fahire Hanımın yalısıdır.

-Unutmamak için zarfa yazayım.

Necile ve Artemisya köşkten çıktılar. Necile Hırvat uşağın hazırladığı arabaya binmeye gerek duymadı. Arabacıya dil ucuyla anlaşılır anlaşılmaz bir "Mersi..." dedikten sonra sağ tarafına Artemisya'yı alarak iskeleye kadar yürüdü.

Necile ve Artemisya Kanlıca'ya döndüler.

Sırrı Necile'yi yalının kapısında karşıladı. Necile'nin uykusuzluktan dolayı rengi limon gibi sararmıştı. Sırrı bir gün önceki üzüntüsünü kaybetmiş gibi görünüyordu. Necile'nin yanına yanaştığı zaman:

-Hemşire... dedi. O zavallı fakir Alil Ali geldi.

-Ne dedin Sırrı?

-Doğru söylüyorum Necile. O biçare Alil Ali'nin başına neler gelmiş? Hapisten çıkmış.

-Şimdi nerede?

-Yukarıya selamlık odasına aldım.

-Peki.

Birbuçuk saat önce Necile ve arkadaşı Artemisya köprüye gelmişlerdi. Ada vapurunun seyri müddetince Necile hep Fahire'yi düşünmüştü. Taşıdığı mektubu Fahire'ye vermesi Necile için tabiî mümkün değildi. Köprüden doğrudan kendi yalısına dönüp o geceyi istirahatle geçirmek ve ertesi gün yeni şeyler düşünmek istiyordu.

Odasına çıktı.

Belkıs.

Gelinlik elbiseleriyle birden temennilerde bulunarak görümcesini karşıladı.

Necile:

-Bonjur Belkıs... dedi. Nasıl, rahatınız iyi mi?

-Teşekkür ederim.

-Geceyi nerede ve nasıl bir yerde geçirdiğimi bir bilseniz hayretler içinde kalırsınız. Fahire... Titreyeceğinizi bildiğim bu ismin benzeri Kâmuran adında bir hanımefendi, adada mükellef ve muhteşem bir köşk.

-Bir tesadüf eseri mi?

-Tabiî. Hayat tesadüften başka ne olabilir ki?

-Peki, bir başarı var mı?

-İntikam almak için yapılan her iş başarıyla noktalanır. Necile köşkte yüzünü örtmeye gerek duymadı. Başına bir başörtüsü aldı. Artemisya'yı Belkıs'ın yanında bırakarak Alil Ali'nin bulunduğu odaya girdi. Alil Ali'nin hapisten çıkması Necile için önemli bir hadiseydi.

Kapıdan içeri girdiği zaman onu sandığından daha neşeli görmüştü.

-Efendi, gelişinize son derece memnun oldum... dedi.

Alil Ali ayağa kalktı.

-Allah ömürler versin efendim... dedi. Bendeniz de sizinle görüştüğümden dolayı memnun oldum. Başıma pek çok felâketler geldi.

-Peki. Hapishaneye girmiştiniz?

-Evet efendim.

-Nasıl kurtulabildiniz? Bu hususta Cenab-ı Allah'a hamd ve senalar edelim. Allah evlâtlarınıza acımıştır.

-Evet, efendim. O biçare masumlara Cenab-ı Hak merhamet etmiş olmalı. Bir hafta önce bendeniz hapishaneden çıktım. Beni hapishaneden kimin çıkardığını bilseniz hayret edersiniz.

-Herhalde söylersiniz, değil mi?

-Hay hay efendim. Bendenizi hapishaneden çıkaran, buradaki sabık komşunuz Fahire Hanımdır.

-Siz beni hayrette bırakmak istiyorsunuz.

-Emin olunuz hanımefendi, doğru söylüyorum.

-O hain kadın nasıl olur da böyle bir hayırlı işe vesile olur?

-O hususa dair size tafsilatlı bilgiler vereceğim. Size yaptığım bugünkü ziyaretimin maksadı, içinde bulunduğunuz feci olayın henüz çözülemeyen sebebini size anlatmaktır. Beni hapse düşüren o feci günler geçtikten sonra ben de orada düşünebilmek fırsatını bulmuştum. Artık çocuklarımı aynı hararetle düşünemiyordum. Düşüncelerimde bir keşmekeşlik hâkimdi. Bir kuvvet beni düşünmekten alıkoyuyordu. Doğru dürüst düşü-

nemiyordum. Bir hafta kadar hapishanenin karanlık bir köşesinde yapayalnız kalmıştım. Bir hafta sonra kapılar açıldı. Elinde dumanı tüten bir idare lambasıyla bir gardiyan içeriye iki tane adam bıraktı. Bulunduğum yer henüz hüküm giymemişlere ait bir yerdi. Bu iki kişi yere bağdaş kurarak oturdular. Yavaş yavaş ve kısık bir sesle konuşmaktaydılar. Birisi duvardaki lambaya yanaşıp sigarasını yaktı. Dikkatle baktığımda birinin karım Nazıme gömüldüğü gün bana hakaret edenlerden biri olduğunu fark ettim. Fakat yanındaki şahsı tanımıyordum. Bulunduğum yerde sonsuz bir uykudaymış gibi derin derin horlamaya başladım. Sigarasını yakan arkadaşının yanına oturduğu zaman:

"Eşref..." dedi. "Aksi zamanda yakalandık."

"Ne yapalım?"

"Buradan kurtulmanın yolunu bulalım."

"Hemen şimdiden mi?"

"Olacaksa şimdiden olmalı."

"Safer halt etme, kabahat sende oldu."

"Neden?"

"Ben sana Fahire ve Leyla'yı takip etmeyelim dedim. Ne işimiz vardı gece yarısı kotrayla adalara doğru gittik. Ne umduk, ne bulduk. Eğer Fahire ve diğer kadınlar içinse onları ne zaman olsa bulurduk."

"Olacakmış."

"Haydi canım, kaz gibi yakalandık."

"Kurtuluruz."

"Hiç ummuyorum Safer."

İşte Necile Hanımefendi. Bu tarzdaki konuşmalarından onların azılı birer katil olduğunu anlamıştım. Sabaha kadar uyumadılar, devamlı konuştular. Bendeniz yorgun olduğum için dalmışım. Sabahleyin onlardan önce uyandım. Çünkü sabaha karşı onlar dalmışlardı. Safer Selim kuzgunî siyah sakalı ve çirkin suratıyla hemen dikkat çekiyordu. Yanındaki, adının Eşref olduğunun anladığım adam uyanmıştı. Biraz sonra Safer de uyandı. Safer'in elinde bir yara vardı. Arkadaşını çağırdı.

"Eşref..." dedi. "Kâğıdı kalemi çıkar."

"Ne olacak?"

"Mektup yazacağız."

"Peki, nasıl veririz?"

"Sen yaz."

Eşref denilen adam cebinden bir kâğıt ile bir de kalem çıkardı. Sonra Safer söylemeye başladı. Bendeniz de uyur gibi dinliyordum.

"Birader.

Ben Eşref'le geçen akşam adada bir kotra içinde yakalandık. Maksadımız o müthiş kadınları takip etmekti. Şimdiden haberiniz olsun ki, kadınlar bize karşı isyan ettiler. Şimdi onlar bizim her türlü hareketimizi hükümete haber vermeye, böylece kendi faaliyetlerini örtmeye karar vermişler. Biz bunların hareketini anladığımız zaman peşlerine düştük. Ayşe, Kâmuran, Fahire, Leyla ve Şayeste'den oluşan ilk kafile öne atılmışlar. Erenköy'deki köşkte bu hususa dair karar verdikten sonra, bir kotrayla Büyükada ve Heybeli arasında kadınların olduğu sandalı takip ettik. Limanın güney tarafında bunlara elli adım kadar yaklaşmıştık. O sırada kadınların bulunduğu sandaldan bize iki el Revolver ile ateş açıldı. Biz de işte bu faciaya maruz kaldık. Karşılıklı atılan silahlardan çıkan mermilerden biri bizim bulunduğumuz kotranın baş tarafına isabet etti. O sırada sandal bizden uzaklaşmıştı.

Onların sandalı hangi iskeleye çıktı, işte bunu anlayamadık. Bizim ihtimalimize göre o kadınları taşıyan sandal yalılardan birisinin rıhtımına yanaşmıştı. Yarım saat sonra iskeleden açılan bir devriye motoru bizim kotraya yanaşıp, bizi tutukladı.

Şimdi senin yapacağın ilk iş adaya gidip her tarafı araştırmak ve Fahire'nin, Leyla'nın, Şayeste'nin izlerini bulmaktır. Bir de Ayşe'ye git. Zannederim bugünlerde Ayşe de onlara katılmıştır.

Refika'ya başımıza gelenleri anlat. Süratle bir çare düşün. Bu kadınlar bizim işleri hükümete haber verirse kıyamete kadar buradan çıkamayız. Hattâ sizler de buraya gelirsiniz.

Ona göre hareket ediniz. Bize iki yatak, iki kat da çamaşır gönderiniz. Elli yedi numaralı sandıktan ihtiyacınız olan parayı alabilirsiniz.

Bâki Bey birader, bizi burada ziyaret ettiğiniz zaman bu *önemli işleri hallettiğinizi* duymak isterim.

İmza
Safer Selim"

Eşref Bey mektubu yazdıktan sonra dürdü büktü. O gün gelen gardiyanlardan birine iki Mecidiye kadar bir para vererek mektubu gönderdiler.

Fakat gönderdikleri Bâki kim? Bir saat sonra ben uykudan yeni uyanır gibi kalktım. O müthiş herif beni hemen tanıdı. Yanıma gelerek:

"Efendi!.." dedi. "Siz buradasınız ha?.."

"Görüyorsunuz..." dedim.

"Evet görüyorum, lâkin ne münasebetle buradasınız onu merak ettim."

"Merak bazen memnuniyetten de hasıl olur..." dedim.

Herif biraz gülerek:

"Hayır..." dedi. "Size karşı niye memnun olayım ki? Ben size, o gün de bilirsiniz ki; ne kadar acımıştım."

"Lâkin çok önemli hakaretinize de maruz kalmıştım. Haremim Nazıme için ağza alınmayacak küfürler etmiştiniz."

"Hayır."

"İnkâr etmeyiniz efendim. O gün o lafları niçin sarf ettiniz, o sözleri sarf etmekteki sebebiniz neydi? Rica ederim söyleyiniz."

"Sebep o günkü söylentiler."

"Lâkin o hususlaki söylentilerin yalnız haremim aleyhindeki kısmını nasıl sarf ettiniz?"

"O, benim bileceğim bir iş."

"Bugünden sonra da benim bileceğim bir iş olmalı, efendi."

"Lâkin sözlerinizden bir tehdit anlıyorum."

"İsabet buyurdunuz."

"Ya, vay anasını; bana tehdit ha. Öyle mi?"

"Evet efendim."

"Benim nasıl bir adam olduğumu, bilmem biliyor musun?"

"Evet. Siz İstanbul'un en müthiş ve en amansız katillerinden birisiniz. Sizi ben pekâlâ bilirim."

"Ya!"

Herif sarardı. Yanındaki arkadaşı bozulmaya başladı. Ben sözlerime devam ettim:

"Safer Bey..." dedim. "Ben sizin nasıl hareket ettiğinizi pekâlâ bilirim."

"Ne? Lâkin..."

"Siz şimdilik susunuz. Ben söylemek istediklerimi söyleyeyim. Benim haremimi siz katlettiniz. Evlâdımı bir paşa konağına verdiniz. Daha bunun gibi bir dolu cinayetler işlediniz. Tosyalı Talip Ferit Beyin mahdumu Affan Besim'i de suda siz boğdunuz. Sizin en mühim elemanlarınızdan Fahireleri, Şayesteleri ve ölü yıkayıcı diğer kadınları nasıl idare ettiğinizi biliriz."

"Bilirizden maksadınız nedir? Siz kaç kişisiniz?"

"Bizden maksadımız benim yalnız olmadığımdır. Sizi adaletin pençesine teslim etmek için geceli gündüzlü uğraşmaktayız."

"Başarabilecek misiniz?"

"Bu ne garip bir soru? Gerçekleri söyleyenler başaramaz mı?"

"Biz, sizin bu söylediklerinizden tamamen sorumsuzuz."

"Pekâlâ, o zaman susayım."

"Hayır. Susmayınız, söyleyiniz."

"Artık ağzımı açmam. Siz söyleyiniz, biraz da ben dinleyeyim."

Herif susmuştu. Ben de yan tarafıma döndüm. Necile Hanım, iyi ki, ben bu adamlarla aynı koğuşta kaldım. Bugün bun-

ların, bu müthiş canilerin başından sonuna ne yaptıklarını hep öğrendim.

Bu herifler kotrada ateş açmak suçundan yakalandıktan sonra, henüz tutuklu iken işledikleri cinayetler ortaya çıktı. Affan Besim Bey ve bilhassa benim haremim Nazıme'nin katilleri hep bunlar.

Bunların her biri on beşer yıl küreğe mahkûm oldular. Biliyorsunuz ben bunların yüzünden tutuklanmış ve karımı öldürmekten hapse atılmıştım. Fahire Hanımın şahitliği sonucu gerçek ortaya çıkınca benim dosyamla bunların dosyasını birleştirdiler. Yeniden yargılanma sonucu ben suçsuz bulunarak tahliye edildim. Bu yüzden Fahire Hanıma müteşekkirim.

-Fahire?..

-Evet, Necile Hanımefendi. O kadın ve arkadaşları bu katilleri adaletin pençesine teslim ettiler. Kendisi ortalarda yok. Fakat bu meseleyi ortaya çıkaran ve onları adalete teslim eden Fahire Hanımdan başkası değildir. Hattâ şundan da emin olunuz, benim suçsuzluğumun ispatında o kadının çok büyük emeği vardır.

-Bundan emin misin?

-Herhalde. Bugün Fahire Hanımın nerede olduğunu bilsem, gidip bizzat teşekkürlerimi sunacağım.

O gece Alil Ali orada kaldı. Ertesi gün Necile ve Sırrı, Alil Ali meselesinin bütün sırlarını anlamak için Fahire'nin yalısına hareket ettiler.

Gelecek, bu kahramanlar için mesut dakikalar ve günler hazırlarken; canilere de gerekli cezaları çoktan kesmişti.

BİTTİ

MORALIZADE VASAF KADRİ

Kadınlar Komitesi

Suçlu kim?
Aysız ve yıldızsız zifiri bir karanlık değil ortalık. Aksine, Ay'ın her zamankinden parlak olduğu, salkım salkım yıldızların aydınlattığı bir gecede her şey apaçık ve berrak. Peki, neden sel sularına kapılmış saman çöpü gibi savruluyor insanlar? Tutunacak dallarını kimler kırmış?
1900'lerin başında İstanbul'da yaşanan bu olaylar yüzyıl sonra tekerrür mü ediyor? Aşkı metaya dönüştüren bu çarkın figuranları mı suçlu? Gaz lambası kırılıyor, tutuşuyor köşkün perdeleri. Sönüyor aydınlığın köşke yansıyan tomurcukları ve feryatlara karışıyor boğazlanmış bir İskete kuşunun kanı. Hücrenin rutubetli duvarlarında yaşlı bir ağıt. Macera başlıyor.
Necile, Fahire'yi bulacak mı?
Kadınlar Komitesi'nin lideri Fahire mi?
Moralızade Vasaf Kadri, romanında paraya kurban edilen aşkları ve bu eksende gelişen entirikaları sergilerken, o dönemin İstanbul'una da ayna tutuyor gerçekçi ve yalın bir dille. Akan ve sürükleyen bir romanla karşı karşıyayız. Aşk mı kazanacak, para mı? Suçlu belli. Bir kendine dönebilse insan.
İçiçe geçmiş olaylar örgüsünü, kurgusundaki sağlamlıkla çözerken; hem bir roman tadı alacaksınız hem de yaşamın insana dönük temel taşlarına yeniden tanıklık edeceksiniz. Bu roman bitmeyecek sizde aşk bitmeyinceye kadar.

900000

BERFİN

ISBN 975-6680-41-5

9 789756 680414